

**Звіт про виконання розпорядження Кабінету Міністрів України
від 18 жовтня 2017 року № 743 «Про затвердження плану дій щодо реалізації
Стратегії національно-патріотичного виховання дітей та молоді
на 2017-2020 роки»**

Міністерство молоді та спорту України є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері національно-патріотичного виховання, приділяє стратегічну увагу зазначеному напрямку.

У Міністерстві функціонує окремий відділ національно-патріотичного виховання, який спрямовує свою діяльність на формування та розвиток загальнодержавної комплексної системи національно-патріотичного виховання, враховуючи положення Стратегії національно патріотичного виховання, що затверджена Указом Президента України від 18 травня 2019 року № 286, спрямованої на консолідацію та розвиток української нації, її історичної свідомості, традицій і культури, формування української громадянської ідентичності та усвідомлення суспільно-державних (національних) цінностей (самобутність, воля, соборність, гідність українського народу).

Мінмолодьспортом у співпраці з представниками інститутів громадянського суспільства розроблено проект постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Плану дій щодо реалізації Стратегії національно-патріотичного виховання на 2020-2025 роки» та проект розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції Державної цільової соціальної програми національно-патріотичного виховання на 2020 – 2025 роки», які подано на розгляд Кабінету Міністрів України.

На виконання пунктів 5., 14., 27. Плану дій щодо реалізації Стратегії національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2017-2020 роки затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 18 жовтня 2017 року № 743 (далі - План дій) повідомляємо, що Міністерство молоді та спорту вживає необхідних заходів, спрямованих на сприяння формуванню у молоді почуття патріотизму і духовності, любові до свого народу, його історії, культурних та історичних цінностей, гордості за минуле і сучасне України. Така робота здійснюється шляхом організації та проведення всеукраїнських семінарів, просвітницьких акцій, конкурсів, фестивалів у регіонах України, до участі у яких залучається молодь. Слід зазначити, що у I півріччі 2020 році у зв'язку з карантинними обмеженнями введеними в дію постановою Кабінету Міністрів України від 11.03.2020 року № 211 «Про запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2» (зі змінами) вищезначені заходи не проводилися. Окрім цього

зазначаємо, що 13.04.2020 року Верховна Рада України ухвалила Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2020 рік», відповідно до якого відбувся секвестр бюджету, пов'язаний із необхідністю створення фонду боротьби з поширенням гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2. Зокрема відбулось скорочення бюджетних видатків, передбачених Мінмолодьспорту на проведення у 2020 році всеукраїнських та міжнародних заходів у сфері національно-патріотичного виховання.

Міністерством спільно із структурними підрозділами з питань молоді та спорту обласних, Київської міської державних адміністрацій та громадськими організаціями у II півріччі 2020 року, відповідно до наказу Мінмолодьспорту від 23 липня 2020 року № 707 (зі змінами) «Про затвердження календарного плану заходів щодо національно-патріотичного виховання молоді на 2020 рік» а також враховуючи епідеміологічну ситуацію у тому чи іншому регіоні заплановано провести близько 10 всеукраїнських заходів по областях України окрім АР Крим та окремих районів Донецької та Луганської областей, де органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження.

Станом на 05 жовтня 2020 року Міністерством спільно з структурними підрозділами з питань молоді та спорту Тернопільської, Вінницької, Харківської обласних державних адміністрацій та громадськими організаціями проведено 3 всеукраїнські заходи національно-патріотичного виховання у яких взяло участь 230 сіб, загальне охоплення заходами становить понад 45 000 осіб:

- освітньо-виховний захід - Всеукраїнський вишкіл, спрямований на підготовку громадських активістів, які залучаються до організації і проведення Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура»). Захід відбувся з 02 по 04 жовтня 2020 року в м. Харків, взяло участь 55 учасників, загальне охоплення склало 8 000 осіб;

- 2 інформаційно-просвітницьких заходи, з них:

- 1) Всеукраїнська теренова гра, спрямована на вшанування героїв боротьби Українського народу за незалежність і територіальну цілісність України, «Гурби – Антонівці – 2020». Захід відбувся з 17 по 20 вересня 2020 року, лісовий масив біля села Антонівці Шумського району Тернопільської області. Взяло участь 125 осіб, загальне охоплення склало 30 000 осіб;

- 2) Всеукраїнський семінар-тренінг, спрямований на налагодження конструктивної взаємодії між суб'єктами національно-патріотичного виховання, «Співпраця – 2020». Захід відбувся з 28 по 30 вересня 2020 року, м. Вінниця. Учасники заходу – 50 осіб, загальне охоплення склало 7 000 осіб.

На виконання пункту 34. Плану дій повідомляємо, що у зв'язку з світовою пандемією коронавірусної хвороби COVID-19 та карантинними обмеженнями введеними в дію постановою Кабінету Міністрів України від 11.03.2020 року № 211 «Про запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2» (зі змінами) протягом звітнього періоду не відбувалися заходи направлені на поглиблення співпраці між

дитячими і молодіжними громадськими організаціями України та відповідними громадськими організаціями закордонних українців спрямованих на ознайомлення дітей та молоді з числа закордонних українців з національними традиціями, мовою, літературою, історією України.

На виконання пункту 35. Плану дій повідомляємо, що відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 07.12.2016 № 999 «Про затвердження Типового положення про координаційну раду з питань національно-патріотичного виховання при місцевій державній адміністрації» при обласних державних адміністраціях утворені Координаційні ради з питань національно патріотичного виховання. Метою їх функціонування є вдосконалення системи співпраці у реалізації проєктів та програм з питань національно патріотичного виховання. На координаційну раду покладено завдання щодо реалізації усього комплексу заходів з національно-патріотичного виховання молоді. Вони наділяються повноваженнями, які передбачають залучення до участі у своїй роботі представників місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій, а також громадських об'єднань і незалежних експертів. На сьогодні координаційні ради з питань національно-патріотичного виховання при місцевій державній адміністрації створені в усіх областях України. Проводиться робота щодо створення таких координаційних рад при районних державних адміністраціях.

На виконання пункту 42. Плану дій повідомляємо, що з метою впровадження національно-патріотичного виховання на регіональному рівні Мінмолодьспортом протягом III кварталу 2020 року проведено моніторинг стану реалізації національно-патріотичного виховання в регіонах України та сформовано контактну базу посадових осіб, відповідальних за координацію напряду національно-патріотичного виховання в областях, районах, містах України (понад 900 осіб), мережу громадських організацій, які займаються питаннями національно-патріотичного виховання (близько 565 громадських організацій), Центри національно-патріотичного виховання (33) яким Міністерство регулярно надсилає інформацію про діяльність, організовані заходи, наради, зустрічі, розроблені проєкти нормативно-правових актів тощо.

Мінмолодьспорт приділяє велику увагу розвитку Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура») та вважає її успішною формою виховання у молодого покоління національно-патріотичної свідомості.

Так, відповідно до календарного плану заходів щодо національно-патріотичного виховання молоді на 2020 рік, затвердженого наказом Мінмолодьспорту від 20.07.2020 року № 625 (зі змінами), Міністерством молоді та спорту України спільно із управлінням у справах молоді та спорту Харківської обласної державної адміністрації проведено Всеукраїнський вишкіл спрямований на підготовку громадських активістів, які залучаються до організації і проведення Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура»). Захід пройшов з 02 по 04 жовтня 2020 року в м. Харків. 55 тренерів-вихователів, громадських активістів із різних областей України пройшли курс навчання та

підготовки задля організації та проведення на місцях національно-патріотичних ігор для молоді, у тому числі Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура»), що, своєю чергою, сприятиме активному залученню молоді до процесу національно-патріотичного виховання, формуванню ціннісних орієнтирів і громадянської свідомості молоді, її фізичному загартуванню. Загальне охоплення склало 8 000 осіб.

Також ведеться відповідна робота по підготовці виховників, які забезпечать створення та розвиток постійно діючих куренів – осередків гри «Сокіл» («Джура»), які сприяють національно-патріотичному самовихованню української молоді на єдиних суспільно-державних цінностях, що сприятиме активному залученню молоді до національно-патріотичного та військово-спортивного вишколу, її фізичному та моральному загартуванню, формуванню ціннісних орієнтирів і громадянської свідомості, збереження звичаїв та традицій українського народу.

Зокрема Міністерством, спільно з структурними підрозділами з питань молоді та спорту Київської та Миколаївської обласних державних адміністрацій у жовтні – листопаді 2020 року планується проведення двох освітньо-виховних заходів спрямованих на підготовку громадських активістів, які залучаються до організації і проведення Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура»): Всеукраїнський семінар-тренінг для підготовки тренерів «Школи виховників джур – V», та Всеукраїнський семінар-тренінг для підготовки тренерів «Школи виховників джур – VI», у яких безпосередньо візьме участь 120 тренерів-виховників, загальне охоплення заходами складе близько 6000 осіб.

Також, відповідно до календарного плану надання фінансової підтримки інститутам громадянського суспільства на реалізацію проєктів, заходів національно-патріотичного виховання на 2020 рік, затвердженого наказом Мінмолодьспорту від 20.07.2020 № 625 (зі змінами), громадською організацією «Молодіжний Клуб Джура» реалізуються два проєкти «Курс підготовки тренерів Школи виховників Джур» та «Таборовий вишкіл виховників гри «Джура - Оборонець» спрямовані на підготовку громадських активістів, які залучаються до організації і проведення Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура»).

Проєкт «Курс підготовки тренерів Школи виховників Джур» включає в себе чотири триденні семінари-тренінги в Київській області, м. Тернопіль, Черкаській та Чернігівській областях які відбудуться протягом жовтня – листопада 2020 року. Візьме участь 120 осіб, планове охоплення 15 000 осіб. Безпосередніми учасниками проєкту стануть молоді педагоги, старша шкільна та студентська молодь із різних областей України, які в свою чергу зможуть протягом першого півріччя 2021 року на місцях провести близько 50 вишколів для виховників (25 вишкільних команд у складі 4 осіб, по 2 вишколи на область), на яких побувають до 1250 учасників, що хочуть займатися виховною діяльністю в рамках гри «Сокіл» («Джура»). Це в свою чергу закладе основи створення постійно діючих філій «Школи виховників Джур» в кожній області та сприятиме посиленню мотивації молоді до участі у грі «Сокіл» («Джура») через кардинальне покращення якості виховного процесу.

У вересні 2020 року стартував проєкт «Таборовий вишкіл виховників гри «Джура - Оборонець» основний етап якого відбудеться в м. Суми 16 - 25 жовтня 2020 року. Даний проєкт дасть можливість підготувати 50 виховників із різних областей України, які в свою чергу у 2021 році як мінімум в кожній області братимуть участь в проведенні вишкільних семінарів присвячених підготовці та проведенню обласного етапу гри «Джура-Оборонець» як додаткового різновиду гри «Сокіл» («Джура») та здатні очолити таборову старшину обласного табору. Планове охоплення 6 000 осіб.

На виконання пункту 53. вказаного розпорядження повідомляємо, що Мінмолодьспортом налагоджено плідну співпрацю з молодіжними громадськими організаціями національно - патріотичного спрямування, адже інститути громадянського суспільства є важливими партнерами Міністерства у зазначеному напрямку.

Повідомляємо, що відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 12 жовтня 2011 р. № 1049 «Про затвердження Порядку проведення конкурсу з визначення програм (проєктів, заходів), розроблених інститутами громадянського суспільства, для виконання (реалізації) яких надається фінансова підтримка» (зі змінами) з метою комплексного розвитку національно-патріотичного виховання та надання підтримки громадським об'єднанням у 2020 році на виконання заходів щодо національно-патріотичного виховання, Міністерством молоді та спорту України проведено конкурс з визначення проєктів національно-патріотичного виховання, розроблених інститутами громадянського суспільства, для реалізації яких надається фінансова підтримка у 2020 році. Всього на конкурс подано 106 проєктів від 68 інститутів громадянського суспільства.

Наказом Мінмолодьспорту від 28.12.2019 № 6208 затверджено перелік проєктів національно-патріотичного виховання, розроблених інститутами громадянського суспільства, для реалізації яких надається фінансова підтримка у 2020 році. Переможцями конкурсу визначено 21 інститут громадянського суспільства, які реалізують 37 проєктів у 2020 році Загальна сума фінансування – 9 млн. грн., планується охопити близько 403 000 осіб.

Станом на 05.10.2020 підписано 13 наказів про надання фінансової підтримки 9 інститутам громадянського суспільства для реалізації проєктів національно-патріотичного спрямування, зокрема:

- 1) проєкт «Символи віри Українця» від Спілки Української Молоді в Україні (термін проведення: 19 серпня – 01 листопада 2020 року; місце проведення: Івано-Франківська область, загальне охоплення – 1 000 осіб);
- 2) проєкт «Скарб Нації. 7 чудес України. Дністровський каньйон» від громадської організації «Молодіжна організація «Молодь – майбутнє України» (термін проведення: 15 серпня – 30 вересня 2020 року; місце проведення: Тернопільська обл., загальне охоплення – 5 000 осіб);
- 3) проєкт «В єдності наша сила» від Спілки Української Молоді в Україні (термін проведення: 28 серпня – 30 листопада 2020 року; місце проведення: Івано-Франківська та Київська області, загальне охоплення – 1 000 осіб);

- 4) проєкт Молодіжний історично-пошуковий табір «Повстанські ночі» від громадської організації «Фонд молодіжних ініціатив «Крила». Місце проведення: Рівненська обл. (термін проведення: з 21 серпня по 15 жовтня 2020 року, загальне охоплення – 3 000 осіб);
- 5) проєкт «Разом до вершин!» від громадської організації «Молодий Народний Рух», місце проведення: Івано-Франківська область (термін проведення з 21 серпня по 25 вересня 2020 року, загальне охоплення – 22 000 осіб);
- 6) проєкт «Обличчя Незалежності» від громадської організації «Молодий Народний Рух», місце проведення: м. Львів (термін проведення з 20 серпня по 30 листопада 2020 року, загальне охоплення – 15 000 осіб);
- 7) проєкт «Героїзація боротьби українського народу за незалежність і територіальну цілісність України, «Поєднані 2020», від Всеукраїнської молодіжної громадської організації «Українська Народна Молодь». Місце проведення: м. Київ, (термін проведення з 27 серпня по 12 грудня 2020 року, загальне охоплення – 53 000 осіб);
- 8) проєкт «Мама, тато, я – українська сім'я», від громадської організації «Молодіжна організація «Молодь – майбутнє України». Місце проведення: Херсонська, Тернопільські області, (термін проведення: з 31 серпня по 20 вересня 2020 року, загальне охоплення – 3 000 осіб);
- 9) проєкт «Міжнародна школа з інформаційної безпеки та національно-патріотичного виховання» від громадської організації «Освітня асамблея». Місце проведення: Київська область (термін проведення: з 31 серпня по 30 вересня 2020 року, загальне охоплення становить – 7 500 осіб);
- 10) проєкт «Таборовий сезон - 2020» від громадської організації «Молодіжний Націоналістичний Конгрес». Місце проведення: Київська область, м. Київ (термін проведення: з 04 вересня 14 жовтня 2020 року, загальне охоплення – 20 000 осіб);
- 11) проєкт «Курс підготовки тренерів Школи виховників Джур» від громадської організації «Молодіжний Клуб Джура». Місце проведення: Київська область, м. Тернопіль, Черкаська та Чернігівські області (термін проведення: 15 вересня – 05 грудня 2020 року, загальне охоплення – 15 000 осіб).
- 12) проєкт «Джура - Оборонець» від громадської організації «Молодіжний Клуб Джура». Місце проведення: м. Суми (термін проведення: 30 вересня – 31 жовтня 2020 року, загальне охоплення – 6 000 осіб).
- 13) проєкт «Всеукраїнські ігри з популяризації здорового та активного способу життя» від молодіжної організації «Пласт-національна скаутська організація України». Місце проведення: Рівненська, Київська, Івано-Франківська області (термін проведення: 30 вересня – 03 листопада 2020 року, загальне охоплення – 2 000 осіб).

09 липня 2020 року під час виїзного засідання підкомітету з питань національно-патріотичного виховання Комітету з питань молоді і спорту Верховної Ради України на базі Всеукраїнського молодіжного центру організовано та проведено зустріч депутата Верховної Ради України, голови підкомітету

національно - патріотичного виховання Комітету молоді та спорту Верховної Ради України Василя Мокана, заступника Міністра Мінмолодьспорту Марини Попатенко та працівників відділу національно-патріотичного виховання Мінмолодьспорту з представниками інститутів громадянського суспільства щодо нормативно-правового регулювання сфери національно-патріотичного виховання.

Інформація Міністерства внутрішніх справ України

На виконання розпорядження Кабінету Міністрів України від 18 жовтня 2017 року № 743-р «Про затвердження плану дій щодо реалізації Стратегії національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2017-2020 роки» інформуємо, що Міністерством внутрішніх справ України, спільно з центральними органами виконавчої влади, діяльність яких спрямовується та координується КМУ через Міністра внутрішніх справ, уживається комплекс заходів, спрямованих на формування патріотизму, національно-культурної ідентичності, збереження та розвитку духовно-моральних цінностей, підвищення рівня правових знань та правової культури дітей та молоді, формування їх ціннісних орієнтацій, здорового та безпечного способу життя.

Так, у поточному році забезпечено проведення заходів щодо поширення соціальної реклами, спрямованої на консолідацію суспільства навколо захисту України, популяризацію служби в Національній поліції України, Національній гвардії України, Державній службі України з надзвичайних ситуацій, Державній прикордонній службі України й утвердження спадкоємності традицій борців за незалежність України, донесення достовірної інформації про роль Збройних Сил України, інших військових формувань, утворених відповідно до законів України, у забезпеченні миру і стабільності в Україні.

У закладах вищої освіти МВС (далі – ЗВО) проводився комплекс освітньо-виховних, інформаційних, просвітницьких, культурологічних, міжнародних, науково-методичних заходів із національно - патріотичного виховання курсантів, студентів та слухачів. Зокрема, у 2019-2020 навчальному році проведено понад 16 тис. таких заходів профорієнтаційного характеру, якими охоплено майже 535 тис. осіб.

Інформація національно-патріотичного та профорієнтаційного спрямування постійно розміщується на офіційних веб-порталах, каналах інтернет-мережі, а також використовується при проведенні відповідних заходів. Так, упродовж 2019-2020 навчального року в засобах масової інформації розміщено понад 14 тис. матеріалів, зокрема: на веб-сайтах та у соціальних мережах – 12876; у друкованих виданнях – 349; на телебаченні та через мережу радіомовлення 790. Соціальна реклама розміщувалась на інформаційних стендах (біг-бордах) в громадських місцях (176 одиниць).

Актуальною для реалізації національно-патріотичних та правопросвітницьких заходів є співпраця ЗВО із загальноосвітніми закладами. Зокрема, широко використовується практика проведення «Днів відкритих дверей»,

екскурсій, концертів, спортивних заходів тощо. Упродовж 2019-2020 начального року, з врахуванням карантинних заходів, представниками ЗВО відвідано 4099 загальноосвітніх шкіл та інших закладів освіти, проведено 184 «Днів відкритих дверей» (у тому числі й дистанційно).

ЗВО вживаються заходи з оновлення бібліотечних фондів національно-патріотичною літературою про мовно-культурну самобутність українського народу і героїзм у боротьбі за незалежність та територіальну цілісність держави, організовуються книжкові виставки, тематичні полиці, тематичні перегляди, виставки-спогади: До Дня Соборності України, До Дня Героїв Крут, До Дня рідної мови, До Дня виводу військ з Афганістану, До Дня Героїв Небесної Сотні, До Дня Українського герба, До дня народження Лесі Українки, До Шевченківських днів, До всесвітнього Дня поезії.

У звітному періоді фонд бібліотек ЗВО поповнився виданнями та публікаціями національно-патріотичного характеру на понад 1000 примірників.

У ЗВО систематично проводиться робота щодо підтримки української мови, збереження та розвитку мовних традицій, виховання молоді в дусі поваги до рідної мови.

На належному рівні організована науково-дослідна робота у сфері національно-патріотичного виховання. Питання національної ідентичності, висвітлення малодосліджених фактів історії України, формування політико-правових поглядів на події в Україні є предметом наукових заходів.

Зокрема, в Дніпропетровському державному університеті внутрішніх справ 05 лютого 2020 року на кафедрі гуманітарних дисциплін та психології поліцейської діяльності проведено засідання наукового гуртка «Соборність України: наукова проблема та історичні міфи»; 15 травня 2020 року проведено Всеукраїнську науково-практичну конференцію «Проблеми формування громадянського суспільства в Україні: виклики та колізії».

Протягом травня 2020 року ЗВО було проведено відеоконференції в системі «Zoom» на теми: «Мужність та звитяги борців за свободу та незалежність України», «Народжені вільними!», «Світлий день перемоги», «Мужність та звитяги борців за свободу та незалежність України», «Сучасний погляд на національно-патріотичне виховання», «Я – громадянин – патріот незалежної Держави України», «Українець – це на все життя», «Ми будемо України – європейську демократичну країну», «Заради миру в Україні...», «Героями не народжуються – героями стають».

Також організовувалися заходи до днів вшанування Героїв Небесної сотні; Гідності і Свободи України; захисника України; пам'яті героїв Крут; вшанування учасників бойових дій на території інших держав; вшанування жертв Голокосту; Всесвітнього дня здоров'я; Всесвітнього Дня авіації і космонавтики; Всесвітнього Дня книги та авторського права; Чорнобильської трагедії; пам'яті жертв політичних репресій; Дня пам'яті та примирення; Дня перемоги над нацизмом у Другій світовій війні.

Зокрема, до Дня захисника Вітчизни приурочені заходи, під час яких курсанти-першокурсники ЗВО приносять Присягу на вірність українському народові.

У ЗВО організуються і проводяться тижні правової освіти та національно-патріотичного виховання, спрямовані на розвиток у дітей та молоді почуття власної гідності, усвідомлення своїх прав і обов'язків у суспільстві.

ЗВО активно проводять патріотичні флешмоби. Так, курсанти і студенти Харківського національного університету внутрішніх справ взяли участь у Міжнародному флеш-мобі «Зроби власне або родинне фото у вишиванці та виклади його у соцмережі з написом #деньвишиванки2020 або #деньвишиванкиденьродоводу та в онлайн-спілкуванні з українцями з усього світу «День вишиванки єднає». Колектив Сумської філії ХНУВС долучився до Всеукраїнського флешмобу «Вишиванка цвіте над Україною», та створено творчий проєкт «З вишиванкою в серці».

Особовий склад ЗВО активно брав участь у наданні допомоги маломобільним групам населення під час карантину – у кожному ЗВО працює координаційний центр «Я - волонтер» та «Гаряча лінія» з цього питання.

За звітній період проведено тренінгові заняття в рамках програми «Шкільний офіцер поліції» за темами: «Стоп булінг!», «Протидія торгівлею людьми», «Безпека в Інтернеті», «Протидія крадіжкам» для учнів 5-11 класів загальноосвітніх закладів, а також дистанційні профільні заняття з «Правознавства» та «Теорії держави і права».

Юридичними клініками ЗВО протягом 2020 року проведено профорієнтаційні заходи з учнівською та студентською молоддю; правопросвітницькі заходи, серед яких дистанційно проведено тематичні зустрічі, лекції, семінари, тренінги, заняття, брейн-ринги з вихованцями дошкільних закладів освіти, учнівською та студентською молоддю з питань забезпечення безпеки та захисту прав людини.

Також уживаються заходи щодо забезпечення умов ефективної діяльності інститутів громадянського суспільства у сфері національно-патріотичного виховання. З цією метою у ЗВО організовано співпрацю з громадськими організаціями та активістами-волонтерами, проводяться зустрічі з ветеранами війни, борцями за Незалежність України у ХХ століття, учасниками АТО й ООС та видатними правозахисниками. Крім того здійснюються заходи щодо підвищення рівня знань про видатних особистостей українського державотворення, визначних вітчизняних учених, педагогів, спортсменів, провідних діячів культури і мистецтва, а також духовних провідників Українського народу.

Інформація головного управління Національної гвардії України Міністерства внутрішніх справ України

На виконання розпорядження Кабінету Міністрів України від 18.10.2017 року № 743-р «Про затвердження плану дій щодо реалізації Стратегії національно-

патріотичного виховання дітей та молоді на 2017 – 2020 роки» Національною гвардією України з урахуванням протиепідемічних обмежень, пов'язаних із запобіганням поширенню на території України COVID-19 проведено наступні заходи військово-патріотичного виховання дітей та молоді:

- робота агітаційних груп – 559;
- робота в навчальних закладах – 373;
- робота в центрах зайнятості – 136;
- робота у військових комісаріатах – 161;
- уроки мужності – 80;
- дні відкритих дверей у військових частинах – 20;
- екскурсії до військових частин – 4;
- виставки зброї та військової техніки – 2;
- флешмоби військових оркестрів – 43;
- флешмоби військових колективів – 9;
- участь у святкових заходах міст – 23;
- участь у благодійній акції «День Донора», в тому числі у дитячих лікувальних закладах – 24.

Участь у заходах військово-патріотичного виховання взяли 387 військовослужбовців-учасників антитерористичної операції та операції Об'єднаних сил.

Організовано проведення спільних з підшефними навчальними закладами цільових акцій з нагоди Різдва Христового, на честь Дня Соборності України, вшанування річниці бою під Крутами та річниці від Дня народження Тараса Григоровича Шевченка.

У рамках міжнародної акції «Різдвяна зірка. Діти світу – захисникам України» військовослужбовцям Національної гвардії України, які захищають Україну в Донецькій та Луганській областях передано Різдвяні зірки, малюнки та листівки від дітей з країн Європи та Північної Америки, де проживають українці, а також дітей з різних куточків України. Акція пройшла за підтримки Національної Ради жінок України, Національної гвардії України, Світової Федерації Українських Жіночих Організацій та Платформи Захисту.

У зв'язку з відсутністю можливості проведення заходів у навчальних закладах у Національній академії Національної гвардії України запроваджено нові форми дистанційної роботи: «Онлайн-день відкритих дверей в Академії Нацгвардії. Обирай свій факультет!», «Онлайн-зустріч з юними миротворцями Харкова» та відео-проект «КАНДИДАТИ», у якому вчорашні школярі показують початок власного військового життя.

Загалом онлайн – день відкритих дверей проведено у 5 військових частинах.

Проведено онлайн-трансляції складання Військової присяги поповненням у всіх військових частинах.

Курсантка гуманітарного факультету Національної академії Національної гвардії України сержант Христина Бойчук виграла грант на реалізацію авторського, менторського проєкту #ТІЩОЗМОГЛИ, який протягом 2019-2020 років пройшов

апробацію на базі Академії за участю молоді, яка здобуває освіту в навчальних закладах із посиленою військово-фізичною підготовкою. Проєкт покликаний створити коло довіри серед громадян та молоді, які планують пов'язати своє майбутнє з військовою справою чи сферами сектору безпеки та оборони в Україні. У перспективі планується реалізація проєкту по всій Україні.

До новорічних і різдвяних свят у рамках акції «Гвардійська родина – тобі, Україно!» направлено 6 тон подарунків для дітей в районі проведення Операції Об'єднаних, які збирали військовослужбовці Національної гвардії України та члени їх сімей, навчальні заклади, благодійні фонди, представники бізнесу та громадські організації.

За участі надзвичайних і повноважних послів Латвійської, Польської, Естонської Республік та Республіки Словаччини в Україні представниками Національної гвардії України здійснено доставку гуманітарного вантажу від Латвійської республіки в навчальні заклади населених пунктів Донецької області.

Офіцерами угруповання Національної гвардії України спільно з офіцерами Об'єднаного центру цивільно-військового співробітництва штабу Об'єднаних Сил доставлено гуманітарну допомогу багатодітним сім'ям від благодійних організацій та навчальних закладів України.

28 липня, на пленарному засіданні Київської міської ради депутати проголосували за перейменування вулиці Російської в Дарницькому районі міста Києва, яка тепер носитиме ім'я загиблого бійця Національної гвардії України Юрія Литвинського.

З метою розвитку військово-патріотичних традицій чотирьом військовим частинам Національної гвардії України у 2020 році присвоєно почесні найменування військовослужбовців, які загинули, захищаючи Україну (Героя України лейтенанта Богдана Завади та Героя України сержанта Сергія Михальчука), а також вшанування місць військової доблесті й самобутності українського народу, символів національно-визвольних змагань, збереження історичної пам'яті про часи запорозького козацтва і періоду української революції 1917-1921 років (бригада «Хортиця» та «Печерська» бригада).

Ведеться робота щодо інформаційного наповнення відповідними матеріалами офіційного веб-сайту Національної гвардії України, де в цьому році розміщено понад 2500 матеріалів щодо військово-професійної орієнтації юнацтва і молоді. Інформацію з популяризації військової служби в Національній гвардії України розміщено на 38 електронних табло, 9 електронних рекламах на зупинках транспорту та у 1210 маршрутних транспортних засобах, на 26 холдерах, 12 банерах, 2270 дошках інформації в населених пунктах. У засобах масової інформації розміщено 6612 інформаційних матеріалів, виготовлено та розповсюджено 28998 примірників агітаційної продукції.

Інформація Державної прикордонної служби України

На виконання розпорядженням Кабінету Міністрів України від 18 жовтня

2017 року № 743-р «Про затвердження плану дій щодо реалізації Стратегії національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2017 – 2020 роки» у Державній прикордонній службі України проведено протягом звітного періоду проведені наступні заходи.

У зв'язку з карантинними обмеженнями встановленими рішенням Кабінету Міністрів України з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, та етапів послаблення протиепідемічних заходів виконання п. 8 Плану дій - проведення Всеукраїнського семінару «Український кордон - 2020» та Всеукраїнського вишколу «Джура-прикордонник» на базі Національної академії Держприкордонслужби спільно з Міністерством молоді та спорту України, перенесено на 2021 рік.

На виконання пункту 9. органами та підрозділами відомства постійно надається організаційно - методична допомога громадським об'єднанням військово-патріотичного спрямування у проведенні військово-історичних фестивалів, військово-патріотичних зборів, реконструкцій воєнно-історичних подій, військово-патріотичних ігор та військово-спортивних таборів для молоді у місті Києві та в місцях дислокації органів та підрозділів відомства.

У лютому 2020 року на території ДП «ЦУТБ «Льодовий стадіон» м. Київ за участі представників Державної прикордонної служби України, громадської організації «Благодійний фонд «Краївка вільних» та дітей міста Києва (залучено понад 300 дітей) проведено військово-патріотичний захід «Патріотичний Табір Військового Вишколу».

На виконання пункту 16. у 2020 році в рамках проведення інформаційної кампанії, спрямованої на консолідацію суспільства навколо захисту України, популяризацію військової служби, утвердження спадкоємності традицій борців за незалежність України, донесення достовірної інформації про роль Державної прикордонної служби України у забезпеченні миру і стабільності в Україні, персоналом та підрозділами комунікацій із засобами масової інформації прикордонного відомства підготовлено 7 пресрелізів, які висвітлювали проведені заходи, спрямовані на реалізацію вище зазначеної інформаційної кампанії:

- **«Із янголом на плечі». Прикордонники долучились до патріотичних заходів із маріупольськими школярами»,** у Маріуполі військовослужбовці Донецького прикордонного загону долучились до патріотичного заходу організованого Донецькою обласною бібліотекою для дітей;
- **«Омега» готує захисників»,** військово-спортивний клуб «Омега» у Житомирському загоні функціонує з 2013 року;
- **«Ім'я Героя-прикордонника увічнено у віршованій поемі»,** напередодні зустрічі з охоронцями кордону на сторінках Могилів-Подільського районного часопису «Слово Придністров'я» вийшла авторська поема «Несіть йому любов свою», присвячена Герою України старшому лейтенанту В'ячеславу Семенову, чиє ім'я носить Могилів-Подільський загін;

- *«Прикордонники зі складу Об'єднаних сил долучилися до заходів з нагоди річниці визволення Донбасу»*, 77 років тому наші співвітчизники в кривавих боях відстоювали свою свободу і незалежність у війні з фашистськими загарбниками;
- *«Україна святкує шосту річницю з дня визволення Краматорська та Слов'янська від російської окупації»*, урочистості розпочались на меморіальному комплексі на горі Карачун, яка в 2014 році була стратегічно важливою точкою і в ході запеклих боїв неодноразово переходила з рук в руки;
- *«В дозорі на Небесних рубежах»* - цей вірш написала пресекретарка Могилів-Подільського прикордонного Людмила Катеринич та присвятила його В'ячеславу Семенову та усім воїнам-прикордонникам, які віддали свої життя за Україну. На написання її надихнули роботи художниці Беати Куркуль.
- *«Ваш бойовий досвід врятував не одну тисячу наших солдатів...»*

Крім того, протягом 2020 року на веб-сайті та сторінці соціальної мережі Facebook Держприкордонслужби висвітлено 34 інформаційних повідомлень про заходи із увічнення пам'яті загиблих прикордонників, які загинули внаслідок російської агресії на Сході України.

До професійних та державних свят проведено широку інформаційну компанію, спрямовану на консолідацію суспільства навколо захисту України, популяризацію військової служби у Державній прикордонній службі України, утвердження спадкоємності багатовікових традицій борців за незалежність України.

На виконання п. 25. протягом 2020 року з персоналом відомства проведено ряд інформаційно-просвітницьких заходів національного-патріотичного спрямування, та заходи з вшанування героїв-прикордонників: Дня Соборності України, Дня пам'яті Героїв Крут, Дня Героїв Небесної Сотні, Дня вшанування учасників бойових дій на території інших держав, Дня прикордонника України, Дня пам'яті та примирення і 75-та річниця перемоги над нацизмом у Другій світовій війні, Дня Конституції України, Дня скорботи і вшанування пам'яті жертв війни в Україні, Дня незалежності України, Дня пам'яті захисників України, до річниць відзначення звільнення українських міст від проросійських терористів.

У серпні 2020 року на базі Головного центру підготовки особового складу Держприкордонслужби до Дня пам'яті захисників України проведено зустріч керівництва відомства з членами родин загиблих прикордонників.

Протягом 2020 року керівництвом та персоналом Держприкордонслужби прийнято участь у церемоніалі вшанування пам'яті 70 прикордонників, які загинули внаслідок російської агресії на Сході України в річницю їх загибелі на території Меморіального комплексу «Зала пам'яті захисників України», м. Київ.

З персоналом відомства організовано перегляди: художнього фільму «Пекельна Хоругва, або Різдво Козацьке»; документального серіалу «Війна за Незалежність», що висвітлює хід російсько-української війни та участь

прикордонників в захисті незалежності України; історично-біографічного фільму «Таємний щоденник Симона Петлюри», що висвітлює період життя Симона Петлюри, головного отамана військ Української Народної Республіки, Голови Директорії УНР та про історичні події коли Україна здобувала свою незалежність; художньо-документального фільму «Перехрестя Балу», який присвячений прикордонникам та військовослужбовцям 128-ї гірсько-піхотної бригади ЗСУ, які у лютому 2015 року героїчно тримали оборону блокпосту «Балу» на Дебальцевському плацдармі.

Інформація Міністерства юстиції України

На виконання розпорядження Кабінету Міністрів України від 18 жовтня 2017 року № 743-р «Про затвердження плану дій щодо реалізації Стратегії національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2017-2020 роки» Міністерство юстиції України повідомляє наступне.

Системою надання безоплатної правової допомоги на постійній основі організовуються національні правопросвітницькі проекти та ініціативи, спрямовані на підвищення рівня правової обізнаності громадян та посилення правової спроможності людей і громад, у тому числі орієнтовані на дітей та молодь, які можна віднести до реалізації таких заходів вказаного Плану дій.

На виконання пунктів 14., 36., 48. з 01 січня 2020 року по 31 серпня 2020 року Координаційним центром та центрами з надання безоплатної вторинної правової допомоги було проведено 628 правопросвітницьких заходів для дітей та молоді на такі теми: «Права та обов'язки дітей відповідно до Конвенції ООН про права дитини», «Охорона дитинства, захист від насильства в сім'ї», «Основоположні права дітей та шляхи подолання дискримінації», «Адміністративна та кримінальна відповідальність», «Права та відповідальність неповнолітніх», «Твої права - твій надійний захист», «Права дитини, що гарантуються Конституцією України», «Права дитини: що робити якщо їх порушили», «Особливості кримінальної та адміністративної відповідальності неповнолітніх», «Стопбулінг», «Права та обов'язки дитини», «Пільги для дітей з інвалідністю».

Інформація Міністерства освіти і науки України

На виконання плану дій щодо реалізації Стратегії національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2017-2020 роки, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 18.10.2017 № 743-р (далі – План дій), Міністерство освіти і науки України в межах компетенції інформує.

Питання національно-патріотичного виховання в системі освіти України залишається пріоритетним у Міністерстві освіти і науки України. Національно-патріотичне виховання – це важлива ланка освітнього процесу, що наскрізно

проходить через все навчання – формальне та неформальне здобуття освіти всіх рівнів, а також через здобуття позашкільної освіти.

21.05.2019 набув чинності Указ Президента України від 18.05.2019 № 286/2019 «Про Стратегію національно-патріотичного виховання» (далі – Стратегія). Ключові положення Стратегії були враховані при підготовці наказу Міністерства освіти і науки України від 29.07.2019 № 1038 «Про внесення змін до наказу Міністерства освіти і науки України від 16.06.2015 р. № 641» щодо оновлення редакції Концепції національно-патріотичного виховання в системі освіти України (далі – Концепція) та заходів реалізації Концепції (далі – Заходи).

У новій редакції Концепції враховано незворотність європейського та євроатлантичного курсу України, закріпленого у Конституції України, проведення операції Об'єднаних сил, уточнено складові національно-патріотичного виховання відповідно до Стратегії. Окремим напрямом реалізації Концепції визначено реалізацію Положення про Всеукраїнську дитячо-юнацьку військово-патріотичну гру «Сокіл» («Джура») (далі – гра «Сокіл» («Джура»)). Концепція також передбачає включення проблематики національно-патріотичного виховання дітей та молоді до дослідницьких програм та наукових планів, що передбачено пунктом 26 Плану дій.

Стратегія, Концепція та Заходи є дороговказом для національно-патріотичного виховання в межах освітнього процесу закладів освіти, що діють на принципах автономії, гарантованої статтею 23 Закону України «Про освіту».

Концепція та Заходи були розроблені Міністерством освіти і науки України за участю Національної академії наук України, Національної академії педагогічних наук України, містять спільні заходи, що осучаснили роботу закладів освіти України з національно-патріотичного виховання, активного залучення ними дітей та молоді до вивчення історії та культури України, подвигів борців за незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України, її демократичний вибір.

18.03.2020 набув чинності прийнятий 16.01.2020 Закон України «Про повну загальну середню освіту» (далі – Закон). Цей Закон визначає правові, організаційні та економічні засади функціонування і розвитку системи загальної середньої освіти. Відповідно до статті 15 Закону виховний процес є невід'ємною складовою освітнього процесу у закладах освіти і має ґрунтуватися на загальнолюдських цінностях, культурних цінностях Українського народу, цінностях громадянського (вільного демократичного) суспільства, принципах верховенства права, дотримання прав і свобод людини і громадянина, принципах, визначених Законом України «Про освіту», та спрямовуватися на формування, зокрема, патріотизму, поваги до державної мови та державних символів України, поваги та дбайливого ставлення до національних, історичних, культурних цінностей, нематеріальної культурної спадщини Українського народу, усвідомленого обов'язку захищати у разі потреби суверенітет і територіальну цілісність України.

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 22.05.2019 № 352-р було затверджено план заходів з реалізації Положення про Всеукраїнську дитячо-юнацьку військово-патріотичну гру «Сокіл» («Джура»). Відповідно до Змін, що внесені до постанови Кабінету Міністрів України від 17.10.2018 № 845,

затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 13.05.2020 № 367, реалізацію Положення про гру «Сокіл» («Джура») поширено на здобувачів професійної (професійно-технічної) та фахової передвищої освіти.

В умовах карантину, що установлювався постановою Кабінету Міністрів України від 11.03.2020 № 211 «Про запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2», Українським державним центром національно-патріотичного виховання, краєзнавства і туризму учнівської молоді відповідно до листа Міністерства освіти і науки України проводився Всеукраїнський заочний конкурс звітів про роботу роїв гри «Сокіл» («Джура»). Згідно з Положенням про гру «Сокіл» («Джура»), затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 17 жовтня 2018 року № 845 «Деякі питання дитячо-юнацького військово-патріотичного виховання» (зі змінами), Українським державним центром національно-патріотичного виховання, краєзнавства і туризму учнівської молоді 23.05.2020 було проведено Всеукраїнський онлайн-конкурс «Відун». Отже, Міністерство освіти і науки України всебічно сприяє проведенню гри «Сокіл» («Джура»).

Також Міністерством освіти і науки України надано сприяння закладам освіти і науковим установам у проведенні наукових і краєзнавчих досліджень минулого України. До досліджень минулого України була залучені учнівська і студентська молодь. Результати таких досліджень були оприлюднені у наукових збірках.

Велике значення у національно-патріотичному вихованні учнів у закладах освіти має навчальний предмет «Захист України» (до 01.09.2020 – «Захист Вітчизни»). Починаючи з 2005 року, навчальний предмет «Допризовна підготовка юнаків» у загальноосвітніх навчальних закладах перейменовано у «Захист Вітчизни». Відповідно до назви уточнено акценти у формуванні мети та завдань предмета: ознайомлення учнів з основами нормативно-правового забезпечення захисту Вітчизни, цивільного захисту та охорони здоров'я; набуття знань про функції Збройних сил України, характерні особливості засвоєння основ захисту Вітчизни, цивільного захисту та медико-санітарної підготовки; здійснення психологічної підготовки до захисту України і військово-патріотичного виховання; професійної орієнтації молоді. Під час вивчення навчального предмета учні мають набути знань, практичних вмінь і навичок, необхідних для застосування в екстремальних природних, техногенних та соціальних умовах, які постійно змінюються.

Із впровадженням Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 № 1392, робочою групою з розроблення навчальної програми з предмета «Захист Вітчизни» для 10-11 класів закладів системи загальної середньої освіти, що була затверджена наказом МОН від 22.03.2017 № 451, до складу якої було включено представників Міноборони, МВС, ДСНС, громадських організацій, створена якісно нова начальна програма предмета «Захист Вітчизни» для 10-11 класів закладів загальної середньої освіти, у якій розширено навчальний матеріал у частині розділів

з допризовної підготовки юнаків, основ медичних знань та основ цивільного захисту населення. Після громадського обговорення зазначену програму було погоджено у Міноборони та затверджено наказом МОН від 23.10.2017 № 1407 і впроваджено в освітній процес закладів освіти з 2018/2019 навчального року.

Відповідно до пункту 32 Плану дій було вивчено питання розроблення та впровадження комплексної виховної системи навчальних закладів для дітей різних вікових категорій. Сьогодні країна потребує модернізації виховної системи освіти на принципах компетентнісного та діяльнісного підходів, а саме, формування особистості активного патріота, який знає і розуміє історію та культуру своєї Батьківщини, прагне до фізичної і моральної досконалості, готовий до самоосвіти, самовизначення та самореалізації в дорослому житті. Основою сучасної системи виховання є національна ідея, над якою працюють вихователі дошкільних навчальних закладів, керівники гуртків і творчих об'єднань, методисти позашкільних навчальних закладів, вчителі початкових класів, вчителі-предметники, класні керівники, заступники директорів і директори загальноосвітніх навчальних закладів. Приємно відзначити участь представників професійної (професійно-технічної) освіти, які не стоять осторонь тих нагальних виховних проблем, які на сьогодні є актуальними.

Інформація Міністерства культури України

	Найменування заходу	Строк виконання	Відповідальні за виконання	Результат виконання
5.	Проведення освітньо-виховних, інформаційно-просвітницьких, культурологічних, міжнародних, науково-методичних заходів з національно-патріотичного виховання	2017-2020 роки	Мінмолодьспорт МОН Міноборони Мінсоцполітики Мінкультури МІП обласні, Київська міська держадміністрації	У сфері компетенції МКІП проведення освітньо-виховних, інформаційно-просвітницьких, культурологічних та науково-методичних заходів з національно-патріотичного виховання здійснюються бібліотеками. Крім того, через бібліотеки здійснюється підтримка мистецьких проєктів національно-патріотичного виховання, спрямоване на підвищення рівня

6.	Підтримка мистецьких проектів національно-патріотичного спрямування, спрямованих на підвищення рівня обізнаності дітей та молоді з українською культурою	-“-	Мінкультури МОН Мінмолодьспорт	<p>обізнаності дітей та молоді з українською культурою, зокрема:</p> <p>Національна історична бібліотека України:</p> <ul style="list-style-type: none"> - засідання клубу історичної книги до 350-річчя від дня народження Самійла Васильовича Величка (1670-після 1728), українського козацько-старшинського літописця, історіографа, державного і культурного діяча; - проведено цикл етнокультурологічних заходів «Нематеріальна культурна спадщина: від покоління до покоління»; - проведена лекція «День пам'яті героїв Крут»; - створено буктрейлер до збірки військово-патріотичних віршів українського письменника, поета і громадського діяча Миколи Бажана «В дні війни», 1945р. <p>Харківська державна наукова бібліотека імені В. Г. Короленка:</p> <ul style="list-style-type: none"> - тематична виставка «Сила єдності». До Дня соборності України; - тематичний вечір «Моя соборна Україна знов зустрічає новий день» до Дня соборності України;
----	--	-----	--------------------------------------	---

				<ul style="list-style-type: none"> - тематична виставка «Розстріляний Майдан». До Дня Героїв Небесної Сотні; - тематична виставка «Пам'яті Героїв Небесної Сотні»; - тематична виставка «Конституція України – символ незалежної держави»; - засідання клубу «Громадські ініціативи». Створення інформаційно-просвітницького центру «Школа Конституції» у Будинку науки і техніки м. Харкова; - тематична виставка «Державний Прапор-символ нації». До Дня Державного Прапора України; - тематична виставка «Є найсвятіше слово на землі, одне, високе, світле – Україна». До Дня Незалежності України. <p>Національна бібліотека України для дітей та мережа спеціалізованих бібліотек України для дітей:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Міжнародний дитячий конкурс-єднання «На одній хвилі» (НБУ для дітей); - Всеукраїнський марафон дитячого читання «Єднаймо душі словом
--	--	--	--	---

				<p>Кобзаря» (НБУ для дітей);</p> <ul style="list-style-type: none"> - літературно-красзнавчий конкурс «Ми — онуки переможців, наша пам'ять — їх вічне життя (До 75-ої річниці перемоги над нацизмом у Другій світовій війні) (Кременчуцька ЦМБД ЦБС для дітей); - проект «Будь патріотом! Дивись українське!» (НБУ для дітей); - програма «100% Україна» (НБУ для дітей); - проект «Ігри патріотів Херсонщини» (КЗ «Херсонська ОБД ім. Дніпрової Чайки» ХОР); - проект «Медіачелендж «Скарби козацького міста» (КЗ «ОБД» Черкаської ОР); - проект «Діяльність музею АТО «Блокпост пам'яті. Харків»: ОКЗ «Харківська ОБД» у системі реалізації стратегії національно-патріотичного виховання» (ОКЗ «Харківська ОБД»); - спільний проект з ветеранами АТО «Уроки мужності» (Полтавська ОБД ім. Панаса Мирного); - патріотичний проект «Ми — українці»
--	--	--	--	---

				<p>(Миколаївська ОБД ім. В.О. Лягіна);</p> <ul style="list-style-type: none"> - патріотичний проєкт «Я хочу жити у щасливій Україні!» (КЗ «Чернігівська ОБД» Чернігівської ОР); - патріотичний проєкт «Майбутнє України будемо разом» (Хмельницька ОБД ім. Т.Г. Шевченка спільно з Патріотично-правовим рухом «ХОМА»); - патріотична година «Кров, що окропила Крути, Україна не забуде!» (КУ Тернопільської ОР «Тернопільська ОБД»); - історико-патріотичний екскурс Єднає нас усіх свята земля, ім'я якої Україна (До Дня Соборності України) (КЗК «Донецька ОБД»); - загальноміська акція «Барвінкове розмаїття, мови рідної суцвіття» (До Міжнародного дня рідної мови) (КЗ «ЦБС для дітей» м. Ізмаїл); - цикл заходів «Хто вмирає в боротьбі, у серцях живе навіки» (До Дня Героїв Небесної Сотні) (КЗ Київської ОР «Київська ОБД»); - медіа-інсталяція «Подвиг українських Майданів: від ЗУНР до
--	--	--	--	---

				<p>Небесної сотні» (КЗ «Херсонська ОБД ім. Дніпрової Чайки» ХОР);</p> <ul style="list-style-type: none"> - диспут поколінь «Про мужність, героїзм та перемогу» (до 75-річчя з дня Перемоги над нацизмом у Другій світовій війні) (Національна бібліотека України для дітей); - урок патріотичного виховання «Хай пам'ять про війну нас всіх єднає» (Нововолинська МБД Волинської обл.); - патріотична година «Нам жити і пам'ятати» (КЗК «Донецька ОБД»); - флешмоб «Українські вишиванки – наче райдуги світанки» (до Всесвітнього дня вишиванки) (ЦМБД МКЗК «ЦСБД» м. Дніпра); - година державності «Я частинка своєї країни, Україною зветься вона» (До Дня Конституції України) (КЗК «Донецька ОБД»); - історично-патріотичний вечір «Пригорнусь душею до Вкраїни, засміюсь, заплачу, помолюсь...» (Івано-Франківська ОБД); - патріотичний вернісаж «Борцям за волю, за нашу долю» (До Дня пам'яті захисників
--	--	--	--	--

				<p>України, які загинули в боротьбі за незалежність, суверенітет і територіальну цілісність України) (КЗ Київської ОР «Київська ОБД»);</p> <ul style="list-style-type: none"> - патріотична година «Сила нескорених» (КЗК «Донецька ОБД»); - історичний екскурс Легенди та люди: Неймовірні факти із буття Богдана Хмельницького та Марусі Чурай (До 425-ліття гетьмана України та 395-річчя народної співачки часів Хмельниччини) (КЗ «Херсонська ОБД ім. Дніпрової Чайки» ХОР); - патріотичний флешмоб «Єднаймося – Україною пишаймося!» (КЗ «Херсонська ОБД ім. Дніпрової Чайки» ХОР); - патріотичний калейдоскоп «Ти одна і неподільна, Україно моя вільна» (ЦМБД МКЗК «ЦСБД» м. Дніпра); - марафон відеопривітань «Ми діти незалежної держави» (НБУ для дітей); - історичні пазли «Від козаків до кіборгів» (КУ «МЦБС для дітей» м. Одеси). <p>Одеська національна наукова бібліотека:</p>
--	--	--	--	--

				<ul style="list-style-type: none"> - книжково-ілюстративні виставка «Єдність країни, народу, духу: до Дня Соборності України» та «Видатні державотворці – фундатори Соборності України». Виставки приурочені до однієї з найважливіших історичних дат – 22 січня, коли відбулося проголошення Першої Незалежності у 1918 році та проголошення Акта злуки УНР і ЗУНР у 1919 році; - представлено цикл електронних експозицій до Дня пам'яті героїв Крут, що представляє твори видатних українських поетів, яких надихав подвиг молодих воїнів, що полягли під Крутами, захищаючи незалежність України; - в рамках бібліотечного проекту «Бібліотека – простір культури мовлення» для студентів філологічного факультету Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К.Д. Ушинського, була представлена книжкова виставка «Добрим зерном колосилась мова. Вона як хліб. Вона мені
--	--	--	--	--

				<p>свята...»;</p> <ul style="list-style-type: none"> - відбулися Шевченківські читання, присвячені 206-й річниці від дня народження Т.Г Шевченка та 180-річчя виходу друком збірки «Кобзар» – книги, що стала епохою в історії українського народу; - відбувся концерт секстету "Хорея козацька" – колективу стародавньої української музики до 30-річчя підняття над Одесою Українського Прапора; - книжково-ілюстративна виставка «Доброволець – це поклик серця» до Дня українського добровольця; - на сайті ОННБ експонується віртуальна виставка «Конституція Пилипа Орлика: до 310-річчя від часу прийняття»; - до Дня вишиванки на сайті ОННБ експонується електронна презентація «Оберіг нації», з читанням віршів - «Вишиванка назавжди» до презентації приєднались наймолодші учасники проектів громадської організації «Інтелектуальний форум»;
--	--	--	--	---

				<ul style="list-style-type: none"> - до Дня Конституції України на сайті ОННБ експонувалась віртуальна виставка «Конституція України – погляд у майбутнє»; - виставка, присвячена 30-річчю від Дня проголошення Декларації про державний суверенітет України; - відбулась презентація автобіографічної книжки Джона Маккейна «Буремна хвиля: добрі часи, праведні справи, великі битви та інші звитяги». Учасники зустрічі ознайомилися з його внеском як політика у справу міжнародної підтримки України, її територіальної цілісності; відстоюванні демократичних цінностей, прав людини як у Східній Європі, так і на інших континентах; - у рамках XXI Всеукраїнської виставки-форуму «Українська книга на Одещині» відбулася презентація видання «Твої імена, Україно!» журналіста, письменника Валентина Петровича Щегленка; - виставкова акція до у рамках якої відбулися:
--	--	--	--	--

				<p>презентація книжково-ілюстративної виставки «Україно! Ти для мене – диво!..»: до 29-ї річниці незалежності України; виставка-огляд «Українське державотворення від початку до сьогодні»; презентація мистецької виставки «Краса рідного краю» заслуженого художника України Наталії Лози.</p>
7.	<p>Розроблення методики проведення заходів щодо сприяння органами державної влади та органами місцевого самоврядування відродженню та збереженню народних промислів українців та корінних народів України</p>	2018-2020 роки	<p>Мінкультури МОН обласні, Київська міська держадміністрації органи місцевого самоврядування (за згодою)</p>	<p>Міністерством культури та інформаційної політики України відповідно до Указу Президента України від 18 серпня 2020 року №329/2020 «Про заходи щодо підтримки сфери культури, охорони культурної спадщини, розвитку креативних індустрій та туризму» розробляється Державна цільова національно-культурна програма розвитку народних художніх промислів на 2021-2025 роки, положення якої передбачають вжиття комплексних заходів на загальнодержавному та регіональному рівнях, спрямованих на відродження, збереження і розвиток народних художніх промислів, як чинника розвитку регіональної культури та економіки.</p>

				<p>Державна бібліотека України для юнацтва підготувала бібліографічні покажчики із серії «Нематеріальна культурна спадщини України»: Традиція орнаментального розпису бубнівської кераміки; Пісенна традиція села Лука Києво-Святошинського району Київської області; «Молодіжно-козацький рух»: до Тижня юного патріота.</p>
15.	<p>Оновлення фондів бібліотек національно-патріотичною літературою про мовно-культурну самобутність українського народу і героїзм у боротьбі за незалежність та територіальну цілісність держави</p>	2017-2020 роки	<p>Мінкультури інші центральні органи виконавчої влади обласні, Київська міська держадміністрації</p>	<p>Український інститут книги: Поповнення фондів бібліотек книжковою продукцією МКІП здійснюється через Програму поповнення спрямована на оновлення фондів бібліотек, що, своєю чергою, дає бібліотекам можливість підвищити якість бібліотечних послуг шляхом надання доступу читачам до нових якісних книжкових видань, задовольняючи їхні інформаційно-освітні та культурні потреби. У 2018-2019 роках за рахунок бюджетних коштів (200,26 млн.грн.) для бібліотек було закуплено 1 656 058 книжкових примірників. У 2020 році на програму поповнення з державного бюджету виділено 47,9 млн.грн., планується</p>

				<p>закупити 350 000 книжкових примірників. Крім того, вимоги є і до комплектування фондів бібліотек, так:</p> <p>Національна історична бібліотека України:</p> <ul style="list-style-type: none"> - згідно з «Зведеним тематико-типологічним профілем комплектування фонду НІБУ творами друку та іншими носіями інформації» здійснюється комплектування фонду Бібліотеки історичною та історико-краєзнавчою літературою національно-патріотичного спрямування; - продовжувалась робота по формуванню і наповненню документами про мовно-культурну самобутність українського народу і героїчну боротьбу за незалежність та територіальну цілісність держави шляхом оцифрування раритетних книжкових видань та створення електронної бібліотеки «Історична спадщина України». <p>Харківська державна наукова бібліотека імені В. Г. Короленка:</p>
--	--	--	--	--

				<p>- нові оцифровані видання, в рамках проекту «Культура України».</p> <p>Національна бібліотека України для дітей та мережа спеціалізованих бібліотек України для дітей:</p> <p><i>Видавнича діяльність:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - методико-бібліографічний посібник «Михайло Вербицький – автор музики національного Гімну України (До 205 річчя від дня народження М.М. Вербицького)» (КЗ Київської ОР «Київська ОБД»); - бібліотрансформер «Чарівна українська мова – одна з найдавніших мов світу» (ЦБ КЗК «МДБ» Криворізької МР); - бібліографічна довідка «Служитиму мові своїй у помислах та піснях» (Житомирська ОБД Житомирської ОР); - бібліографічний путівник «Україна унікальна – Україна надзвичайна» (Бібліотека-філія № 7 Кременчуцької ЦМБД ЦБС для дітей); - бібліографічна довідка «Бо я – українець (До 140-річчя від дня
--	--	--	--	---

				<p>народження Володимира Винниченка)» (КЗ «ОБД» Черкаської ОР);</p> <ul style="list-style-type: none"> - бібліографічний покажчик «Не догорить свіча по Україні... (До 75-річчя від дня народження запорізького письменника Анатолія Рекубрацького)» КЗ «Запорізька ОБД «Юний читач» Запорізької ОР; - інфодайджест «Моя Україна – вільна серед вільних» (до 30-річчя проголошення Декларації про державний суверенітет України)» (Кіровоградська ОБД ім. Т.Г. Шевченка); <p>НБУ ім. Ярослава Мудрого:</p> <p>З 2015 р. Бібліотека є координатором Всеукраїнської акції «Бібліотека українського воїна», ініційованої Міністерством культури України. Загалом на цей час українськими бібліотеками зібрано та передано до бібліотек будинків офіцерів ЗСУ, військових частин та військових шпиталів у всіх регіонах України, військових ЗВО, через посередництво волонтерських організацій надіслано безпосередньо воїнам у зону ООС 136 тис.</p>
--	--	--	--	--

				<p>книг. У першому півріччі 2020 року у рамках Акції зібрано й передано понад 2 тис. книг, у т.ч. патріотичної літератури про мовно-культурну самобутність українського народу і героїзм у боротьбі за незалежність та територіальну цілісність держави.</p> <p>Одеська національна наукова бібліотека: За період з 01.01.2020 по 31.08.2020 р. фонд ОННБ поповнився на 14267 прим. за різними галузями знань, у т.ч. 4901 прим. видань суспільного характеру та 645 прим. видань з мовознавства і літератури до яких належить і національно-патріотична література про мовно-культурну самобутність українського народу і героїзм у боротьбі за незалежність та територіальну цілісність держави</p>
22.	Організація та проведення у бібліотеках книжкових виставок, презентацій видань, інших заходів, спрямованих на висвітлення інформації про героїчні	2017-2020 роки	Мінкультури обласні, Київська міська держадміністрації	<p>Національна історична бібліотека України:</p> <ul style="list-style-type: none"> - виставка періодичних видань «Українська армія сьогодні»; - книжкова виставка «День вшанування подвигу учасників Революції гідності та увічнення пам'яті Героїв Небесної Сотні»;

	<p>вчинки воїнів – учасників антитерористичної операції, волонтерів та громадян, які зробили значний внесок у зміцнення обороноздатності держави</p>			<ul style="list-style-type: none"> - книжкова виставка «День пам'яті жертв політичних репресій»; - книжкова виставка «День Скорботи і вшанування пам'яті жертв війни в Україні»; <p>НБУ ім. Ярослава Мудрого:</p> <ul style="list-style-type: none"> - фотовиставка «Українські миротворці – на захисті миру у світі», присвяченої Дню вшанування учасників бойових дій на території інших держав. Урочисте відкриття відбулося за участі українських ветеранів-миротворців; - презентація книги Маргарити Довгань «Шпитальні нотатки», в якій зібрані коротенькі героїчні біографії українських захисників; - книжкові виставки: «Я громадянин і патріот своєї держави», «З Україною в серці», «Ми – нація міцна і сильна», «Видатні українці». <p>Державна бібліотека України для юнацтва:</p> <ul style="list-style-type: none"> - інтерактивна гра «Створюй себе та змінюй Україну»; - коментований перегляд літератури «Національний герой очима молоді»;
--	--	--	--	---

				<ul style="list-style-type: none"> - патріотичний діалог «Вільними козацькими стежками»; - виставка-експозиція «Покоління незалежних»; - година патріотичних роздумів «У вирі боротьби за Україну»;
24.	Створення нових та завершення вже розпочатих ігрових та неігрових просвітницьких фільмів національно-патріотичного спрямування	2018-2020 роки	Держкіно Мінкультури	<p>Фільми у виробництві – 56 (ігрових – 31, неігрових – 25).</p> <p>Фільми, які планують запуснитись – 11 (ігрові).</p> <p>Фільми призупинені – 10 (ігрові – 3, стоп ігровий – 7).</p>
25.	Сприяння увічненню пам'яті борців за незалежність України у ХХ столітті, осіб, які брали участь у захисті суверенітету та територіальної цілісності України, а також в антитерористичній операції на сході України, шляхом найменування	2018-2020 роки	Український інститут національної пам'яті Мінкультури Мінмолодьспорт Міноборони інші центральні органи виконавчої влади обласні, Київська міська держадміністрації органи місцевого самоврядування (за згодою)	<p>Український інститут національної пам'яті постійно сприяє органам місцевого самоврядування в роботі з увічненням пам'яті борців за незалежність України у ХХ столітті, осіб, які брали участь у захисті суверенітету та територіальної цілісності України, а також в антитерористичній операції на сході України, шляхом найменування чи перейменування в установленому порядку на їх честь об'єктів топоніміки, установлення пам'ятних знаків і меморіальних дошок.</p>

	чи перейменованн я в установленому порядку на їх честь об'єктів топоніміки, навчальних зкладів, установлення пам'ятних знаків і меморіальних дошок			Зокрема, у 2020 році в рамках листування з органами місцевого самоврядування з питань топоніміки Інститутом було надано пропозиції понад 200 сільських, селищних і міських рад щодо найменування/перейменування об'єктів топоніміки на честь борців за незалежність України у ХХ столітті, осіб, які брали участь у захисті суверенітету та територіальної цілісності України, а також в антитерористичній операції. У той же час інформуємо, що у зв'язку з карантинними обмеженнями органи місцевого самоврядування не мали змоги здійснювати найменування/перейменування об'єктів топоніміки в установленому порядку.
39.	Сприяння проведенню культурно-мистецьких заходів, що відтворюють події з історії України	2018-2020 роки	Мінкультури МОН Український інститут національної пам'яті обласні, Київська міська держадміністрації	Національна історична бібліотека України: презентації циклів розгорнутих книжково-ілюстративних та віртуальних виставок на теми: «Історія Києва»; «Визначні пам'ятки України»; «200-річчя від дня народження Петра Гавриловича Лебединцева (1820–1896)»; «День Соборності України»; «Міжнародний день

			<p>пам'яті жертв Голокосту»; «Книги з автографами учнів Володимира Миколайовича Перетца (1870 – 1935) фонді НІБУ (до 150-річчя від дня народження вченого і педагога)»; «З історії української книги та бібліографії періоду Української революції (1917—1921)»; «115-річчя від дня народження Уласа Олексійовича Самчука (1905 – 1987), українського письменника, журналіста і публіциста, члена уряду УНР у вигнанні, члена ОУП «Слово»; «115-річчя від дня народження Дмитра Васильовича Нитченка (Дмитро Чуб), літературознавця, мемуариста, редактора, педагога, літературного дослідника українського зарубіжжя, мецената українського друкованого слова (До міжнародного дня рідної мови)»; «Київський історик і археограф Олексій Олександрович Андрієвський (1845-1902)» (до 175-річчя від дня народження українського педагога, історика, літератора, публіциста, археографа і громадського діяча); «155 років з часу першого публічного виконання Гімну України</p>
--	--	--	--

				<p>(1865 року в Перемишлі під час першого на Західній Україні шевченківського концерту)»; «150-річчя від дня народження Олександра Ігнатовича Лотоцького (1870 – 1939), українського громадсько-політичного діяча, письменника, публіциста, науковця, генерального писаря Генерального Секретаріату Української Центральної ради»; «Перша конституція в Україні та світі – Конституція Пилипа Орлика (до 310-річчя)»; «Історія українських міст на сторінках рідкісних видань НІБУ» (до Міжнародного дня пам'яток і визначних місць); «Міжнародний день пам'яті Чорнобиля (1986)»; «День вшанування пам'яті жертв депортації кримськотатарського народу (1944)»; «День вишиванки»; «Творці слов'янської писемності і культури: подвижницька діяльність Кирила і Мефодія» (До Дня слов'янської писемності і культури)»; «95 років тому (1925) в м. Харків створено Український комітет краєзнавства (нині - Національна спілка краєзнавців України, м. Київ)»; «День Києва»;</p>
--	--	--	--	---

				<p>«День Конституції України»; «Прийняття Верховною Радою Української РСР Декларації про державний суверенітет України (до 30-річчя події (1990))»; «[...] моїй сонячній Україні»: до 140-річчя від дня народження Володимира Кириловича Винниченка (1880 – 1951), українського громадсько-політичного, державного діяча, письменника, публіциста»; «День Національного Прапора України»; «День Незалежності України»; «Іван Михайлович Каманін (1850 – 1921) – дослідник історичних пам'яток» (до 170-річчя від дня народження українського історика, архівіста, дослідника пам'яток культури)».</p> <p>НБУ ім. Ярослава Мудрого:</p> <ul style="list-style-type: none"> - до 100-річчя подій Української революції 1917 – 1921 років відбувся історико-літературний вечір «Шлях до волі». На заході слухачам було представлено визначні періоди та постаті в історії становлення нашої держави – від часів Володимира Великого і Ярослава Мудрого;
--	--	--	--	--

				<ul style="list-style-type: none"> - у рамках клубу «Бібліотека і Місто» відбулась презентація книги Василя Шендеровського «Вчені України у світовій науці»; - експонується книжкова виставка: «До 100-річчя Української революції 1917-1921 років».
--	--	--	--	--

Інформація Міністерства оборони України

На виконання Плану дій щодо реалізації Стратегії національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2017 – 2020 роки, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 18 жовтня 2017 року № 743-р Міністерством оборони України у 2020 році проведено відповідну роботу щодо:

1. удосконалення нормативно-правової бази національно-патріотичного виховання. З цією метою:

а) підготовлено:

проект Указу Президента України «Про присвоєння почесного найменування «імені князя Володимира Мономаха» 53 окремій механізованій бригаді (Указ Президента України від 6 травня 2020 року № 168/2020);

проект Указу Президента України «Про присвоєння почесного найменування «імені гетьмана Івана Мазепи» 54 окремій механізованій бригаді (Указ Президента України від 6 травня 2020 року № 168/2020»);

проект Указу Президента України «Про присвоєння почесного найменування «імені Якова Гандзюка» 59 окремій мотопіхотній бригаді (Указ Президента України від 6 травня 2020 року № 168/2020);

проект Указу Президента України «Про присвоєння почесного найменування «імені Великого князя Вітовта» 40 окремій артилерійській бригаді Сухопутних військ Збройних Сил України (Указ Президента України від 23 серпня 2020 року № 1343/2020);

проект Указу Президента України «Про присвоєння почесного найменування «Айдар» 24 окремому штурмовому батальйону 53 окремій механізованій бригаді імені князя Володимира Мономаха Сухопутних військ Збройних Сил України (Указ Президента України від 23 серпня 2020 року № 343/2020);

проект Указу Президента України «Про присвоєння почесного найменування «імені князя Ізяслава Мстиславовича» Окремому центру спеціальних операцій

«Захід2 Сил спеціальних операцій Збройних Сил України (Указ Президента України від 23 серпня 2020 року № 344/2020);

проект Указу Президента України «Про присвоєння почесного найменування “імені контр-адмірала Михайла Остроградського» 35 окремих бригаді морської піхоти Військово-Морських Сил Збройних Сил України (Указ Президента України від 23 серпня 2020 року № 345/2020);

опрацьовується проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо військового поховального ритуалу»;

підготовлено проект наказу Міністерства оборони України «Про затвердження Списку переможців ХІХ Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика у Збройних Силах України»;

затверджено План військово-патріотичного виховання дітей та молоді на 2020-2021 роки (рішення начальника Генерального штабу – Головнокомандувача Збройних Сил України від 27.01.2020 №1975/С);

затверджено План популяризації Збройних Сил України на ІІ півріччя 2020 року (рішення начальника Генерального штабу Збройних Сил України від 01.07.2020 №15287/С);

б) розглянуто, здійснено фахову експертизу та погоджено проекти:

Указу Президента України «Про внесення змін до Указу від 11 лютого 2016 року №44»;

Указу Президента України «Про Концепцію допризовної підготовки і військово-патріотичного виховання молоді»;

Указу Президента України «Про національну стратегію розвитку державної молодіжної політики до 2030 року»;

Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо національного військового меморіального середовища»;

розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції Державної цільової соціальної програми національно-патріотичного виховання на 2020 – 2025 роки»;

розпорядження Кабінету Міністрів України «Про внесення змін у додаток до розпорядження Кабінету Міністрів України від 10 квітня 2019 року №48»;

постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 5 квітня 2012 року №348»;

Концепції громадянського сприяння безпеці та обороні

2. проведення заходів відповідно до пунктів Плану дій:

згідно пункту 3. з урахуванням вимог часу, з метою набуття Збройними Силами оперативних (бойових) спроможностей відповідно визначеного Стратегічним оборонним бюлетенем України переліку, побудови системи оборонного менеджменту на основі кращих практик держав-членів НАТО з урахуванням міжнародних стандартів з управління проектами ISO опрацьовано наказ Міністерства оборони України від 14.08.2020 № 283 «Про організацію виконання окремих заходів оборонної реформи на середньострокову перспективу»;
на базі Київського військового ліцею імені Івана Богуна:

– розроблено та впроваджено курс за вибором «Історія українського війська» у військових ліцях і ліцях з посиленою військовою підготовкою (зазначений курс постійно вдосконалюється);

– розроблено та сформовано нові стандарти військово-прикладних професій, які відповідатимуть вимогам часу, соціально-економічному і політичному устрою сучасної України – розроблені та укомплектовані стендами тематичні класи військової підготовки в яких висвітлено передовий військовий досвід. Повністю готовий клас інженерної підготовки, клас підготовки ДШВ, триває підготовка до обладнання класів ССО та Сухопутних військ Збройних Сил України;

згідно пункту 5. комплекс заходів щодо забезпечення проведення державних та професійних свят, а також історичних подій за участю перших осіб держави. Зокрема:

оборонним відомством за активної участі представників інших силових структур 24 серпня 2020 року у межах повноважень спільно з органами державної влади забезпечено проведення святкових заходів з нагоди Дня Державного Прапора України та 29-ї річниці Незалежності;

на території Меморіального комплексу Міністерства оборони України «Зала пам'яті» (військове містечко №64) проведено вшанування військовослужбовців Збройних Сил України та інших складових сектору безпеки, загиблих у ході відбиття російської збройної агресії (20.01.2020 – День вшанування загиблих військовослужбовців – учасників оборони Донецького аеропорту; 14.06.2020 – День вшанування пам'яті військовослужбовців, які загинули внаслідок збиття російсько-окупаційними військами військово-транспортного літака ІЛ-76 над Луганськом; 29.08.2020 – День пам'яті захисників України, які загинули в боротьбі за незалежність, суверенітет і територіальну цілісність держави).

У Збройних Силах України за відповідною тематикою організовано навчання особового складу з національно-патріотичної підготовки, як окремого предмета бойової підготовки військ (сил). Під час таких занять з військовослужбовцями вивчаються теми, які розкривають важливі події та пам'ятні дати з історії національного державотворення, руйнують численні міфи, що виникли у національній свідомості внаслідок тривалої відсутності державності, спонукають особовий склад правильно орієнтуватися в непростих умовах гібридної війни тощо;

організовано виступи професійних та аматорських військових творчих колективів у містах та селах України, військових гарнізонах, військових частинах (у тому числі в районі проведення операції Об'єднаних сил) навчальних закладах, громадських об'єднаннях тощо з високоякісними концертними програмами військово-патріотичного спрямування (активна фаза тривала в період січень – березень 2020 року до введення карантинних обмежень);

спільно з місцевими органами влади, керівниками навчальних закладів організовано зустрічі дітей та молоді з героями-військовослужбовцями-учасниками ООС (АТО) на Сході України, виступи творчих колективів оборонного відомства;

протягом травня проведено он-лайн виставки, присвячені 6-й річниці бойових дій на Сході України: Маріуполь 9 травня 2014 р., Слов'янськ травень 2014 р., Волноваха 22 травня 2014 р., Карлівка 23 травня 2014 р.;

проведено фотовиставку «Сильні духом. Мами», героїнями якої стали дванадцять мам з різних куточків України, які втратили синів на війні, але знайшли сили жити далі, стали підтримкою та прикладом для інших, займають активну громадянську позицію, а також в рамках заходу проведено презентацію календарів на 2020 рік з мистецькими портретами мам загиблих захисників України;

у Волинському регіональному музеї українського війська та військової техніки відкрито гурток-студію з вивчення кіно- та фотомистецтва для дітей, батьки яких брали участь в АТО/ООС (призупинено на період введення карантину);

впроваджено святкування пам'ятних дат, які відповідають національній військовій історії;

згідно пункту 9 прийнято участь у IV Всеукраїнському Марафоні відповідальності від Фонду Родини Богдана Гаврилишина;

прийнято участь у національно-патріотичному форумі «Сіверська Брама» на базі позаміського дитячого закладу оздоровлення та відпочинку «Дивосвіт» в смт. Седнів Чернігівської району Чернігівської області;

організовано та проведено військово-патріотичного заходу «школа Вояцького духу» на базі в/ч А2860;

у рамках військово-патріотичного виховання спільно з НІАМ «Київська фортеця» проведено захід «Крути – боротьба за незалежність»;

згідно пункту 10. організовано проведення VI Патріотичного табору військового вишколу на базі Льодового стадіону у м. Київ;

через мережу гарнізонних будинків офіцерів, а саме: м. Харків, смт. Макарів-1 (Київської обл.), смт. Гвардійське (Дніпропетровська обл.), м. Білгород-Дністровський (Одеська область) надано допомогу загальноосвітнім навчальним і позашкільним навчальним закладам в організації та проведенні навчально-польових зборів та інших організаційно-масових заходів військово-патріотичного спрямування;

спільно з місцевими органами влади та місцевого самоврядування у рамках виконання Указу Президента України від 11 лютого 2016 року № 44/2016 «Про шефську допомогу військовим частинам Збройних Сил України, Національної гвардії України та Державної прикордонної служби України» та наказу Міністерства оборони України від 31.10.2016 № 571 «Про затвердження Інструкції з організації виконання Указу Президента України від 11 лютого 2016 року № 44/2016» сплановано та організовано роботу щодо надання допомоги загальноосвітнім навчальним і позашкільним навчальним закладам в організації та проведенні навчально-польових зборів, інших організаційно-масових заходів військово-патріотичного спрямування;

забезпечено участь вихованців військових ліцеїв у проведенні урочистостей на державному та регіональному рівнях під час відзначення державних свят і пам'ятних дат;

забезпечено активну участь представників Міністерства оборони України та Збройних Сил України у складі координаційних рад з питань національно-патріотичного виховання при місцевих державних адміністраціях у роботі щодо військово-патріотичного виховання дітей та молоді;

згідно пункту 16. надано сприяння у встановленні в різних регіонах України військово-патріотичну зовнішню рекламу;

через військові ЗМІ розповсюджено записи аудіо-звернень бійців ООС з нагоди визначних пам'ятних дат;

організовано інформаційне супроводження проведення у Міністерстві оборони та Збройних Силах України військово-патріотичних заходів спрямованих на консолідацію суспільства навколо захисту України, популяризацію військової служби, утвердження спадкоємності традицій борців за незалежність України, донесення достовірної інформації про роль Збройних Сил України у забезпеченні миру та стабільності в Україні шляхом розміщення інформації на офіційному веб-сайті та на офіційній сторінці Міністерства оборони України у соціальній мережі «Facebook», Центральної телерадіостудії Міністерства оборони України, Телерадіостудії Міністерства оборони України «Бриз» та військовому радіо «Армія FM»;

Київським військовим лицем імені Івана Богуна поширено соціальну рекламу, спрямовану на консолідацію суспільства навколо захисту України, популяризації військової служби, утвердження спадкоємності традицій борців за незалежність України, донесення достовірної інформації про роль Збройних Сил, інших військових формувань, утворених відповідно до законів України, у забезпеченні миру і стабільності в Україні;

спільно з благодійною організацією Благодійний фонд «Героїка» створено інтернет-ресурс «Імена Самостійної України, 1917-1924 рр.» (<http://www.db.geroika.org.ua/ua/home.html>), що присвячений воякам Центральної Ради, Армії Української Народної Республіки, Армії Української Держави. Станом на зараз на ресурсі оприлюднене біографії понад 13 тисяч загиблих вояків. Для подальшого наповнення електронної бази триває опрацювання скопійованих з архівів матеріалів (всього планується завантажити близько 40 тисяч біографій);

Ансамблем пісні і танцю Збройних Сил України забезпечено запис радіопроеграми «Дзвенить піснями Україна» в рамках музичного циклу «Озброєні піснею»

згідно пункту 25. Збройні Сили України в різних регіонах держави стали ініціаторами та брали активну участь у встановленні пам'ятних знаків (пам'ятників, меморіальних дощок тощо), найменуванні (перейменуванні) об'єктів місцевої інфраструктури (площ, вулиць, провулків), навчальних закладів, створенні музеїв на честь воїнів, які виявили героїзм при захисті України під час проведення ООС (АТО);

протягом 2020 року присвоєно 7 (сім) нових почесних найменувань військовим частинам імен видатних українців різних часів національного державотворення. Крім того, опрацьовуються пропозиції щодо присвоєння до кінця

2020 року нових почесних найменувань військовим частинам до Дня захисника України та Дня Збройних Сил України;

продовжено роботу щодо пошуку зниклих безвісти, не облікованих поховань, вилучення та евакуації тіл (останків) загиблих військовослужбовців Збройних Сил України, інших військових формувань та правоохоронних органів у районі проведення ООС на території Донецької та Луганської областей в рамках реалізації гуманітарного проекту Збройних Сил України «Евакуація 200»;

здійснено чергове щорічне оновлення «Книги пам'яті військовослужбовців Збройних Сил України, які загинули за свободу, незалежність і територіальну цілісність України та під час проведення міжнародних операцій з підтримання миру та безпеки» для Зали Пам'яті та щоденно здійснюється організація церемоніалу (чи розширеного церемоніалу за участю Президента України) на честь загиблих;

видано друком та проведено презентації мартирологу «Оборона Донецького аеропорту, 2014-2015». Хроніка бойових втрат» у НВІМУ, а також у Національному музеї-заповіднику «Битва за Київ у 1943 році»;

згідно пункту 27. у Міністерстві оборони України опрацьовується проект Указу Президента України «Про концепцію військово-патріотичного виховання та громадянського сприяння безпеці і обороні України» (рішення начальника Генерального штабу – Головнокомандувача Збройних Сил України від 27.01.2020 №1975/С);

згідно пункту 30. організовано навчання військовослужбовців та працівників Збройних Сил України за профілем «Історія українського війська» на історичному факультеті культурно-освітнього центру неформальної освіти Центрального будинку офіцерів Збройних Сил України;

на базі Київського військового ліцею імені Івана Богуна розроблено та впроваджено курс за вибором «Історія українського війська» у військових ліцях і ліцях з посиленою військовою підготовкою (зазначений курс постійно вдосконалюється);

згідно пункту 41. розроблено проект Плану заходів військово-шефської роботи на період вересень-грудень 2020 року підшефних закладів освіти;

організовано планове відвідування (перебування, проживання) дітей та молоді навчальних закладів України у військових частинах (військових навчальних закладах) з метою їх ознайомлення з порядком проходження військової служби у Збройних Силах України, зразками озброєння і військової техніки;

спільно з Міністерством освіти України вживаються заходи щодо підвищення ефективності вивчення у навчальних закладах України предмета «Захист України»;

організовано проведення екскурсій, уроків патріотичного виховання «Захист України» для дітей та молоді у Національному військово-історичному музеї України та його філіях, військових музеях, музеях (кімнатах) бойових традицій військових частин.

Разом з тим слід зазначити, що значна частина запланованих заходів військово-патріотичного спрямування, зокрема культурно-масових заходів за участю сил і засобів Збройних Сил України, було не реалізовано або відтерміновано

через введення карантинних обмежень у зв'язку із поширенням в країні інфекційного захворювання на COVID-19.

Інформація Національного агентства України з питань державної служби

Про стан виконання Національним агентством України з питань державної служби у 2020 році Плану дій щодо реалізації Стратегії національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2017 – 2020 роки.

На виконання пункту 27. щодо організації заходів з підвищення рівня професійної компетентності у сфері національно-патріотичного виховання дітей та молоді повідомляємо, що станом на 01 вересня 2020 року у Одеському регіональному інституті державного управління Національної академії державного управління при Президенті України та 8 регіональних центрах підвищення кваліфікації підвищили кваліфікацію з питань національно-патріотичного виховання дітей та молоді 1 334 особи, з них: 1 049 державних службовців та 285 посадових осіб місцевого самоврядування.

Міністерство закордонних справ України

На виконання пункту 34. Плану дій щодо реалізації Стратегії національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2017-2020 роки Міністерство закордонних справ України на постійній основі спільно з громадськими організаціями закордонних українців організовує заходи щодо ознайомлення дітей та молоді з числа закордонних українців з національними традиціями, мовою, літературою та історією України, вживає заходів, спрямованих на підтримку національної свідомості та єдності українців, які проживають за межами України, збереження почуття національної гідності.

Громадським організаціям закордонних українців, у тому числі і пластовим організаціям, надається фінансова підтримка у рамках бюджетної програми 1401110 «Фінансова підтримка забезпечення міжнародного позитивного іміджу України, забезпечення діяльності Українського інституту, заходи щодо підтримки зв'язків з українцями, які проживають за межами України» (у частині співпраці з закордонними українцями), зокрема для впорядкування за кордоном місць поховань (місць пам'яті) видатних українців, забезпечення належного догляду за пам'ятниками, пам'ятними знаками, меморіальними дошками, що присвячені видатним діячам української історії, науки і культури та історичним подіям, а також прилеглої до зазначених об'єктів території, для популяризації української мови, літератури, культури, історії, традицій українського народу, у тому числі для викладання української мови, а також інших предметів українською мовою; для

виготовлення та встановлення меморіальних дошок, присвячених видатним діячам української історії, науки і культури та історичним подіям.

Відповідно до Закону України «Про визнання пластового руху та особливості державної підтримки пластового, скаутського руху», відбувається співпраця з громадськими організаціями закордонних українців, статутною діяльністю яких передбачено здійснення просвітницької діяльності, а саме: організацію дитячих таборів з елементами методик ПЛАСТУ (зокрема, пластуни Валенсії; громадська організація «Українська родина», м.Анталія; громадська організація «Українська спілка», м.Анкара) та проведення спільних акцій громадських організацій закордонних українців з українськими пластунами.

У листопаді 2019 року Міністерство закордонних справ з метою підтримки національної свідомості та єдності українців, які проживають за межами України, збереження почуття національної гідності, ведення своєрідного літопису життя українців у світі, створення простору для спілкування серед української громади започаткувало і продовжує реалізовувати проект відеоісторій з життя закордонних українців «Багато справ ще у моєї долі» для подальшого розміщення на фейсбук-сторінці «Управління закордонного українства та гуманітарного співробітництва МЗС України».

На постійній основі проводиться робота з громадськими організаціями закордонних українців щодо визнання у світі Голодомору 1932-1933 років геноцидом українського народу; поширення у світі правдивої інформації про Україну та протистояння російській пропаганді; залучення закордонних українців до проведення заходів з відзначення державних свят і пам'ятних дат в історії України. Зокрема, представники українських організацій Франції долучалися до участі у публічних заходах, організованих Посольством України у Франції, присвячених відзначенню державних свят і пам'ятних дат української історії, програма заходів передбачала: показ фільму Сергія Лозниці «Державний похорон», презентацію книги відомого журналіста Бенуа Віткіна «Донбас» у видавництві «Les Arènes», прем'єрний показ фільму А.Голланд «Містер Джонс», вшанування пам'яті Героїв Небесної сотні та акція «Ангели пам'яті» та відзначення річниці народження Тараса Шевченка, роковин загибелі Симона Петлюри, День пошани Анни Київської, королеви Франції.

На виконання Указу Президента України від 23.08.2019 №621 «Про День пам'яті захисників України, які загинули в боротьбі за незалежність, суверенітет і територіальну цілісність України» ЗДУ, за участю представників українських громад, були проведені спільні заходи, спрямовані на вшанування пам'яті українських героїв, відбулися покладання квітів до пам'ятників (місць пам'яті) видатних українців, комеморативні заходи, акція «Сонях пам'яті».

На увагу заслуговує діяльність української діаспори з надання гуманітарної допомоги українським ветеранам та особам, які постраждали від російської агресії, зокрема, за фінансової підтримки Союзу українських організацій Австралії, у тому числі Фонду підтримки українських ветеранів «AFUO Ukraine Crisis Appeal» (на загальну суму 125 тис. австрал. дол.), за участю благодійної організації «Карітас

Україна» та Міністерства у справах ветеранів України реалізовано низку гуманітарних проектів з підтримки українських ветеранів. Громадським рухом «Лондон Євромайдан» зібрана та передана до України допомога загальною сумою в 1700 фунтів стерлінгів для на підтримку проектів «Діти війни» та «Незламні». Також, цим громадським рухом передано для потреб Івано-Франківської міської лікарні комп'ютерне обладнання у рамках допомоги в боротьбі з COVID-19. Українською громадською організацією «Revived Soldiers Ukraine» було проведено благодійний концерт українського гурту бандуристів «Шпилясті кобзарі» на підтримку українських поранених військових.

29.02.2020 у Посольстві України в США пройшов благодійний вечір- концерт відомого піаніста Павла Гінтова, організований спільно із волонтерською групою української громади «US Ukrainian Activists». Кошти, зібрані під час заходу, були спрямовані на реабілітацію поранених воїнів та на потреби підрозділу К-9 Збройних Сил України.

24.02.2020 Посольство України в США у співпраці з волонтерською організацією «United Help Ukraine» провело 4-ий благодійний захід у пам'ять про Героїв Небесної Сотні. Зібрані кошти були направлені в Україну як адресна допомога для одного з українських військових госпіталів.

Свою громадянську позицію і підтримку України виявили закордонні українці у зв'язку з пандемією СОУГО-19, а саме: продемонстрували створення Світовим конгресом українців освітньої онлайн-платформи для освітян діаспори та тренінгів для них з методик онлайн-навчання; створення міжнародної робочої групи для підтримки українських громад під час пандемії, основними завданнями якої є поширення достовірної інформації, надання допомоги Україні в отриманні необхідних медичних виробів та обладнання через співпрацю з урядами, постачальниками та гуманітарними організаціями; створення Союзом українських організацій Австралії (СУ О А) оперативної групи з питань пандемії коронавірусу, яка сприяла поверненню громадян України.

МЗС також було опрацьовано та погоджено розроблений Міністерством молоді та спорту України проект розпорядження Кабінету Міністрів України «Про затвердження плану заходів щодо реалізації Концепції підтримки та сприяння розвитку дитячого громадського руху в Україні на 2020 - 2025 роки»; а також розроблений Міністерством культури та інформаційно політики України проект розпорядження Кабінету Міністрів України "Про затвердження Плану заходів з реалізації Стратегії популяризації української мови до 2030 року «Сильна мова - успішна держава».

Слід також зазначити, що при організації заходів ЗДУ та громадських організацій закордонних українців, які проводилися, у тому числі і у рамках бюджетної програми 1401110, бралися до уваги наявні у державах перебування протиепідемічні обмеження, пов'язані з запобіганням поширенню пандемії COVID-19.

Інформація Державної архівної служби України

На виконання розпорядження Кабінету Міністрів України від 18 жовтня 2017 року № 743-р «Про затвердження плану дій щодо реалізації Стратегії національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2017–2020 роки» Державна архівна служба України та державні архівні установи у період з січня по серпень 2020 року проводили заходи, спрямовані на організацію інформаційно-просвітницької роботи у сфері національно-патріотичного виховання, шляхом оприлюднення інформації документів Національного архівного фонду з історичного минулого України.

Протягом звітнього періоду Укрдержархівом та державними архівними установами підготовлено виставки, присвячені таким визначним пам'ятним датам в історії України: 230-річчю з дня народження Петра Петровича Гулака-Артемовського, поета-байкаря, перекладача; 350-річчю з дня народження Самійла Величка, козацького літописця; 80-річчю з дня народження Валерія Петушака, українського мандрівника, науковця, письменника; 150-річчю з дня народження Олександра Гнатовича Лотоцького, українського громадського, політичного і державного діяча, науковця, письменника, видавця; 90-річчю з дня народження Ліни Костенко, поетеси, громадської діячки; 125-річчю з дня народження Максима Рильського, поета, перекладача, літературознавця, громадського діяча; 180-річчю з дня народження Марка Лукича Кропивницького, фундатора українського професійного театру; 400-річчю з дня народження Лазаря Барановича, архієпископа Чернігівського та Новгород-Сіверського; 95-річчю з дня народження Миколи Плав'юка, політичного і громадського діяча, останнього президента УНР в екзилі; 155-річчю з дня народження Радвані Мікловша, відомого організатора архівної справи на Підкарпатській Русі; 175-річчю з дня народження Іллі Ілліча Мечникова, лауреата Нобелівської премії у галузі фізіології та медицини; «Син каменяра», до 130-річчя з дня народження Петра Франка, українського письменника, педагога; 165-річчю з дня народження Наталії Іванівни Кобринської, української письменниці, засновниці жіночого руху в Галичині; 140-річчю з дня народження Володимира Кириловича Винниченка, українського політичного та громадського діяча, глави першого уряду УНР; 74-річчю утворення Закарпатської області у складі Української РСР; 500-річчю з часу літописної згадки про м. Лохвиця Полтавської області; 225-річчю з часу утворення Подільської та Волинської губерній; 480-річчю від дня заснування м. Тернополя; 90-річчю з часу ліквідації Української автокефальної православної церкви; 90-річчю з часу заснування районних газет у Хмельницькій області; 55-річчю з дня заснування Запорізької міської клінічної швидкої допомоги; 100-річчю з часу заснування на Закарпатті товариства «Просвіта»; 50-річчю з дня утворення Музею космонавтики імені С. П. Корольова у Житомирі; 90-річчю з часу утворення Уманського державного педагогічного університету ім. Павла Тичини.

Крім того, державними архівами підготовлено виставки до Дня Соборності України, Дня вшанування учасників бойових дій на території інших держав та

виведення військ з Афганістану, Дня Героїв Небесної Сотні, роковин Чорнобильської трагедії, Дня пам'яті жертв політичних репресій, Дня пам'яті та примирення, Дня перемоги над нацизмом у Другій світовій війні, Дня Конституції України, Дня хрещення Київської Русі-України, Дня Державного Прапора та Дня незалежності України.

У рамках про'кту «Календар Української революції», започаткованого ще у березні 2017 року, Центральний державний архів вищих органів влади та управління України щомісячно оприлюднює на власному вебсайті добірки архівних документів, що стосуються подій Української революції 1917–1921 років, життя і діяльності її учасників.

У Центральному державному архіві-музею літератури і мистецтва України діють проекти «Архів-музей на допомогу вчителям» та «АРХІВажлива СПРАВА», які передбачають періодичне розміщення на інформаційних ресурсах архіву повідомлень про видатні постаті ХХ ст., які відіграли виняткову роль у становленні державотворчих і культурно-мистецьких процесів в Україні, покликані продемонструвати унікальні надбання архівної скарбниці.

У рамках всесвітнього руху за зелене майбутнє Центральний державний архів-музей літератури і мистецтва України, Національна спілка письменників України, а також Інститут філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка започаткували у 2019 році конкурс літературних робіт на тему любові до природи та захисту довкілля для дітей та юнацтва «Природи ніжний пагінець» імені Михайла Чабанівського.

Державна архівна служба України звернулася до Міністерства освіти і науки України з проханням надати підтримку в розповсюдженні інформації на своїх ресурсах щодо можливості ознайомлення дітей, педагогів та вихователів дошкільних навчальних закладів з оцифрованим ілюстрованим журналом для української дітвори «Малі друзі», який видавався з 1937 року по 1944 рік «Українським Видавництвом» у містах Львові та Кракові, і нині зберігається у фондах Державного архіву Львівської області.

Крім того, працівники державних архівних установ взяли участь у підготовці теле- та радіопередач, статей для ЗМІ з метою висвітлення подій, пов'язаних з історією українського державотворення, боротьбою Українського народу за незалежність, територіальну цілісність своєї держави.

Державними архівами України до кінця поточного року планується презентувати онлайн виставки архівних документів до роковин трагедії Бабиного Яру; Дня захисника України; Дня пам'яті жертв голодоморів; Дня Гідності та Свободи; з історії Української революції 1917–1921 рр.; Міжнародного дня прав людини; Дня працівників архівних установ; 75-річчя з часу утворення Організації Об'єднаних Націй; 60-річчя від дня відкриття Київського метрополітену; 175-річчя з часу початку діяльності Кирило-Мефодіївського братства в Києві; 70-річчя з дня прийняття постанови Верховної Ради СРСР № 4000 про будівництво Каховської ГЕС на р. Дніпро; 145-річчя з часу утворення Чернівецького національного університету ім. Юрія Федьковича; 155-річчя з дня утворення Житомирського

краєзнавчого музею; 120-річчя з дня відкриття Львівського національного театру опери та балету імені Соломії Крушельницької; 90-річчя з дня утворення Бердянського художнього музею ім. Бродського; 100-річчя з часу утворення Інституту помології імені Симиренка НААН України та 50-річчя з часу створення Меморіального музею родини Симиренків у с. Млієві; 90-річчя з дня утворення Тернопільського академічного обласного українського драматичного театру імені Тараса Шевченка; 50-річчя з дня утворення Херсонського Академічного обласного театру ляльок, 175-річчя з дня народження Івана Карпенка-Карого (Івана Карповича Тобілевича), українського драматурга, письменника, українського театрального діяча; 105-річчя з дня народження Петра Тимофійовича Тронька, професора, Героя України; 510-річчя з дня народження Івана Федорова, друкаря, діяча східнослов'янської культури; 155-річчя з дня народження митрополита Андрія Шептицького, українського релігійного діяча, мецената; 210-річчя з дня народження Миколи Івановича Пирогова, видатного педагога; 125-річчя з дня народження Григорія Гурійовича Верьовки, українського композитора, хорового диригента; 120-річчя з дня народження Катерини Василівни Білокур, української художниці; 130-річчя з дня народження Андрія Атанасовича Мельника, політичного діяча та організатора формації Січових Стрільців у Києві.

Інформація Вінницької обласної державної адміністрації

На виконання розпорядження Кабінету Міністрів України від 18 жовтня 2017 року № 743-р «Про затвердження плану дій щодо реалізації Стратегії національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2017–2020 роки» надаємо інформацію про стан виконання зазначеного плану дій.

До пункту 4 «Розроблення та затвердження обласних програм з національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2018–2021 роки відповідно до ціннісних орієнтирів та індикаторів ефективності, визначених в Указі Президента України від 13 жовтня 2015 року № 580 «Про Стратегію національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2016-2020 роки»»

На Вінниччині діє Обласна цільова соціальна програма національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2017–2020 роки, затверджена рішенням 13 сесії обласної Ради 7 скликання від 20 грудня 2016 року № 224 (зі змінами).

Основними завданнями Програми є:

✂ формування у молоді національно-патріотичної свідомості, національної гідності, поваги до культурного та історичного минулого України, готовності до виконання конституційного і громадянського обов'язку з метою захисту національних інтересів України;

✂ усвідомлення молоддю своєї ролі в забезпеченні національної безпеки, захисті територіальної цілісності, суверенності та соборності української держави;

✂ формування у молоді активної громадянської позиції та почуття власної гідності;

⌘ виховання поваги до Конституції України, Законів України, державної символіки;

⌘ формування у молоді україноцентричного світогляду, збереження та розвиток духовно-моральних цінностей;

⌘ сприяння набуттю дітьми та учнівською молоддю патріотичного досвіду на основі готовності до участі в процесах державотворення, уміння визначати форми та способи своєї участі в життєдіяльності громадянського суспільства, спілкуватися з соціальними інститутами, органами влади, спроможності дотримуватись законів та захищати права людини, готовності взяти на себе відповідальність, здатності розв'язувати конфлікти відповідно до демократичних принципів;

⌘ усвідомлення молоддю досягнень Українського народу, його інтелектуальних і духовних надбань;

⌘ формування мовної культури, оволодіння і вживання української мови як духовного коду нації;

⌘ зміцнення й розвиток виховних функцій навчальних закладів, розширення складу суб'єктів патріотичного виховання, посилення координації між ними;

⌘ ефективне використання національних традицій, сучасного світового та вітчизняного педагогічного досвіду та дослідження психолого-педагогічної науки у сфері патріотичного виховання;

⌘ формування толерантного ставлення до інших народів, культур і традицій;

⌘ спонукання зростаючої особистості до активної протидії аморальності, правопорушенням та шовінізму;

⌘ формування гуманістичних та демократичних цінностей, поваги до конституційних прав і свобод людини і громадянина;

⌘ створення механізму системної та послідовної взаємодії органів державної влади, органів місцевого самоврядування та інститутів громадянського суспільства у сфері національно-патріотичного виховання;

⌘ забезпечення системних змін, досягнення високої ефективності, цілеспрямованого та прогнозованого розвитку у сфері національно-патріотичного виховання;

⌘ вивчення досвіду інших областей, країн у сфері громадянсько-патріотичного, військово-патріотичного, духовно-морального виховання молоді та сприяння впровадженню найкращих прикладів у Вінницькій області;

⌘ проведення моніторингу та аналізу реалізації Програми;

⌘ забезпечення доступу населення області до інформації щодо реалізації Програми.

До пункту 5 «Проведення освітньо-виховних, інформаційно-просвітницьких, культурологічних, міжнародних, науково-методичних заходів з національно-патріотичного виховання»

Заходи національно-патріотичного спрямування, приурочені до державних свят та визначних дат проведено в усіх закладах загальної середньої, позашкільної освіти і школах-інтернатах обласного підпорядкування: відео-уроки, онлайн флешмоби до Дня пам'яті та примирення, тематичні уроки з історії, фоторепортажі

до Дня вишиванки, реалізовано проекти та онлайн вікторини до Дня Соборності України, уроки державності, віртуальні екскурсії та тематичні виставки до Дня пам'яті та примирення, історична онлайн вікторина «Відомі та невідомі герої», обласний тур Всеукраїнської історико-краєзнавчої акції учнівської молоді «Українська революція: 100 років надії і боротьби».

В обласній універсальній науковій бібліотеці ім. К. А. Тімірязєва відбулися традиційні Шевченківські читання «Ми з Кобзарєвого роду». У поточному році було змінено формат проведення Шевченківських читань, які склалися із 4 локацій: «Читаємо Кобзаря», «Шевченко маляр і Шевченко – різьбяр», «Шевченка мовами народів світу», прижиттєве видання «Кобзар» (1860 р.) відділ рідкісних і цінних книг. Учасники читань декламували твори Кобзаря та твори присвяти Шевченку в онлайн ефірі, з трансляцією на ФБ сторінці. В рамках читань фахівцями книгозбірні було підготовлено книжково-ілюстративні виставки «Стежками подорожі Шевченка», «Ми чуємо тебе, Кобзарю, крізь століття», «Кобзар – святиня українського народу».

До знаменних та пам'ятних дат в історії України у віртуальному просторі мережі «Інтернет» презентовано літературу національно-патріотичного спрямування: «З голосу духовного вогню» до 82-ї річниці від дня народження видатного українського поета ХХ століття, перекладача, прозаїка, мислителя, правозахисника В. Стуса; «Я хочу правді бути вірним другом» (до 85-річчя від дня народження В.Симоненка, поета, письменника, журналіста); «Тут юнь прекрасна і свята схилила голови у мить єдино...» (до Дня пам'яті Героїв Крут); «Величний День Злуки: регіональний аспект»; «Вистояти в єдності» до дня Соборності України; «Тюльпаном чорним пам'ять проросла» тощо.

Окрім цього, на вебсайті бібліотеки було представлено низку бібліографічних списків літератури: «Декларація про державний суверенітет об'єднала українців», «Декларація про державний суверенітет України – епоха утвердження України»; «Володимир Винниченко: доба і доля»; «Депортація кримських татар – один з найбільших злочинів проти людяності» «Депортація кримських татар 1944 року – злочин, що не має обмеження за часом», «Конституція України – основа правової держави». Кожен бібліотечний продукт, що був представлений на офіційній сторінці бібліотеки у Фейсбуці, переглянули понад 300 користувачів.

Варто зазначити, що з метою національно-патріотичного виховання дітей та молоді щорічно обласною універсальною науковою бібліотекою ім. К. А. Тімірязєва обслуговується близько 10 000 користувачів віком від 15 до 35 років.

До пункту 6 «Підтримка мистецьких проектів національно-патріотичного спрямування, спрямованих на підвищення рівня обізнаності дітей та молоді з українською культурою»

В поточному році обласним центром народної творчості реалізовано низку культурно-мистецьких заходів спрямованих на національно-патріотичне виховання: ХІІ Всеукраїнське свята сатири і гумору імені Степана Руданського; обласний конкурс читців «Кобзар і Україна». До Міжнародного дня рідної мови у рамках культурологічного проекту «Мови різні – душа одна» відбулось обласне

літературно-мистецьке свято «Душа народу бринить у слові».

Тема дитячої та юнацької творчості залишається актуальною в роботі обласного центру народної творчості. До Дня захисту дітей відбулась обласна виставка традиційної подільської іграшки та дитячих робіт образотворчого мистецтва «Світ іграшок з дитинства», в рамках роботи якої в режимі онлайн проведено майстер-класи з писанкарства, виготовлення глиняної іграшки.

Внаслідок введення карантинних обмежень в режимі онлайн відбулись - обласне свято фольклору імені Гната Танцюри та VII обласний фестиваль «Народні музики Поділля».

В рамках відзначення дня Незалежності в с. Білопілля Козятинського району на базі комунального закладу «Музей Хліба» відбулось обласне свято обрядових хлібів та виробів з соломи «Народу вічний оберіг» за участю творчих колективів територіальних громад району; обласні виставка образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва «З Україною в серці» та онлайн конкурс на виготовлення кращого дідуха «Дідух – української родини оберіг».

З метою популяризації творчості народних майстрів Вінниччини відбулись персональні виставки: «Автентична Україна» заслуженого майстра народної творчості України В. Слободянюка; «Молюсь за тебе, Україно!», майстра з виготовлення витинанки Д. Власійчука; «Серцем красу відчуваю» юної художниці К.Мальованої (м.Вінниця).

В обласному художньому музеї відбулась інтернет-виставка «Духовні скарби Поділля» на якій представлено народну ікону II половини XIX століття із зображенням сцени Благовіщення з колекції народного художника України, етнографа, колекціонера та мецената В.Козюка.

У рамках мистецької програми «Ethnotime в художньому музеї» презентовано ретроспективну інтернет - фотовиставку робіт Віри Роїк та її учениць «Симфонія життя на рушнику».

За час карантинних обмежень обласним художнім музеєм проведено 160 культурно-мистецьких та виставкових онлайн заходів, які переглянули понад 80,0 тис. чол.

Для шанувальників театрального мистецтва демонструвались кращі вистави в режимі онлайн обласних академічних театрів ім. М. К. Садовського та ляльок, проводились онлайн концерти та публікації відео-записів попередніх концертних сезонів обласної філармонії: «Чайковський та Вінниччина», «Віртуальний оркестр», «Віртуальний хор» на підтримку акції «Залишайся вдома».

До пункту 11 «Організація систематичного проведення заходів з національно-патріотичного виховання дітей та молоді в закладах соціального захисту дітей: притулках для дітей та центрах соціально-психологічної реабілітації дітей»

Робота в закладах щодо національно-патріотичного виховання дітей проводиться відповідно затверджених планів заходів.

У Вінницькому обласному центрі соціально-психологічної реабілітації дітей робота з національно-патріотичного виховання здійснюється за напрямками:

- формування патріотизму, відповідальності за долю нації, держави;

- виховання розуміння високої цінності українського громадянства;
- формування поваги до Конституції України, державної символіки ;
- збереження і продовження українських культурно-історичних традицій;
- виховання шанобливого ставлення до рідних святинь, української мови, історії;
- формування національної свідомості, людської гідності, любові до рідної землі, родини.

Щомісяця в закладі проводяться заходи, спрямовані на формування національної свідомості, любові до рідного краю. Національно-патріотичне виховання в центрі здійснюється на всіх етапах перебування дітей у закладі, забезпечуючи всебічний гармонійний і цілісний розвиток особистості, прищеплення духовності і культури, виховання громадянина України.

З метою формування національно-патріотичної свідомості проведено зустрічі із учасниками АТО/ООС, волонтерами, ветеранами, а також представниками громадських організацій.

Дітей ознайомлюють з інформацією про Героїв Майдану, Небесної сотні-хоробрими серцями, які не вмирають в людській пам'яті і надихають на служіння своєму народові.

Вихованці закладу нагороджені почесною грамотою за підтримку бійців оперативно-тактичного угруповання, з яким центр підтримує зв'язки, та прапором із надписом «Вдячні за підтримку».

В закладі облаштовано змінні виставки, в експозиції яких представлені народні обереги в залежності від державних та народних свят.

Проведено вікторину «Чи знаю я Україну», дітьми власноруч виготовлено плакати із українськими орнаментами, якими прикрашено приміщення закладу. Проведено виставку виробів гуртка «Подільська вишиванка», заочну екскурсію регіонами України. З вихованцями молодшого віку проведено квест, старші діти взяли участь у грі «Я люблю Україну».

До державних свят та визначних подій в закладі оформлюються виставки: «Страшна сторінка нашої історії» - до Дня пам'яті жертв голодомору, «Та ідуть через віки у безсмертя козаки» - до Дня українського козацтва, заходи до Дня Соборності України».

Проведено щорічну Шевченкіану: подорож по книгах «Літопис долі Кобзаря», виставку дитячих робіт «Моя обкладинка до Кобзаря», годину інформації «Гармонія пензля і слова». Вихованці шкільного віку стали учасниками поетичної години «Вклонімося Великому Кобзарю».

Традиційними стали зустрічі із представниками громадської організації «Творче покоління», ознайомлення із роботою підрозділу Національної поліції м. Вінниці, ДСНС у Вінницькій області.

День Конституції відзначено тематичною годиною «Громадянин-звучить гордо», в якій взяли участь 35 вихованців.

До Дня Державного Прапора та Дня Незалежності України проведено заходи, в яких брали участь всі вихованці закладу: спільне виконання Гімну України «В

серці назавжди». Відбулося урочисте підняття Державного Прапора України, бліц-опитування «Десять подій історії боротьби за Незалежність, які вразили».

Заходи, які направлені на формування національно-патріотичної свідомості дітей-вихованців висвітлювались у засобах масової інформації.

В Жмеринському обласному центрі соціально-психологічної реабілітації дітей з метою національно-патріотичного виховання дітей, проведено заходи до Дня Соборності України, Міжнародного дня пам'яті жертв Голокосту, Пам'яті героїв кривавої боротьби за українську мову та інші.

З метою виконання Плану дій щодо реалізації Стратегії національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2017–2020 роки службою у справах дітей облдержадміністрації здійснюється контроль за проведенням систематичної роботи в обласних центрах соціально-психологічної реабілітації дітей.

До пункту 12 «Сприяння організації реекспозицій в музеях України та музеях при навчальних закладах краєзнавчого, етнографічного та історичного профілю з метою посилення їх національно-патріотичного впливу через представлення інформації про український визвольний рух ХХ століття, Героїв Небесної Сотні, проведення антитерористичної операції, волонтерів, громадян, які зробили значний внесок у зміцнення обороноздатності держави»

У зв'язку з карантинними обмеженнями до плану роботи музеїв області внесено корективи та активізовано науково-освітню діяльність у режимі он-лайн (соціальні мережі, сайт).

Зокрема, обласним краєзнавчим музеєм підготовлено та видруковано буклет «Історико-меморіальний комплекс пам'яті жертв нацизму», що інформує про історію та функціонування одного з найвідоміших об'єктів періоду Другої світової війни – ставки «Вервольф».

Розпочато роботу з підготовки експозиції та створення «Музею Мужніх», який сприятиме національно-патріотичному вихованню вінничан, відтворенню та актуалізації колективної пам'яті, що передається від покоління до покоління.

Комплекс заходів був приурочений 100-річчю української революції 1917–1921 рр. У лютому 2020 р. відбулася презентація виставки «Буремні події Української революції 1917–1921 рр. на теренах Поділля», присвяченої сторіччю Визвольних змагань (1917–1921). Зазначений проєкт став одним із переможців конкурсу з визначення програм, розроблених інститутами громадянського суспільства, для виконання яких надавалася фінансова підтримка у 2019 р. коштом обласного бюджету. Здійснено доповнення стаціонарної експозиції «Вінниччина в період Національно-визвольних змагань 1917–1921 рр.» фондovими, архівними документами та матеріалами.

Експозиція музею також висвітлює інформацію про учасників АТО. Створена та постійно діє відеовиставка «Героям слава» – про героїв-вінничан, загиблих на сході України. Зібрано комплекс матеріалів 59 Військового мобільного госпіталю, підрозділу Вінницького військово-медичного клінічного центру. Створено виставку «Вінничани – герої нашого часу».

З нагоди шостої річниці Революції Гідності відбулося відкриття виставки пам'яті Героя України та Небесної Сотні, художника В. Брезденюка «З вірою у Перемогу». На виставці були представлені нагороди, світлини, особисті речі В. Брезденюка. Окремий розділ становили унікальні роботи художника у техніці ебру (малюнок на воді).

Комплекс заходів було приурочено Дню Незалежності України: створено та відкрито виставки «З любов'ю до рідного слова...», присвяченої краєзнавцю, фольклористу, учаснику українського національно-визвольного руху у роки Другої світової війни В. Вовкодаву; «За Україну, за її волю...», «Українська революція 1917–1921 рр. у мистецтві» – спільного проєкту обласних краєзнавчого та художнього музеїв.

До 75-ї річниці перемоги над нацизмом у Другій світовій війні було розгорнуто виставку «Події та долі: Вінниччина у вирі Другої Світової війни», створену на основі колекції обласного краєзнавчого музею, колекціонерів та матеріалів, наданих родинами ветеранів.

Всі заходи патріотичного спрямування широко висвітлювалися на офіційних музейних сторінках у соціальних мережах, особливу зацікавленість викликали публікації: «Вітраж «Лицарі Поділля» (про новий вітраж, встановлений у козацькій залі, автор Л. Гринюк); в рамках рубрики «Експонат» – «Перший універсал Української Центральної Ради», «Вісник Незалежності» тощо.

До пункту 13 «Виконання обласних програм з національно-патріотичного виховання дітей та молоді»

Громадською організацією «Подільська спадщина» реалізовується довгостроковий проєкт «Регіональна історія ХХ століття. Поділля в період НЕПу», метою якого є сприяння формуванню освітньо-просвітницького простору шляхом популяризації важливих сторінок регіональної історико-культурної спадщини в рамках національно-патріотичного виховання учнівсько-студентської молоді, а також популяризація важливих сторінок регіональної історії ХХ-го століття (політичне, соціально-економічне та культурне життя подолян в період проведення окупаційною більшовицькою владою нової економічної політики (1921-1927 рр.), результатом якого буде створено серію з 7-ми науково-популярних просвітницьких фільмів тривалістю по 8-12 хвилин, присвячених популяризації регіональної історії 20-х рр. ХХ ст.

Міською молодіжною організацією «Станиця Вінниця Пласту – Національної скаутської організації України» заплановано проведення Молодіжного форум-семінару «Берег Ріки 2020» де метою якого є набуття молоддю соціального досвіду, готовності до виконання громадянських і конституційних обов'язків, пізнання духовних здобутків та цінностей українського народу.

Також враховуючи усю відповідальність та виконуючи постанову Кабінету Міністрів України від 11 березня 2020 року №211 «Про запобігання поширенню та території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, більшість інститутів громадянського суспільства

патріотичного спрямування перенесли свої заходи на кінець 2020 року або взагалі відмовились їх проводити.

До пункту 15 «Оновлення фондів бібліотек національно-патріотичною літературою про мовно-культурну самобутність українського народу і героїзм у боротьбі за незалежність та територіальну цілісність держави»

Протягом поточного року до книгозбірень області надійшло 47,6 тис. примірників видань на суму 4 млн. 555,5 тис. грн., в тому числі більше 18 тис. видань придбано за кошти місцевих громад. Здійснено передплату періодичних видань на II півріччя 2020 року на суму 1 млн. 796,9 тис. грн.

До пункту 22 «Організація та проведення у бібліотеках книжкових виставок, презентацій видань, інших заходів, спрямованих на висвітлення інформації про героїчні вчинки воїнів - учасників антитерористичної операції, волонтерів та громадян, які зробили значний внесок у зміцнення обороноздатності держави»

У період карантину, спричиненого коронавірусною інфекцією «COVID-19», організація реекспозицій у музеях при закладах освіти області не проводилася.

В бібліотеках розгорнуто книжково-ілюстративні виставки, відкриті перегляди літератури, бібліографічні огляди: «Крим, який ми знали і не знали»; «Козацькі літописи Самійла Величка»; виставка однієї книги «Буремні події Української революції 1917-1921 рр. на теренах Поділля»; «Читай сучасне – українське!»; «Йому завжди боліла Україна»; «Історія християнства: український вимір»; «Микола Зеров: повернений із забуття» «Війна, якої не було. Хроніка Іловайської трагедії»; «Народ степу і гірських джерел: історія і культура кримських татар» тощо.

У бібліотеках області запроваджено читання «в голос» з використанням кращої світової та української класики. Активно використовувались нові платформи для навчання, зокрема повні тексти програмної літератури.

До пункту 25 «Сприяння увічненню пам'яті борців за незалежність України у ХХ столітті, осіб, які брали участь у захисті суверенітету та територіальної цілісності України, а також в антитерористичній операції на сході України, шляхом найменування чи перейменування в установленому порядку на їх честь об'єктів топоніміки, навчальних закладів, установлення пам'ятних знаків і меморіальних дошок»

Запроваджено ряд нових онлайн-проектів, зокрема: культурно-просвітницький відео-ролик присвячений 100-річчю завершення Зимового походу армії УНР (спільно з Інститутом національної пам'яті та Центром історії Вінниці), «Марафон пам'яті» та онлайн-концерт «Слухай своє».

В режимі онлайн демонструвались відео майстер-класи з різних видів народного мистецтва та матеріали про давні і сучасні українські традиції.

З нагоди Дня незалежності у селі Старостинці Погребищенського району встановили пам'ятну дошку на честь легендарного повстанського отамана Української Народної Республіки, генерала-хорунжого Української повстанської армії Івана Трейка.

Рої області долучилися до всеукраїнського онлайн конкурсу «Відун», що

відбувся 23 травня 2020 року і був присвячений Дню Героїв України. У конкурсі брали участь 2644 рої, серед яких перемогу здобули 326 команд.

До пункту 39 «Сприяння проведенню культурно-мистецьких заходів, що відтворюють події з історії України»

Для студентів Вінницького коледжу мистецтв ім. М.Д. Леонтовича та Тульчинського коледжу культури проводились онлайн години пам'яті, уроки історії, інформаційні години: «А над світом українська вишивка цвіте» «Депортація кримськотатарського народу 1944 р. – прояв злочинної сутності національної політики сталінізму», «Трагедія незнищеної волі», перегляд фільму «Чужа молитва» режисера Ахтема Сеїтаблаєва та інші.

Вінницьким обласним навчально-методичним центром галузі культури, мистецтв та туризму в навчально-тематичні плани підвищення кваліфікації працівників культури включено лекції національно-патріотичного спрямування: «Національна символіка України»; «Сучасні шляхи утвердження України як національної держави», «Особливості духовної та ментальної сфери українського народу», «Формування національно-культурної ідентичності особистості у викликах часу» тощо.

Для груп слухачів в режимі он-лайн підготовлено перегляди нотних, сценарних та методичних матеріалів національно-патріотичного спрямування в бібліотеці та навчально-методичному відділі Центру: «Нескорені духом нашої нації», «Пам'яті героїв Крут», «Ми козацького роду нащадки», «Минулого вогонь не згасне».

Обласним Центром культури «Щедрик» впродовж 2020 року було проведено демонстрування документальних фільмів: про героя України Костянтина Могилка «Палаюча пам'ять», «Сильніше, ніж зброя» та інших.

До пункту 43 «Проведення шкільних, районних, міських, обласного етапів Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура»))»

Обласним центром туризму, спорту, краєзнавства та екскурсій проведено обласний тур Всеукраїнського заочного конкурсу звітів про роботу роїв Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура») (молодша вікова група)».

До пункту 44 «Проведення громадських обговорень регіональних заходів з національно-патріотичного виховання дітей та молоді»

Формування календарного плану заходів на 2020 рік на виконання Обласної цільової соціальної програми національно-патріотичного виховання відбувалось шляхом обговорення на засіданні координаційної ради з питань національно-патріотичного виховання при облдержадміністрації проектів Положень та Кошторисів, попередньо поданих громадськими об'єднаннями.

У якості запрошених до засідання координаційної ради долучились представники громадських організацій, які подавали проекти та заходи для реалізації за рахунок коштів обласного бюджету, передбаченого на вищезазначену програму. Під час представлення громадськими активістами запропонованих заходів члени координаційної ради мали можливість поставити питання до тих чи

інших проектів та виставити оцінки, які дозволили сформувавши рейтинг та визначити, які з них увійдуть до календарного плану заходів.

До пункту 45 «Сприяння розвитку пластового (скаутського) руху в Україні»

У 2020 році на території Вінницької області забезпечується активний розвиток діяльності пластових організацій та популяризація їх серед свідомої української молоді.

З метою розвитку пластового (скаутського) руху у області проводиться низка заходів, а саме: табори «Шлях Воїна», Туристсько-краєзнавчий семінар «Свято весни», Молодіжний форум-семінар «Берег Ріки 2020».

До пункту 47 «Сприяння проведенню національно-патріотичних заходів органами учнівського, студентського самоврядування»

З метою національно-патріотичного виховання молоді та пересічних громадян органами студентського самоврядування області та, зокрема, Студентською радою Вінниччини проводяться заходи (акції, майстер-класи тощо) до державних та релігійних свят.

Заходи, організовані молоддю спрямовуються на розвиток та популяризацію української культури та традицій, підвищення рівня активності сучасної молоді, бажання вінничан дізнаватись більше про свою державу та залишатись патріотом України.

До пункту 46 «Сприяння діяльності клубів, центрів національно-патріотичного виховання дітей та молоді, позашкільних навчальних закладів, які здійснюють національно-патріотичні заходи»

На території Вінницької області функціонує Комунальний заклад «Вінницький обласний молодіжний центр «Квадрат», у якому створено відділ національно-патріотичного виховання, яким у 2020 році проведено:

- 18 кінопоказів українських історичних кінострічок;
- презентацію української книги та виставки історичних плакатів спільно з Українським інститутом національної пам'яті;
- обласний конкурс «Моє родове дерево».

Всього зазначеними заходами охоплено близько 2 000 осіб.

До пункту 53 «Надавати фінансову підтримку інститутам громадянського суспільства відповідно до Порядку проведення конкурсу з визначення програм (проектів, заходів), розроблених інститутами громадянського суспільства, для виконання (реалізації) яких надається фінансова підтримка, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 жовтня 2011 р. № 1049, на реалізацію проектів, заходів національно-патріотичного виховання»

Серед переможців конкурсу у 2020 році захід «Вишкільний табір «Байраківська Січ» громадської організації «Родина Героїв «Небесної Сотні», що передбачає сприяння громадянському, військово-патріотичному, духовно-моральному вихованню дітей та молоді Вінницької області та довгостроковий проект «Створення кінофільму: «1941 рік: історичні міфи та реалії на теренах Вінниччини» громадською організацією «Подільська спадщина», метою якого є сприяння формуванню освітньо-просвітницького простору шляхом популяризації

важливих сторінок регіональної історико-культурної спадщини в рамках національно-патріотичного виховання учнівсько-студентської молоді.

Конкурс проведений відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 12 жовтня 2011 року № 1049 «Про затвердження Порядку проведення конкурсу з визначення програм (проектів, заходів), розроблених інститутами громадянського суспільства, для виконання (реалізації) яких надається фінансова підтримка», забезпечено підтримку програм (проектів, заходів), розроблених інститутами громадянського суспільства, для виконання (реалізації) яких надається фінансова підтримка за рахунок коштів обласного бюджету, спрямованих на національно-патріотичне виховання дітей та молоді.

Інформацію щодо проведення конкурсів з визначення програм (проектів, заходів), розроблених інститутами громадянського суспільства, для виконання (реалізації) яких надається фінансова підтримка, розміщено на офіційному веб-сайті облдержадміністрації у розділі «Громадянське суспільство», рубриці «Фінансова підтримка інститутів громадянського суспільства».

Крім того, постійно ведеться широка інформаційна кампанія про заходи, що реалізуються у сфері національно-патріотичного виховання дітей та молоді.

Інформація Волинської обласної державної адміністрації

На виконання розпорядження Кабінету Міністрів України від 18 жовтня 2017 року № 743-р «Про затвердження плану дій щодо реалізації Стратегії національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2017–2020 роки» надаємо інформацію про стан виконання зазначеного плану дій.

Рішенням Волинської обласної ради від 10 лютого 2016 року №2/32 було затверджено Волинську обласну цільову програму національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2016-2020 роки.

У зв'язку з поширенням захворювання гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричинену коронавірусом SARS-CoV-2 заходи, що були заплановані на 2020 рік частково були відмінені та перенесені.

У вересні – жовтні планується проведення таких заходів: Обласне навчально-виховне таборування Всеукраїнської таборової гри «Сокіл» («Джура»), військово-патріотичний табір «Легіонер», «Повстанець» та змагання «Доброволець». У грудні місяці у планах провести благодійну акцію «Вифліємський вогонь миру» з харцерами Республіки Польща на кордоні.

Також протягом звітного періоду було оновлено склад Волинської координаційної ради з питань національно патріотичного виховання.

В даний момент йде розробка Обласної програми національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2021-2025 роки.

Інформація Дніпропетровської обласної державної адміністрації

На виконання розпорядження Кабінету Міністрів України від 18.10.2017 № 743 «Про затвердження плану дій щодо реалізації Стратегії національно-патріотичного виховання дітей та молоді 2017-2020» інформуємо про наступне.

Розпорядженням голови облдержадміністрації «Про внесення змін до регіональної цільової соціальної програми „Молодь Дніпропетровщини” на 2012 – 2021 роки, затвердженої рішенням обласної ради від 03.02.2012 № 239-11/VI (зі змінами) внесено зміни до завдання 2 Програми щодо організації та проведення заходів національно-патріотичного спрямування.

Також в області діє регіональна цільова програма патріотичного виховання населення Дніпропетровщини на 2017 – 2021 роки, затверджена рішенням обласної ради від 02.12.2016 № 123-7/VII. На реалізацію заходів

Рішенням обласної ради від 07.12.2018 № 428 -15/VII створено комунальний заклад «Дніпропетровський обласний центр військово-патріотичного виховання, відпочинку та туризму «Дніпропетровської обласної ради».

Розпорядженням голови облдержадміністрації від 05.12.2016 № Р-853/0/3-16 створено Координаційну раду з питань молодіжної політики та національно-патріотичного виховання при Дніпропетровській обласній державній адміністрації. У 2020 році у зв'язку з карантинном засідання не проводилось. Протягом звітного періоду розглянуто наступні питання:

1. Про затвердження плану роботи Координаційної ради з питань молодіжної політики та національно-патріотичного виховання при Дніпропетровській обласній державній адміністрації на 2020 рік.

2. Звіт про роботу з національно-патріотичного виховання в Дніпропетровській області у 2019 році та про заходи, які планується провести у 2020 році.

3. Звіт про роботу з реалізації молодіжної політики в Дніпропетровській області у 2019 році та про заходи, які планується провести у 2020 році.

4. Реалізація молодіжних заходів та заходів НППВ у 2020 році.

5. Про хід реалізації державної програми «Молодіжний працівник» на території Дніпропетровської області в умовах децентралізації.

6. Інформаційно-методичне забезпечення освітньо-виховних заходів у закладах освіти.

Координаційні ради з питань національно-патріотичного виховання створені при всіх райдержадміністраціях області.

З метою сприяння реалізації державної та регіональної політики в системі патріотичного виховання дітей та молоді, спрямованої на виховання любові до України, усвідомлення громадянського обов'язку на основі національних і загальнолюдських духовних цінностей, формування патріотичного світогляду громадян, активної державницької позиції, мотивації до військово-спортивної загартованості, готовності до захисту Вітчизни, забезпечення системної взаємодії з громадськістю у питаннях, пов'язаних з патріотичним вихованням населення, розширення ролі і можливостей громадських об'єднань, сприяння духовно-

моральній єдності суспільства, протягом звітного періоду на території Дніпропетровської області здійснювались наступні заходи.

З метою удосконалення системи національно-патріотичного та громадянсько-патріотичного виховання у більшості загальноосвітніх навчальних закладах створено шкільні штаби національно-патріотичного виховання, затверджено склади цих штабів за участю заступників директорів закладів, вчителів курсу “Захист Вітчизни” або вчителів фізичної культури, військовослужбовців - учасників АТО, представників громадських організацій, учнівського самоврядування школи.

До співпраці залучаються такі громадські організації національно-патріотичного спрямування: «ЦК “Азов», «ЦК “Характерники», «Військово-патріотичний клуб «Айдар», «Дух нації», «Територіальна оборона Дніпра», «Народна армія», «Школа козацького гарту», «Нове бачення», «Ветеран АТО», «Громадська палата», «Майдан «Січеслав – Дніпро», «Рубіж Дніпро», «Щит «Дніпро», «Дніпро - місце патріотів», «Берегиня», «Справедливість», «Волонтерський жіночий батальйон Дніпра», «Лівобережний жіночий батальйон», «Оріон», «Інститут Україніки», «Інститут суспільних ініціатив «Консенсус», «Стріт воркаут «Дніпро», «Хто, як не я?», «За майбутнє України», «Пліч-о-пліч», «Вільна воля» та інші.

Заходи щодо сприяння розвитку скаутського руху в навчальних закладах Дніпропетровської області здійснюються шляхом:

запровадження виховної методики (елементів) скаутського руху в роботі гуртків туристсько-краєзнавчого та фізкультурно-спортивного напрямів;

проведення для педагогічних працівників загальноосвітніх, позашкільних закладів презентацій скаутської виховної методики, тренінгів з питань залучення дітей до скаутського руху, навчання інструкторів (тренерів) для роботи в скаутських організаціях;

опрацювання питання впровадження у виховні системи закладів освіти області елементів скаутського руху на обласному семінарі-практикумі для керівників туристсько-краєзнавчих гуртків, фахівців з питань виховної роботи за участю волонтерів та представників громадських організацій; обласній конференції «Здобутки і перспективи розвитку скаутського руху на Дніпропетровщині»;

організації модульного навчання для педагогічних працівників, які займаються впровадженням скаутського (пластового) руху в навчальних закладах Дніпропетровщини;

проведення навчальних візитів до країн ЄС керівників туристсько-краєзнавчих та скаутських гуртків.

Проводяться всеукраїнські вебінари з тематики військово-патріотичного виховання, в яких беруть участь представники 160 закладів професійної (професійно-технічної) освіти та навчально-методичний центр професійно-технічної освіти України;

Забезпечується проведення серед учнівської та студентської молоді конкурсу творчих робіт, присвяченого державним символам України та роз'яснювальної роботи щодо шанобливого ставлення до державних символів.

Проводяться обласні семінари-тренінги з національно-патріотичного виховання «З Україною в серці» для директорів станцій юних техніків, центрів науково-технічної творчості області (комунальний позашкільний навчальний заклад «Дніпропетровський обласний центр науково-технічної творчості та інформаційних технологій учнівської молоді»).

Триває впровадження для слухачів курсів підвищення кваліфікації комунального закладу вищої освіти «Дніпровська академія неперервної освіти» Дніпропетровської обласної ради тренінгових занять «Краєзнавчий аспект у виховній роботі освітнього закладу», «Сучасні підходи до організації виховної роботи для самовиховання і самореалізації учнів».

Проводяться тематичні онлайн тренінгові курси для директорів, заступників директорів закладів загальної середньої освіти, професійної (професійно-технічної) освіти та фахівців органів управління освітою райдержадміністрацій, міських, селищних та сільських рад, педагогічних працівників «Інноваційні форми і методи виховання громадянина-патріота в системі сучасної освіти», «Сучасні підходи до організації виховної роботи для самовиховання і самореалізації учнів», «Формування життєвої компетентності в умовах виховної системи навчального закладу».

Розробляються методичні рекомендації про проведення інформаційно-просвітницьких заходів національно-патріотичного спрямування.

Так, у навчальних закладах області проводяться такі заходи:

до Дня пам'яті Героїв Крут - на тему: «Тобі, Україно моя, і перший подих, і подих останній тобі», літературно-музичні композиції «Вони згинули, щоб ми жили», «День пам'яті загиблих під Крутами», «Подвиг героїв Крут» тощо, мітинги «Ми пам'ятаємо і прославляємо», «Волі народної дзвін», засідання круглого столу «Під Крутами пішли у безсмертя», «Над Крутами – круки», «Бережіть пам'ять про подвиг», учнівські конференції «Крути: подвиг і трагедія», «Біль мого народу – Крути», «Героїка трагедії Крут», інформаційні години та лінійки «Хроніки Крут», «Україною ми жили, за Україну полягли»; з ушанування подвигу учасників Революції гідності та увічнення пам'яті Героїв Небесної Сотні - мітинги-реквієми, музично-патріотичні композиції на теми: «Небесна Сотня у вирій полетіла», «Патріотами не народжуються, ними стають», «Небесна Сотня: Герої не вмирають», «Уклонімося низько до землі тим, хто в серці буде вічно жити», «Запали свічу пам'яті» за участю активістів Революції гідності, бійців АТО, волонтерів (усі загальноосвітні заклади міста), радіолінійки «Сторінки історії», поетичні читання «Україна більше за життя», засідання круглого столу «Феномен людини. Феномен Майдану», «Європейське майбутнє України».

до Дня вшанування учасників бойових дій на території інших держав – тематичні уроки, лекції, години спілкування з історії війни в Республіці Афганістан «У полум'ї війни»; літературно-музичні композиції, фестивалі героїко-патріотичної

пісні «Молодість у полум'ї війни»; конкурс студентських презентацій «Чим мене вражають подвиги учасників бойових дій на території інших держав» (лютий/ охоплено близько 280 тис. учасників освітнього процесу);

до Дня Героїв Небесної Сотні – тематичні уроки, лекції, години спілкування, уроки мужності: «Вшануймо пам'ять Героїв Небесної Сотні, які загинули за свободу та незалежність України»; виставки колажів, малюнків «Герої нашого часу»; перегляд відеофільмів та відеороликів про Героїв Майдану «Зима, що нас змінила»; літературно-музичні композиції, лінійки-реквієм «Пам'ять єднає»; перегляди презентацій з біографіями героїв Небесної Сотні, кадрів документальної хроніки із запрошенням учасників АТО та ООС (лютий/ охоплено близько 280 тис. учасників освітнього процесу);

до 100-річчя подій Української революції 1917 – 1921 років та вшанування пам'яті її учасників – учнівські конференції, лекції, семінарські заняття, години спілкування «Національно-визвольна боротьба 1917 – 1921 років: здобутки, втрати, уроки» (лютий/ охоплено близько 280 тис. учасників освітнього процесу);

У музеях, кімнатах бойової слави, бібліотеках закладів освіти області оновлено діючі та створено нові тематичні експозиції, виставки фотографій, документів та архівних матеріалів, мемуарної та історичної літератури відповідної тематики.

З метою увічнення пам'яті випускників, загиблих (померлих) під час антитерористичної операції закладами освіти встановлено понад 160 меморіальних дошок, оформлено понад 300 експозиційних куточків пам'яті.

У музеях, музейних кімнатах, бібліотеках закладів освіти функціонують постійно діючі виставки та експозиції архівних документів, фотоматеріалів, творів мистецтва, літератури відповідної тематики.

У рамках операції «Обеліск» упорядковано понад 300 меморіальних об'єктів Другої світової війни, розташованих на території мікрорайонів закладів освіти.

У бібліотеках, музеях бойової слави, кімнатах-музеях закладів освіти створено та оновлено тематичні експозиції «Вклонімося великим тим рокам», виставки архівних документів, фотоматеріалів «Вони нас захищали», творів мистецтва та літератури відповідної тематики.

За звітний період у II кварталі поточного року проведено обласні етапи Всеукраїнських заходів:

заочний (відбірковий) етап Всеукраїнського відкритого літературно-музичного фестивалю вшанування воїнів «Розстріляна молодість» (82 учасники/13 переможців);

III (обласний) етап XIX Всеукраїнського конкурсу учнівської творчості (далі – Конкурс) під гаслом «Об'єднаймося ж, брати мої!» у номінаціях «Література», «Історія України і державотворення» (39 учасників/11 переможців);

I (обласний) тур Всеукраїнської краєзнавчої акції учнівської молоді «Українська революція: 100 років надії і боротьби» (15 учасників/1 переможець);

I тур Всеукраїнського конкурсу екскурсиводів музеїв закладів освіти «Край, в якому я живу» (15 учасників/3 переможці);

1-й регіональний (заочний) підсумковий етап конкурсу звітів про роботу роїв Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура») (молодша вікова група) (33 учасників/3 переможці).

Обласні заходи:

обласний конкурс науково-дослідницьких та творчих робіт для учнівської молоді «На крилах єдності» (42 учасники/22 переможці);

спільно з Дніпропетровською обласною організацією ветеранів України літературний конкурс «Розповім про подвиг – 2020» (171 учасник/76 переможців);

науково-практична конференція за підсумками обласного конкурсу, присвяченого 76-й річниці депортації кримських татар (57 учасників).

Відповідно до календаря знаменних та пам'ятних дат в закладах освіти області в онлайн режимі були проведені освітньо-виховні, інформаційно-просвітницькі заходи національно-патріотичного спрямування:

до 100-річчя подій Української революції 1917 – 1921 років та вшанування пам'яті її учасників – тематичні уроки «Україна на шляху до незалежності», «Дніпропетровщина в Українській революції 1917-1921 років»; перегляд мультимедійних презентацій, відеоматеріалів «Віртуальна екскурсія «Історія Української Революції 1917-1921 років на теренах Дніпропетровщини»;

до Дня пам'яті та примирення, Дня Перемоги над нацизмом у Другій світовій війні та 76-й річниці вигнання нацистів з України проведено в дистанційному режимі тематичні уроки історії «Сторінками Другої світової війни», «Мужність і відвага крізь покоління»; перегляд презентацій, відеофільмів, відеороликів «Ви крок за кроком наближали переможну мить», документальних історичних фільмів «Двобій на Дніпрі», «Ціна перемоги» та інші.

Триває робота щодо розроблення методичних рекомендацій щодо проведення інформаційно-просвітницьких заходів національно-патріотичного спрямування.

У дошкільних закладах освіти виховна робота патріотичного спрямування здійснюється з урахуванням інструктивно-методичних рекомендацій «Про організацію національно-патріотичного виховання у дошкільних навчальних закладах», розроблених Міністерством освіти і науки України (лист від 25.07.2016 № 1/9-396).

Для формування патріотичного світогляду учнів в області проводяться заходи щодо сприяння розвитку скаутського руху в навчальних закладах шляхом:

- вебінари з запровадження виховної методики (елементів) скаутського руху в роботі гуртків туристсько-краєзнавчого та фізкультурно-спортивного напрямів;

- проведення для педагогічних працівників загальноосвітніх, позашкільних закладів онлайн-презентацій скаутської виховної методики, онлайн-тренінгів з питань залучення дітей до скаутського руху, навчання інструкторів (тренерів) для роботи в скаутських організаціях;

- організації онлайн модульного навчання для педагогічних працівників, які займаються впровадженням скаутського (пластового) руху в навчальних закладах Дніпропетровщини;

Також, у загальноосвітніх навчальних закладах організовано роботу груп гуртків військово-патріотичного напрямку. 142

У закладах освіти області запроваджено виховну методику (елементи) скаутського руху в роботі гуртків туристсько-краєзнавчого та фізкультурно-спортивного напрямів.

Дніпропетровським державним університетом внутрішніх справ проводились протягом січня – березня 2020 року виїзні профорієнтаційні заходи для учнів 9 – 11 класів на базі закладів освіти області.

В області функціонують 8 закладів позашкільної освіти туристсько-краєзнавчого напрямку (охоплено 3036 вихованців); 3 флотилії моряків та річковиків (2134 вихованця), 1 заклад військово-патріотичного напрямку «Клуб «Юний авіатор» (462). У закладах загальної середньої освіти працюють гуртки військово-патріотичного спрямування (21 гурток/407 дітей); туристсько-краєзнавчі гуртки (301/5 231).

У рамках військово-патріотичного виховання організовується проведення інформаційно-просвітницьких, урочистих заходів до Дня Примирення та Дня Перемоги:

єдині онлайн-уроки мужності, інтегровані уроки, вогники пам'яті, інформаційні години, хвилини інформаційного простору, історичні реконструкції, брифінги, уроки-презентації на теми: «Ніколи знову!», «Хай буде мир, хай більше не горить у пеклі війн твоє життя, людино!».

огляди бібліотечних виставок, експозицій у музеях, музейних кімнатах, куточках бойової слави закладів освіти; фотовернісажи «Герої серед нас», «Пам'ять безсмертна»;

перегляди художніх фільмів, які відображають події Другої світової війни: «Альпійська баллада», «Незламна»;

У музеях, музейних кімнатах, куточках бойової слави, бібліотеках, які функціонують на базі закладів освіти області оновлено діючі та створено нові тематичні експозиції, виставки фотографій, документів та архівних матеріалів, мемуарної та історичної літератури з висвітлення участі громадян України в локальних війнах та миротворчих місіях.

Репертуар театральних закладів області містить багато вистав за творами видатних українських письменників. У Дніпровському академічному українському музично-драматичному театрі імені Т.Г.Шевченка є вистави: «Повернення до раю» за творами Т.Шевченка, «Я Вам цей борг ніколи не залишу» за творами Ліни Костенко, «Кайдашева сім'я» за твором І.Нечуй-Левицького; у Дніпропетровському академічному театрі драми і комедії є вистави «Лісова пісня» за творами Л.Українки, «Заради сімейного вогнища» за твором І.Франка.

Театральні заклади коректують свій репертуар, збагачуючи його національно-патріотичними темами.

Підготовлено перелік вистав національно-патріотичного спрямування. Поінформовано керівників відділів (управлінь) культури, туризму, національностей

та релігій райдержадміністрацій та виконкомів міських рад задля організації відвідування мешканцями відповідних територій цих вистав.

Передбачено проведення до Дня захисника України та Дня Українського козацтва тижнів патріотичного виховання за участю учасників антитерористичної операції.

З метою увічнення пам'яті воїнів, які загинули за незалежність України, у тому числі в ході проведення АТО на Сході України, у загальноосвітніх навчальних закладах області встановлено меморіальні та пам'ятні дошки випускникам, створено куточки пам'яті випускникам, які загинули під час АТО.

Для вшанування героїв Небесної Сотні та АТО, популяризації їх подвигів створено інформаційні стенди у всіх загальноосвітніх навчальних закладах регіону. Так, у навчальних закладах діють як музеї історичного, краєзнавчого, природничого, літературного, мистецького, етнографічного, галузевого профілів, так і музейні кімнати військово-історичного спрямування.

З нагоди Дня захисника України та Дня Українського козацтва у закладах освіти області проводиться тиждень патріотичного виховання (проводяться уроки мужності, конкурси патріотичної пісні, малюнків на асфальті, змагання з силових видів спорту, стрільби). Заходи відбуваються за участю представників місцевих осередків Товариства сприяння обороні України, учасників антитерористичної операції, операції об'єднаних сил (охоплено понад 300 тис. учасників освітнього процесу).

Проводиться ґрунтовне та системне оновлення експозицій в музеях області, створюються експозиції, які розкривають етапи героїчної боротьби Українського народу за самовизначення і творення власної держави, ідеали свободи, соборності та державності.

23 січня 2017 року відбулося відкриття внутрішньої експозиції музею «Громадянський подвиг Дніпропетровщини під час АТО». Функціонує експозиція просто небо «Шляхами Донбасу».

Починаючи з 23 січня 2017 року експозицію вже відвідало понад 160 тис. осіб, проведено тисячі екскурсій.

Проводиться робота щодо модернізації матеріально-технічної бази Дніпропетровського національно-історичного музею імені Д.І.Яворницького.

Відтворено діораму «Битва за Дніпро» у форматі 4-D ефекту та електронної карти бойових дій II Світової війни, доповнення експозиції інтерактивними екранами тощо.

Задля формування почуття любові до Батьківщини, збереження та шанування національної пам'яті у навчальних закладах області постійно здійснюється оновлення експозицій музеїв, залів, кімнат бойової слави, а саме: експозицій музеїв, присвячених подіям Другої світової війни (відповідно до Методичних рекомендацій щодо засад діяльності музеїв історичного профілю дошкільних, загальноосвітніх, позашкільних та професійно-технічних навчальних закладів Міністерства освіти і науки України від 22.05.2015 № 1/9-255).

Проводиться робота стосовно доповнення існуючих та створення нових музейних експозицій про героїв Революції Гідності, Небесної Сотні; воїнів української армії, героїв антитерористичної операції на Сході України; волонтерів, які зробили значний внесок у зміцнення обороноздатності України.

Організовано роботу музеїв як осередків національно-патріотичного, громадянського, морально-естетичного виховання (проведення інформаційно-просвітницьких заходів, які розповідають про те, як українці іншого національного походження є справжніми патріотами і стають на захист України; залучення учнів до волонтерської діяльності, гурткової роботи патріотичного спрямування, проведення тематичних екскурсій до пам'яток історії та культури).

До діяльності шкільних музеїв залучаються батьки, представники громадських організацій.

У музеях, музейних кімнатах на базі закладів освіти організовано пошукові загони, групи екскурсіводів під керівництвом завідувача музею, музейної кімнати, які проводять роботу з поновлення та поповнення експозицій музеїв, залів, кімнат бойової слави. Також до цієї роботи долучаються учні та їх батьки.

На сьогодні у закладах освіти функціонують 272 музеї, із них 134 історичного профілю.

Запроваджена участь закладів освіти області у Всеукраїнському місячнику шкільної бібліотеки «Виховуємо громадянина – патріота України».

Також, закладами культури області проводиться робота щодо збільшення відвідуваності дітьми та молоддю заходів з популяризації культурних та національно-мистецьких традицій Українського народу, в тому числі експозицій музеїв, присвячених національно-визвольній боротьбі за незалежність і територіальну цілісність України.

Бібліотечними закладами області проводиться активне оновлення бібліотечних фондів, особлива увага при оновленні фондів приділяється літературі патріотичного спрямування.

Дніпропетровська обласна універсальна наукова бібліотека імені Первоучителів слов'янських Кирила та Мефодія, як методичний центр для публічних бібліотек області, проводить роботу щодо комплектування бібліотек з обмінно-резервного фонду.

Бібліотеки області постійно безкоштовно отримують у свої фонди з обмінно-резервного фонду Дніпропетровської обласної універсальної бібліотеки імені Первоучителів слов'янських Кирила та Мефодія видання.

Бібліотекою реалізовані проекти: віртуальні подорожі «Відкриваємо Україну разом із відомими та успішними!», цикл заходів у межах просвітницького проекту «Нам є ким пишатися», соціокультурний проект «Правова культура – міцність держави», інформаційно-просвітницький проект патріотичного виховання молоді через пізнання «Шляхами долі, успіху та любові», цикл історичних уроків «Герої України у літературних творах».

Пріоритетним напрямком роботи Дніпропетровської обласної бібліотеки для молоді ім. М. Светлова є національно-патріотичне виховання молоді. Бібліотекою

розроблено програму під назвою «Покоління UA», розраховану на декілька років. У рамках цієї програми проводяться насамперед вуличні акції, відкриті майданчики та флеш-моби, до яких приєднується велика кількість молодих людей, проводяться тематичні вечори, уроки пам'яті та звитяги, онлайн-зустрічі, патріотичні ігри та квести. Все це проводиться у тісній співпраці з навчальними закладами, письменницькими та громадськими організаціями, волонтерами за безпосередньої участі учасників історичних подій.

У бібліотеках, які функціонують у закладах освіти, у наявності література, спрямована на патріотичне, духовно-моральне виховання дітей та молоді.

Відповідно до вимог навчальної програми «Захист Вітчизни», затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 30.07.2015 № 826 «Про внесення змін до навчальної програми «Захист України» для 10 – 11 класу загальноосвітніх навчальних закладів», 18 годин відводиться для проведення військово-польових зборів.

На виконання Указу Президента України від 11.02.2016 № 44/2016 «Про шефську допомогу військовим частинам Збройних Сил України, Національної гвардії України та Державної прикордонної служби України» (зі змінами) головою облдержадміністрації видано розпорядження від 18 лютого 2016 року № Р-68/0/3-16 «Про шефську допомогу військовим частинам Збройних Сил України, Національної гвардії України та Державної прикордонної служби України», згідно з яким в області організовано роботу з організації шефства та утворено координаційну раду з питань шефської допомоги військовим частинам Збройних Сил України, Національної гвардії України та Державної прикордонної служби України. До її складу включено керівників структурних підрозділів облдержадміністрації, представників оперативного командування «Схід», Центрального територіального управління Національної гвардії України та обласного військового комісаріату.

На території Дніпропетровської області ведеться робота щодо організації та проведення спільних навчань з підрозділами територіальної оборони й забезпечення національної безпеки на території регіону з питань взаємодії, відпрацювання спільних дій в особливий період, ліквідації можливих наслідків надзвичайних ситуацій.

Здійснюються планомірні заходи щодо організації та проведення занять з керівниками підприємств, установ, організацій, навчальних закладів з питань оповіщення військовозобов'язаних, осіб призовного віку, організації прийому призовних ресурсів на пункти прийому особового складу та техніки, призовні дільниці та обласний збірний пункт.

Відповідно до доручення Адміністрації Президента України від 08.12.2017 № 46-01/2723, органам управління освітою рекомендовано вжити заходів щодо укомплектування необхідним учбовим майном, зокрема навчально-методичними матеріалами, плакатами, схемами, посібниками, наочним приладдям тощо, кабінетів предмета «Захист Вітчизни» та забезпечення навчальних закладів педагогічними працівниками з числа військовослужбовців запасу.

Серед старшокласників загальноосвітніх навчальних закладів проведено соціологічне опитування для створення національно-патріотичного паспорту школи.

З метою удосконалення системи національно-патріотичного та громадянсько-патріотичного виховання у більшості загальноосвітніх навчальних закладах створено шкільні штаби національно-патріотичного виховання, затверджено склади цих штабів за участю заступників директорів закладів, вчителів курсу «Захист Вітчизни» або вчителів фізичної культури, військовослужбовців - учасників АТО, представників громадських організацій, учнівського самоврядування школи.

На території Дніпропетровської області із 36-ти базових центрів зайнятості регіону у 3-х базових центрах зайнятості: Криворізькому міськрайонному центрі зайнятості, Кам'янському міському центрі зайнятості та у Дніпровському міському центрі зайнятості м. Дніпро на базі Інформаційно-консультаційних центрів відкриті офіси для укладання громадянами контрактів із Збройними Силами України; в інших 33-х базових центрах зайнятості облаштовані робочі місця для представників райвійськкоматів для проведення роботи по укладанню контрактів.

Дніпропетровською обласною службою зайнятості забезпечено висвітлення на власному веб-сайті інформації про престижність контрактної служби у ЗСУ, позитивні приклади працевлаштування після служби у ЗСУ.

Також, спеціалістами служби зайнятості спільно з соціальними партнерами проводяться семінари для військовослужбовців. На заходи запрошувались військові комісари, які розповідали про військову службу за контрактом, соціальний захист та пільги для військовослужбовців; грошове забезпечення військовослужбовців.

Передбачена участь учнів старших класів закладів освіти міста Дніпро, вихованців комунального закладу освіти «Ліцей з посиленою військово-фізичною підготовкою» Дніпровської міської ради (загальна кількість – 100 осіб) в урочистому заході щодо урочистої відправки юнаків на строкову військову службу до лав Збройних Сил України, інших військових формувань».

Для військово-патріотичного виховання населення постійно проводяться культурні, соціальні, інші масові заходи, місячники оборонно-масової роботи, приурочені до пам'ятних дат та державних свят, які пов'язані із військовою звитягою та вшануванням захисників Вітчизни.

Також, в облдержадміністрації постійно проводяться зустрічі з відомими громадськими діячами письменниками, поетами, журналістами, блогерами, волонтерами, представниками поліції, Збройних Сил України, воїнами АТО. Постійно відбувається презентація патріотичних книг, картин, фото робіт, організовуються патріотичні художні та фотовиставки.

Проводиться низка Днів інформування населення, орієнтованих на патріотичне виховання, зокрема за темами: «Проголошення незалежності Української Народної Республіки», «День Соборності України», «День пам'яті Героїв Крут»; «День Героїв Небесної Сотні», «Річниця затвердження Тризуба

державним гербом Української Народної Республіки», «Початок Української революції 1917 – 1921 років та створення Української Центральної Ради» тощо.

Дніпропетровщина започаткувала проведення унікального Всеукраїнського фестивалю «Пісні, народжені в АТО».

Сингли учасників фестивалю «Пісні, народжені в АТО» тепер можна прослуховувати онлайн. Зняли кліп на композицію «Попіл» учасника проекту «Пісні, народжені в АТО» Юрія Суслю і його гурту «TRIL». У ролик уходить про бійця, який повернувся додому та сумує за фронтними побратимами. Крім того команда Валентина Резніченка реалізувала військово-патріотичний проект «Front Radio». Це цілодобовий радіоканал, де звучить переважно українська музика від вітчизняних виконавців.

Планується подальше залучення учнів загальноосвітніх навчальних закладів, вихованців пришкольніх таборів з денним перебуванням до відвідування музею АТО, який функціонує на базі Дніпропетровського національного історичного музею ім. Д.І.Яворницького.

Організовано екскурсії до музеїв військових частин, установ, підприємств, вищих навчальних закладів, зустрічі з ветеранами війни, праці та військової служби, походи по місцях бойової слави, пошукову роботу, участь у роботі клубів та гуртків патріотичного спрямування.

На Дніпропетровщині постійно здійснюється сприяння щодо участі дитячих, молодіжних, волонтерських організацій, студентської молоді у всеукраїнських зльотах, походах, експедиціях військово-патріотичного спрямування, міжнародних заходах (семінарах, форумах, акціях), спрямованих на громадянсько-патріотичне виховання та обмін досвідом у відповідній сфері.

В облдержадміністрації постійно проводяться зустрічі з відомими громадськими діячами письменниками, поетами, журналістами, блогерами, волонтерами. Постійно відбувається презентація патріотичних книг, картин, фото робіт, організуються патріотичні художні та фотовиставки.

Організуються виступи учасників бойових дій, антитерористичної операції, волонтерів, політичних та громадських діячів у теле-, радіопередачах патріотичного спрямування.

Облдержадміністрацією ведеться робота по створенню та презентації фільмів, фільмографій національної та патріотичної проблематики, які висвітлюють історичні події на Дніпропетровщині, роль мешканців області в захисті суверенітету України.

Підготовлено методичні розробки щодо проведення у закладах освіти інформаційно-просвітницьких заходів до Дня Незалежності України, Дня Державного Прапора України, Дня захисника України, Дня прощення і примирення, Дня української мови і писемності, Дня українського козацтва, Дня Збройних Сил України.

Протягом звітного періоду було поновлено сторінку сайту для викладачів предмету «Захист Вітчизни» за адресою <http://metodist.teplovod.dp.ua/> (Навчально-методичний центр професійно-технічної освіти).

Фахівцями комунального закладу вищої освіти «Дніпровська академія неперервної освіти» Дніпропетровської обласної ради проводяться онлайн-тренінги «Взаємодія педагогів, батьків і місцевої громади з питань національно-патріотичного виховання дітей та молоді».

Тривають регіональні дослідно-експериментальні проекти за темами: «Формування національно-патріотичної свідомості учнівської молоді засобами козацької педагогіки» (комунальний заклад освіти «Середня загальноосвітня школа I – III ступенів № 34» Дніпровської міської ради) та «Формування системи національно-патріотичного виховання учнівської молоді в сучасних соціокультурних контентах» (комунальний заклад освіти «Райпільська середня загальноосвітня школа I – III ступенів» Межівської селищної ради).

до Дня Героїв Небесної Сотні – тематичні уроки, лекції, години спілкування, уроки мужності: «Вшануймо пам'ять Героїв Небесної Сотні, які загинули за свободу та незалежність України»; виставки колажів, малюнків «Герої нашого часу»; перегляд відеофільмів та відеороликів про Героїв Майдану «Зима, що нас змінила»; літературно-музичні композиції, лінійки-реквієм «Пам'ять єднає»; перегляди презентацій з біографіями героїв Небесної Сотні, кадрів документальної хроніки, де українець вірменського походження з Дніпропетровщини Сергій Нігоян, читає уривок з поеми Тараса Шевченка «Кавказ»; міський захід – година пам'яті «Герої не вмирають» на базі комунального закладу освіти «Навчально-виховний комплекс № 139 “загальноосвітній навчальний заклад – центр творчості «Дума» Дніпровської міської ради (для учасників освітнього процесу 7 закладів загальної середньої освіти);

літературно-музичну композицію, присвячену Дню пам'яті Героїв Небесної Сотні «А Сотня відлетіла в небеса...» (комунального закладу освіти «Обласний еколого-натуралістичний центр дітей та учнівської молоді» Дніпропетровської обласної ради);

до 100-річчя подій Української революції 1917 – 1921 років та вшанування пам'яті її учасників – учнівські конференції, лекції, семінарські заняття, години спілкування «Національно-визвольна боротьба 1917 – 1921 років: здобутки, втрати, уроки»;

круглі столи, диспути, історичні читання «Талант не може бути мовчазним» щодо висвітлення громадської діяльності М. Грушевського, В. Винниченка;

З метою увічнення пам'яті випускників, загиблих (померлих) під час антитерористичної операції закладами освіти встановлено понад 160 меморіальних дошок, оформлено понад 300 експозиційних куточків пам'яті.

У музеях, музейних кімнатах, бібліотеках закладів освіти функціонують постійно діючі виставки та експозиції архівних документів, фотоматеріалів, творів мистецтва, літератури відповідної тематики.

У рамках підготовки до проведення інформаційно-просвітницьких заходів з нагоди з нагоди роковин аварії на Чорнобильській АЕС, Дня пам'яті та примирення і 75-ї річниці перемоги над нацизмом у Другій світовій війні, Дня пам'яті жертв політичних репресій, Дня пам'яті жертв депортації (1944 рік) кримськотатарського

народу; 158-річчя від дня смерті та дня перепоховання Тараса Григоровича Шевченка; Дня Європи було оновлено відповідними матеріалами змістовне наповнення тематичних експозицій музеїв, музейних кімнат та залів, кімнат бойової слави, які функціонують на базі закладів освіти.

У бібліотечних закладах Магдалинівського району підготовлені книжкові виставки: «Велич і трагедія Карпатської України», «Красне поле - бій, біль і подвиг в ім'я України», «Одноденна держава».

В усіх бібліотечних закладах області відбулися заходи з відзначення 206-ї річниці від дня народження, 159-річчя від дня смерті та дня перепоховання Т.Г.Шевченка.

У бібліотеках закладів освіти оновлюється література патріотичного та духовно-морального змісту, постійно функціонують інформаційно-просвітницькі виставки відповідно до постанови Верховної ради України

від 18.12.2019 № 2654-VIII «Про відзначення пам'ятних дат та ювілеїв у 2019 році».

Продовжують роботу внутрішня експозиція музею «Громадянський подвиг Дніпропетровщини під час АТО» та експозиція просто небо «Шляхами Донбасу». У 2020 році експозицію, присвячену подіям АТО та ООС, відвідало близько 50 тис. осіб.

В області здійснюється широке висвітлення питань військово-патріотичного виховання населення, проведення культурних, соціальних, інших масових заходів, приурочених до пам'ятних дат та державних свят, які пов'язані із військовою звитягою та вшануванням захисників Вітчизни, зокрема, в облдержадміністрації регулярно проводяться зустрічі з відомими громадськими діячами письменниками, поетами, журналістами, блогерами, волонтерами, відбувається презентація патріотичних книг та кінофільмів.

У приміщенні облдержадміністрації постійно організовуються патріотичні художні та фотовиставки.

Протягом I кварталу 2020 року в області було проведено єдині Дні інформування населення, конференції та просвітницькі заходи, що мали на меті висвітлення подій, пов'язаних з історією українського державотворення, подіями сучасності в області та Україні, боротьбою українського народу за незалежність та територіальну цілісність своєї держави.

22.01.2020 в обласному центрі відбулось покладання квітів до пам'ятника молодому Тарасу Шевченку з нагоди Дня Соборності України; 20.02.2020 на Алеї пам'яті загиблих героїв Революції Гідності та бійців АТО біля будівлі облдержадміністрації відбулось покладання квітів за участю представників органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, духовенства, громадськості, учасників революційних подій в Україні у 2004, 2013 – 2014 роках, учасників АТО/ООС та членів їх сімей.

Електронними та друкованими засобами масової інформації області широко висвітлювались заходи, проведені у містах та районах з нагоди Дня Соборності України, вшанування пам'яті героїв Крут, Дня Героїв Небесної Сотні. На

офіційних веб-сайтах місцевих органів виконавчої влади оприлюднювалися звернення Президента України та голови облдержадміністрації з нагоди державних свят та пам'ятних дат, а також постійно публікувалися прес-релізи патріотичного спрямування наприклад: 09.01.2020 – «Музей АТО передав до бібліотек та навчальних закладів Дніпропетровщини близько 5 тисяч книжок»; 16.01.2020 – «На Дніпропетровщині вшанують пам'ять захисників Донецького аеропорту»; 20.01.2020 – «Звернення голови Дніпропетровської облдержадміністрації Олександра Бондаренка з нагоди Дня Героїв Небесної Сотні», «На Дніпропетровщині вшанували пам'ять захисників Донецького аеропорту»; 21.01.2020 – «Мешканців Дніпропетровщини запрошують на виставку, присвячену історії українського війська»; 22.01.2020 – «На Дніпропетровщині відсвяткували День Соборності України»; 23.01.2020 – «У 2019 році понад 2,2 тисячі мешканців Дніпропетровщини обрали службу за контрактом»; 24.01.2020 – «Президент України відзначив державними нагородами 6 мешканців Дніпропетровщини»; 29.01.2020 – «У Дніпропетровській ОДА показали художній фільм про Героїв Крут»; «На Дніпропетровщині вшанували пам'ять Героїв Крут»; 13.02.2020 – «В облдержадміністрації відкрили фотовиставку, присвячену ветеранському бізнесу»; 19.02.2020 – «У Дніпрі вшанували пам'ять загиблих під Дебальцево»; 20.02.2020 – «На Дніпропетровщині віддають шану Героям Небесної Сотні», «У Дніпровському Музеї АТО відкрили виставку до Дня Героїв Небесної Сотні»; 03.03.2020 – «Громадська рада Дніпропетровської ОДА затвердила річний план дій»; 05.03.2020 – «Цієї весни школярі Дніпропетровщини відправляться у патріотичні тури «Шляхами героїв» тощо.

Тема патріотизму висвітлювалася в ефірі місцевих телеканалів, а також публікувалася у друкованих ЗМІ, наприклад: «Рідний край» від 17.01.2020 – «Патріотизм – те, що рухало їх до перемоги»; від 22.01.2020 – «І обнялися береги одного вічного народу...»; «Зоря» від 22.01.2020 – «Україна – єдина, разом ми – сила»; «Наше місто» від 23.01.2020 – «Запануєм і ми, браття, у своїй сторонці»; «Наш край» від 24.01.2020 – «Лише справжні захисники гідні високої державної нагороди»; «Козацька вежа» від 24.01.2020 – «Мій рід, моя батьківщина – це все моя Україна»; «Любимий город» від 29.01.2020 – «День вшанування пам'яті Героїв Крут»; «Наш край» від 31.01.2020 – «29 січня Україна вшанувала пам'ять загиблих у бою під Крутами»; «Дніпровська зоря» від 31.01.2020 – «Приклад незгасного патріотизму»; «Покровський край» від 14.02.2020 – «У родині козачат – поповнення»; «Південна зоря» від 19.02.2016 – «Діти пишаються своїми батьками-воїнами АТО»; «Межівський меридіан» від 22.02.2020 – «Вічна пам'ять Героям Небесної сотні»; «Наше життя» від 23.02.2016 – «Патріотизм виховують з малку»; «Наш край» від 28.02.2020 – «Патріотичне виховання»; «Південна зоря» від 11.03.2020 – «Цієї весни школярі Дніпропетровщини відправляться у патріотичні тури «Шляхами героїв»; «Васильківський вісник» 18.03.2020 – «Батьківська оселя – берегиня роду», «Наш край» від 20.03.2020 – «Без верби й калини нема України», «Шевченкове слово в віках не старіє».

Протягом II кварталу 2020 року у зв'язку з карантинном в області усі просвітницькі заходи, Дні інформування населення, конференції щодо висвітлення подій, пов'язаних з історією українського державотворення, подіями сучасності в області та Україні, боротьбою українського народу за незалежність та територіальну цілісність своєї держави проходили в онлайн режимі.

Протягом звітнього періоду інтернет-ресурсами, електронними та друкованими засобами масової інформації області оприлюднювалися матеріали стосовно вшанування пам'яті героїв Другої Світової війни та героїв АТО/ООС, до Дня вишиванки, Дня Конституції України. На офіційних веб-сайтах місцевих органів виконавчої влади оприлюднювалися звернення Президента України та голови облдержадміністрації з нагоди державних свят та пам'ятних дат, а також публікувалися прес-релізи патріотичного спрямування наприклад: 27.05.2020 – «На Дніпропетровщині обласним коштом придбають понад 70 квартир для АТОвців»; 02.06.2020 – «Група учасників АТО/ООС розпочала навчання на безкоштовних ІТ-курсах»; 15.06.2020 – «Цьогоріч понад 200 АТОвців Дніпропетровщини зможуть безкоштовно здобути нову професію»; 16.06.2020 – «На Дніпропетровщині стартував призів на строкову службу»; 17.06.2020 – «У 2020 році майже 1 тис мешканців Дніпропетровщини підписала контракт із ЗСУ»; 19.06.2020 – «АТОвців Дніпропетровщини запрошують взяти участь у турнірі зі стрільби з лука»; 23.06.2020 – «У 2020 році на Дніпропетровщині понад 8 тис родин АТОвців отримали матеріальну допомогу» тощо.

До Дня пам'яті жертв політичних репресій на 9 км Запорізького шосе Дніпропетровської області з дотриманням всіх карантинних обмежень відбулось покладання квітів до Меморіалу жертвам політичних репресій і Голодомору.

У закладах освіти області в онлайн-режимі проведено тематичні уроки історії та літератури, присвячені трагічним подіям, пов'язані із масовими політичними репресіями 1937 – 1938 років «Історія репресій та тоталітаризму», «Трагедія незнищеної волі»; рекомендовано перегляд історико-документальних фільмів із циклу «Терор 1937 – 1938 років».

Проведені онлайн прес-конференції «Пам'ятати, щоб не допустити», «Із забуття – в безсмертя», «Пам'яттю реабілітовані»; випущені прес-релізи «Репресоване відродження», «День пам'яті жертв політичних репресій», брифінги «Злочин, якому немає прощення», «Жертви Великого терору», «У світлі воскреслої правди», «Письменники – жертви сталінських репресій»; зокрема 15 травня в прес-центрі телеканалу «Відкритий» до Дня пам'яті жертв політичних репресій відбулась прес-конференція голови Дніпропетровської спілки політв'язнів та репресованих Івана Дремлюги. Розміщено публікації на офіційних вебсайтах органів державної влади та місцевого самоврядування: «Пам'ять людська до нині жива», «Забуттю не підлягає», «Великий терор 1937-1938 років», «Реабілітовані історією», «Великий терор – урок пам'яті та свободи». Проведено акцію «Запали свічку пам'яті вдома». Зкладами культури області проведено онлайн інформаційні хвилини, ознайомлення з творами та відео виставки тематичної літератури «Народе мій, до тебе ще я верну, як з смерті обернуся до життя...», «Сторінками

трагічного літопису України». Бібліотечні заклади області на своїх офіційних вебсайтах та сторінках у соціальних мережах розмістили історичні довідки, фотовиставки, відеоматеріали, спрямовані на виховання патріотизму, поваги до нашої історії, утвердження загальнолюдських цінностей, толерантності, привернення уваги суспільства до трагічних подій в історії України, відродження національної пам'яті, утвердження нетерпимості до будь-яких проявів насильства проти людства: «Репресії – біль країни», «Розстріляне відродження», «Жертви політичних репресій нагадують, застерігають, вимагають», інформ - дос'є «Історія репресій та тоталітаризму» та документальні хроніки на інтернет сторінках «Б'є набат на спомин про жертв політичних репресій».

15 червня 2020 року на вебсайті держархіву області було розміщено онлайн виставку «Конституція України».

Облдержадміністрацією 18 червня 2020 року забезпечено проведення єдиного Дня інформування населення області, зокрема висвітлення таких тем як вшанування пам'яті жертв війни в Україні, матеріали до Дня Конституції України, які були розміщені на вебсайтах органів виконавчої влади та місцевого самоврядування області.

Крім того в бібліотеках, музеях, інших закладах культури проведено тематичні книжкові виставки, присвячені відзначенню 24-ї річниці Конституції України «Основний Закон мого життя», правову панораму: «Оберіг нашої державності», тематичну бесіду: «Залишаюсь українцем назавжди»; виставка - хроноскоп «Шлях України до Конституції»; онлайн-вікторини «Чи знаєш ти Конституцію?», віртуальні книжкові виставки «Конституція – компас суспільства», тематичні онлайн – полицки «Конституція – оберіг держави»; історико - інформаційна презентація «Переплетіння минувшини та сучасності» до 310-ї річниці з дня прийняття Конституції Пилипа Орлика.

Тема патріотизму висвітлювалася в ефірі місцевих телеканалів, а також публікувалася у друкованих ЗМІ, наприклад: «Наше життя» від 04.04.2020 – «Патріотизм виховують змалку»; «Город 5692» від 29.04.2020 – «Вони захистили нас від війни і залишили частку свого серця у Кам'янському»; «Васильківський вісник» від 29.04.2020 – «Разова грошова допомога ветеранам»; «Любимый город» від 29.04.2020 – «500 земельних участков для учасників АТО»; «Рідний край» від 08.05.2020 – «Пам'ятаймо все! Пам'ятаймо кожного!», «Пам'ятаємо, гордимся, шануємо!», «Жертви нацистських переслідувань», «Ніна Хіль: у пісні «Мамині мальви» є згадка про дідуся-фронтовика, котрий прощався із родиною», «З допомогою онлайн спілкування у Богданівці відзначають 75 річчя Перемоги»; «Васильківський вісник» від 09.05.2020 – «Ми в неоплатному боргу перед визволителями»; «Згадаймо тих, хто виборов нашу свободу!»; «Пам'ять про вас – вічна, вдячність народу – безмежна»; «Рідний край» від 15.05.2020 – «17 травня ми вшануємо світлу пам'ять жертв політичних репресій», «17 травня – сьогодні скорботний для України день»; «Васильківський вісник» від 16.05.2020 – «Жалоба і пам'ять»; «Апостолівські новини» від 17.05.2020 – «Щорічний «урок пам'яті та скорботи»; «Покровський край» від 05.06.2020 – «Подарунки для військових» –

«Межівський меридіан» від 11.06.2020 – «Без минулого не має майбутнього»;
 «Козацька вежа» від 12.06.2020 – «Слава нащадкам козацького роду»;
 «Нікопольська правда» від 17.06.2020 – «Пам'ятаємо загиблих за Україну» тощо.

Облдержадміністрацією ведеться робота по створенню та презентації фільмів, фільмографій національної та патріотичної проблематики, які висвітлюють історичні події на Дніпропетровщині, роль мешканців області в захисті суверенітету України.

Комунальним закладом позашкільної освіти «Дніпропетровський обласний дитячо-юнацький кіноцентр «Веснянка» Дніпропетровської обласної ради здійснено зйомки до документального фільму «Коло єдності» (до Дня Соборності України).

Організовано перегляди фільму та відеофільму з подальшим обговоренням «Історичні монологи. День Соборності», «Злука. День Соборності України» з циклу «Перемоги України».

29.01.2020 учні закладів загальної середньої освіти, студенти закладів професійної (професійно-технічної), фахової передвищої освіти м. Дніпро 29.01.2020 взяли участь у перегляді документального фільму «Крути 2018».

Комунальним закладом позашкільної освіти «Дніпропетровський обласний дитячо-юнацький кіноцентр «Веснянка» Дніпропетровської обласної ради знято відеосюжет, присвячений 75-й річниці Перемоги над нацизмом у Другій світовій війні.

Ведеться відповідна робота по написанню та тиражуванню „Книги пам'яті воїнів – від минулого до сучасного”, видання фотоальбомів з відповідної тематики.

Проводиться ґрунтовне та системне оновлення експозицій в музеях області, створюються експозиції, які розкривають етапи героїчної боротьби Українського народу за самовизначення і творення власної держави, ідеали свободи, соборності та державності.

Ведеться відповідна робота по створенню банерної версії пересувної виставки «Герої не вмирають» для експонування на відкритих територіях у населених пунктах області та у військових частинах.

Інформація Донецької обласної державної адміністрації

Найменування заходу	Строки виконання	Стан виконання
Розроблення та затвердження обласних програм з національно-патріотичного виховання дітей та	Протягом 2016-2020 років	У Донецькій області у 2020 навчальному році виконувалися: Програма національно патріотичного виховання дітей та молоді в Донецькій області на 2016 2020 роки, затверджена розпорядженням голови Донецької

<p>молоді на 2018-2021 роки відповідно до ціннісних орієнтирів та індикаторів ефективності, визначених в Указі Президента України від 13 жовтня 2015 р. № 580 «Про Стратегію національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2016-2020 роки».</p>		<p>облдержадміністрації, керівника обласної військово цивільної адміністрації від 12 липня 2016 року № 579 (з змінами); План заходів на 2019 рік з реалізації Програми національно патріотичного виховання дітей та молоді в Донецькій області на 2016-2020 роки, затверджений розпорядженням голови Донецької облдержадміністрації керівника обласної військово цивільної адміністрації від 26 лютого 2019 року № 19/6/5-19; План заходів на 2020 рік з реалізації Програми національно патріотичного виховання дітей та молоді в Донецькій області на 2016-2020 роки, затверджений розпорядженням голови Донецької облдержадміністрації керівника обласної військово цивільної адміністрації від 06 лютого 2020 року № 19/6/5-20.</p>
<p>Проведення освітньо-виховних, інформаційно-просвітницьких, культурологічних, міжнародних, науково-методичних заходів з національно-патріотичного виховання</p>	<p>Протягом 2019/2020 навчального року</p>	<p>20.01.2020 у містах Краматорськ, Слов'янськ, Селідове, Вугледар, Новогродівка, Костянтинівка, Лиманськ та в населених пунктах Мар'їнського, Бахмутського, Олександрівського і Волноваського районів до Дня пам'яті Героїв Крут проведено показ художнього фільму «Крути 1918»; 29.01.2020 обласним комунальним підприємством «Центр кіномистецтва та культури» проведено тренінг з кінематографії та акторської майстерності для учнівської молоді міст Мар'їнка та Красногорівка; 09.03.2020 проведено онлайн флешмоб до Дня народження Шевченка Т.Г. Участь взяли понад 70 осіб. Захід проведено в режимі онлайн через платформу ZOOM на базі КПН «Донецький обласний дитячо молодіжний центр»; 19.03.2020 проведено поетичний відео челендж «#ЗачитайКОСТЕНКО» до дня народження Ліни Костенко. Участь взяли понад 100 осіб. На сторінках соціальних мереж розміщено відеозаписи, на яких декламували твори Ліни Костенко з хештегом «#ЗачитайКОСТЕНКО»; з 08.04.2020 по 08.05.2020 проведено Online конкурс малюнків до творів українських письменників «Читай</p>

		<p>уявляй малюй!». Участь взяв и 20 осіб; 26.06.2020 напередодні відзначення Дня молоді та Дня Конституції України в онлайн режимі проведено урочисту церемонію нагородження переможців обласного конкурсу «Молода людина року»; 04.06.2020 обласним комунальним підприємством «Центр кіномистецтва та культури» організовано та проведено на каналі Youtube онлайн трансляцію концерту кавер гурту QuiZ MusicBand у живому виконанні; 26.06.2020 обласним комунальним підприємством «Центр кіномистецтва та культури» до Дня Конституції України проведено онлайн трансляцію одноденного пісенного марафону молодих виконавців зі змістовною патріотичною концертною програмою. З 14.08 16.08.2020 у Лиманській ОТГ на Блакитних озерах проведено обласний туристичний зліт представників молодіжних організацій трудових колективів підприємств та установ «Ювеналія». Участь у заході взяли понад 250 молодих людей від установ та організацій Донецької області.</p>
<p>Надання організаційно-методичної допомоги громадським об'єднанням військово-патріотичного спрямування у проведенні військово-історичних фестивалів, військово-патріотичних зборів, реконструкцій воєнно-історичних подій, військово-патріотичних ігор та військово-</p>	<p>I півріччя 2019 року</p>	<p>11.09- 13.09.2019 проведено військово патріотичний вишкіл «Майбутній в оїн» на спортивній базі «Хвиля» селища Берестки Мар'їнського району Донецької області. Участь взяли 35 методистів методичних кабінетів (методичних центрів), керівники міських (районних) методичних об'єднань, вчителі фізичної культури та предмета «Захист України»; 14.11.2019 проведено секцію № 3 «Особливості військово-патріотичного виховання в умовах прикордоння» - патріотичного виховання в умовах прикордоння в межах V обласної науково практичної конференції національно-патріотичного виховання «Досягнення виклики національно - патріотичного виховання в регіоні» на Краматорській українській гімназії Краматорської міської ради Донецької області. Участь взяли 34 методичних кабінетів (методичних центрів), керівники міських (районних) методичних об'єднань, вчителі фізичної культури та предмета «Захист України»; протягом лютого та квітня 2020 року проведено методичний практикум «Упровадження стандартів НА» у навчально виховний процес закладів загальної середньої освіти</p>

спортивних таборів для молоді		освіти» на базі Донецького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти. У часті взяли участь педагогічних працівників.
Сприяння організації реекспозицій в музеях України та музеях при навчальних закладах краєзнавчого, етнографічного та історичного профілю з метою посилення їх національно-патріотичного впливу через представлення інформації про український визвольний рух ХХ століття, Героїв Небесної Сотні, проведення антитерористичної операції, волонтерів, громадян, які зробили значний внесок у зміцнення обороноздатності держави	Протягом 2020 року	16.06.2020 Донецьким обласним краєзнавчим музеєм укладено угоду з Українським культурним фондом щодо реалізації великого виставкового проєкту «Хронологія українського спротиву на Донеччині від першої половини ХХ століття до 1991 року»; 30.06.2020 в приміщенні Адміністрації державного історико архітек турного заповідника у м. Святогір'я відбулось відкриття виставки «Збережена спадщина» на якій представлені музейні предмети з фондів музею; 29.07.2020 у виставкових залах Донецького обласного краєзнавчого музею розпочала роботу пересувна експозиція Львів ського музею історії релігії, присвячена 155 й річниці від дня народження Митрополита Української Греко Католицької Церкви, громадського діяча, мецената Андрія Шептицького.
Виконання обласних програм з національно-патріотичного виховання дітей та молоді	Протягом 2016-2020 років	На виконання Програми національно-патріотичного виховання дітей та молоді у Донецькій області на 2016-2020 роки, затвердженої розпорядженням голови Донецької облдержадміністрації, керівника обласного військово-цивільної адміністрації від 12 липня 2016 року № 579 (зі змінами), у Донецькій області у I півріччі 2020 року проведено понад 40 обласних заходів із національно-патріотичного виховання, у яких взяли участь понад 5 тисяч осіб

		молоді, педагогів, представників громади, учасників антитерористичної операції.
Оновлення фондів бібліотек національно-патріотичною літературою про мовно-культурну самобутність українського народу і героїзм у боротьбі за незалежність та територіальну цілісність держави	I півріччя 2020 року	За I півріччя 2020 року публічними бібліотеками області, що віднесені до сфери управління Міністерства культури України, для поповнення фондів було придбано 95 примірників літератури, з них 1360 за рахунок бюджетних коштів на суму 153,8 тис.грн.
Сприяння проведенню наукових і краєзнавчих досліджень минулого України із залученням учнівської і студентської молоді та оприлюднення результатів таких досліджень	Протягом 2019/2020 навчального року	У 2019/2020 навчальному році педагогічні працівники закладів загальної середньої освіти області брали активну участь у конкурсах учнівської творчості науково-дослідницького спрямування. Зокрема, підсумками III (обласного) етапу XIX Всеукраїнського конкурсу учнівської творчості (номінація «Історія України і державотворення») переможцями визначилися школярів закладів загальної середньої освіти м. Краматорськ, м. Маріуполь, Лиман, а також Нікольського району. У лютому 2020 року проведено II (обласний) етап Всеукраїнського конкурсу захисту науково-дослідницьких робіт учнів членів Малої академії наук України (відділення «Історія»). Участь взяли 25 учнів закладів загальної середньої освіти області. Конкурс обласного рівні з метою посилення інтересу дітей до учнівської молоді регіону до вивчення історії України та усвідомлення єдності історичної долі населення Донецчини з усім українським народом, розкриття потенціалу інтелектуальних і творчих здібностей проведено обласний конкурс краєзнавчих учнівських досліджень «Моє місто (село) на долоні». Участь взяли 119 учнівської молоді та педагогів. Дипломами I ступеня нагороджено колектив учнів Слоб'янської загальноосвітньої школи I ступенів № 4 Слоб'янської міської ради Донецької області.

<p>Реалізація Всеукраїнського історико-краєзнавчого проекту до 100-річчя Української революції 1917-1921 років «Місця пам'яті Української революції»</p>	<p>2018- 2020 роки</p>	<p>Відповідно до листа Українського інституту національної пам'яті від 29.03.2017 № 03/648 «Про Концепцію Всеукраїнського науково просвітницького, історико-краєзнавчого проекту «Місця пам'яті Української революції 1917 - 1921 років», з метою популяризації різних форм історії місць пам'яті Української революції 1917 - 1921 років педагоги та учні закладів загальної середньої освіти області долучилися до реалізації Всеукраїнського науково просвітницького, історико-краєзнавчого проекту «Місця пам'яті Української революції 1917 - 1921 років».</p> <p>05.12.2019 напередодні Дня Збройних Сил України, на державного вищого навчального закладу «Донецький державний педагогічний університет» відбулося засідання круглого столу переможців та учасників обласного конкурсу учнівських пошуково дослідницьких робіт «Захисті України: від козаків до кіборгів».</p> <p>У березні 2020 року до 100 - річчя Холодноярської республіки працівниками Донецького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти розроблено сценарій квесту https://drive.google.com/file/d/1fXA48cNRrPv7Ob7lkftM7wWoek_cPK/view?usp=sharing.</p> <p>У зв'язку з карантинном проведенням квесту в закладі загальної середньої освіти перенесено на II півріччя 2020 навчального року.</p>
<p>Сприяння увічненню пам'яті борців за незалежність України у ХХ столітті, осіб, які брали участь у захисті суверенітету та територіальної цілісності України, а також в антитерористичній операції на сході України, шляхом найменування чи</p>	<p>2018 - 2020 роки</p>	<p>Згідно з розпорядженням голови Донецької обласної державної адміністрації, керівника обласної військово-цивільної адміністрації № 669 від 23 листопада 2015 року «Про заходи з увічнення пам'яті захисників України в період до 2020 року у Донецькій області» педагоги та учні закладів загальної середньої освіти області здійснюють патронат над 11 пам'ятниками та пам'ятними знаками похованнями, 23 меморіальними дошками на честь загиблих воїнів, які виявили героїзм у захисті України в час проведення антитерористичної операції / операції Об'єднаних сил.</p>

<p>перейменування в установленому порядку на їх честь об'єктів топоніміки, навчальних закладів, установлення пам'ятних знаків і меморіальних дошок</p>		
<p>Рекомендація навчальним закладам щодо включення проблематики національно-патріотичного виховання дітей та молоді до дослідницьких програм та наукових планів</p>	<p>2018 - 2020 роки</p>	<p>Рекомендації закладам дошкільної, загальної середньої, позашкільної освіти щодо включення проблематики національно-патріотичного виховання дітей та молоді до річних планів роботи на 2019-2020 навчальний рік розроблені науково педагогічними працівниками Донецького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти та опубліковані: Байдаченко Т. Центр усесвіту дитина: оновлення мовно - літературної освіти на Донеччині / Т. С. Байдаченко, О. І. Головіна, Ю. Попова // Нова українська школа вчимося жити по новому. Освітній дорожковказ на 2019-2020 навчальний рік. Науково методичні рекомендації щодо організації й супроводу освітньої роботи у 2019-2020 навчальному році. Краматорськ: Витоки, 2019. – С. 72-77.;</p> <p>Дубяга А. П. Розбудова сучасного виховного простору створення майбутньої держави / А. П. Дубяга, Л. Рибалка, О. В. Золотарь // Нова українська школа вчимося жити по новому. Освітній дорожковказ на 2019 - 2020 навчальний рік. Науково методичні рекомендації щодо організації й супроводу освітньої роботи у 2019 - 2020 навчальному році. Краматорськ: Витоки, 2019. – С. 196-200.;</p> <p>Качан О. А. Захищати Вітчизну справа справжніх громадян! / О. А. Качан М. О. Вольвак // Нова українська школа – вчимося жити по-новому. Освітній дорожковказ на 2019-2020 навчальний рік. – Науково-методичні рекомендації щодо організації й супроводу освітньої роботи у 2019-2020 навчальному році. – Краматорськ: Витоки, 2019 – С. 208-212.;</p> <p>Рибак, І. М. Освітня доміна сьогодення: оновлення моделі викладання суспільних дисциплін у Ново...</p>

		<p>українській школі / І. М. Рибак, Л.І.Салагуб // Нова українська школа –вчимося жити по-новому. Освітній дороговказ на 2019-2020 навчальний рік. –Науково-методичні рекомендації щодо організації й супроводу освітньої роботи у 2019-2020 навчальному році. –Краматорськ: Витоки, 2019 –С. 95-104.,</p> <p>Рибалка, Л. Д. Нова українська школа –школа цінностей: досвід і перспективи організації духовного простору розвитку особистості в закладах освіти Донеччини / Л. Д. Рибалка // Нова українська школа –вчимося жити по-новому. Освітній дороговказ на 2019-2020 навчальний рік. –Науково-методичні рекомендації щодо організації й супроводу освітньої роботи у 2019-2020 навчальному році. –Краматорськ: Витоки, 2019 –С. 208-212.</p>
<p>Організація заходів з підвищення рівня професійної компетентності у сфері національно-патріотичного виховання дітей та молоді</p>	<p>2018 - 2020 роки</p>	<p>На базі Донецького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти проводяться курси підвищення кваліфікації педагогічних працівників, що виступають організаторами у сфері національно – патріотичного виховання дітей та учнівської молоді Донецької області.</p> <p>У II півріччі 2019 року проведені курси за темами: «Формування у здобувачів освіти компетентностей демократичного громадянства» (охоплено 20 педагогів-організаторів закладів загальної середньої освіти області); «Освітній менеджмент як чинник оновленого виховного простору закладу позашкільної освіти» (охоплено директорів, заступників директорів, методичних завідувачів відділів закладів позашкільної освіти).</p> <p>У I півріччі 2020 року проведено: «Організація наскрізного виховання на цінностях в умовах НУШ» (охоплено заступників директорів з виховної роботи, педагогів-організаторів, класних керівників закладів загальної середньої освіти); «Організація наскрізного виховання на цінностях в умовах Нової української школи» (корпоративні курси для педагогічних працівників усіх категорій) (охоплено 287 осіб); спецкурс «Український вимір історії Донеччини» (охоплено 45 учителів суспільно-гуманітарних дисциплін, заступників директорів з виховної роботи, педагогів-організаторів, класних керівників, керівників гуртків туристсько-краєзнавчого напрямку).</p> <p>До навчально- тематичних планів курсів підвищення кваліфікації, що проводяться на базі Донецького</p>

		<p>обласного інституту післядипломної педагогічної освіти включено модулі соціально гуманітарного напрямку зокрема: «Історична пам'ять як фундаментальний чинник розвитку національної свідомості учнів»; «Три державницькі традиції України як джерело національно патріотичного виховання»; «Формування ціннісних орієнтацій учнів в сучасному освітньому процесі»; «Особливості національно - патріотичного виховання в умовах груп подовженого дня»; «Національно патріотичного виховання учнів на уроках зарубіжної літератури та позакласній роботі»; «Історико педагогічні аспекти військово - патріотичного виховання»; «Роль українських пісень у формуванні патріотичних почуттів молоді».</p>
<p>Вивчення сучасних виховних систем, узагальнення та поширення найкращого досвіду з національно-патріотичного виховання дітей та молоді</p>	<p>2018 - 2020 роки</p>	<p>З метою вивчення сучасних виховних систем, узагальнення та поширення перспективного педагогічного досвіду з національно патріотичного виховання дітей та учнівської молоді Донецької області проведено 11.09.2019 у м. Слов'янськ, 25.09.2019 у м. Маріуполь з участю 80 представників органів управління освіти міських рад, райдержадміністрацій, ОТГ, Вчительського методистів, заступників директорів з виховної роботи закладів загальної середньої освіти проведено консалтинг створено «Реалізація Програми національно-патріотичного виховання в умовах Нової української школи»; 25.10.2019 у м. Краматорськ, 01.11.2019 у Маріуполь проведено обласну школу новаторів організаторів виховної роботи «Організація наскрізного виховання на цінностях в умовах Нової української школи», «Інноваційні технології як засіб формування національно свідомої, духовно багатого особистості». Участь взяли 77 заступників директорів з виховної роботи педагоги організатори закладів загальної середньої освіти 30 - 31.10.2019 у м. Маріуполь, 12 -13.02.2019 у Покровськ проведено тренінг «Україна це ми!». Участь взяли 44 педагога області; 10.02.2020 у м. Краматорськ, 13.02.2020 у м. Маріуполь проведено обласну школу професійної майстерності організаторів виховної роботи «Розвиток фахової майстерності педагогів щодо формування ціннісних</p>

		орієнтирів і громадянської самосвідомості». Участь взяли 88 заступників директорів з виховної роботи, педагогів та організаторів закладів загальної середньої освіти північної частини області.
Залучення до діяльності обласних координаційних рад з питань національно-патріотичного виховання східних і південних регіонів України громадських активістів з інших регіонів України, які мають досвід у сфері національно-патріотичного виховання дітей та молоді	2017 - 2020 роки	До онлайн засідань координаційної ради з питань національно - патріотичного виховання при облдержадміністрації були залучені керівник і засновник Всеукраїнського об'єднання «Коло.Медіа» Микола Бондар та Олена Іванова.
Проведення разом з громадськими організаціями заходів, тематичних змін національно патріотичного спрямування у дитячих закладах оздоровлення та відпочинку		Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 04 травня 2020 року № 343 «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України» скасування обмежень на роботу всіх закладів освіти відбудеться на завершальному етапі виходу з карантину. План Кабінету Міністрів України із зняття карантинних обмежень містить дат, а спирається на стан епідеміологічної ситуації в Україні.
Проведення тренінгів, семінарів, вишколів організаторів патріотично	2018 - 2020 роки	У 2020 році Донецьким обласним центром туризму та краєзнавства учнівської молоді проведені семінари підготовки відповідальних за організацію та проведення Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура»): 30.01.2020 у м. Краматорськ відповідальних за організацію та проведення

виховної роботи.		<p>Всеукраїнської дитячо-юнацької військово патріотичної гри «Сокіл» («Джура») (для північної частини Донецької області; 20.02.2020 у м. Мангуш) відповідальних за організацію та проведення Всеукраїнської дитячо-юнацької військово патріотичної гри «Сокіл» («Джура») (для південної частини Донецької області Донецький обласний центр туризму та краєзнавства учнівської молоді) у співпраці з Донецьким відокремленим підрозділом громадської організації «Молодіжний Клуб Джури Кльміусівські джури» провів теоретичний онлайн етап Школи виховників Джури «Торська Січ» 21.04.2020 по 25.04.2020.</p>
Проведення шкільних, районних, міських, обласного етапу Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура»)	2017 - 2020 роки	<p>У 2020 році пройшов онлайн конкурс в рамках II (обласного) етапу Всеукраїнської дитячо юнацької військово патріотичної гри «Сокіл» («Джура») для старшої вікової групи. В онлайн конкурсі взяли участь 23 рої (120 учасника) з міст: Авдіївка, Бахмут, Білозерськ, Покровськ, Селидове, Білицьке, Вугледар, Добропілля, Дружківка, Мирноград, Торецьк; Бахмутський, Мангушського, Мар'їнського, Нікольського, Олександрівського, Слов'янського, Ясинуватського районів та Сіверської, Соледарської, Черкаської ОТГ. Переможцями стали: рій «Отаман», Білозерська загальноосвітня школа I-III ступенів № 18 Добропільської міської ради I місце; рій «Чорні вершники», Вугледарський навчально-виховний комплекс «Мрія» II місце; рій «Нашадки козацькі Щербини», заклад загальної середньої освіти I-III ступенів № 20 військово цивільної адміністрації міста Торецьк I місце.</p> <p>З 10.08.2020 по 14.08.2020 проходив онлайн конкурс в рамках II (обласного) етапу Всеукраїнської дитячо юнацької військово патріотичної гри «Сокіл» («Джура») для середньої вікової групи. У онлайн конкурсі беруть участь 15 роїв (120 учасників) з міст: Білозерськ, Вугледар, Дружківка, Торецьк, Сіверськ, Українськ, Покровського, Селидівського, Ясинуватського районів Іллінської ОТГ. Переможцями стали: рій «Січовики», Вугледарський навчально-виховний комплекс «Мрія» II місце; рій «Варта», Вугледарський навчально-виховний комплекс «Мрія» II місце.</p>

		«Політехнічний ліцей загальноосвітня школа І ІІ ступенів» ІІ місце; рій «Берегиня», Тарасівський навчально виховний комплекс І ІІІ ступенів Іллінівської сільської ради Костянтинівського району ІІІ місце.
Сприяння розвитку пластового (скаутського) руху в Україні	2017 - 2020 роки	12-14.06.2020 року проведено обласний зліт пластуна і скаутських організацій «Кам'яні могили» дистанційному форматі. Участь у заході взяли понад учасників з Донецької, Запорізької, Дніпропетровської областей, Фінляндії.
Сприяння діяльності клубів, центрів національно патріотичного виховання дітей та молоді, позашкільних навчальних закладів, які здійснюють національно патріотичні заходи	2017 - 2020 роки	Станом на 01.08.2020 в Донецькій області створено молодіжних центрів, на базі яких протягом р систематично проводяться заходи національно патріотичного виховання.

Інформація Житомирської обласної державної адміністрації

Захід	Стан виконання
Розроблення та затвердження обласних програм національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2018-2021 роки відповідно до ціннісних орієнтирів та індикаторів ефективності, визначених в Указі	В області діє «Обласна програма з національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2018-2021 роки», затверджена рішенням Житомирської обласної ради від 31.05.2018 № 1021.

<p>Президента України від 13 жовтня 2015 р. №580 «Про Стратегію національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2016-2020 роки»</p>	
<p>Проведення освітньо-виховних, інформаційно-просвітницьких, культурологічних, міжнародних, науково-методичних заходів з національно-патріотичного виховання</p>	<p>З метою виховання громадянина – патріота України, формування у молодого покоління високої патріотичної свідомості, почуття вірності, утвердження любові до Батьківщини, моральності, шанобливого ставлення до національних надбань Українського народу, готовності до виконання громадянського і конституційного обов'язку із захисту національних інтересів, цілісності, незалежності України, сприяння становленню її як правової, демократичної, соціальної держави, наслідування найкращих прикладів мужності та звитяги борців за свободу та незалежність України як з історичного минулого, так і захисників, які сьогодні відстоюють суверенітет та територіальну цілісність держави у боротьбі із зовнішньою агресією департаментом культури, молоді та спорту облдержадміністрації, структурними підрозділами райдержадміністрацій та міських рад, об'єднаними територіальними громадами та громадськими організаціями впродовж звітнього періоду проведено 270 заходів, а саме: фестиваль «Берегиня Полісся. Свято з українським конем», «Пам'ять гайдамакам», «Гайдамацька Покрова», «Велична дата», «Дитинство, обпалене війною», «Етно-фестиваль «Житичі», «Тиждень творчості Т.Г.Шевченка, «Листопадовий рейд. Базарська трагедія», «Мій біль-Афганістан», «Нехай святиться у віках в борні здобута незалежність», «Їх доля звела до серця України ...», «Шляхами партизанської слави», «У нашій пам'яті вони назавжди залишились», «Народ мій є, Народ мій завжди буде, Ніхто не переможе мій народ!», «Я – патріот», «Школа становлення громадянина», «Джерела духовності», «Формування національно-патріотичних почуттів через систему ціннісних ставлень», «Я – українець», «Соборна мати Україна», мітинг реквієм «Тюльпаном чорним пам'ять проросте», мітинг –</p>

вшанування пам'яті «Героїв Небесної сотні», заходи до Міжнародного Дня пам'яті жертв Голокосту, уроки мужності й слави до Дня пам'яті подій під Крутами, фотовиставки «Ми не маємо права забути», «Зима, яка нас змінила», онлайн-історичний екскурс «Моє село в роки війни»/ до дня скорботи і вшанування жертв війни, соціально-патріотичний проєкт «ПОРТРЕТ ЧЕМПІОНА», районний фестиваль-конкурс української сучасної пісні «Майбутнє України», рама для молоді: «Участь молоді у заходах пам'яті жертв голодомору (с. Городське)», обласний фестиваль народної поліської іграшки із майстер-класами з народних ремесел для молоді, інформаційно-просвітницька акція "Базар 21го», конкурс дитячо-юнацької пісні, танцю та поезії «Я – патріот України», «Обрії душі».

Проводились заходи на відзначення соціально-важливих дат:.

З нагоди відзначення Дня Соборності України та Акта злуки УНР і ЗУНР: бесіди та години спілкування, історичні екскурси «Україна соборна, вільна, сильна», «22 січня – День Соборності України», «Акт Злуки», «День Соборності України», «Моя родина – Україна», «Акт злуки ЗУНР та УНР», «Ми у Соборній Україні», «Соборна духом Україна», «В єдності сила народу» та ін.

До Дня пам'яті героїв Крут: години спілкування, уроки мужності, історичні години «Шляхами подвигу та слави», «Навіки молоді – герої Крут», «Їх було 300», «Бій під Крутами – героїчна сторінка історії України», «Бій під Крутами – трагедія часу», «Не'вянучий вінок пам'яті героїв Крут», «День пам'яті героїв Крут», «Бій під Крутами», «Перемога українського духу».

До Міжнародного дня пам'яті жертв Голокосту – бесіди та інформаційні години «Пам'ять заради майбутнього», «Голокост і сучасність», «Бабин Яр», «Голокост-спільна трагедія людей усіх національностей», «Міжнародний день пам'яті жертв Голокосту».

До Дня пам'яті кіборгів проведено урок мужності «Здобули життя вічне в бою», годину спілкування «Війна в Україні», виставка малюнків «Одна єдина у цілім світі».

До Дня пам'яті Героїв Небесної Сотні:

«За Україну і за її волю», «А Сотня відлетіла в небеса...», «Лиш той є гідним честі і свободи, хто кожен день іде за

них у бій», «Небесна сотня», «Життя триває...», «Забуттю не підлягає...», «Герої Небесної Сотні», «День Героїв Небесної Сотні», «Герої не вмирають», «День пам'яті», «Вони загинули за Україну»; акція «Запалимо свічки»; виставка малюнків «Герої сьогодення».

Бесіди: «Мама рідна, хай святиться ім'я твоє», «Жінки, якими пишається Україна», «Створення Центральної Ради», «Видатні жінки Житомирщини», до Дня національної гвардії України, до Дня українського добровольця;

випуск клубної газети «Патріот України»;

конкурс малюнків «Пам'ять жива»;

зустріч з бійцями АТО «Гідність, воля, перемога».

До Дня народження Т.Г.Шевченка - літературна вікторина знавців творчості поета, вечір пам'яті «Поезія Шевченка – то музики народної душа», заняття «Читаємо Шевченка», літературний конкурс «Ми тебе не забули, Тарасе!», літературні читання «Наша воля розквіта в Кобзаревім слові» та «Тарас Шевченко - нащадкам», літературна година «Жінки в житті Т.Г. Шевченка», година спілкування «Кобзареві слова», виховна година «Звучи над нашим рідним краєм, безсмертне слово Кобзаря», віртуальна екскурсія у світ оберегів «Обереги українців».

На відзначення Дня Конституції України: інформаційна година «Основний закон країни - Конституція України», «Конституція незалежної держави», «Конституція – правова основа моєї держави», правова година «Ми маємо право...», бесіда «Конституція – основний закон держави», калейдоскоп цікавих повідомлень «Конституція Пилипа Орлика – перша конституція світу», патріотична абетка «Державні символи України», пізнавальна година «Конституція – правовий оберіг Держави», бібліотечна година «Квітуй Україно, і слався в віках», виховна година «Живи та міцній Українська державо», «Конституція моєї Батьківщини», «Країна мрій і прав дитини», пізнавальна гра «Чи знаєш ти Конституцію?» та ін.

Працівниками Головного територіального управління юстиції у Житомирській області проведені заняття з підвищення рівня професійної компетентності з керівниками та педагогічними працівниками закладів

освіти області щодо особливостей організації правоосвітньої та правовиховної роботи у навчальних закладах в сучасних умовах по предмету: «Захист вітчизни» та правознавства з питання особливості організації правоосвітньої та правовиховної роботи у навчальних закладах в сучасних умовах, в т.ч щодо національно-патріотичного виховання дітей та молоді, роз'яснення їх прав та обов'язків у суспільстві. Також відбулося одне засідання методичного об'єднання для вчителів правознавства у місті Житомирі, проведено вісім засідань Юридичного лекторію для старшокласників, підготовлені інформаційні буклети: «Молодь, що голосує вперше», «Юридичний лекторій, як інструмент підвищення рівня правових знань учнівської молоді», «Допомога на дітей, які виховуються у багатодітних сім'ях», в рамках проекту «Я маю право» організовано та проведено у навчальних закладах понад 1000 тематичних заходів інформаційного, освітнього та виховного характеру, в т.ч у напрямку національно-патріотичного виховання, спрямованих на розвиток у дітей та молоді почуття патріотизму й власної гідності.

За участі Житомирського міського центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді із родинами військовослужбовців учасників АТО/ООС проводилися наступні заходи: організовано вітання членів родин загиблих учасників АТО/ООС з нагоди Дня народження: батьків і дружин у телефонному режимі та із врученням квітів; дітей - із врученням подарунків; організовано вшанування днів пам'яті загиблих учасників АТО/ООС у липні із покладанням квітів на могили (4 загиблих особи); зустріч з родинами, з'ясовано стан справ та потреб родин; участь в засіданні круглого столу на тему «Реформа законодавства у сфері ветеранських справ» (місце проведення: «Дім Ветерана»); вшанування пам'яті померлих учасників АТО/ООС Косюка О.О. та Косинського М.І., покладання квітів на поховання; зустріч дітей-сиріт із сімей учасників АТО/ООС, які повернулися з відпочинку у Литві (м. Клайпеда); продовжується оформлення документів на відпочинок дітей учасників АТО/ООС в позаміському закладі оздоровлення та відпочинку «Супутник»; видано талони на отримання хлібобулочних виробів 2019р Благодійний проект « Хліб завод №3»;

	<p>щотижнево надаються квитки до кінотеатру Україна для перегляду кінофільмів і мультфільмів учасниками АТО/ООС та членами їх родин; сприяння у вирішенні соціально-побутових проблемних питань членів сімей загиблих та померлих учасників АТО/ООС (оформлення документів, психологічна підтримка, юридична допомога, клопотання щодо отримання матеріальної допомоги та ін.).</p> <p>Здійснювалася активна участь центрів СССДМ області з вшанування пам'яті загиблих Героїв (розміщення інформації в ЗМІ), відвідування могил та покладання квітів у Дні пам'яті та в День Збройних Сил України.</p> <p>Фахівці працювали з учасниками АТО не лише на базі центру, а й відвідували сім'ї за місцем проживання, проводили оцінку потреб. Першочерговим завданням було з'ясувати нагальні проблеми, сприяти у їх вирішенні, спрямовувати до відповідних спеціалістів, в тому числі, вузького спрямування. Також важливим є ознайомлення з наявними пільгами, передбаченими нормативними документами для учасників антитерористичної операції та їх сімей.</p> <p>Департамент культури, молоді та спорту облдержадміністрації систематично розповсюджується соціальна реклама, спрямована на консолідацію суспільства навколо захисту України, популяризацію військового утвердження спадкоємності традицій борців за незалежність України.</p>
<p>Проведення в навчальних закладах Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри "Сокіл" ("Джура")</p>	<p>В усіх містах та районах області проведені районні етапи Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри "Сокіл" ("Джура").</p> <p>Організовані заходи з підготовки до проведення гри «Джура»:</p> <ul style="list-style-type: none"> - конкурс на кращу козацьку виправку та вміння ходити строем, - змагання з кульової стрільби, - конкурси на подолання смуги перешкод та надання першої долікарської допомоги. <p>Комунальним закладом позашкільної освіти «Обласний центр туризму, краєзнавства учнівської молоді» Житомирської обласної ради впродовж звітнього періоду проведено: нараду-семінар для відповідальних працівників місцевих органів управління освіти з національно-патріотичного виховання та з керівниками районних та</p>

	<p>міських штабів Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура») (лютий 2020 р.).</p> <ul style="list-style-type: none"> - обласний семінар керівників роїв Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура») (початок березня 2020р.). - прийняли участь у Всеукраїнському онлайн челенджі «Спогади-Джура» за період 2009-2019 р.(квітень-травень 2020 р.). - прийняли участь у Всеукраїнському онлайн челенджі «Джура» «В здоровому тілі-здоровий дух» (травень 2020 р.). - прийняли участь у Всеукраїнському заочному конкурсі звітів про роботу роїв Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура») (молодша вікова група) (квітень-травень 2020 р.). - створено два нових курені Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура»), в м. Овруч, Овруцька гімназія ім. Малишка та в селищі Черняхів, Черняхівська гімназія. - участь у методичному марафоні ЖОППО вчителів предмету Захист Вітчизни, керівників та вихівників роїв Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура») (травень 2020 р.). - онлайн-практикуми по підготовці до участі у конкурсах Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура») (травень- червень 2020 р.). - організовано та проведено міжобласний вишкіл Школа джур козацьких «Гірський Тікич 2020» Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура») (середня та старша вікова група) в смт. Буки Буцька ОТГ Черкаської обл.(09.08-14.08.2020 р.). - участь в онлайн-огляді підсумкових таборувань (куренів) роїв (07.07-25.08. 2020 р.). - підготовка до семінару практикуму керівників роїв який відбудеться 15-16 вересня 2020 р. в районі Богунського лісу (серпень 2020 р.).
<p>Організація систематичного проведення заходів з національно-патріотичного виховання дітей та молоді в закладах</p>	<p>Службі у справах дітей облдержадміністрації підпорядковується заклад соціального захисту дітей, а саме комунальна установа «Обласний центр соціально-психологічної реабілітації дітей «Сонячний дім» Житомирської обласної ради. Відповідно до п.11 вищевказаного Плану дій, річного плану роботи Центру, в закладі організовано та систематично проводяться заходи</p>

<p>соціального захисту дітей: притулках для дітей та центрах соціально-психологічної реабілітації дітей</p>	<p>з національно-патріотичного виховання дітей, зокрема тематичні та святкові заходи до всіх державних свят.</p> <p>Відповідно до п. 48 Плану дій служби у справах дітей області проводять або беруть участь в профілактичних заходах освітньо-просвітницького характеру з питань формування здорового способу життя, профілактики правопорушень. До прикладу: щороку в області проводиться Всеукраїнський тиждень права, в якому служби у справах дітей беруть активну участь. З дітьми та батьками проводяться індивідуальні бесіди, лекції, тематичні заняття, інформаційно-роз'яснювальна робота щодо профілактики негативних проявів у дитячому середовищі, належного виконання батьківських обов'язків батьками.</p> <p>З метою попередження дитячої бездоглядності та безпритульності, профілактики правопорушень, службами у справах дітей у взаємодії з підрозділами ювенальної превенції відділів, відділень поліції ГУНП в Житомирській області проведено 994 профілактичних рейдів «Діти вулиці, Вокзал», під час яких виявлено 870 дітей, з них 63 дитини вилучено. Після проведення відповідної роботи з дітьми та їх батьками тощо з 63 вилучених дітей, 9 дітей повернуто батькам, 43 - влаштовано в лікувальні заклади, 11 - в центри соціально-психологічної реабілітації дітей. Обстежено 2534 сім'ї. До батьків, які систематично вживають спиртні напої, не виконують обов'язків щодо виховання дітей, здійснюються заходи профілактичного, виховного, адміністративного характеру, попереджено 1730 батьків, ініційовано притягнення до відповідальності 311 батьків.</p>
<p>Сприяння організації реекспозицій в музеях України та музеях при навчальних закладах краєзнавчого, етнографічного та історичного профілю з метою посилення їх національно-патріотичного впливу через представлення</p>	<p>У шкільних музеях та музейних кімнатах Бойової Слави створено та постійно оновлюються експозиції з матеріалами подій Революції Гідності та Антитерористичної операції. У багатьох навчальних закладах створено музеї воїнів-інтернаціоналістів та музейні кімнати воїнів, які брали участь у антитерористичній операції на Сході України.</p>

<p>інформації про український визвольний рух ХХ століття, Героїв Небесної Сотні, проведення антитерористичної операції, волонтерів, громадян, які зробили значний внесок у зміцнення обороноздатності держави</p>	
<p>Виконання обласних програм з національно-патріотичного виховання дітей та молоді</p>	<p>На виконання «Обласної програми з національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2018-2021 роки», затвердженої рішенням Житомирської обласної ради від 31.05.2018 № 1021 організуються наступні заходи:</p> <ul style="list-style-type: none"> - проведення засідань координаційних рад з національно-патріотичного виховання; - проведення конкурсу з визначення програм (проектів, заходів), розроблених інститутами громадянського суспільства, відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 12 жовтня 2011 року № 1049; - проведення обласних, підтримка та участь у всеукраїнських, міжнародних та регіональних фестивалях, конкурсах, майстер-класах, пленерах, наметових таборах, зльотах, походах та інших заходах різних форматів, спрямованих на формування ціннісних орієнтирів молоді, створення умов для творчого і духовного розвитку молоді, її інтелектуального самовдосконалення, формування патріотичної свідомості молоді, популяризації української культури, мови і народних традицій; залучення молоді до суспільно значущої діяльності, проведення заходів щодо активізації туристично-екскурсійної, краєзнавчої діяльності з вивчення духовно-історичної спадщини України та області; - підвищення рівня кваліфікації фахівців з питань національно – патріотичного виховання шляхом проведення семінарів, навчань, тренінгів;

	<p>- проведення регіональних заходів, підтримка та участь у Всеукраїнських, особливо заходах неформальної освіти, спрямованих на підвищення рівня громадянської освіти, свідомості дітей та молоді, формування відповідної системи цінностей;</p> <p>- заходи з відзначення утворення Олевської республіки, Дня пам'яті Героїв Крут, вшанування Героїв Базару, «Покрова героїв» та інші.</p>
<p>Проведення освітніх, інформаційних, міжнародних заходів та відповідних кампаній, спрямованих на закріплення у дітей та молоді прагнення до побудови правової та демократичної держави, в якій гарантуються та забезпечуються права і свободи людини. Підвищення рівня обізнаності та поваги до прав людини відповідно до Конституції України та основних міжнародних договорів у сфері прав людини</p>	<p>З метою посилення патріотичного виховання, збагачення духовного потенціалу дітей та учнівської молоді, виховання поваги в молодого покоління до Конституції України, державних символів, любові до рідної землі, української мови, національної культури та традицій відповідно до Концепції національно-патріотичного виховання у загальноосвітніх навчальних закладах, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 16.06.2015 № 641. Заклади освіти керуються законодавчо-нормативними актами Верховної Ради України: про вшанування героїв АТО та вдосконалення національно-патріотичного виховання дітей та молоді, про увічнення перемоги над нацизмом у Другій світовій війні 1939–1945 років, про увіковічення пам'яті Героїв України, які віддали своє життя за свободу і незалежність України; Указами Президента України: про День Національної гвардії України, про вшанування подвигу учасників Революції гідності та увічнення пам'яті Героїв Небесної Сотні, про відзначення 150-річчя від дня народження Михайла Грушевського, про День Гідності та Свободи та ін.</p>
<p>Поширення соціальної реклами, спрямованої на консолідацію суспільства навколо захисту України, популяризацію військової служби, утвердження спадкоємності традицій борців за незалежність України,</p>	<p>Департаментом культури, молоді та спорту облдержадміністрації, структурними підрозділами райдержадміністрацій, міських рад, об'єднаних територіальних громад, які реалізують молодіжну політику та національно-патріотичне виховання в області систематично на сайтах у фейсбуці, через ЗМІ, демонстрування біл-бордів розповсюджується соціальна реклама, спрямована на консолідацію суспільства навколо захисту України, популяризацію військової утвердження спадкоємності традицій борців за незалежність України.</p>

<p>донесення достовірної інформації про роль Збройних Сил, інших військових формувань, утворених відповідно до законів України, у забезпеченні миру і стабільності в Україні</p>	
<p>Сприяння висвітленню в засобах масової інформації питань, пов'язаних з виконанням плану дій щодо реалізації Стратегії національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2017-2020 роки</p>	<p>Департаментом культури, молоді та спорту та управлінням інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю облдержадміністрації забезпечено широке анонсування та висвітлення цієї теми та відповідних заходів на офіційних веб-сайтах обласної та районних державних адміністрацій та в засобах масової інформації області на сторінках у фейсбуці..</p> <p>З метою інформування жителів області про національне-патріотичне виховання молоді забезпечено широке висвітлення освітньо-виховних, інформаційно-просвітницьких, культурологічних, міжнародних та науково-методичних заходів.</p> <p>На офіційному вебсайті облдержадміністрації в рубриці «Новини» та на сторінці облдержадміністрації у соціальній мережі Facebook розміщено ряд матеріалів (текстових, відео-) на зазначену тему, які також поширено для публікації в засобах масової інформації та інтернет-виданнях області:</p> <p>«Національно-патріотичне виховання та молодіжна політика на Житомирщині» (https://oda.zht.gov.ua/news/natsionalno-patriotychnne-vyhovannya-ta-molodizhna-polityka-na-zhytomyrshhyni/);</p> <p>«У Житомирській ОДА говорили про реалізацію молодіжної політики та національно-патріотичне виховання» (https://oda.zht.gov.ua/news/u-zhytomyrskij-oda-govoryly-pro-realizatsiyu-molodizhnoyi-polityky-ta-natsionalno-patriotychnne-vyhovannya/);</p> <p>«В Україні посилять національно-патріотичне виховання молоді та вшанування героїв АТО» (https://oda.zht.gov.ua/news/v-ukrayini-posylyat-natsionalno-patri/);</p>

	<p>«Увага! Оголошено конкурси у сфері молодіжної політики та національно-патріотичного виховання» (https://oda.zht.gov.ua/main/doshka-ogoloshen/arhiv-ogoloshen/uvaga-ogolosheno-konkursy-u-sferi-molodizhnoyi-polityky-ta-natsionalno-patriotychnogo-vyhovannya/);</p> <p>«Житомирський обласний ТІЦ запрошує до нового туристичного маршруту «Архітектурне натхнення», розрахованого на 3 дні» (https://oda.zht.gov.ua/news/mandruj-zhytomyrshhynoyu-turystychnyj-marshrut-arhitekturne-nathnennya/);</p> <p>«Сьогодні Житомир долучиться до загальноукраїнського велопробігу ветеранів війни» (https://oda.zht.gov.ua/news/sogodni-zhytomyr-doluchytsya-do-zagalnoukrayinskogo-veloprobigu-veteraniv-vijny/);</p> <p>«Сьогодні в Україні вшановують пам'ять загиблих воїнів-десантників» (https://oda.zht.gov.ua/news/sogodni-v-ukrayini-vshanovuyut-pam-yat-zagyblyh-voyniv-desantnykiv/);</p> <p>«Урочистий випуск молодих лейтенантів у Житомирському військовому інституті імені С.П. Корольова. ВІДЕО» (https://oda.zht.gov.ua/news/vitannya-vypusku-molodyh-lejtenantiv-u-zhytomyrskomu-vijskovomu-instytutu-imeni-s-p-korolova-video/);</p> <p>«Співпраця органів влади і національно-культурних товариств є надважливим питанням, – Віктор Градівський» (https://oda.zht.gov.ua/news/spivpratsya-organiv-vlady-i-natsionalno-kulturnyh-tovarystv-ye-nad);</p> <p>«Віктор Градівський привітав миротворців Житомирщини з професійним святом» (https://oda.zht.gov.ua/news/viktor-gradivskyj-pryvitav-myrotvortsiv-zhytomyrshhyny-z-profesijnym-svyatom/);</p> <p>«У Житомирській ОДА провели семінар щодо реалізації в області молодіжної політики та національно-патріотичного виховання» (https://oda.zht.gov.ua/news/u-zhytomyrskij-oda-provely-seminar-shhodo-realizatsiyi-v-oblasti-molodizhnoyi-polityky-ta-natsionalno-patriotychnogo-vyhovannya/);</p> <p>«Мінмолодьспорт запрошує до наповнення національного молодіжного онлайн-порталу»</p>
--	--

	<p>(https://oda.zht.gov.ua/news/minmolodsport-zaproschuye-donarpovnennya-natsionalnogo-molodizhnogo-onlajn-portalu/);</p> <p>«Сьогодні стартує всеукраїнська донорська акція «Перемога у нас в крові» (https://oda.zht.gov.ua/news/sogodni-startuye-vseukrayinska-donorska-aktsiya-peremoga-u-nas-v-krovi/);</p> <p>«23 травня – День Героїв: історія свята» (https://oda.zht.gov.ua/news/23-travnnya-den-geroyiv-istoriya-svyata/);</p> <p>«Жителів Житомирщини запрошують долучитися до флешмобу «Історія моєї вишиванки» (https://oda.zht.gov.ua/news/zhyteliv-zhytomyrshhyny-zaproschuyut-doluchytysya-do-fleshmobu-istoriya-moyeyi-vyshyvanky/);</p> <p>«Понад мільйон ветеранів війни та жертв нацистських переслідувань отримають щорічну грошову допомогу» (https://oda.zht.gov.ua/news/ponad-miljon-veteraniv-vijny-ta-zhertv-natsystrykyh-peresliduvan-otrymayut-shhorichnu-groshovu-dopomogu/);</p> <p>«Україна вшановує пам'ять кожного, хто боровся з нацизмом – Віталій Бунечко у тематичному відеоролику до 8-9 травня. ВІДЕО» (https://oda.zht.gov.ua/news/ukrayina-vshanovuye-pam-yat-kozhnogo-hto-borovsya-z-natsyzmom-vitalij-bunechko-u-tematychnomu-videorolyku-do-8-9-travnnya-video/);</p> <p>«У Житомирі вшанують учасників бойових дій на території інших держав. АНОНС» (https://oda.zht.gov.ua/news/u-zhytomyri-vshanuyut-uchasnykiv-bojovyh-dij-na-terytoriyi-inshyh-derzhav-anons/);</p> <p>«Житомирян та гостей міста запрошують на XI Всеукраїнський фестиваль «Розстріляна молодість» (https://oda.zht.gov.ua/news/zhytomyryan-ta-gostej-mista-zaproschuyut-na-hi-vseukrayinskyj-festyval-rozstrilyana-molodist/);</p> <p>«Молодь Житомирщини запрошується в поїздку до Крутів» (https://oda.zht.gov.ua/news/molod-zhytomyrshhyny-zaproschuyetsya-v-royizdku-do-krutiv/);</p> <p>«До річниці бою під Крутами в ОДА проведуть захід «Пам'яті тридцяти». АНОНС»</p>
--	---

(<https://oda.zht.gov.ua/news/do-richnytsi-boyu-pid-krutamy-v-oda-provedut-zahid-pam-yati-trydtsyaty/>);

«Молодь Житомирщини запрошують долучитися до відзначення Міжнародного дня пам'яті жертв Голокосту» (<https://oda.zht.gov.ua/news/molod-zhytomyrshhyny-zaproshuyut-doluchytysya-do-vidznachennya-mizhnarodnogo-dnya-pam-yati-zhertv-golokostu/>);

«Приєднуйтеся до «ланцюгу єдності» вже завтра – у День Соборності України! АНОНС» (<https://oda.zht.gov.ua/news/pryyednujtes-do-lantsyugu-yednosti-vzhe-zavtra-u-den-sobornosti-ukrayiny-anons/>);

«У Бердичеві провели захід «Гідні герої» для молоді» (<https://oda.zht.gov.ua/news/u-berdychevi-provely-zahid-gidni-geroyi-dlya-molodi/>);

«Молодь Житомирщини запрошують дізнатися про історію створення Музею космонавтики» (<https://oda.zht.gov.ua/news/molod-zhytomyrshhyny-zaproshuyut-diznatysya-pro-istoriyu-stvorennya-muzeyu-kosmonavtyky/>);

«У Житомирі вшанують учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС. ПРОГРАМА» (<https://oda.zht.gov.ua/news/u-zhytomyri-vshanuyut-uchasnykiv-likvidatsiyi-naslidkiv-avariyi-na-chornobylskij-aes-programa/>);

«Волонтерство: як долучитись до руху» (<https://oda.zht.gov.ua/news/volonterstvo-yak-doluchytys-do-ruhu/>);

«Автори грантового проекту від ОДА-2019 ПЛАСТ «Житомирська округа» проведуть фінальну пресконференцію» (<https://oda.zht.gov.ua/news/avtory-grantovogo-proyektu-vid-oda-2019-plast-zhytomyrska-okruga-provedut-finalnu-preskonferentsiyu/>);

«У Житомирі біля пам'ятного знака «Сумуючий Янгол» вшанували пам'ять жертв голодоморів. ФОТО» (<https://oda.zht.gov.ua/news/u-zhytomyri-bilya-pam-yatnogo-znaka-sumuyuchy-j-yanhol-vshanuvaly-pam-yat-zhertv-golodomoriv-foto/>);

	<p>«У с. Базар вшанували пам'ять бійців армії Української Народної Республіки. ФОТО» (https://oda.zht.gov.ua/news/u-s-bazar-vshanuvaly-pam-yat-bijtsiv-armiyi-ukrayinskoyi-narodnoyi-respubliky-foto/) та багато інших.</p>
<p>Організація та проведення у бібліотеках книжкових виставок, презентацій видань, інших заходів, спрямованих на висвітлення інформації про героїчні вчинки воїнів - учасників антитерористичної операції, волонтерів та громадян, які зробили значний внесок у зміцнення обороноздатності держави</p>	<p>Бібліотеки області велику увагу приділяють національно-патріотичному вихованню молодого покоління, тому всі заходи мають патріотичну складову.</p> <p>В Обласній бібліотеці для юнацтва Житомирської обласної ради організовано віртуальні книжкові виставки:</p> <p>ВІРТУАЛЬНА КНИЖКОВА ВИСТАВКА-ПРИВІТАННЯ «УКРАЇНА: ВІД МИНУВШИНИ ДО МАЙБУТТЯ» https://junbiblzt.at.ua/news/virtualna_knizhkova_vistavka_privitannja_ukrajina_vid_minuvshini_do_majbuttja/2020-08-21-1103</p> <p>ВІРТУАЛЬНА КНИЖКОВА ВИСТАВКА-СПОГАД "ПАМ'ЯТІ БЕЗСМЕРТНА ДІОРАМА" https://junbiblzt.at.ua/news/virtualna_knizhkova_vistavka_sporad_pam_jati_bezsmertna_diorama/2020-05-08-1055</p> <p>10 жовтня з нагоди Дня захисника України відбулася патріотична зустріч «Захисник – це слава! Захисник – це честь!». День захисника України – це свято, що увібрало в себе багаті і славні традиції українського народу, уособлює мужність і героїзм оборонців рідної землі на всіх етапах її історії. Це свято пам'яті про наших гордих предків, які вогнем і мечем виборювали право на незалежність рідної держави, свято вшанування козацької доблесті та звитяги. І, нарешті, це день усіх героїв сьогодення, які хоробро боронять кордони України від північного агресора, та усіх тих, хто поклав своє життя на Сході України в ім'я її суверенності та єдності.</p> <p>На зустріч завітав учасник війни на Сході України, голова громадської організації «АТОшник» Віктор Камлук. Розмовляли про патріотизм, честь, гідність і відповідальність. Віктор Васильвич розповів юнакам та дівчатам про військові будні, бойове братерство, про важливість військової підготовки в бою. Захоплена розповіддю молодь ставила багато запитань, зокрема, що спонукало піти добровольцем на війну, чи пам'ятає герой</p>

свій перший бій, як вдалося адаптуватися до звичайного життя після фронту. Чоловічу аудиторію цікавило, які критерії і чесноти повинен мати справжній офіцер, які риси характеру допомагають перебороти труднощі, наскільки важливою є мотивація в умовах війни, а особливо – що може кардинально змінити сучасну політичну ситуацію? Окремою темою розмови стала діяльність громадської організації «АТОшник», яку очолює Віктор Камлук. Присутні почули про напрямки її роботи, питання, що доводиться вирішувати, співпрацю з органами влади та місцевого самоврядування.

Жвавий інтерес у молоді викликав комплекс вправ для підтримки гарної фізичної форми, що продемонстрував Віктор Васильович.

На завершення зустрічі Віктор Камлук звернувся до присутніх: «Кожен з нас сприймає світ по-своєму, тому налаштуйтеся на прекрасне, шукайте навкруги і сповідуйте добробут, чесність, справедливість, порядність, патріотизм, тоді світ почне змінюватися на краще».

01 жовтня 2019 року в обласній бібліотеці для юнацтва відбулась зустріч з краєзнавцем, дослідником історії церковної, громадської, промислової архітектури України Олександром Михайликом, який презентував свою книгу «Старовинні храми міст і містечок Житомирщини». Книга побачила світ у квітні 2019 року у видавництві «Київ». У фотоальбомі викладено відомості про збережені споруди сакральної спадщини на Житомирщині та споруди, які були зруйновані у 20-30 рр., а також у період Другої світової війни. Подано світлини та інформацію про історичні православні, старообрядницькі, римо-католицькі, лютеранські храми і синагоги. У своїй розвідці Олександр розповідає про відомі та невідомі перлини храмового зодчества з максимально точним датуванням зведення споруд і короткими описами храмів.

21 листопада 2019 року в обласній бібліотеці для юнацтва відбулась година мужності «Герої нашої держави достойні честі й слави», присвячена Дню Гідності та Свободи.

День Гідності та Свободи встановлений з метою утвердження в Україні ідеалів демократії, незалежності, волі і непоборності української нації. В цей день вшановують громадянську позицію учасників

Помаранчевої революції та Євромайдану, а також пам'ять Героїв Небесної Сотні, які стали на захист демократичних цінностей, прав і свобод людини й громадянина, національних інтересів Української держави та її європейського вибору.

Спікером зустрічі був письменник, член Національної спілки письменників України, громадський діяч, учасник Революції гідності і АТО Григорій Цимбалюк. Він розповів про доленосні події в Україні часів Помаранчевої революції і Революції гідності та про війну на Сході України. «Трагічна і героїчна історія Євромайдану стала символом боротьби, утвердження прагнень до європейських цінностей та гідного життя у своїй державі. Українці власним життям підтвердили нездоланне прагнення жити у вільній, демократичній, суверенній державі. Вони повинні назавжди залишитися в народній пам'яті і бути прикладом для майбутніх поколінь!» – звернувся до присутніх Григорій Цимбалюк. Захід розпочався з перегляду відеоролика, у якому відобразилася історія Української держави з часів заснування до сьогодні. Юнаки та дівчата активно ділилися враженнями про те, як в сучасній інтерпретації було відтворено емоційну картину минувшини. Григорій Миколайович зазначив: «Хоч історія нашої держави переповнена трагічними сторінками, проте досить дивитися на власне минуле з сумом, українцям є чим пишатися, а майбутнє залежить від кожного з вас!»

18 лютого працівники обласної бібліотеки для юнацтва завітали до Житомирського вищого професійного училища-інтернату та провели годину пам'яті «Майдан: сторінка живої історії». Під час заходу учні пригадали хронологію трагічних подій Революції 2013-2014 років, а також переглянули документальні хроніки Майдану. Героїзм українського народу, відвага, сила духу і стійкість громадян, які віддали своє життя, захищаючи ідеали демократії, відстоюючи права і свободи людини, європейське майбутнє України, не залишили байдужим жодного з присутніх.

Присутні вшанували героїв Небесної Сотні хвилиною мовчання. Імена усіх, хто загинув під час Революції гідності, мають жити у нашій пам'яті, а їх життєвий подвиг - слугувати за приклад молодому поколінню.

<p>Організація заходів з підвищення рівня професійної компетентності у сфері національно-патріотичного виховання дітей та молоді</p>	<p>З метою підвищення рівня кваліфікації фахівців з питань реалізації національно-патріотичного виховання та молодіжної політики для спеціалістів райдержадміністрацій, міськвиконкомів та об'єднаних територіальних громад протягом звітнього періоду департаментом культури, молоді та спорту облдержадміністрації на базі Житомирського обласного центру перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ і організацій було проведено два семінари; надсилалися рекомендаційні листи щодо впровадження національно-патріотичного виховання.</p>
<p>Забезпечення проведення тижнів правової освіти та національно-патріотичного виховання, спрямованих на розвиток у дітей та молоді почуття власної гідності, усвідомлення своїх прав і обов'язків у суспільстві</p>	<p>У грудні 2019 року в Житомирській області проведений Всеукраїнський тиждень права, в рамках якого було організовано та проведено у навчальних закладах тематичні заходи інформаційного, освітнього та виховного характеру, в т.ч у напрямку національно-патріотичного виховання, спрямованих на розвиток у дітей та молоді почуття патріотизму й власної гідності.</p> <p>З метою підвищення рівня професійної компетентності у сфері національно - патріотичного виховання дітей та молоді працівниками Головного територіального управління юстиції у Житомирській області у звітному періоді проведено:</p> <ul style="list-style-type: none"> - «Дні відкритих дверей» для учнів - членів Юридичного лекторію при Головному територіальному управлінні юстиції та студентів вищих навчальних закладів, в рамках яких проведені заняття та організовані відвідування структурних підрозділів Головного територіального управління юстиції І Регіонального центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги; <p style="text-align: center;"><i>правоосвітні заходи з дітьми на базі бібліотечних закладів м. Житомир.</i></p> <p>У звітному періоді працівниками Головного територіального управління юстиції на базі Житомирського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти проведено заняття з підвищення рівня професійної компетентності з директорами, заступниками директорів, педагогами-організаторами, вчителями предмету «Захист вітчизни» та правознавства з питання особливості</p>

	організації правоосвітньої та правовиховної роботи у навчальних закладах в сучасних умовах, в т.ч щодо національно-патріотичного виховання дітей та молоді, роз'яснення їх прав та обов'язків у суспільстві.
Проведення разом з громадськими організаціями заходів, тематичних змін національно-патріотичного спрямування у дитячих закладах оздоровлення та відпочинку	У зв'язку з пандемією впродовж звітнього періоду не працювали заклади відпочинку та оздоровлення для дітей.
Залучення до процесів національно-патріотичного виховання діячів сучасної культури, мистецтва, науки, спорту, волонтерів, які виявляють активну громадянську і патріотичну позицію	У звітньому періоді представниками регіонального центру м. Житомира Держприкордонслужби України були проведені профорієнтаційні заходи для підвищення інтересу допризывної молоді до виконання військового обов'язку.
Проведення шкільних, районних, міських, обласного етапів Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура»)	В усіх містах та районах області проведені районні етапи Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура»).
Сприяння розвитку пластового (скаутського) руху в Україні	У м. Житомирі створений та успішно функціонує КУ «Пластовий молодіжний центр» головною метою якого є розвивати моральні, фізичні, соціальні, інтелектуальні та лідерські здібності учнівської та студентської молоді на основі пластової (скаутської) системи навчання.

	<p>Діяльність центру базується на основі Стратегії національно-патріотичного виховання дітей та молоді, згідно Указу Президента України №580/2015, що має на меті формування ціннісних орієнтирів і громадянської свідомості у дітей та молоді на прикладах героїчної боротьби Українського народу. А також згідно Указу Президента України №279/2008 «Про заходи щодо сприяння розвитку пластового (скаутського) руху в Україні, спрямованого на всебічний розвиток молоді особистості, її моральних, духовних і фізичних якостей».</p> <p>КУ «Пластовий молодіжний центр» Житомирської міської ради спільно з НСОУ «Пласт – Станиця Житомир» було проведено ряд наступних заходів, а саме: квест для школярів «Повстанський рейд» до Дня захисника України, Акція «Базар 21го» на честь героїв II зимового походу Армії УНР, Андріївські вечорниці для юнацтва (11 – 18 років), онлайн-розіграш з нагоди Дня української писемності та мови, «Свято Миколая» для новацтва (6-11 років), Акція «Вифлеємський вогонь миру» Вертеп (дитячий) і коляда (молодіжна) для мешканців міста Житомира, Волонтерська допомога біцям ЗСУ в зоні проведення ООС, Концерт «Різдвяна свічечка» Вишкіл історико-ідеологічного виховання у м. Буча (Київщина), медичний вишкіл від УЧХ, акція «День звитяги» на честь звільнення Житомира від советських окупантів у 1918 р., творчий вечір на честь дня народження Лесі Українки, онлайн-акції «День першої пластової присяги», «День героїв», «День молоді на карантині», онлайн-марафон – проєкт для активного дозвілля під час карантину (серія відео-роликів, інтерв'ю, прямих етерів, дописів тощо), «День родини» для батьків та вихованців ПМЦ. Проведено альтернативний наметовий мандрівний модульний табір для вихованців ПМЦ.</p> <p>Взяли участь у наступних заходах: «Olzhych — birthday party» Теренова гра "Криївка отаманів Соколовських", відкритті пам'ятника ген.-хор. УПА Іванові Трейку, українсько-польські акції «Płomień Braterstwa - Полум'я Братерства» (м. Житомир).</p>
--	---

Одним з пріоритетних напрямків роботи облдержадміністрації є патріотичне виховання молоді, формування національної свідомості та високих моральних якостей. Відповідно до календарного плану заходів з реалізації молодіжної політики та національно-патріотичного виховання управління молоді та спорту облдержадміністрації у 2020 році протягом звітного періоду було заплановано наступні заходи: табір „Дзвони Карпатської України”, табір „Окружний виховно-вишкільний табір 2020”, наметовий патріотичний табір „Молодь Змінить Україну”, патріотичний похід на г.Говерла, наметовий патріотичний табір „Крок до лідерства”, патріотичний похід на г. Полонина Руна, літній табір „Рятівник”, військово-патріотична гра „Карпатський Щит”, навчально-тренувальна гра з надання першої допомоги „Рятівник”, заходи з урочистого відзначення річниці проголошення Карпатської України, проведення II (обласного) етапу Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри „Сокіл” („Джура”), заходи з відзначення Дня прапора та Дня незалежності України, заходи з відзначення Дня Соборності України, заходи приурочені до Дня пам'яті та примирення, Дня перемоги над нацизмом у Другій світовій війні та 75-ї річниці вигнання нацистів з України.

Протягом січня – серпня поточного року проведено ряд наступних заходів.

22 січня 2020 року спільно з молодіжними громадськими організаціями області в м. Ужгород проведено акцію „Живий ланцюг. День Соборності”.

15 березня 2020 року відзначено 81-у річницю проголошення Карпатської України покладанням квітів до пам'ятника Президенту Карпатської України, урочистостями у Меморіальному парку „Красне поле” поблизу м. Хуст;

08 травня 2020 року в м. Ужгород проведено акцію „Я пам'ятаю” приурочену до Дня пам'яті та примирення, Дня перемоги над нацизмом у Другій світовій війні та 75-ї річниці вигнання нацистів з України.

21 серпня 2020 року в м.Ужгород спільно з молодіжною радою при Закарпатській облдержадміністрації проведено акцію „Молодь Незалежності України”.

23 серпня 2020 року відбулось відзначення Дня Державного Прапора України.

24 серпня відзначено 29-ту річницю Незалежності України. Закарпатці зустріли схід сонця „Молитвою за Україну”.

28 серпня 2020 року було надано організаційну та інформаційну підтримку громадській спілці „Всеукраїнське Військово Цивільне Об'єднання „Бойове Братерство України” у проведенні патріотичного заходу до Дня пам'яті захисників України, які загинули в боротьбі за незалежність, суверенітет і територіальну цілісність України, який відбувся в м. Мукачево.

У зв'язку з епідеміологічною ситуацією в Закарпатській області, з метою дотримання вимог, визначених постановами Кабінету Міністрів України від 11 березня 2020 р. № 211 „Про запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2”), від 20 травня 2020 р. № 392 „Про встановлення карантину з метою запобігання

поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2” частину запланованих календарним планом заходів з реалізації молодіжної політики та національно-патріотичного виховання управління молоді та спорту облдержадміністрації у 2020 році було скасовано або перенесено на III та IV квартали 2020 року.

Заходи з національно-патріотичного виховання висвітлюються на офіційних веб-сторінках райдержадміністрацій та міських рад області, а також на сторінці управління молоді та спорту облдержадміністрації у соціальній мережі Facebook.

Питання патріотичного виховання, формування національної свідомості та високих моральних якостей молоді перебуває на постійному контролі облдержадміністрації.

Інформація Запорізької обласної державної адміністрації

На виконання розпорядження Кабінету Міністрів України від 18.10.2017 № 743-р «Про затвердження плану дій щодо реалізації Стратегії національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2017-2020 роки» та листа Міністерства молоді та спорту України від 27.08.2020 № 6570/14 «Стосовно подання звіту про виконання Плану дій щодо реалізації Стратегії національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2017 – 2020 роки» облдержадміністрація повідомляє про таке.

Пункт 4. Розроблення та затвердження обласних програм з національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2018-2021 роки відповідно до ціннісних орієнтирів та індикаторів ефективності, визначених в Указі Президента України від 13 жовтня 2015 року № 580 «Про Стратегію національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2016-2020 роки».

З 2017 року в Запорізькій області діє Обласна цільова програма національно-патріотичного виховання молоді на 2017-2021 рр., затверджена рішенням Запорізької обласної ради від 06.04.2017 р. № 64 зі змінами та доповненнями.

Пункт 5. Проведення освітньо-виховних, інформаційно-просвітницьких, культурологічних, міжнародних, науково-методичних заходів з національно-патріотичного виховання.

Проведено понад 25 заходів національно-патріотичного спрямування для молоді міста Запоріжжя та області.

Пункт 13. Виконання обласних програм з національно-патріотичного виховання дітей та молоді.

Проведено 15 заходів з національно-патріотичного виховання молоді міста Запоріжжя та області.

Пункт 21. Сприяння висвітленню в засобах масової інформації питань, пов'язаних з виконанням плану дій щодо реалізації Стратегії національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2017-2020 роки.

Постійно проводиться інформування населення Запорізької області щодо реалізації Плану на сайті комунального закладу «Обласний центр патріотичного виховання молоді» Запорізької обласної ради та у соцмережі Facebook.

Пункт 22. Організація та проведення у бібліотеках книжкових виставок, презентацій видань, інших заходів, спрямованих на висвітлення інформації про героїчні вчинки воїнів - учасників антитерористичної операції, волонтерів та громадян, які зробили значний внесок у зміцнення обороноздатності держави.

Протягом року проведено тематичні години в гуртках національно-патріотичного виховання.

Пункт 25. Сприяння увічненню пам'яті борців за незалежність України у ХХ столітті, осіб, які брали участь у захисті суверенітету та територіальної цілісності України, а також в антитерористичній операції на сході України, шляхом найменування чи перейменування в установленому порядку на їх честь об'єктів топоніміки, навчальних закладів, встановлення пам'ятних знаків і меморіальних дошок.

29 січня 2020 проведено урочистий захід до Дня пам'яті Героїв Крут. Протягом звітнього періоду спеціалісти Управління молоді, фізичної культури та спорту облдержадміністрації, співробітники комунального закладу «Обласний центр патріотичного виховання молоді» Запорізької обласної ради та представники молодіжних громадських організацій національно-патріотичного спрямування приймали участь у відкритті меморіальних дошок на території міста Запоріжжя та області.

Пункт 33. Вивчення сучасних виховних систем, узагальнення та поширення найкращого досвіду з національно-патріотичного виховання дітей та молоді.

Протягом звітнього періоду проводились тренінги з національно-патріотичного виховання «З Україною в серці» за програмою Інституту національної пам'яті НАПК України для представників закладів освіти, методистів та працівників відділів освіти, науки та молоді області.

Пункт 37. Проведення разом з громадськими організаціями заходів, тематичних змін національно-патріотичного спрямування у дитячих закладах оздоровлення та відпочинку.

10-16 серпня 2020 року проведено зміну національно-патріотичного табору «Січовик» в с. Строганівка.

Пункт 39. Сприяння проведенню культурно-мистецьких заходів, що відтворюють події з історії України.

Проведено урок мужності з нагоди Дня Соборності України для представників учнівської, студентської та працюючої молоді, також представниками громадських організацій міста та області.

Пункт 44. Проведення громадських обговорень регіональних заходів з національно-патріотичного виховання дітей та молоді.

В рамках засідань Координаційної ради з питань національно-патріотичного виховання молоді при Запорізькій облдержадміністрації.

Пункт 46. Сприяння діяльності клубів, центрів національно-патріотичного виховання дітей та молоді, позашкільних навчальних закладів, які здійснюють національно-патріотичні заходи.

Створення, розширення та підтримка мережі клубів та гуртків з національно-патріотичного виховання дітей та молоді за місцем навчання та проживання на території Запорізької області.

Пункт 47. Сприяння проведенню національно-патріотичних заходів органами учнівського, студентського самоврядування.

Залучення до організації та проведення заходів представників учнівського та студентської самоврядування, а також підтримка їхніх ініціатив.

Пункт 49. Підтримка та розвиток на регіональному рівні національних видів спорту «спас», «бойовий гопак».

Співпраця, а також всебічна підтримка діяльності обласних осередків та Всеукраїнської громадської організації «Спас».

Пункт 51. Посилення співпраці з військовими комісаріатами щодо підготовки молоді до збройного захисту держави, організація проведення навчально-польових зборів на базі військових частин, профорієнтаційної роботи.

В закладах освіти систематично проводились тренінги з військово-патріотичного виховання з залученням громадських організацій та військовослужбовців.

Інформація Івано-Франківської обласної державної адміністрації

Найменування заходу	Виконання
Розроблення та затвердження обласних програм з національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2018 – 2021 роки відповідно до ціннісних орієнтирів та індикаторів ефективності, визначених в Указі Президента України від 13 жовтня 2015 р. № 580 «Про Стратегію національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2016 – 2020 роки»	Обласною державною адміністрацією розроблено проект розпорядження «Про схвалення проекту обласної цільової соціальної програми національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2020-2024 роки». Проект опубліковано на офіційному веб-сайті облдержадміністрації в рубриці «Консультації з громадськістю» за посиланням: http://www.if.gov.ua/news/45957 .
Проведення освітньо-виховних, інформаційно-просвітницьких, культурологічних, міжнародних, науково-методичних заходів з національно-патріотичного виховання	Відповідно до обласної цільової соціальної програми «Молодь Прикарпаття» на реалізацію заходів національно-патріотичного спрямування виділено кошти в сумі 189 тис. гривень. Активну участь у реалізації заходів беруть громадські організації. Так, у 2020

році обласним відокремленим підрозділом громадської організації «УНСО» було проведено:

- молодіжний захід щодо вшанування українських воїнів – рейдовий вишкільний військово-патріотичний табір «Український доброволець»;

- молодіжний захід щодо вшанування учасників антитерористичної операції на Сході України – спортивно-патріотичний рейд «Незалежність».

Громадська спілка «Івано-Франківська обласна асоціація учасників та ветеранів АТО» до відзначення річниці визволення населених пунктів в зоні АТО від незаконних збройних угруповань провела пригодницькі перегони «IF Race».

Також департаментом освіти, науки та молодіжної політики було виготовлено ряд методичних виставок:

- «Два століття – одна війна»;
- «Народна війна 1932-1933».

Заклади освіти упродовж 2019/2020 навчального року при плануванні роботи щодо активізації національно-патріотичного виховання учнівської молоді, проводячи виховні заходи, першочергову увагу приділяли формуванню ціннісних орієнтирів та утвердженню національно-патріотичної свідомості дітей та молоді, популяризації національної духовно-культурної спадщини, підвищенню рівня знань учнів про видатних особистостей українського державотворення, ушануванню героїв боротьби українського народу за незалежність і територіальну цілісність України, вшануванню жертв Голодомору 1932-1933 років і масових голодів 1921-1923 і 1946-1947 років, депортації кримсько-татарського народу, Української революції 1917-1921 років.

	<p>Під час проведення тематичних вечорів, літературно-історичних уроків, виховних годин учителі залучали дітей до відтворення історичних подій, пов'язаних з історією боротьби за незалежність України, шляхом їх участі в рольових іграх, театральних постановках тощо.</p>
<p>Розроблення методики проведення заходів щодо сприяння органами державної влади та органами місцевого самоврядування відродженню та збереженню народних промыслів українців та корінних народів України</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Різдвяний фестиваль “Коляда на Майзлях”; - Обласне свято народної творчості “Розколяда”; - «Онлайн фестиваль «Єднання поколінь. Бойки».
<p>Сприяння організації реекспозиції в музеях України та музеях при навчальних закладах краєзнавчого, етнографічного та історичного профілю з метою посилення їх національно-патріотичного впливу через представлення інформації про український визвольний рух ХХ століття, Героїв Небесної Сотні, проведення антитерористичної операції, волонтерів, громадян, які зробили значний внесок у зміцнення обороноздатності держави</p>	<p>З нагоди святкування Дня незалежності України та Дня Державного Прапора України департаментом освіти, науки та молодіжної політики обласної державної адміністрації проведено ряд пересувних виставок:</p> <ul style="list-style-type: none"> - «Два століття – одна війна»; - «Народна війна: 1917-1932».
<p>Проведення освітніх, інформаційних, міжнародних заходів та відповідних кампаній, спрямованих на закріплення у дітей та молоді прагнення до побудови правової та демократичної держави, в якій гарантуються та забезпечуються права і свободи людини. Підвищення рівня обізнаності та поваги до прав людини відповідно до Конституції України та</p>	<p>З метою підвищення рівня обізнаності та поваги до прав людини департамент освіти, науки та молодіжної політики обласної державної адміністрації спільно з громадською організацією «Інститут неформальної освіти» реалізовує проєкт соціальної мультиплікації «Світ повний можливостей».</p>

основних міжнародних договорів у сфері прав людини	
Оновлення фондів бібліотек національно-патріотичною літературою про мовно-культурну самобутність українського народу і героїзм у боротьбі за незалежність та територіальну цілісність держави	При виборі книг для поповнення фондів бібліотек області Івано-Франківська обласна універсальна наукова бібліотека ім. І. Франка надає перевагу національно-патріотичній літературі. Відповідно щороку, в міру фінансової спроможності, фонд бібліотек області оновлюються літературою національно-патріотичного спрямування.
Сприяння висвітленню в засобах масової інформації питань, пов'язаних з виконанням плану дій щодо реалізації Стратегії національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2017 – 2020 роки	Реалізація заходів на виконання Стратегії національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2017 – 2020 роки систематично публікується на сайті обласної адміністрації у розділах «Новини» чи «Оголошення». Інформація стосовно національно-патріотичного виховання публікується на сторінках «Фейсбук» та сайтах районних державних адміністрацій та виконавчих комітетах міських рад міст обласного значення.
Організація та проведення у бібліотеках книжкових виставок, презентацій видань, інших заходів, спрямованих на висвітлення інформації про героїчні вчинки воїнів – учасників антитерористичної операції, волонтерів та громадян, які робили значний внесок у зміцнення обороноздатності держави	У бібліотечних установах області систематично організовувались книжкові виставки, презентації видань, зустрічі з героями/учасниками АТО та волонтерами, вечори пам'яті, перегляди фільмів, спрямованих на висвітлення інформації про героїчні вчинки воїнів – учасників антитерористичної операції та інших історичних періодів, тижні патріотичного кіно тощо.
Сприяння увічненню пам'яті борців за незалежність України у ХХ столітті, осіб, які брали участь у захисті суверенітету та територіальної цілісності України, а також в антитерористичній операції на сході України, шляхом найменування чи перейменування в установленому порядку на їх честь об'єктів топоніміки,	З нагоди святкування Дня незалежності України та Дня Державного Прапора України департаментом освіти, науки та молодіжної політики обласної державної адміністрації проведено ряд виставок: - «Два століття – одна війна»; - «Народна війна: 1917-1932».

навчальних закладів, установлення пам'ятних знаків і меморіальних дошок	
Вивчення сучасних виховних систем, узагальнення та поширення найкращого досвіду з національно-патріотичного виховання дітей та молоді	<p>Івано-Франківським обласним інститутом післядипломної педагогічної освіти видано матеріали до навчально-виховних занять з нагоди підготовки та відзначення 75-ліття створення УПА «Зродились ми великої години...» – Івано-Франківськ: ІФОППО, 2017. – 164 с.</p> <p>Окрім цього, методистами лабораторій національного виховання надається науково-методичний супровід щодо активізації нових форм, методів національно-патріотичного виховання дітей та учнівської молоді в закладах освіти області.</p>
Сприяння проведення культурно-мистецьких заходів, що відтворюють події з історії України	<p>Департамент освіти, науки та молодіжної політики облдержадміністрації спільно з обласною організацією «Молода Просвіта» реалізував мододіжний культурно-мистецький захід «Онлайн фестиваль «Єднання поколінь. Бойки.» .</p>
Проведення шкільних, районних, міських, обласного етапів Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура»)	<p>У зв'язку з карантинними обмеженнями введеними в дію постановою Кабінету Міністрів України від 11.03.2020 року № 211 «Про запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2» (зі змінами) протягом звітнього періоду означні заходи не відбувалися.</p>
Сприяння розвитку пластового (скаутського) руху в Україні	<p>З метою поширення та популяризації пластової методики виховання, яка сприяє формуванню національно-патріотичного виховання, департаментом освіти, науки та молодіжної політики облдержадміністрації спільно з Івано-Франківським обласним дитячо-юнацьким пластовим центром, Івано-Франківською округою Пласт – НСОУ розроблено обласну цільову соціальну програму «Розвиток пластового</p>

	руху Прикарпаття» на 2018-2022 роки, яка затверджена сесією обласної ради 21.09.2018 року.
Сприяння проведенню національно-патріотичних заходів органами учнівського, студентського самоврядування	У зв'язку з карантинними обмеженнями введеними в дію постановою Кабінету Міністрів України від 11.03.2020 року № 211 «Про запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2» (зі змінами) протягом звітнього періоду означні заходи не відбувалися.

Інформація Кіровоградської обласної державної адміністрації

За звітний період в області проведена наступна робота щодо національно-патріотичного виховання громадян, а саме:

на постійній основі здійснюються комплекс заходів в рамках Стратегії національно-патріотичного виховання громадян, зокрема, дітей і молоді;

розпорядженнями голови облдержадміністрації від 10 квітня 2017 року № 179-р та від 28 квітня 2017 року № 212-р затверджено Положення та склад координаційної ради з питань національно-патріотичного виховання при Кіровоградській обласній державній адміністрації.

Координаційна рада з питань національно-патріотичного виховання при Кіровоградській обласній державній адміністрації діє, як самостійний консультативно-дорадчий орган, утворений для вивчення проблемних питань, пов'язаних з реалізацією державної політики у сфері національно-патріотичного виховання.

Відповідні координаційні ради створені при районних державних адміністраціях, міських радах та об'єднаних територіальних громадах, які проводять засідання щоквартально.

В області вжито ряд заходів щодо розроблення та затвердження програм національно-патріотичного виховання дітей та молоді на період до 2021 року.

Діє обласна програма національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2018-2021 роки, затверджена рішенням Кіровоградської обласної ради від 21 вересня 2018 року № 543.

На реалізацію заходів вищезазначеної програми у 2020 році з обласного бюджету виділено кошти у сумі 283,0 тис. грн.

Протягом звітнього періоду в області проведено ряд тематичних заходів щодо національної єдності та консолідації українського суспільства, а саме:

22 січня відбулись урочисті заходи з відзначення Дня Соборності України. Проведено урочисту ходу, за маршрутом: площа Героїв Майдану - центральні вулиці обласного центру - пам'ятник В.К.Винниченку та здійснено покладання квітів до пам'ятного знаку Герою України Віктору Чміленку, пам'ятному знаку зі світлинами Героїв Небесної Сотні, що на площі Героїв Майдану, пам'ятників Т.Г.Шевченку і В.К.Винниченку. Учасниками заходів утворено символічне "Коло Єдності" навколо Державного Прапора України. Кількість учасників склала близько 600 осіб;

29 січня у м. Кропивницькому у сквері на розі вулиць Дворцової та Шульгиних (біля пам'ятної дошки братам Володимиру і Олександрю Шульгиним) проведено заходи до Дня пам'яті Героїв Крут. Преосвященний Марк, єпископ Кропивницький і Голованівський, керуючий Кропивницькою єпархією Православної Церкви України провів панахиду за загиблими борцями за незалежність України. Кількість учасників склала близько 300 осіб;

15 лютого у м. Кропивницькому з нагоди відзначення Дня вшанування учасників бойових дій на території інших держав і 31-ї річниці виведення військ колишнього СРСР з Республіки Афганістан проведено ходу за маршрутом: вулиця Велика Перспективна - Площа Героїв Майдану - пам'ятник Воїнам-інтернаціоналістам всіх поколінь Кіровоградщини. Учасниками заходів вшановано пам'ять загиблих воїнів хвилиною мовчання та покладено квіти до пам'ятного знаку. Кількість учасників склала близько 300 осіб;

20 лютого з нагоди відзначення Дня Героїв Небесної Сотні організовано та проведено покладання лампадок до пам'ятної дошки Герою України Віктору Чміленку, пам'ятного знаку зі світлинами Героїв Небесної Сотні на Площі Героїв Майдану. Учасниками заходу хвилиною мовчання вшановано пам'ять Героїв Небесної Сотні. Преосвященніший Марк, єпископ Кропивницький і Голованівський, керуючий Кропивницькою єпархією Православної Церкви України провів літію за Героями Небесної Сотні. Кількість учасників склала близько 500 осіб;

23 серпня у м. Кропивницькому біля пам'ятника Т.Г.Шевченку проведено урочисту церемонію підняття Державного Прапора України та урочистий мітинг. Кількість учасників склала до 200 осіб;

24 серпня у м. Кропивницькому проведено покладання квітів до пам'ятного знаку зі світлинами Героїв Небесної Сотні на площі Героїв Майдану, до пам'ятних дощок Герою України, Герою Небесної Сотні Віктору Чміленку та Герою України В'ячеславу Чорноволу, пам'ятника Володимиру Винниченку. Кількість учасників склала 150 осіб;

29 серпня з нагоди відзначення Дня пам'яті захисників України, які загинули в боротьбі за незалежність, суверенітет і територіальну цілісність України головою обласної державної адміністрації Назаренком А.В., міським головою міста Кропивницького Райковичем А.П. взято участь у «Ході Пам'яті» та покладанні квітів до обелісків загиблих воїнів на Алеї Слави на меморіальному комплексі «Фортечні вали». Кількість учасників склала 400 осіб.

В області протягом звітнього періоду вжито низка заходів щодо відзначення 100-річчя подій Української революції 1917-1921 років.

Діють розпорядження голови обласної державної адміністрації від 29 лютого 2016 року № 89-р «Про заходи з відзначення в області «100-річчя подій Української революції 1917-1921 років», від 12 лютого 2020 року № 152-р «Про заходи з відзначення в області «100-річчя подій Української революції 1917-1921 років».

В області вже понад третій рік діє обласна робоча група з реалізації Всеукраїнського науково-просвітницького проекту «Місця пам'яті Української революції 1917-1921 років», члени якої беруть активну участь в координації напрямку національно-патріотичного виховання.

Розпорядженням голови облдержадміністрації від 19 липня 2017 року № 350-р затверджено Склад обласної робочої групи з реалізації Всеукраїнського науково-просвітницького проекту «Місця пам'яті Української революції 1917-1921 років».

В області затверджено розпорядження голови облдержадміністрації від 11 січня 2020 року № 38-р «Про утворення робочої групи» та доручення голови облдержадміністрації від 20 лютого 2020 року № 01-26/22/0.1 «Про реалізацію проекту зі створення меморіального комплексу на місці останнього бою героїв Холодного Яру – загону отамана Чорного Ворона». В області проводиться комплекс заходів щодо реалізації проекту із створення Меморіального комплексу на місці останнього бою героїв Холодного Яру – загону отамана Чорного Ворона та його побратимів в урочищі «Чорний Ворон».

В області вжито ряд заходів щодо забезпечення дотримання Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної», а саме: діє доручення голови облдержадміністрації від 26 лютого 2020 року № 01-26/24/0.1 «Про розвиток і функціонування української мови у всіх сферах суспільного життя області», яке передбачає розробку комплексу заходів із моніторингу за дотриманням законодавства про функціонування української мови у всіх сферах суспільного життя області та щодо належного використання української мови у зазначених сферах та розпорядження голови облдержадміністрації від 10 квітня 2020 року № 304-р «Про утворення Громадської колегії з питань розвитку і функціонування української мови при обласній державній адміністрації», що передбачає склад та положення дії даного консультативно-дорадчого органу, який здійснює координацію комплексу заходів з популяризації української мови та координації дій з моніторингу за дотриманням законодавства про функціонування української мови та контролю щодо належного використання української мови у всіх сферах суспільного життя області та в майбутньому введення посади радника-уповноваженого із захисту державної мови при голові обласної державної адміністрації на громадських засадах.

У IV кварталі 2020 року, з нагоди Дня захисника України заплановано урочисте відкриття даного Меморіального комплексу у селі Розумівка, Олександрівського району, на території «Урочища Чорного Ворона» та реалізація

обласного національно-патріотичного проекту «Захисник Кіровоградщини» для старшої учнівської молоді області.

В області постійно реалізується комплекс заходів щодо підтримки військовослужбовців області. Спільно з благодійною організацією «Благодійний фонд підтримки українських військовослужбовців» проведено роботу щодо облаштування місць дислокації 42-го окремого мотопіхотного батальйону територіальної оборони Кіровоградської області, зокрема, виготовлено тематичну банерну продукцію та військові прапори.

В області діють понад 50 громадських організацій, які займаються національно-патріотичним вихованням. Функціонують 5 центрів національно-патріотичного виховання: а саме: районний координаційний центр національно-патріотичного виховання дітей та молоді «Єдність» (Долинський район), міський координаційний центр національно-патріотичного виховання «Відродження» (Долинський район), Центр військово-патріотичного виховання дітей та молоді «Майбутнє Гайворонщини» (Гайворонський район), Координаційний центр національно-патріотичного виховання дітей та молоді на базі центру позашкільної освіти «Барви" комунального закладу «Компаніївське навчально-виховне об'єднання» Компаніївської селищної ради (Компаніївська ОТГ) та Дитячо-юнацький клуб «Промінь» комунального закладу «Об'єднання дитячо-юнацьких клубів за місцем проживання Міської ради міста Кропивницького» (м. Кропивницький).

В області сформовано та ведеться реєстр загиблих (померлих) осіб-мешканців Кіровоградщини, які брали участь в ООС (АТО) із зазначенням місць їх захоронень на території області.

В області під час участі в ООС (АТО) загинуло 207 військовослужбовців.

А також, повідомляємо, що протягом звітнього періоду було підтримано понад 15 ініціатив громадських організацій, направлених на зміцнення національної єдності та консолідації українського суспільства.

Питання напрямку національно-патріотичного виховання є одним із пріоритетних та постійно перебуває на контролі Кіровоградської обласної державної адміністрації і робота в напрямку продовжується.

Інформація Київської обласної державної адміністрації

Управління молодіжної політики та національно-патріотичного виховання Київської обласної державної адміністрації на виконання розпорядження Кабінету Міністрів України від 18 жовтня 2017 року № 743-р «Про затвердження плану дій щодо реалізації Стратегії національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2017-2020 роки» надає інформацію про проведену роботу станом на 10 вересня 2020 року.

В області діє Програма національно-патріотичного виховання в Київській області на 2017-2020 роки (далі – Програма), затверджена рішенням Київської обласної ради від 19.05.2017 № 316-14-VII (зі змінами).

Для реалізації Програми національно-патріотичного виховання в Київській області на 2017-2020 роки у 2020 році обласним бюджетом затверджено фінансування у сумі 4555,2 тис. грн., з яких 500,0 тис. грн. – заходи з реалізації Програми, 4055,2 тис. грн. – утримання Комунального закладу Київської обласної ради «Пластовий вишкільний центр».

У звітному періоді 2020 року було проведено 59 заходів у сфері національно-патріотичного виховання. Загальне охоплення - близько 76535 молодих людей Київської області.

Для забезпечення співпраці між громадськістю області та структурними підрозділами облдержадміністрації, створена Координаційна рада з питань національно-патріотичного виховання при Київській обласній державній адміністрації. Засідання проходять відповідно до календарного плану роботи управління.

В структурі управління діють два комунальні заклади: Комунальний заклад Київської обласної ради «Київський обласний молодіжний центр» та Комунальний заклад Київської обласної ради «Пластовий вишкільний Центр», що реалізують заходи у сфері національно-патріотичного виховання.

Враховуючи заборону на проведення масових заходів на період карантину, протягом березня-серпня заходи з реалізації Програми проводились здебільшого у онлайн форматі.

Також, протягом квітня-травня 2020 року проведено анкетування «Якою має бути Програма «НПВ Київщини» на 2021-2025 роки?», 04 червня 2020 року утворено робочу групу з розробки проекту Програми національно-патріотичного виховання в Київській області на 2021-2025 роки, до складу якої увійшли представники управління молодіжної політики та національно-патріотичного виховання Київської облдержадміністрації, інститутів громадянського суспільства, КЗ КОР «Київський обласний молодіжний центр» та КЗ КОР «Пластовий вишкільний центр». Протягом червня 2020 року було проведено 3 засідання вказаних робочих груп, на яких опрацьовано напрями роботи діючої Програми національно-патріотичного виховання в Київській області на 2017-2020 роки та розроблено нові вектори роботи майбутньої Програми.

27 січня розпочато безстроковий онлайн-проект «Палітра Київщини» на сторінках Facebook та Instagram «Київський обласний молодіжний центр», метою якого є висвітлення та ознайомлення з творчістю обдарованих молодих митців області.

04 лютого цього року розпочато проект «Патріотичні екскурсії Київщини», метою якого є збереження історичної пам'яті, підвищення рівня знань героїчного минулого нашого народу, популяризація національної культури і спадщини та розвиток внутрішнього туризму шляхом відвідування історично-краєзнавчих маршрутів. Протягом звітного періоду було проведено такі виїзди: Патріотична екскурсія значущих місць області, які будуть поєднані в туристичні маршрути патріотичного спрямування Білою Церквою, Патріотична екскурсія «Стежками незвіданої Баришівщини», Патріотична екскурсія «Історичні сторінки

Миронівщини», Патріотична екскурсія «Шляхами Медвинського повстання», патріотична екскурсія по містом Буча. У 2020 році заплановано ще ряд таких заходів.

З 20 квітня по 31 травня проведено онлайн презентацію маршрутів проекту «Патріотичні екскурсії Київщини» на сторінках у соцмережах Facebook та Instagram «Київський обласний молодіжний центр».

З 01 червня по 31 серпня проходить онлайн-презентація туристичних маршрутів проекту «ОК (Осьо Київщина)», а з 22 травня по 31 серпня – проєкт «Духом свободи сповиті» (Київська область).

Задля ознайомлення молоді з літературою та молодими літераторами Київщини, підвищення освітнього рівня молоді із знання рідної мови, виявлення творчо обдарованої молоді з числа молодих поетів та письменників, ознайомлення молоді із особливостями видавництва власних книг, збірок, з 28 травня по 31 серпня триватиме онлайн-проєкт «Своя. Рідна» на сторінках у соцмережах Facebook та Instagram «Київський обласний молодіжний центр».

Спільно з КЗ КОР «Пластовий вишкільний центр» у 2020 році розпочав активну роботу щодо підтримки та розвитку пластового руху на Київщині. Так, крім постійно діючих гуртків для пластунів різних вікових категорій, було проведено обласний пластовий фестиваль Щедрівок та Колядок, Установчий з'їзд Київської округи МО «ПЛАСТ-НСОУ», спартакіаду Пташат «Веселий Лет», Ідеологічний вишкіл «Крин», тренінг для волонтерів «КВДЧ – Кваліфікаційний вишкіл дійсного членства», вишкіл виховників новачків (вихованці 6 - 11 років), обласний молодіжний захід «Щорічне родинне свято Колодій», обласний молодіжний фестиваль до дня народження засновника скаутського руху «День Бі-Пі» та ін.

Також, 24 лютого проведено зустріч з волонтерами Корпусу Миру в Україні, 26 лютого — тренінг «Де шукати мотивацію» для молоді Київщини, 9 березня — благодійний перегляд документального фільму «Соловей співає» тощо.

Пластовий центр долучився до участі у благодійному проєкті «Пласт – НСОУ» з виготовлення і передачі в медичні заклади області захисних екранів для лікарів, за участю осередків Пласту у Василькові, Білій Церкві, Бучі, Обухові, Дмитрівці та ін.

Крім того, в Центрі ведеться постійна робота з розвитку Пластового руху на Київщині: щотижневі онлайн зустрічі – сходин з дітьми – вихованцями осередків Пласту Пласт-Буча, Пласт-Ірпінь, Пласт-Бориспіль та ін., розвиваючий онлайн курс з відео-уроками для дітей молодшого і середнього шкільного віку на тему верхової їзди та догляду за кіньми, відповідно до Пластової програми юнацьких вмілостей УПЮ, відео майстер клас для дітей молодшого і середнього шкільного віку на тему гончарства, відповідно до Пластової програми юнацьких вмілостей УПЮ тощо.

19-20 серпня 2020 року управлінням спільно з КЗ КОР «Київський обласний молодіжний центр» та ГС «ВОВПО» проведено Молодіжний військово-патріотичний вишкіл «Школа Вояцького духу».

31 березня оголошено про обласний щорічний конкурс з визначення проєктів з національно-патріотичного виховання, розроблених інститутами громадянського

суспільства, для виконання (реалізації) яких у 2021 році надається підтримка за рахунок бюджетних коштів.

На Конкурс проектів національно-патріотичного виховання, розроблених інститутами громадянського суспільства, для виконання (реалізації) яких у 2020 році надається підтримка за рахунок бюджетних коштів, було подано 31 проєкт від 20 інститутів громадянського суспільства на загальну суму 2 млн. 474 тис. 365 грн.

Відповідно до Протоколу № 3 від 24.12.2019 засідання конкурсної комісії для розгляду конкурсних пропозицій та моніторингу виконання проєктів національно-патріотичного виховання, розроблених інститутами громадянського суспільства, для виконання (реалізації) яких у 2020 році надається підтримка за рахунок бюджетних коштів, визначено рейтинг переможців вказаного конкурсу. Проте, фінансування таких проєктів у затвердженому обласному бюджеті на 2020 рік відсутнє.

Перелік переможців обласного конкурсу з визначення проєктів національно-патріотичного виховання, розроблених інститутами громадянського суспільства, для виконання (реалізації) яких у 2020 році надається підтримка за рахунок бюджетних коштів:

1. Громадська організація «Київська спілка ветеранів війни з Росією», наметовий табір «Молодий захисник»;
2. Громадська організація «Молодіжне військово-патріотично-спортивно-туристичне об'єднання «БОРИВІТЕР», військово – спортивні змагання «Кубок МВПСТК «Боривітер»;
3. Громадська організація «Захист прав молоді та релігійних громад», спортивно-патріотична теренова гра «Директорія УНР-2020/ Криївка УПА-2020»;
4. Громадська організація «Молодіжний Націоналістичний Конгрес», «Повстанська ватра – 2020»;
5. Громадська організація «Клуб Військової Справи «SPOTTER», змагання з динамічної стрільби «SPOTTER DYNAMIC»;
6. Громадська організація «Молодіжна організація «Молодь – майбутнє України», «Простір безпеки 2020»;
7. Громадська організація «Захист прав молоді та релігійних громад», «Наметовий табір «Підпілля»»;
8. Громадська організація «Українська Військова Звитяга», семінар «Образ Українського воїна. Знищення. Пошук. Віднова.»;
9. Громадська організація «Українське об'єднання учасників бойових дій та волонтерів АТО в м. Києві та Київській області», «Ми Громадяни України»;
10. Громадська організація «Український легіон», «Нащадки вільних. Домедична допомога»;
11. Громадська організація «Український легіон», «Нащадки вільних. Предмет «Захист Вітчизни, школа НАТО»;
12. Громадська організація «Школа Медіа-Патріотів», табір Медіа-Патріотів: культурна інтеграція»;

13. Громадська організація «Всеукраїнський молодіжний рух «Національний Альянс», «Молодіжні історико-туристичні змагання «Отаман Рейс»;
14. Громадська організація «Молодіжне військово-патріотично-спортивно-туристичне об'єднання «БОРИВІТЕР», відкрита військово-патріотична гра «Вояцький дух»;
15. Громадська організація «Всеукраїнська ініціатива», освітньо-розважальні заходи для зацікавлення місцевого населення до української книги та кіно;
16. Громадська організація «Клуб Військової Справи «SPOTTER», курс стрілецької підготовки «SHOOTING SCHOOL»;
17. Громадська організація «Школа Медіа-Патріотів», «Курс громадського копірайтингу»;
18. Громадська організація «Український легіон», «Нашадки вільних Джура-Рятівник»;
19. Міжнародна громадська організація «Українське козацтво», наметове таборування «Козацька січ»;
20. Громадська організація «Всеукраїнське об'єднання військово-патріотичних організацій», історико-краєзнавча експедиція «Забуті сторінки історії»;
21. Громадська організація «Українське об'єднання учасників бойових дій та волонтерів АТО в м. Києві та Київській області», патріотизм крізь віки та покоління»;
22. Громадська організація «Український легіон», «Нашадки вільних. Фестиваль «Герой моєї землі»;
23. Громадська організація «Національний центр правозахисту»; «Правосвідомість як фундаментальна засада формування громадянської свідомості молоді»;
24. Громадська організація «Володарська січ»; «Наметове таборування «Юний характерник»;
25. Громадська організація «Українські Креативні Реформатори», «Діти Створюють Країну»;
26. Громадська організація «Школа Медіа-Патріотів», «Медіа-арт резиденція»;
27. Громадська організація «Об'єднання сусідів», «Ми - українці й пишаємось цим!»
28. Громадська організація «Захист прав молоді та релігійних громад», «Молодіжна газета «Голос молоді»;
29. Молодіжна громадська організація «Нова Хвиля», «Школа безпеки абітурієнта»;
30. Всеукраїнська молодіжна громадська організація «Молодь України за майбутнє», «Програма патріотичного виховання молоді «Покоління патріотів»;

31. Громадська організація «Школа Медіа-Патріотів», тренінговий тур «Антисуржик. Чиста українська».

Інформація про заплановані та проведені заходи, які реалізуються управлінням та інститутами громадянського суспільства у сфері національно-патріотичного виховання, постійно розміщується на офіційному сайті Київської обласної державної адміністрації та на офіційних сторінках управління у соціальних мережах.

Інформація Луганської обласної державної адміністрації

На виконання розпорядження Кабінету Міністрів України від 18.10.2017 № 743-р «Про затвердження плану дій щодо реалізації Стратегії національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2017-2020 роки» (далі – План) повідомляємо.

До пунктів. 4., 13.

На сьогодні в регіоні реалізуються заходи Регіональної цільової програми національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2018-2020 роки, затвердженої розпорядженням голови обласної державної адміністрації – керівника обласної військово-цивільної адміністрації від 16.08.2018 № 625 (зі змінами). В рамках зазначеної регіональної програми впродовж звітного періоду реалізовано низку різноманітних заходів патріотичного спрямування: проєктів, акцій, творчих й літературних конкурсів, військово-патріотичних ігор, кінопоказів, зустрічей, благодійних акцій, концертів, днів пам'яті, виставок тощо з метою утвердження національних цінностей, національно-патріотичного виховання дітей та молоді Луганської області.

Слід зазначити, що в даний час доопрацьовується проєкт Регіональної цільової програми національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2021-2025 роки, розроблений відповідно до індикаторів ефективності і ціннісних орієнтирів, визначених Стратегією національно-патріотичного виховання, затвердженою Указом Президента України від 18 травня 2019 року № 286.

До пункту 5.

В період з жовтня 2019 року по серпень 2020 року в області з метою виховання почуття патріотизму, вшанування героїв боротьби українського народу за незалежність і територіальну цілісність України за участю дітей та молоді проведено заходи національно-патріотичного спрямування, у тому числі приурочені державним святкам та пам'ятним датам.

21.11.2019 з нагоди відзначення Дня Гідності та Свободи членами Координаційної ради з питань національно-патріотичного виховання дітей та молоді при облдержадміністрації організовано молодіжну патріотичну акцію для студентської молоді. Учасниками акції, яка проходила в музеї АТО Рубіжанського індустріально-педагогічного технікуму, стали студенти навчальних закладів регіону, учасники АТО, військовослужбовці, військовий капелан, представники Рубіжанського військового комісаріату та Луганського прикордонного загону.

У листопаді 2019 року проведений обласний захід, присвячений 300-річчю з дня народження Г. Сковороди: літературно-музична композиція та педагогічні читання.

З метою формування патріотичної свідомості підростаючого покоління ОКУ «Луганським обласним центром підтримки молодіжних ініціатив та соціальних досліджень» до Дня Соборності України проведено Всеукраїнську патріотичну інтернет-акцію «Символ України біля мене». В рамках проекту «ЄдинеКіноПовітря» до знаменних та пам'ятних дат для молоді проведено кінопокази історичних та сучасних стрічок про визначні події в історії України.

Для учнів закладів освіти в квітні 2020 року відбувся щорічний обласний конкурс пошуково-дослідницьких робіт «Героїв пам'ятаємо імена» серед дітей та молоді Луганської області за тематикою «Захисники Вітчизни – учасники антитерористичної операції в Луганській та Донецькій областях, волонтери», «Жителі Луганщини – герої Другої світової війни». В обласному етапі конкурсу взяли участь 134 учасники з міст, районів та ОТГ області.

З 15 травня по 19 червня 2020 року проведено обласний етап щорічного обласного конкурсу творчих робіт «Мій рідний край – Луганщина» серед дітей та молоді Луганської області, метою якого є формування національно-культурної ідентичності, виявлення обдарованої молоді.

Заклади освіти області прийняли участь у масштабній патріотичній акції «Луганщину єднає слово Кобзаря» (березень 2020 року), акції «Читаймо українською!», «Говоримо українською», обласному конкурсі «Жива мова – живий народ».

КУ «Луганським обласним центром навчально-методичної роботи, культурних ініціатив і кіномистецтва» впродовж звітнього періоду проведено:

обласний етап Всеукраїнського конкурсу учнівської творчості «Об'єднаймося ж, брати мої!»;

організовано VI обласний відкритий фестиваль нової української пісні, всеукраїнський кінофестиваль національного виробника «Відкрита Ніч».

Луганською обласною універсальною науковою бібліотекою проведено тренінги з культури українського мовлення за курсом «Новий український правопис».

Луганським обласним центром народної творчості проведено: інтернет-виставку дитячих робіт клубних формувань закладів культури області «Ми сила твоя, Україно!» до Дня захисника України; обласний конкурс патріотичної пісні «Оберіг пам'яті»; інтернет-конкурс «Барвіста писанка».

До пункту 7.

З метою збереження народних промислів України в області проводяться виставки майстрів народної творчості.

Розроблено й розповсюджено електронне видання «Відзначення Дня Незалежності України», методичні рекомендації для структурних підрозділів з питань культури райдержадміністрацій, міських рад міст обласного значення та ОТГ Луганської області.

До пункту 11.

Для надання допомоги дітям, які опинились в складних життєвих умовах, в Луганській області на підконтрольній території функціонує комунальний заклад Лисичанський центр соціально психологічної реабілітації дітей. За звітний період у вищезазначеному закладі проведено наступні заходи:

- 22 січня проведено захід до Дня Соборності України;
- 8 травня відзначено День пам'яті та примирення;
- 21 травня проведено виховну годину «Вишиванка цвіте над Україною»;
- 28 червня проведено заняття – «Державні символи України» та «Конституція країни Дитинства» (права дитини);
- 24 серпня проведено виховну годину «Вона на світі одна – Україна» до Дня Незалежності, з метою поглиблення знань дітей про Батьківщину, формування їх громадянської позиції, любові до рідного краю.

До пункту 12.

У всіх музеях області створено виставки, присвячені історії сучасної України (1991-2019) та подіям на сході України, які формують позитивний імідж ЗСУ. До 100-річчя від дня народження Івана Світличного проведено реекспозицію та відкрито для відвідувачів Музей історії села Половинкине Старобільського району, батьківщини відомого політичного та громадського діяча.

Луганським обласним краєзнавчим музеєм за підтримки Українського інституту національної пам'яті реалізується проєкт «Дослідницька експедиція «Експериментальна експозиція АТО в Луганському обласному краєзнавчому музеї (Старобільськ)» у співавторстві з Меморіальним музеєм тоталітарних режимів «Територія Терору», художником Нікітою Каданом, архітектором і дизайнером Даною Косміною. Презентація проєкту планується у вересні-грудні 2020 року. Окрім цього, в Луганському обласному краєзнавчому музеї відкрито банерні виставки «Україна єдина від заходу до сходу!»; «Пам'яті Небесної сотні»; «Війна на сході. Бої за Станицю Луганську».

Також створено пересувні виставки «Гордість твоя, Луганщино!», «Луганщина в роки Української революції 1917-1921 рр.» у військових підрозділах ОТУ «Північ».

У кожному музеї області розташовані виставки, серед яких «Іловайський котел пам'ятаємо»; «Біловодськ у роки війни – малюнки Українського І.І.»; «Врятований світ пам'ятає» до Дня Скорботи; тематична фото інсталяція до Міжнародного дня пам'яті жертв Голокосту; «Українське військо 1917-1921 років» до Дня Соборності України та Дня пам'яті героїв Крут та інші.

До Дня Перемоги над нацизмом у Другій світовій війні в КУ «Луганському обласному Центрі навчально-методичної роботи, культурних ініціатив і кіномистецтва» створено віртуальну виставку «Букет для ветеранів»; у Луганському обласному центрі народної творчості за результатами патріотичної акції «Пам'ять про героїв нас єднає» проведено презентацію світлин земляків, які брали участь у Другій світовій війні (1939-1945 рр).

З метою популяризації національної духовно-культурної спадщини українського народу в закладах освіти Луганської області створено 73 музеї, в яких

оформлено куточки та експозиції, що відображають події збройної боротьби українського народу за територіальну цілісність нашої країни з інформацією про учасників АТО, ООС, про волонтерів, стенди про героїв Небесної Сотні, куточки присвячені колишнім випускникам закладів освіти, ветеранам АТО, які постійно оновлюються та поповнюються новими пошуковими матеріалами. Проведення обласного конкурсу «Героїв пам'ятаємо імена» активізувало залучення учнівської молоді до дослідницької роботи та сприяло формуванню нових експозицій.

Педагогами комунальної установи «Рубіжанський міський Центр туризму, краєзнавства, спорту та екскурсій учнівської молоді» оформлено залу, присвячену героям революційних подій в Україні 2004, 2013-2014 років, розроблено і проводяться екскурсії для учнів закладів загальної середньої освіти.

До пункту 15.

Сприяючи модернізації фондів публічних бібліотек з урахуванням сучасних інформаційних та освітніх потреб молоді, Луганська обласна універсальна наукова бібліотека протягом 8 місяців 2020 року отримала в дарунок 677 примірників на суму 93,3 тис. грн.

До пункту 16.

Протягом звітнього періоду заклади освіти області тісно співпрацювали з місцевими військкоматами, військовослужбовцями, представниками Луганського прикордонної служби, волонтерами, учасниками та ветеранами АТО/ООС щодо проведення спільних заходів національно-патріотичного спрямування та популяризації військової служби.

16 лютого 2020 року в м. Лисичанську проведено щорічний міський стрілецький турнір «Кубок «Сокола» за участі голови та членів спілки «Ветерани АТО Луганщини», учасників бойових дій.

В закладах освіти області ведеться робота, спрямована на підвищення престижу військової служби:

- на уроках предмету «Захист Вітчизни» проводяться бесіди про перспективи та можливості військової служби за контрактом, умови вступу (прийняття) на військову службу, порядку її проходження та переваги служби;

- проведено тематичні зустрічі, уроки мужності, виховні години, години спілкування, з воїнами АТО, ветеранами війн та миротворчих операцій, військовослужбовцями Збройних сил України;

- до пам'ятних та визначних дат проведені відкриті покази національних фільмів історико-патріотичного змісту: «Тризуб Нептуна», «Аеропорт», «Кіборги», «Хоробрі серця. Дебальцеве. Уроки мужності», «Два дні в Іловайську», «Герої майдану».

Луганським прикордонним загonom в звітньому періоді проведено заходи щодо популяризації військової служби, утвердження спадкоємності традицій борців за незалежність України: дні відкритих дверей, уроки мужності, участь в обласному профорієнтаційному форумі «Живи та працюй в Україні» тощо.

До пункту 21.

З метою створення єдиного інформаційного простору національно-патріотичного виховання молоді у засобах масової інформації регіону постійно висвітлюється інформація про національно-патріотичні заходи, досвід роботи у цьому напрямку різних соціальних інституцій, у тому числі ветеранських, громадських організацій, із залученням до обговорення проблем патріотичного виховання молоді відомих вчених, державних і громадських діячів, представників культури і мистецтв, педагогів, учасників АТО, лідерів та активістів громадських організацій.

Протягом звітнього періоду на офіційному сайті облдержадміністрації опубліковано 31 матеріал про національно-патріотичне виховання, організовано 5 брифінгів, видано низку відеосюжетів, присвячених учасникам бойових дій Другої Світової війни.

Також на телеканалі «Донбас Онлайн» було започатковано акцію до Дня пам'яті та примирення «Пам'ятаємо своїх» (20 сюжетів).

У місцевих та районних друкованих ЗМІ протягом I-II кварталів 2020 року опубліковано 207 матеріалів з тематики національно-патріотичного виховання.

До пункту 22.

Луганською обласною універсальною науковою бібліотекою та бібліотеками області організовано та проведено книжкові полиці та виставки:

«Flag day» – книжкова виставка до Дня Державного прапора України;
до Дня Гідності та Свободи, до дня пам'яті жертв Голодомору 1932-1933 років, до Дня Соборності України, до Дня захисника України та інших;
дискусійний майданчик до 75-річчя депортації українців з Лемківщини;
майстер-клас з вироблення листівок для військовослужбовців до Дня Збройних Сил України (в межах проєкту LOFT);

флешмоб «Янголи пам'яті»;

віртуальна екскурсія на платформі ZOOM до Дня Пам'яті та примирення;

«Мир до останнього подиху...» (до Дня українського миротворця);

«Ми – українці!» (до Дня визволення міст Рубіжне, Северодонецька, Лисичанська, Попасної);

«Ad victoriam» - відеопрезентація на Facebook до Дня визволення Станиці Луганської.

До пункту 23.

Відповідно до розпорядження голови обласної державної адміністрації – керівника обласної військово-цивільної адміністрації від 30.05.2017 № 332 створено обласну робочу групу з питань реалізації Всеукраїнського науково-просвітницького, історико-краєзнавчого проєкту «Місця пам'яті Української революції 1917-1921 років».

На цей час на території області, підконтрольній українській владі, є п'ять об'єктів, пов'язаних з подіями Української революції 1917-1921 років: три меморіальні дошки (на честь: Микити Шаповала, Дмитра Ліницького, Павла Гречишкина); пам'ятник Нестору Махну та ймовірне місце поховання невідомого вояка –

гайдамаки або Січового стрільця Окремої Запорозької дивізії армії УНР поблизу с. Можняківки Новопсковського району (так звана «Гайдамацька могила»).

З метою поширення інформації щодо подій та учасників Української революції в закладах культури області проведені різноманітні тематичні заходи. Луганською обласною універсальною науковою бібліотекою на онлайн платформі Zoom створено дискусійний майданчик «Право на правду» для учнів 8-11 класів; проведено освітні тематичні заходи історичної пам'яті в межах творчого проекту LOFT. Бібліотека долучилась до розповсюдження навчально-освітньої настільної гри «Українська революція 1917-1921: 100 років боротьби», яка розроблена Українським інститутом національної пам'яті.

У комунальних музеях області створені та працюють виставки й експозиції, присвячені подіям і постатям Української революції, які постійно доповнюються.

За результатами дослідницької роботи Луганським обласним краєзнавчим музеєм розроблені методичні рекомендації «100-річчя Української революції 1917-1921 років», до яких увійшла інформація про понад 20 мешканців області – учасників Української революції, та надані музеям області для використання в роботі та висвітлення матеріалів про них в експозиціях та на виставках. Також обласним музеєм створено пересувну банерну виставку «Луганщина за часи Української революції», яка експонується у районних та міських закладах культури.

У Луганському національному університеті імені Тараса Шевченка продовжує працювати науково-редакційна група для підготовки матеріалів до наукових, краєзнавчих досліджень, присвячених 100-річчю подій Української революції 1917 – 1921 років. У збірнику матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції «Луганщина: краєзнавчі розвідки» опубліковано доповіді за темами: «Мобілізація до Добровольчої армії генерала А. Денікіна на території Старобільського повіту (1919 р.)», «Луганщина в роки Української революції (березень 1917 – початок 1918 рр.). Факти. Події. Люди», «Захоплення Повстанської армією Н. Махна Старобільська у вересні 1920 року: хід подій і стратегічні результати» та інші.

Робота щодо реалізації Всеукраїнського науково-просвітницького та історико-краєзнавчого проєкту «Місця пам'яті Української революції 1917-1921 років» в області триває.

До пункту 25.

З метою сприяння увічненню пам'яті борців за незалежність України, які брали участь в антитерористичній операції на сході України, в вересні 2019 року на фасаді будівлі Северодонецького колегіуму встановлено меморіальну дошку випускнику минулих років – Літовку Миколі Валентиновичу, солдату, який загинув при виконанні бойового завдання в зоні АТО в с. Майорськ Донецької області.

До пункту 33.

У грудні 2019 року проведено Всеукраїнську науково-практичну конференцію «Діяльнісний підхід у реалізації Стратегії національно-патріотичного виховання дітей та учнівської молоді», в рамках якої відбулось поширення кращого

педагогічного досвіду з національно-патріотичного виховання учнівської молоді Луганської області.

З метою підвищення професійної кваліфікації 24 квітня 2020 року Департаментом освіти і науки облдержадміністрації, Луганським обласним інститутом післядипломної педагогічної освіти проведено науково-практичний семінар «Формування в учнів громадянської самосвідомості в освітньому процесі закладу загальної середньої освіти» для заступників директорів з виховної роботи та педагогів-організаторів закладів загальної середньої освіти Луганської області, який відбувся в онлайн-режимі. Учасниками стали 256 осіб.

Підготовлено навчальний електронний посібник «Формування національних та європейських цінностей у молодого покоління – нагальна потреба сучасності». В травні поточного року в онлайн режимі проведено обласну науково-практичну конференцію «Актуальні питання військово-патріотичного виховання в умовах сьогодення», долучилось 98 учасників.

Луганський обласний центр дитячо-юнацького туризму і краєзнавства систематично надає організаційно-методичну допомогу з питань національно-патріотичного виховання дітей та молоді. Так, протягом 2019-2020 навчального року надана організаційно-методична допомога закладам позашкільної освіти, вчителям, керівникам гуртків закладів освіти, які здійснюють національно-патріотичні заходи з учнівською молоддю. Налагоджена співпраця з науковими, державними, громадськими установами, відділами освіти, методичними кабінетами з питань організації національно-патріотичного виховання в містах і районах Луганської області.

Педагоги та учні Сватівської загальноосвітньої школи I-III ступенів № 6 продовжують дослідну експериментальну наукову роботу всеукраїнського рівня, розпочату в 2017 році, за темою патріотичної спрямованості – «Система національно-патріотичного виховання учнів в умовах Східного регіону України».

До пункту 35.

В листопаді 2019 року до Дня Гідності та Свободи членами Координаційної ради з питань національно-патріотичного виховання дітей та молоді при облдержадміністрації організовано молодіжну патріотичну акцію для студентської молоді. Учасниками акції, яка проходила в музеї АТО Рубіжанського індустріально-педагогічного технікуму, стали студенти навчальних закладів регіону, представники Рубіжанського військового комісаріату та Луганського прикордонного загону, а також учасники АТО, військовослужбовці, громадські активісти з Київської, Харківської, Полтавської та Львівської областей.

До пункту 36.

З метою усунення або нейтралізації факторів, що викликають вчинення злочинів неповнолітніми, профілактики і протидії булінгу в закладах загальної середньої, професійної (професійно-технічної) та закладах вищої освіти проводились виховні години, зустрічі та бесіди із представниками правоохоронних органів та лікарями, лекції, години спілкування, тренінги, відеолекторії, тематичні тижні права, акція «16 днів проти гендерного насильства», брейн-ринги, рольові

ігри тощо. Проводяться заходи сприяння створенню в закладах загальної середньої освіти шкільних центрів медіації з метою побудови ефективної системи вирішення конфліктних ситуацій у школі, створення безпечного та здорового середовища у шкільних колективах. Створено шкільні служби порозуміння в закладах освіти області. Станом на 01.01.2020 року в області функціонує 26 служб.

Департаментом освіти і науки облдержадміністрації проводяться заходи щодо запровадження у виховний процес загальноосвітніх та професійно-технічних закладів освіти програми «Особиста гідність. Безпека життя. Громадянська позиція». 29 квітня 2020 року відбувся обласний науково-методичний онлайн-семінар «Формування відповідальної поведінки підлітків та молоді через запровадження в освітній процес програми виховної роботи «Особиста гідність. Безпека життя. Громадянська позиція» для вчителів і працівників психологічної служби закладів загальної середньої освіти.

Окрім цього, в 2019-2020 навчальному році Луганським обласним інститутом післядипломної педагогічної освіти були проведені тренінги «Ефективні форми роботи працівників психологічної служби щодо профілактики вживання психоактивних речовин», «Вчимося жити разом», онлайн-семінари «Булінг як соціальне явище. Причини, прояви, ознаки. Алгоритм реагування ЗЗСО на випадки булінгу»; «Превентивна робота та алгоритм реагування ЗЗСО на випадки домашнього насильства», до участі в яких було залучено 553 педагогічних працівників.

12–14 травня 2020 року в онлайн-форматі відбувся обласний семінар-тренінг «Створення в закладах освіти комплексної системи протидії та реагування на випадки насильства» для керівників і педагогічних працівників закладів загальної середньої та дошкільної освіти.

13–14 травня 2020 року відбувся вебінар для педагогів області «Протидія та реагування на випадки насильства над дітьми в умовах дистанційного навчання в період COVID-19» у межах проєкту «Протидія та реагування на випадки насильства над дітьми в умовах дистанційного навчання в період поширення коронавірусної інфекції COVID-19 і заходів уряду щодо подолання COVID-19 в Україні», який здійснюється ГО «Ла Страда – Україна» та Дитячим фондом ООН (ЮНІСЕФ).

26 травня 2020 року відбулось онлайн-заняття для школярів «Протидія та реагування на випадки насильства над дітьми в умовах дистанційного навчання в період COVID-19» у межах проєкту «Вирішення конфліктів у кіберпросторі в період поширення COVID-19 та план заходів уряду щодо подолання COVID-19 в Україні», який реалізує ГО «Ла Страда – Україна» й Дитячий фонд ООН (ЮНІСЕФ) за сприяння Міністерства освіти і науки України.

У закладах освіти області систематично проводяться інформаційно-просвітницькі заходи, спрямовані на підвищення рівня обізнаності щодо правомірної поведінки, відповідальності за правопорушення. Зі школярами та учнями закладів професійної (професійно-технічної) освіти проведено попереджувальні бесіди, години спілкування «Відповідальність починається з тебе», «Знаємо і розуміємо свої права і обов'язки», «Безпечне дозвілля», «Ми і

закон» та ін. Такими заходами було охоплено близько 59 тис. учнів закладів загальної середньої та професійної (професійно-технічної) освіти.

У закладах освіти у наявності постійно діючі стенди, на яких можна знайти інформацію правового, профілактичного, здоров'язберігаючого, правозахисного характеру, телефони соціальних служб міста, телефони «гарячих ліній», рекомендації психологів тощо.

Для забезпечення правової освіти та національно-патріотичного виховання, спрямованих на розвиток у дітей та молоді почуття власної гідності, усвідомлення своїх прав і обов'язків у суспільстві в січні-лютому 2020 року проведено III (обласний) етап Всеукраїнської учнівської олімпіади з правознавства, у якому взяли участь 53 учні 9-11 класів закладів загальної середньої освіти області. В рамках Всеукраїнського тижня права в усіх закладах освіти, в березні 2020 року, проводились заходи інформаційного, освітнього та виховного характеру.

До пункту 37.

У зв'язку з поширенням хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, та карантинном, встановленим на всій території України постановами Кабінету Міністрів України від 11.03.2020 № 211 та від 20.05.2020 № 392, заходи, тематичні зміни національно-патріотичного спрямування у дитячих закладах оздоровлення та відпочинку з вересня 2019 року по серпень 2020 року не проводились.

До пункту 39.

Впродовж звітнього періоду організовано проведення Рекорду України з одночасного читання поезії Тараса Шевченка в рамках відзначення Дня народження Т. Шевченка.

Луганським обласним центром народної творчості проведено культурно-мистецькі заходи, що відновлюють події з історії України:

виставка сучасного патріотичного плакату «Україна в серці» до Дня Гідності та Свободи (18.11.2019 – 08.12.2019);

відео презентація «Україна – територія гідності та свободи» до Дня Гідності та Свободи (21.11.2019);

патріотична акція «Пам'ять про героїв нас єднає» присвячена Дню пам'яті жертв Другої світової війни, річниці Перемоги над нацизмом у Європі (27.04.2020 – 12.05.2020);

патріотична акція «Квітка пам'яті» до Дня пам'яті та примирення та 75-ї річниці перемоги над нацизмом у Другій світовій війні (29.04.2020 – 20.05.2020);

майстер-клас з виготовлення червоного маку до Дня пам'яті та примирення та 75-ї річниці перемоги над нацизмом у Другій світовій війні (29.04.2020);

патріотична акція «Я українець – я європеець» присвячена Дню Європи в Україні (16.05.2020).

До пункту 43.

Протягом 2019-2020 навчального року проводилась робота щодо впровадження Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура») у закладах освіти області.

5 лютого поточного року у м. Северодонецьк на базі Луганського обласного центру дитячо-юнацького туризму і краєзнавства відбулась обласна нарада з відповідальними за національно-патріотичне виховання учнівської молоді за темою «Проведення Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура») у 2019-2020 навчальному році». У нараді взяли участь 35 учасників з 18 міст, районів та об'єднаних територіальних громад області.

У квітні-травні 2020 року проведено I етап Всеукраїнського заочного конкурсу звітів про роботу роїв Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри для молодшої вікової групи. На обласний етап надійшло 13 звітів з міст, районів, ОТГ області.

7 травня 2020 року в онлайн режимі відбулась VI обласна науково-практична конференція «Актуальні питання військово-патріотичного виховання в умовах сьогодення», ініціатором якої виступив Луганський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти. Під час конференції розглядались питання військово-патріотичного виховання молоді, у тому числі - формування системи військово-патріотичного виховання в закладах освіти засобами Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура»). Для заступників директорів з виховної роботи, педагогів-організаторів закладів загальної середньої освіти працювала секція «Гра «Джура» як ефективна складова системи військово-патріотичного виховання в різних ланках середньої освіти». У роботі конференції взяли участь понад 90 педагогів Луганщини.

23 травня 2020 року освітні заклади Луганської області взяли активну участь у Всеукраїнському онлайн-конкурсі "Відун" Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри "Сокіл" ("Джура"), присвяченому Дню Героїв України. Враховуючи обмежувальний характер масових заходів, 17 червня поточного року відбулось засідання обласного штабу з підготовки та проведення II етапу Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура»), де було ухвалено рішення щодо проведення гри у 2020 році в дистанційному та онлайн форматах 17-19 серпня 2020 року.

До пункту 44.

В вересні 2020 року на громадське обговорення буде винесено проєкт Регіональної цільової програми національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2021-2025 роки.

До пункту 45.

З метою ознайомлення молоді зі скаутськими методами виховання, формування психологічної та фізичної готовності дітей та молоді до виконання громадянського обов'язку щодо відстоювання національних інтересів та незалежності держави в жовтні 2019 року в м. Северодонецьку за підтримки ОКУ «Луганського обласного центру підтримки молодіжних ініціатив та соціальних досліджень» спільно з ГО «Станиця Северодонецьк Пласту – Національна скаутська організація України» проведено пластову спартакіаду на честь пластуна Віктора Гурняка, українського фотокореспондента, бійця 24-го батальйону територіальної оборони «Айдар», який загинув, боронячи Україну, поблизу селища

Сміле Слов'яносербського району в жовтні 2014 року. 40 учасників змагались з волейболу, футболу, стендового скелелазіння, бігу 100 м та загальної фізичної підготовки. Також був організований наметовий табір.

29 січня 2020 року в центрі Генерація UA (м. Северодонецьк) проведено кінопоказ, присвячений вшануванню пам'яті героїв Крут. Захід організовано ОКУ «Луганським обласним центром підтримки молодіжних ініціатив та соціальних досліджень» спільно з ГО «Станиця Северодонецьк Пласту – Національна скаутська організація України». Учасники заходу обговорили історичну стрічку та методи, які можуть бути використані в національно-патріотичній роботі з молоддю.

До пункту 46.

На території області функціонує Луганський обласний центр дитячо-юнацького туризму і краєзнавства та Рубіжанський міський центр туризму, краєзнавства, спорту та екскурсій учнівської молоді. Також в регіоні функціонує 19 молодіжних центрів та просторів, які здійснюють заходи для дітей та молоді, спрямовані на формування громадянської позиції і національно-патріотичне виховання.

До пункту 47.

Основою організації гри "Сокіл" ("Джура") в закладах освіти Луганщини є учнівське самоврядування, засноване на традиціях козацького кола, вільного народного віче, добровільне об'єднання дітей та молоді для виконання завдань гри у рій (клас, гурток тощо), сотню (паралель класів), курінь (навчальний заклад).

Виховні системи закладів освіти області і наметових шкільних таборів базуються на козацьких і пластових виховних системах.

Всеукраїнська дитячо-юнацька військово-патріотична гра "Сокіл" ("Джура") є важливою складовою системи національно-патріотичного виховання, що формується в українському суспільстві. Виховна система гри «Джура» включає в себе постійну навчально-виховну роботу в кожному закладі освіти протягом всього навчального року. Робота направлена на створення та розвиток національно-патріотичних осередків самовиховання дітей та молоді у закладах загальної середньої та позашкільної освіти, громадських об'єднаннях і молодіжних центрах у тісній співпраці з громадськістю, зокрема студентським та учнівським самоврядуванням. Змістовне наповнення гри втілюється через самоврядування в первинних осередках гри – куренях за методикою пластової (скаутської) гурткової системи, тобто через взаємодію роїв як команд у рамках куреня під керівництвом ради ройових та опікою виховника: розподіляючи відповідальність між собою, учасники гри ухвалюють рішення, організовують, здійснюють та оцінюють свою діяльність.

До пункту 48.

З метою формування у молоді цінностей здорового способу життя та профілактики негативних проявів в першому півріччі 2020 року ОКУ «Луганським обласним центром підтримки молодіжних ініціатив та соціальних досліджень» спільно з Центром «Генерація UA» для молоді м. Северодонецька організовано лекцію «Здорова нація. Молодь проти наркотиків».

З 04 по 30 травня 2020 року ОКУ «Луганським обласним центром соціокультурної адаптації молоді з обмеженими фізичними можливостями» з метою привернення уваги дітей та підлітків до здорового способу життя, формування в учасників соціально-значущих цінностей та соціально-активної позиції в мережі Facebook проведено конкурс малюнків «СТОП, КОРОНАВІРУС!», до якого долучились 56 учасників.

Луганською обласною універсальною науковою бібліотекою проведено:

- спортивну гру з дітьми до Дня здоров'я на стадіоні «Колос», м. Старобільськ (14.09.2019);
- в рамках проєкту LOFT «Хто такий ЗСЖ?» – дискусійний майданчик з дітьми та підлітками (11.01.2020) та «Я за ЗСЖ» – інтерактивна гра (18.01.2020).

З метою формування у молоді цінностей здорового способу життя протягом звітного періоду в закладах вищої та професійної (професійно-технічної) освіти проведені змагання з шахів, шашок, настільного тенісу, баскетболу, волейболу, армреслінгу, гирьового спорту, бадмінтону, міні-футболу, футзалу, важкої атлетики, спартакіади. У масових спортивних заходах взяли участь більше 2,5 тисяч здобувачів освіти закладів.

Для профілактики правопорушень в закладах освіти області усіх типів організовано своєчасне виявлення сімей, які опинилися в складних життєвих обставинах. Систематично здійснюється перевірка житлово-побутових умов та виховання в них підлітків. Питання роботи з профілактики дитячої бездоглядності та попередження злочинності серед неповнолітніх розглядається на педрадах, засіданнях методичних об'єднань класних керівників, батьківських зборах. Відділами (управліннями) освіти спільно з підрозділами кримінальної поліції у справах дітей відпрацьовано механізм взаємного інформування стосовно дітей, що не навчаються, жебракують, скоїли правопорушення чи злочини.

До пункту 49.

На території Луганської області працюють спортивні клуби та секції з хортингу.

До пункту 50.

Протягом квітня 2020 року відповідно до розпорядження голови облдержадміністрації – керівника обласної військово-цивільної адміністрації від 28.02.2020 № 169 у містах, об'єднаних територіальних громадах та районах області було проведено обласний місячник з упорядкування об'єктів культурної спадщини. Загалом було упорядковано 411 пам'яток історії та 21 – монументального мистецтва.

Учнівська молодь Луганщини активно залучена до волонтерської діяльності, в закладах освіти створено волонтерські загони. Учні Луганщини доглядають за місцями поховань невідомих солдатів, братськими могилами, меморіалами та об'єктами, які увіковічують пам'ять загиблих за незалежність і територіальну цілісність України, історичними пам'ятками. Опікуються впорядкуванням та упорядженням парків та скверів своїх міст та селищ.

До пункту 51.

В закладах освіти області протягом 2019-2020 навчального року систематично проводились зустрічі з представниками військового комісаріату. З метою формування позитивного іміджу Збройних Сил України, підвищення престижу навчання у вищих військових навчальних закладах серед допризовної молоді Луганщини загальноосвітні заклади освіти області забезпечують прикладну військову та патріотичну підготовку юнаків та дівчат.

На уроках предмету «Захист України» проводяться бесіди про перспективи та можливості військової служби за контрактом, умови вступу (прийняття) на військову службу, порядку її проходження та переваги служби. Протягом навчального року відбулись зустрічі з представниками районних та міських представників військових комісаріатів на тему «Я - майбутній захисник України». Для учнів освітніх закладів Нижньодуванської ОТГ в жовтні 2019 року організовано навчальні стрільби за участю юнаків 9-11 класів.

Щорічно за програмою курсу «Захист Вітчизни» в школах проводяться військово-польові збори старшокласників, так, наприклад, в 2019 році спільно з Сватівським РВК було проведено стрільби з бойової зброї, в яких взяло участь 50 учнів 10-х класів та кандидатів до вступу на навчання до середніх та вищих військових навчальних закладів. Проведено заходи з профорієнтаційної роботи для старшокласників щодо проходження служби в збройних силах України.

Інформація Львівської обласної державної адміністрації

На виконання листа Міністерства молоді та спорту України від 27.08.2020 № 3096/15 щодо виконання Плану дій реалізації Стратегії національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2017 – 2020 роки, повідомляємо.

1. Розпорядженням голови обласної державної від 22 березня 2019 року № 232/0/5-19 «Про затвердження складу Координаційної ради з питань національно-патріотичного виховання при Львівській обласній державній адміністрації у новій редакції. У поточному році проведено 1 засідання обласної координаційної ради.

2. У Львівській області діє Обласна програма «Молодь Львівщини» на 2016 – 2020 роки, пріоритетним напрямком у 2020 році є національно-патріотичне виховання дітей та молоді, на який виділено 450 000,00 (чотириста п'ятдесят тисяч гривень 00 копійок), а також в підтримці на конкурсних засадах проектів і програм, розроблених громадськими організаціями серед 42 проектів переможців, 21 проект напрямку національно-патріотичного виховання отримали фінансування на загальну суму 500 000,00 (п'ятсот тисяч гривень 00 копійок).

3. Обласна програма з національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2021-2025 роки відповідно до ціннісних орієнтирів та індикаторів ефективності, визначених в розпорядженні Кабінету Міністрів України від 18 жовтня 2017 р.

№ 743-р «Про Стратегію національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2016-2020 роки» перебуває на стадії доопрацювання.

4. У Львівській області проходять систематичні зустрічі молоді з учасниками АТО/ООС та профорієнтаційні екскурсії у військові частини, підприємства оборонної галузі та навчальні заклади військового спрямування;

5. Систематично розробляються та поширюються у ЗМІ та соціальних мережах інтернет-тести про важливі історичні дати та факти з життя видатних українців;

6. Активізовано роботу в інформаційному просторі у напрямку національно-патріотичного виховання у Львівській області, зокрема інформація про проведені заходи та роботу висвітлюється на сайтах ОДА, РДА, районних газетах та у соціальних мережах.

7. На Львівщині систематично експонують інформаційно-просвітницькі виставки, зокрема: «Молодь в українському визвольному русі ХХ ст.», «Тріумф людини. Мешканці України, які перемогли ГУЛАГ», та інші.

8. Одним із факторів формування патріотичних почуттів підростаючого покоління є і активна участь школярів Львівщини у дитячо-юнацькій військово-патріотичній грі «Сокіл» («Джура»), яка має за мету військово-спортивне й національно-патріотичне виховання української молоді на основі традицій українського козацтва. Цьогоріч відбувся лише один етап, II етап гри відбувався для молодшої вікової групи заочно, у вигляді письмової роботи «Опис роботи рою за навчальний рік».

9. В рамках Обласної програми «Молодь Львівщини» у 2020 році окремим пунктом прописано Підтримка Пластового руху.

10. Системна підтримки громадських організацій, які працюють у напрямку національно-патріотичного виховання:

- організаційна та фінансова підтримка на конкурсній основі проектів громадських організацій, спрямованих на національно-патріотичне виховання дітей та молоді в рамках Обласної програми «Молодь Львівщини»;

- організація і проведення заходів у напрямку національно-патріотичного виховання з Обласної програми «Молодь Львівщини», а саме: Християнський військово-вишкільний табір «Захисник», пробіг-дуатлон «До Батька Євгена» в рамках проведення Молодіжного фестивалю Зашків, Виживальницький табір «Загублені», волонтерські табори заїзди, «Місцями Слави», Повстанська Ватра (понад 10 команд з районів Львівської області), , та інші;

Спільно з Міністерством молоді та спорту України у 2020 році не було проведено Всеукраїнський заходів, у зв'язку із поширенням COVID-19.

Реалізація Стратегії передбачає створення сприятливих умов для залучення молоді до патріотичного виховання у Львівській області та підтримку ініціатив громадських організацій.

Інформація Миколаївської обласної державної адміністрації

Найменування заходу	Стан виконання
---------------------	----------------

Проведення освітньо-виховних, інформаційно-просвітницьких, культурологічних, міжнародних, науково-методичних заходів з національно-патріотичного виховання

У закладах освіти області протягом звітного періоду проходили виховні години, бесіди, тематичні діалоги, дискусії, Уроки мужності, зустрічі учнівської молоді з учасниками АТО, організовано відвідування поранених військовослужбовців. У шкільних музеях та куточках бойової слави організовано тематичні фотовиставки та експозиції, які висвітлюють події антитерористичної операції, створено стенди та куточки пам'яті, присвячені учасникам антитерористичної операції на сході країни. Активно проводилася пошукова робота, музейні експонати та інформаційні матеріали використовувалися на уроках, опрацьовувалися учнями під час написання науково-дослідницьких робіт. При закладах освіти області налічується 146 музеїв.

Оновлювались куточки, стенди «Вони захищають Україну», «Герої поруч», «Ними пишається Батьківщина», діють фотовиставки та експозиції «На захисті України», «Тепер вони – герої України, за ними плаче рідна земля», які висвітлюють події антитерористичної операції, виставки-експозиції, що відображають військову звитягу миколаївських військовослужбовців, що перебували чи перебувають в зоні АТО..

Протягом 2020 року заклади освіти області брали участь у акціях «Допомога», «Теплі речі для солдата», «Милосердя», «З Великоднем, солдате», «Діти Миколаївщини - дітям Донеччини», «Врятуй життя солдату» тощо.

У закладах освіти області протягом I півріччя 2020 року з метою патріотичного виховання дітей та молоді, героїзації осіб, які віддали життя за Україну, та

вшанування їх пам'яті проведено відповідну роботу.

У січні 2020 року до Дня Соборності України у закладах освіти пройшли:

- години спілкування «Соборність України», «День Соборності – день об'єднання народностей», «Українська державність: історія та сучасність»;

- тематичні заняття та уроки, присвячені Дню Соборності України;

- презентації та захист рефератів вихованців гуртків за темою «Історичне значення Дня Соборності України»;

- конкурси малюнків «У нас одна Батьківщина – наша рідна Україна».

З 22 по 29 січня 2020 року проведено тиждень Єдності та Пам'яті Героїв Крут. У рамках тижня пройшли мітинги, заняття гуртків історико-краєзнавчого спрямування та літературних студій, зустрічі, бесіди, інформаційні години «Єднаймося, браття українці, щоб не загинуть поодинокі», «Юні оборонці Батьківщини», «Герої Крут у пам'яті людській», «Біль мого народу - Крути» тощо.

Протягом лютого 2020 року у закладах загальної середньої, професійної (професійно-технічної) та вищої освіти області з метою відзначення подій Революції гідності проведено урочисті лінійки, уроки пам'яті, бесіди, виховні години «Герої серед нас», «Ми пам'ятаємо!», «Революційні події в Україні. Від «Помаранчевої» до Революції гідності», «Тільки тим історія належить, хто за неї бореться й живе»; «круглі столи», семінари, лекції-презентації тощо.

З метою вшанування подвигу Героїв Небесної Сотні, які віддали своє життя під час Революції гідності, 20 лютого 2020 року у м. Миколаєві відбувся мітинг та

покладання квітів до пам'ятника Героям Небесної Сотні за участю викладачів, студентів та учнів закладів освіти міста Миколаєва.

20 лютого 2020 року департаментом освіти і науки облдержадміністрації та Миколаївським обласним Центром туризму краєзнавства та екскурсій учнівської молоді для керівників гуртків військово-патріотичного спрямування проведено обласний семінар «Підвищення ефективності військово-патріотичного виховання шляхом співпраці закладів освіти зі ЗСУ та громадськими об'єднаннями». До вказаних вище заходів залучено учасників антитерористичної операції, представників громадських та державних організацій.

Щороку в області проходять військово-патріотичні спортивні ігри «Сокіл» («Джура»), «Школа безпеки», «Нумо, хлопці». До проведення цих заходів традиційно залучаються військові, козацькі товариства, ветерани Другої світової війни.

У 2020 році у зв'язку з карантинними заходами проведення всіх етапів Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура») відмінено.

Відповідно до Положення про Всеукраїнську дитячо-юнацьку військово-патріотичну гру «Сокіл» («Джура»), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17.10.2018 № 845 «Деякі питання дитячо-юнацького військово-патріотичного виховання» (зі змінами), листа Міністерства освіти і науки України від 18.05.2020 № 6/641-20 «Про проведення Всеукраїнського он-лайн конкурсу «Відун» рої старшої вікової групи (15-17 років) закладів освіти

	<p>Миколаївщини, що готувалися брати участь у Всеукраїнській дитячо-юнацькій військово-патріотичній грі «Сокіл» («Джура»), 23 травня 2020 року взяли участь у Всеукраїнському онлайн-конкурсі «Відун», який проведено Українським державним центром національно-патріотичного виховання, краєзнавства і туризму учнівської молоді.</p> <p>21 травня учасники освітнього процесу на Миколаївщині відзначили День вишиванки. Щороку на честь свята влаштовуються виставки, ярмарки, флешмоби та паради вишиванок, але цього року через карантин масові заходи відмінено. Саме тому учні закладів освіти Миколаївщини провели онлайн-флешмоби, до яких долучилися їхні батьки та педагоги. Освітняни міста Первомайська вишили 40-метровий рушник-оберіг для випускників та першокласників усіх шкіл міста. Масштаб проекту вражає: 40 м полотна, 200 днів роботи, 20 технік вишивки, 20 тис. метрів ниток муліне, десятки українських символів і майже 100 рукодільниць. Творчі команди формувалися серед педагогів, батьків та учнів за принципом єднання духу. Загалом на сайтах закладів освіти та в соціальних мережах викладено понад 500 публікацій різного формату: відео, фото, майстер-класи зі створення вишиванок, вірші, пісні та танці про берегиню українського народу.</p>
<p>Вивчення сучасних виховних систем, узагальнення та поширення найкращого досвіду з національно-патріотичного виховання дітей та молоді</p>	<p>До навчально-тематичних планів курсів підвищення кваліфікації педагогічних працівників і керівних кадрів включено лекції: «Національно-патріотичне виховання у контексті Нової української школи», «Громадянська компетентість і громадянська освіта в умовах Нової української школи», «Роль громадян у</p>

	<p>становленні та функціонуванні громадянського суспільства у правовій державі», «Військово-патріотичне виховання в системі сучасного закладу освіти», «Культурна спадщина козацької доби на Миколаївщині», «Проблеми війни і миру на сучасному етапі», «Національно-патріотичне виховання учнів: регіональний аспект (формування ціннісного ставлення особистості до суспільства і держави)». Систематично проводилися семінари, наради для спеціалістів (методистів) відділів (управлінь) освіти РДА (міських) рад, ОТГ, відповідальних за національно-патріотичне виховання в закладах освіти області, керівників гуртків військово-патріотичного напрямку</p>
<p>Проведення разом з громадськими організаціями заходів, тематичних змін національно-патріотичного спрямування у дитячих закладах оздоровлення та відпочинку</p>	<p>Департамент освіти і науки облдержадміністрації та Комунальний заклад «Миколаївський обласний Центр національно-патріотичного виховання, туризму та краєзнавства учнівської молоді» Миколаївської обласної ради співпрацює з такими громадськими об'єднаннями національно-патріотичного спрямування:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Миколаївська обласна громадська організація «Асоціація учасників та інвалідів АТО»; - Громадська організація «Асоціація інвалідів-ветеранів АТО» м. Миколаєва; - Миколаївська обласна організація Товариства сприяння обороні України - Громадське об'єднання «Центр тактико-спеціальної підготовки»; - Територіальна козацька громада м. Миколаєва; - Миколаївська обласна спілка воїнів-інтернаціоналістів та запасу. <p>Напрями співпраці:</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - проведення масових заходів з учнівською та студентською молоддю в т.ч. обласного етапу військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура»), змагань з різних видів військово-прикладної підготовки, навчально-тренувальних зборів та відкритої школи «Патріот»; - підвищення професійної майстерності та рівня військово-прикладної підготовки педагогів області шляхом проведення семінарів, практикумів, конференцій; - удосконалення ресурсно-матеріальної бази закладу позашкільної освіти (передано в користування комплекс «Лазертаг»).
<p>Проведення шкільних, районних, міських, обласного етапів Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура»)</p>	<p>У 2020 році у зв'язку з карантинними заходами проведення всіх етапів Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура») відмінено.</p> <p>Відповідно до Положення про Всеукраїнську дитячо-юнацьку військово-патріотичну гру «Сокіл» («Джура»), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17.10.2018 № 845 «Деякі питання дитячо-юнацького військово-патріотичного виховання» (зі змінами), листа Міністерства освіти і науки України від 18.05.2020 № 6/641-20 «Про проведення Всеукраїнського онлайн конкурсу «Відун» рої старшої вікової групи (15-17 років) закладів освіти Миколаївщини, що готувалися брати участь у Всеукраїнській дитячо-юнацькій військово-патріотичній грі «Сокіл» («Джура»), 23 травня 2020 року взяли участь у Всеукраїнському онлайн-конкурсі «Відун», який проведено Українським державним центром</p>

	національно-патріотичного виховання, краєзнавства і туризму учнівської молоді.
--	--

Інформація Одеської обласної державної адміністрації

На виконання листа Мінімолодьспорту від 27.08.2020 №3098/15 інформуємо про виконання плану дій щодо реалізації Стратегії національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2017-2020 роки в межах компетенції.

Національно-патріотичне виховання молоді в Одеській області здійснюється відповідно до Указу Президента України від 12.06.2015 № 334 «Про заходи щодо поліпшення національно-патріотичного виховання дітей та молоді», Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки від 16.06.2015р. № 641, Стратегії національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2016-2020 роки, затвердженої Указом Президента України від 18.05.2019 № 286/2019 та інших нормативних документів державних органів влади України та з метою формування у підростаючого покоління любові до Батьківщини, готовності до виконання громадянського обов'язку щодо захисту Вітчизни.

У 2010 рішенням Одеської обласної ради створено КУ «Одеський обласний центр патріотичного виховання дітей та молоді».

Пункт 4. У 2016 році розроблено та затверджено рішенням сесії обласної ради від 17 червня 2016 року №219-VII (зі змінами) обласну цільову комплексну програму національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2016-2020 роки.

Розмір передбаченого фінансування 2018 рік – 794 тис. грн., виділено – 764 тис. грн.; 2019 рік – 674 тис. грн., виділено – 674 тис. грн., профінансовано – 482 тис. грн.; 2020 рік – 514 тис. грн., виділено – 514 тис. грн.

При міських, районних держадміністраціях, органах місцевого самоврядування затверджено програми з національно-патріотичного виховання, які в цілому відповідають ціннісним орієнтирам та індикаторам ефективності реалізації заходів, визначених Стратегію національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2016 – 2020 роки:

«Програма національно-патріотичного виховання учнівської та студентської молоді міста Білгорода-Дністровського на 2019-2020 роки», затверджено рішенням Білгород-Дністровської міської ради від 25.02.2019 № 766-VII;

Програма національно-патріотичного виховання дітей та молоді м. Ізмаїл на 2017-2020 роки;

Міська цільова програма національно-патріотичного виховання дітей та молоді міста Одеси «Я – одесит, патріот України» на 2016-2020 роки;

«Про затвердження заходів щодо виконання обласної Програми національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2016-2020 роки в м.Подільську»;

Програма національно-патріотичного виховання відділу освіти Чорноморської міської ради на 2019-2021 роки

Міська цільова комплексна програма національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2018-2020 роки;

«Сім'я і молодь Ананьївщини»;

Районна цільова комплексна програма національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2016-2020 роки (Арцизький район);

Програма національно-патріотичного виховання дітей та молоді Балтського району на 2019-2020 роки;

Районна цільова програма військово – патріотичного виховання молоді «Сокіл» («Джура») на 2019 – 2022 рік» (Білгород-Дністровський район);

Районна цільова програма з національно-патріотичного виховання на 2019-2022 роки (Березівський район);

Районна програма «Патріот» на 2017-2020 роки», (Біляївський район);

«Сім'я та молодь Болградщини» на 2018-2021 роки;

Районна комплексна Програма національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2017-2020 роки (Захарівський район);

Програма підтримки молоді Ізмаїльського району на 2019-2020 роки;

«Патріот Лиманщини»;

«Сім'я та молодь Любашівщини» на 2019-2021 роки;

Районна цільова комплексна програма національно-патріотичного виховання дітей та молоді Миколаївського району на 2017-2020 роки;

Районна цільова комплексна програма національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2018 – 2020 (Овідіопольський район);

Районна програма національно-патріотичного виховання дітей та молоді Окнянського району на 2018-2020 роки, затверджена рішенням районної ради від 22 грудня 2017 року №274-VII;

Районна Програма національно-патріотичного виховання дітей та молоді Окнянського району на 2018-2020 роки;

Районна цільова комплексна програма національно-патріотичного виховання дітей та молоді в Ренійському районі на 2016-2020 роки;

Районна програма національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2017-2020 роки (Роздільнянський район);

Районна комплексна програма «Сім'я, молодь спорт та національно-патріотичне виховання» (Саратський район);

Районна програма «Патріот» Тарутинського району на 2016-2019 роки;

Комплексно-цільова програма реалізації Концепції національно-патріотичного виховання дітей та молоді в освітніх закладах Татарбунарського району на 2016-2020 рр;

Місцева цільова Програма національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2019-2020 роки в Березівській міській об'єднаній територіальній громаді;

Програма національно-патріотичного виховання дітей та молоді Біляївської ОТГ на 2016-2020 роки;

Програма національно-патріотичного виховання дітей та молоді Дальницької сільської ради Овідіопольського району Одеської області;

Програма національно-патріотичного виховання дітей та молоді в Затишанській об'єднаній територіальній громаді на 2019 – 2023 роки;

Програма допризовної підготовки, військово-патріотичного виховання молоді на 2018-2020 роки (Коноплянська ОТГ);

Комплексна Програма національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2019-2022 роки (Куяльницька ОТГ);

Національно-патріотичне виховання дітей та молоді Маяківської сільської ради на 201-2020 рр.;

«Програма розвитку освіти на території Окнянської селищної ради на період 2020-2022 років»;

Комплексна програма освіти, культури, туризму, молоді та спорту (Таїровська ОТГ);

Програма розвитку національно – патріотичного виховання дітей та молоді на 2018–2020 роки (Шабівська ОТГ);

Цільова комплексна програма національно-патріотичного виховання дітей та молоді Ширяївської селищної ради на 2018-2020 роки.

Розпорядженням голови обласної державної адміністрації від 21.07.2017 №626/А-2017 утворено координаційну раду з національно-патріотичного виховання при Одеській обласній державній адміністрації.

При міських, районних держадміністраціях, органах місцевого самоврядування (Арцизька РДА (розрядження голови РДА від 03.04.2017 №111/А-2017), Б-Дністровська РДА (розрядження т.в.о. голови РДА від 12.05.2017 №167/А-2017), Березівська РДА (розрядження голови РДА від 17.05.2017 №190/А-2017), Болградська РДА (розпорядження голови РДА від 11.12.2015 №457/А-2015), В-Михайлівська РДА (розрядження голови РДА від 16.01.2017 №12/А-2017, Іванівська РДА (розрядження голови РДА від 06.04.2016 №83/А-2016), Ізмаїльська РДА (розрядження голови РДА від 03.05.2017 №198/А-2017), Кодимська РДА (розрядження в.о. голови РДА від 07.08.2017 №341/А-2017), Кілійська РДА (розрядження голови РДА від 25.12.2015 №555), Лиманська РДА (розрядження в.о. голови РДА від 13.01.2017 №26/А-2017), Окнянська РДА (розрядження голови РДА від 30.06.2017 №198/А-2017), Любашівська РДА (розрядження в.о. голови РДА від 04.07.2017 №392/Ад-2017), Миколаївська РДА (розрядження голови РДА від 22.03.2017 №100/А-2017), Овідіопольська РДА. Роздільнянська РДА (розрядження голови РДА від 04.08.2017 №370/А-2017), Ренійська РДА (розрядження голови РДА від 25.12.2015 №392/А-2017), Савранська РДА (розрядження в.о. голови РДА від 07.08.2017 №263/А-2017), Тарутинська РДА, Татарбунарська РДА (розрядження в.о. голови РДА від 27.03.2017 №82/А-2017), Захарівська РДА (розрядження голови РДА від 11.08.2017 №368/А-2017).

Пункти 5., 11. Департаментом освіти і науки облдержадміністрації системно здійснюється контроль за реалізацією закладами освіти області «Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді», «Заходів щодо

реалізації Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді та методичних рекомендацій щодо національно-патріотичного виховання у загальноосвітніх навчальних закладах» та інших нормативно-правових документів у зазначеному напрямі. Вирішуються завдання виховної роботи з метою, щоб кожен заклад освіти став для дитини осередком становлення громадянина – патріота України.

У системі виховної роботи закладів освіти області у 2020 року з метою формування ціннісного ставлення особистості до українського народу, Батьківщини, держави, нації в учнівських, студентських колективах, в тому числі онлайн, проведено:

- виховні години, тематичні уроки, години спілкування, «круглі столи», конференції, присвячені питанням національно-патріотичного виховання учнівської студентської молоді;
- тематичні виставки художньої літератури, фото – матеріалів та відео-презентації;
- інформаційні вісники, усні журнали;
- конкурси дитячих малюнків;
- літературні конкурси, літературно-музичні вечори;
- віртуальні виставки;
- тематичні тижні;
- конкурси есе, біографічні розвідки; тренінги (міні-, презентаційні, інформаційно-просвітницькі); флеш-моби (візуалізація державних чи національних символів, контурів кордонів України);
- реальні або віртуальні подорожі (історичними музеями України чи місцями історичних подій) тощо.

Тематика зазначених заходів відповідає наступним завданням:

- утвердження в свідомості й почуттях особистості патріотичних цінностей,
- переконань і поваги до культурного та історичного минулого України;
- виховання поваги до Конституції України, Законів України, державної символіки;
- утвердження гуманістичної моральності як базової основи громадянського суспільства;
- культивування кращих рис української ментальності – працелюбності, свободи, справедливості, доброти, чесності, бережливого ставлення до природи;
- формування толерантного ставлення до інших народів, культур і традицій;
- усвідомлення взаємозв'язку між індивідуальною свободою, правами людини та її патріотичною відповідальністю;
- підвищення престижу військової служби, а звідси - культивування ставлення до солдата як до захисника Вітчизни, героя тощо.

Низка зазначених просвітницько-виховних заходів, з залученням ветеранів, учасників бойових дій, учасників антитерористичної операції, є сприятливим фактором у формуванні відповідальної патріотичної поведінки, моральних та духовних цінностей в учнівському середовищі.

У бібліотеках закладів освіти області постійно проводяться тематичні книжкові виставки, презентації літератури, оформлено тематичні стенди, присвячені вшануванню подвигу учасників Революції Гідності, передусім увічнення пам'яті Героїв Небесної Сотні, які загинули у період з 18 по 20 лютого 2014 року.

Також, у закладах освіти області проводяться заходи щодо поліпшення національно-патріотичного виховання дітей і молоді в плані осучаснення їх роботи, зокрема, у бібліотеках діють постійні та тимчасові виставки, присвячені історичним подіям, пов'язаним з українським державотворенням: «Національна гвардія України», «Слава героям України», «Соборна Україна», «Гідність і свобода», «Із полум'я забуття» тощо. Періодично проводяться бібліотечні уроки на теми: «Обереги та символи українського народу», «Що робить нас українцями» тощо.

Пункт 7. Проводиться науково-дослідницька та освітньо-просвітницька робота, яка передбачає відновлення історичної пам'яті про тривалі державницькі традиції України (Київська Русь, Велике князівство Литовське, Військо Запорізьке, Гетьманщина, діяльність Українських урядів 1917-1921 років, інші визвольні проекти), включно з проведенням фотовиставок, організацією музейних експозицій, проведенням дискусій, круглих столів із застосуванням регіональних традицій, свідчень усної історії національно-визвольної боротьби українського народу.

З метою популяризації та підвищення престижу військової служби, постійно проводиться просвітницько-інформаційна та профорієнтаційна робота спільно з Південним відділенням комплектування відділу комплектування Іміджево-видавничого центру Національної гвардії України, Національним університетом «Одеська морська академія», Національною академією Державної прикордонної служби України ім. Богдана Хмельницького тощо.

Просвітницька робота щодо національно-патріотичного виховання проводиться на базі шкільних музеїв та куточків історичного напрямку. До неї залучаються не тільки учні та вчителі, а й батьки, мешканці населених пунктів, запрошуються ветерани, учасники бойових дій, військовослужбовці Збройних Сил України. В шкільних музеях проводяться екскурсії, творчі конкурси, просвітницькі лекції, класні години, зустрічі з письменниками, краєзнавцями Одещини. Матеріали, зібрані в музеях, використовуються учителями в освітньому процесі.

Пункт 13. З метою розвитку комплексної системи національно-патріотичного виховання дітей і молоді, формування у підростаючого покоління любові до Батьківщини, готовності до виконання громадянського обов'язку щодо захисту Вітчизни в межах обласної цільової комплексної програми національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2016-2020 роки протягом 2020 року було проведено:

- заходи в рамках всеукраїнської акції «Ланцюг Єднання» до дня Соборності України;
- були організовані вечори пам'яті Кузьми Скрябіна та Героїв Небесної сотні;
- проведення спільно з громадськими організаціями онлайн заходу - Мегамаршу у вишиванках, що традиційно проходить у травні.

Пункт 15. У напрямі оновлення фондів, стендів бібліотек закладів освіти області національно-патріотичною літературою про мовно-культурну самобутність українського народу і героїзм у боротьбі за незалежність та територіальну цілісність держави у закладах освіти області проводиться системна цілеспрямована робота.

Наприклад, продовжується діяльність у закладах освіти області щодо оновлення інформаційно-меморіальних стендів про Героїв України - учасників антитерористичної операції та їхні подвиги як захисників України від збройної агресії Російської Федерації.

У шкільних бібліотеках системно проводяться книжкові виставки та викладки, присвячені хроніці подій на Майдані, створенню Національної Гвардії України, участі представників добровольчих формувань в АТО та іншим темам у напрямі вшанування пам'яті борців за незалежність України і формування свідомого патріотизму учнівської, студентської молоді закладів освіти області.

Пункт 22. В різних формах музейної роботи враховуються сучасні події: громадянський подвиг учасників Революції гідності та учасників АТО (згідно листа МОН України від 22.05.2015 №1/9-255 «Про перегляд підходів до організації діяльності музеїв історичного профілю»), волонтерів, громадян, які зробили значний внесок у зміцнення обороноздатності України.

Учнівська молодь закладів освіти області у 2020 році мала змогу відвідати: екскурсії до діючих краєзнавчих музеїв; он-лайн виставки архівних документів тощо.

Додатково повідомляємо, що у всіх закладах освіти області розміщено державну символіку України; під час проведення урочистих зібрань, спортивних змагань, інших масових заходів виконується державний Гімн України.

Пункт 25. З метою сприяння увічненню пам'яті борців за незалежність України у ХХ столітті, осіб, які брали участь у захисті суверенітету та територіальної цілісності України, а також в антитерористичній операції на сході України, названо чи перейменовано в установленому порядку на їх честь об'єктів топоніміки, навчальних закладів, установлення пам'ятних знаків і меморіальних дошок а районах та містах області. Наприклад:

- в Тарутинському НВК було встановлено меморіальну дошку на честь сержанта 28-ї механізованої бригади Топала Олександра (Тарутинський район);

- в КЗ «Захарівська централізовано бібліотечна система» встановлено стенд «Герої не вмирають, вони йдуть у вічність», присвячений дню пам'яті О.І, Орлика, який загинув у зоні АТО (Захарівський район);

- відбувається вшанування могили загиблого воїна АТО Атюкова в с. Майори (Біляївська ОТГ);

- в Римарському НВК встановлено меморіальну дошку Антипову М.П., який загинув під час проведення АТО (Окнянський район);

- встановлено меморіальні дошки загиблим воїнам АТО в Владичівській ЗОШ, Оксамитненській ЗОШ, Болградській гімназії (Болградський район);

- встановлено 2 меморіальні дошки (Савранський район);

- меморіальна дошка на честь загиблого воїна АТО О.А.Хмелярова в Кам'янському НВК, перейменована вулиця (Ізмаїльський район);
- в Іванівському районі перейменовано вулиці на честь загиблих учасників АТО - Віорелла Лісника та Олександра Чеського;
- в с. Павлівка встановлено меморіальну дошку на честь увічнення пам'яті Агапія Івана (Арцизький район);
- відкрито пам'ятні дошки загиблих у АТО нашим землякам (Кодимське ПТАУ; села Серби, Шершенці, Смолянка, Івашків, смт. Слобідка) (Кодимський район);
- закладено у м. Кодима на пл. Перемоги камінь, на місці якого буде встановлено пам'ятник загиблим захисникам України усіх часів;
- в Красносільській загальноосвітній школі I-III ступенів Красносільської сільської ради Лиманського району Одеської області було відкрито меморіальну дошку пам'яті загиблого в зоні АТО Клемешеву Сергію, випускнику цієї школи;
- в школах Березівського району встановлено меморіальні дошки воїнам, які брали участь у захисті суверенітету та територіальної цілісності України: Бошняк Віктор, Булавенко Віктор, Краєць Євген;
- споруджено пам'ятник захисникам України, мешканцю м. Роздільна загиблого Сергію Іщенку;
- в селі Черкеси навчально - виховний заклад названий іменем старшого прапорщика Г. Ф. Горчака та встановлена меморіальна дошка в його честь. В школах, бібліотеках, в приміщенні виконавчого комітету Шабівської сільської ради оформлені стенди увічнення пам'яті борців за незалежність України, захисників суверенітету та територіальної цілісності України, учасників антитерористичної операції на сході України (Шабська ОТГ).

Пункт 43. Важливим аспектом позаурочної діяльності закладів освіти області з військово-патріотичного спрямування є підготовка учнів до участі у Всеукраїнській дитячо-юнацькій військово-патріотичній грі «Сокіл» («Джура»).

У 2019-2020 навчальному році підсумкові наметові таборування не було організовано через запобігання поширенню гострої респіраторної хвороби COVID-19.

Пункт 48. З метою виховання в учнівській молоді поваги до закону і прав людини, подальшої активізації правопросвітницької роботи з учнівською та студентською молоддю, з урахуванням вимог законодавства щодо запобігання поширенню гострої респіраторної хвороби COVID-19 та з широким використанням сучасних технологій, дистанційних та безконтактних форм виховної діяльності у закладах освіти області за звітний період проведено:

- тижні права;
- тематичні виставки літератури у бібліотеках закладів освіти, оформлення тематичних стендів, презентації видань про права людини та іншої літератури правового змісту на теми: «Мої права – моє життя», «Україна – правова держава», «Закон, який тебе захищає», «З історії боротьби за рівні права», «Захист прав дітей в Україні», «Конвенція про права дитини», «Права дитини»;

- інформаційно-просвітницькі заходи з правових питань у системі батьківських зборів;
- виховні та класні години, тематичні уроки, години спілкування на теми: «Конвенція ООН «Про права дитини», Закон України «Про охорону дитинства», «Які права та обов'язки мають громадяни України», «Я маю право...», «Школа прав дитини», «Законність та правопорядок в Україні» тощо;
- випуск інформаційних бюлетенів, інформативно - комунікативний міст «Захист прав дитини: проблеми, перспективи» на тему «Найцінніше – це права людини»;
- круглі столи для учнів та студентів з правових питань;
- конкурси та виставки малюнків, плакатів та газет з вищезазначеної тематики;
- правові лекторії;
- перегляд наукових фільмів, проведення мультимедійних лекторіїв з права;
- бесіди, лекції, вікторини, брейн-ринги на теми: «Правовий статус дитини», «Підліток і закон», «Права людини», «Як примирити свої права з правами інших людей», «Права та обов'язки у казках та оповіданнях» тощо;
- профілактичні рейди: «Твоє дозвілля, підліток», «Урок», «Діти вулиці», «Я – учень школи»;
- флешмоби «Мої права»;
- конкурси рефератів на теми: «Зміни у законодавстві України», «Моя правова освіта»;
- презентація проектів на теми: «Права людини від витоків до сьогодення», «Символи України», «Мої права» тощо;
- тренінги на тему «Права людини»;
- усні журнали, інформаційні години з правових питань;
- анкетування «Чи знаю я свої права?»
- виступи творчих учнівських команд на теми: «Школа прав дитини», «Правова відгадайка», «Міжнародне право за світ сприятливий до дітей».

Інформація Полтавської обласної державної адміністрації

Відповідно до листа Міністерства молоді та спорту України від 27.08.2020 № 3098/15 щодо виконання розпорядження Кабінету Міністрів України від 18.10.2017 № 734-р. «Про затвердження плану дій щодо реалізації Стратегії національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2017-2020 роки», згідно з вказаними у плані дій пунктами Департамент освіти і науки облдержадміністрації надає інформацію.

До пункту 4.: наразі у Полтавській області діють: Обласна Концепція виховної діяльності навчальних закладів Полтавської області на період 2015-2020 роки, затверджена рішенням колегії Департаменту освіти і науки Полтавської обласної державної адміністрації від 27 травня 2015 року; Програма реалізації Концепції допризовної підготовки і військово-патріотичного виховання молоді Полтавської

області на 2015-2020 роки, затверджена розпорядженням голови Полтавської обласної державної адміністрації від 25 серпня 2015 року № 436; Програма національно-патріотичного виховання дітей та молоді у Полтавській області на 2016-2020 роки, затверджена розпорядженням голови облдержадміністрації від 14.04.2016 № 162; Обласна цільова програма національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2017-2020 роки, затверджена рішенням пленарного засідання тринадцятої сесії сьомого скликання Полтавської обласної ради від 31 січня 2017 року № 350.

Більшість районних та сільських рад, об'єднаних територіальних громад мають власні розроблені програми національно-патріотичного виховання.

До пункту 5.: протягом звітнього періоду в закладах культури області проведені інформаційно-просвітницькі, культурологічні, науково-методичні заходи з національно-патріотичного виховання.

Зокрема, заслуговують на увагу проведені серед бібліотек для дітей області обласний етап Всеукраїнського конкурсу есе «Діти єднають Україну» на честь 100-річчя з дня проголошення Акта возз'єднання Української Народної республіки та Західноукраїнської Народної республіки.

Полтавський обласний методичний кабінет навчальних закладів мистецтва та культури організував та провів 3-й (обласний) етап Всеукраїнського конкурсу учнівської творчості «Об'єднаймо ж, брати мої!», присвяченого Шевченківським дням у номінаціях «Образотворче мистецтво» і «Декоративно-прикладне мистецтво» та обласний конкурс «Герої сьогодення – очима дітей» учнів художніх шкіл, художніх відділень мистецьких шкіл. На розгляд журі двох конкурсів було представлено 272 роботи з 25 мистецьких навчальних закладів Полтавської області, виконаних у різних формах, техніках та стилях. За підсумками перегляду журі визначило 10 переможців для участі у 4-му (підсумковому) етапі Всеукраїнського конкурсу учнівської творчості, що планується у столиці України – місті Києві.

Мистецький проєкт «Блокпост» за однойменною книгою Бориса Гуменюка та цикл концертів творчих колективів Полтавської обласної філармонії здійснено у районах та містах, об'єднаних територіальних громадах області, закладах освіти.

У Полтавському краєзнавчому музеї ім. Василя Кричевського організовано виставку «Полтавщина: шляхами до Соборності і незалежності України».

До 140-річчя з дня народження С. Петлюри та Дня Соборності України Департаментом культури і туризму облдержадміністрації презентовано інформаційно-просвітницький тур для учнівської та студентської молоді.

З нагоди Дня Героїв Небесної Сотні в обласному центрі відбувся Реквієм з вшанування подвигу учасників Революції Гідності, пам'яті Героїв Небесної Сотні, молебень, покладання квітів до меморіального знаку Героям Небесної Сотні та до могил полтавців, загиблих під час АТО.

Управлінням молоді і спорту Департаменту освіти і науки облдержадміністрації у тісній співпраці з комунальною установою, «Обласний молодіжний центр» Полтавської обласної ради у 2020 році з напряду національно-патріотичного виховання дітей та молоді реалізовано заходи та проєкти:

- «Всесвітній день донора крові». Забезпечено організаційну та інформаційну підтримку Всеукраїнській акції, «Перемога у нас в крові»;

- обласний конкурс соціальних відеороликів, «Я обираю свою країну для майбутнього». Конкурс організовано з метою створення сприятливих умов для самореалізації творчої молоді області (14-18 років), виховання патріотизму та почуття гордості за рідну країну і розвиток медіанавичок через неформальну освіту;

- медіа-курс у рамках Обласного конкурсу соціальних відеороликів, «Я обираю свою країну для майбутнього». Учасники обласного Конкурсу пройшли медіа-курс, здобувши знання для зйомки соціальних роликів від практиків;

- Показ у молодіжній студії фільму, «Крути 1918» з нагоди Дня пам'яті героїв Крут. Після перегляду відбувся розіграш книги К. Тур-Коновалова, «Крути 1918».

До пункту 6.: Департаментом культури і туризму облдержадміністрації підтримано та обласними закладами культури і мистецтва реалізовано такі культурно-мистецькі проєкти національно-патріотичної тематики, спрямовані на підвищення рівня обізнаності дітей та молоді з українською культурою:

- «Стежками рідного краю» – гастрольний тур Полтавського академічного обласного театру ляльок по районах, містах, ОТГ області. Театром охоплено майже всі райони області, показано 178 вистав для 18363 дітей;

- тури вихідного дня в рамках національно-патріотичного виховання для учнівської та студентської молоді – ознайомлення з Гінцівською пізньопалеолітичною стоянкою в селі Гінці Лубенського району; з місцями, де жив і творив український письменник Г.С. Сковорода; садибою зеленого туризму «Золота сота»;

- бібліопроект «Волонтерство як стиль життя».

Підтримано та виділено кошти з обласного бюджету на реалізацію творчих проєктів громадських організацій:

- культурно-освітнього проєкту «Полтавщина NOW» (Громадська організація «Полтавське громадське телебачення»);

- фестивалю народних ремесел «Кам'янопотоківська Голока-2020» (Громадська організація «Простір Свідомості»).

До пункту 7.: з метою відродження та збереження народних промислів на Полтавщині у м. Решетилівка створено Державну установу «Всеукраїнський центр вишивки та килимарства». У центрі досліджують, експонують, розвивають місцеві техніки вишивки й ткання, виготовляють килими-гобелени ручної роботи, вишиті рушники, жіночі й чоловічі сорочки тощо.

В області здійснюється робота щодо підготовки матеріалів по двох видах народного мистецтва краю – решетилівській вишивці «білим по білому» та килимарству з рослинним візерунком, які були внесені до національного списку переліку елементів нематеріальної культурної спадщини, для включення до списку ЮНЕСКО.

За звітний період проведено обласні культурно-мистецькі свята, спрямовані на популяризацію, подальший розвиток народного мистецтва, підтримку народних майстрів Полтавщини. Зокрема, обласне свято та виставка-конкурс «Воскресни,

Писанко!» на відзначення Великодня (м. Карлівка); фестиваль «Решетилівська весна» і виставка творів образотворчого та декоративно-ужиткового мистецтва (м. Решетилівка); Національний фестиваль гончарства в смт. Опішня Зіньківського району.

Комунальною установою «Обласний центр народної творчості та культурно-освітньої роботи» Полтавської обласної ради ініційовано та проведено обласний огляд-конкурс на ідентифікацію та визначення місцевого елемента нематеріальної культурної спадщини «Народні джерела Полтавщини».

Організовано 12 обласних виставок майстрів народного мистецтва та художників-аматорів.

Вихованці Полтавського обласного центру естетичного виховання учнівської молоді Полтавської обласної ради (ОЦЕВУМ) відтворюють стародавні обряди і символи з героями українських народних казок та древні обереги.

Так, на його базі відбувся обласний конкурс з образотворчого мистецтва «Барвисте перевесло» серед вихованців закладів позашкільної освіти (координатор – методист Наталія Дешко), учасниками якого стали 71 вихованець 31 закладу позашкільної освіти області. Конкурсанти проявляли свій талант у номінаціях – живопис, графіка та скульптура, виконуючи протягом трьох годин конкурсне завдання із нульового циклу на тему: „Семантика дерева як макрокосмосу буття”.

Обласний відбірковий етап Всеукраїнської виставки-конкурсу декоративно-ужиткового і образотворчого мистецтва «Знай і люби свій край», на яку з нетерпінням чекали педагоги і вихованці гуртків прикладного мистецтва – завершено (координатор - методист Наталія Дешко). Цьогоріч у заході, роботи на який надсилалися ще на початку року, взяли участь 342 вихованці з 36-ти закладів позашкільної освіти та 3-х закладів професійної (професійно-технічної) освіти. Інтерес та значущість дослідження свого роду підростаючим поколінням, занурення у його історію, знову «вилитися» у різнобарвну палітру неперевершених генеалогічних знахідок від 98 учасників обласного конкурсу на найкраще родинне дерево „Нашому роду нема переводу” (координатор – методист Ніна Разінькова) із 14 закладів позашкільної освіти, 29 загальної середньої освіти та 17 закладів дошкільної освіти Полтавщини. Майже кожна з робіт була наповнена надважливою інформацією, насамперед, для самого юного дослідника, про найрідніших людей декількох поколінь, рід їх занять, переплітання родів тощо.

У третій четвер травня українці вже традиційно відзначають Всесвітній день вишиванки – міжнародне свято, покликане зберегти споконвічні народні традиції створення та носіння етнічного вишитого українського одягу. Свято є самобутнім і самодостатнім, не прив'язане до жодного державного чи релігійного. Цього дня кожен охочий може долучитись до свята, одягнувши вишиванку на роботу, до закладу освіти, чи просто прогулятися вулицями міста. Цьогоріч, попри карантин, свято було не менш яскравим. Вперше вихованці вирішили об'єднатися у флешмобі «Народжені у вишиванках» і продемонструвати розмаїття цього чудового національного вбрання у відеопривітаннях, не виходячи з дому.

Учні закладів освіти м. Миргорода систематично беруть участь у заходах з відродження та збереження народних промислів українців та корінних народів України. Так, проведено Український ковальський фестиваль ножових майстрів імені Петра Федоряки.

До пунктів 8., 43.: з метою активізації виховної роботи з національно-патріотичного виховання в закладах освіти, розвитку соціальної згуртованості суб'єктів освітнього процесу було проведено початковий етап Всеукраїнського заочного конкурсу звітів про роботу роїв Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура»).

Комунальним закладом «Полтавський обласний центр національно-патріотичного виховання, туризму і краєзнавства учнівської молоді Полтавської обласної ради» було проведено заочні конкурси Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура»). На ньому було відзначено рої: опорних закладів «Вовчицька загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів - ліцей Лубенської районної ради», «Зіньківська спеціалізована школа І-ІІІ ступенів № 1 Зіньківської районної ради», «Калайдинцівська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів імені Ф.Д. Рубцова Лубенської районної ради» та Круподеринської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів Оржицької районної ради, Тарасівської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів Гребінківської районної ради, Потоківської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів Кременчуцької районної ради.

Школярі м. Кременчука є активними учасниками Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура»), беручи участь у її міському та обласному етапах: команда «Сапсан» Лубенського ЗЗСО І-ІІІ ступенів №1 (керівники Даценко Л.А., Великоіваненко С.М.) – неодноразові учасники обласних змагань. Українським державним центром національно-патріотичного виховання, краєзнавства і туризму учнівської молоді у травні 2020 року було організовано Всеукраїнський онлайн-конкурс «Відун» Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура»). Конкурс проводився у форматі інтелектуальних змагань зі знання історії України, відомостей про її історико-етнографічні території, добу козаччини, українські військові формування різних епох, сучасні Збройні сили України. Команда «Соколи» Лубенської спеціалізованої школи І-ІІІ ступенів № 6 виборола II місце (керівники Пруднікова В.І., Антоненко Н.Г.).

У звітному періоді учні закладів освіти Драбинівської сільської ради брали участь у районних змаганнях військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура») на базі Крутобалківського НВК.

З метою виховання в учнівській молоді патріотизму, любові до України, поваги до народних звичаїв, традицій, національних цінностей українського народу та формування навичок здорового способу життя, зміцнення духовного і фізичного здоров'я школярів у лютому 2020 року на базі Біликівського НВК відбувся навчально-тренувальний вишкіл для ройових, молодих козаків та джур Миргородщини, який був присвячений вшануванню пам'яті захисників України, полеглих під Крутами та Героїв Небесної Сотні. Учні Біликівського НВК є активними учасниками обласної військово-патріотичної гри «Петлюрівський вишкіл».

До пункту 9.: учнівські та педагогічні колективи постійно співпрацюють з міським осередком «Майдан» (Чечелевська ЗОШ I-II ступенів) та волонтерською організацією «Волонтер – це стан душі» при Кам'янопотоківській сільській раді (Садківський ліцей та Кам'янопотоківська ім. М.С.Новохатка загальноосвітня школа I-III ступенів).

Окремої уваги заслуговує волонтерська діяльність учнівських колективів, з якими проводяться на рівні закладу акції «Милосердя», «Ми разом», «Напиши листа солдату», спрямовані на допомогу пораненим військовим; благодійні акції «З вірою в серці», спрямовані на підтримку захисників нашої країни, їхніх дітей та родин, медичних працівників і волонтерів, які працюють в зоні АТО/ООС; мітингів-реквіємів на вшанування Героїв Небесної Сотні; зустрічей з воїнами-учасниками АТО/ООС «В родинному колі».

Організована співпраця гуртка «Магнолія» з військово-медичної підготовки Кременчуцького медичного фахового коледжу імені В.І.Литвиненка з регіональними Центрами військово-патріотичного виховання молоді, серед яких – клуб юних десантників «Гвардія», громадське об'єднання «Об'єднання ветеранів Збройних Сил, інвалідів війни, учасників бойових дій» військова частина 1546 і Національна гвардія України. Члени цього гуртка взяли участь у змаганнях: «Нащадки десанту» з військово-прикладних видів спорту (Скрипніченко В., Сапоненко К., Потапенко Р.); щорічних зустрічах ветеранів війни регіону Центральної та Східної Європи у м. Брно Чехія (Грех М., Плакушко О.), змаганнях з військово-прикладних видів спорту, присвячених Дню Збройних Сил України.

До пункту 10.: у кожному закладі освіти міста працюють учнівські пошукові загони, які є учасниками Всеукраїнської краєзнавчої експедиції учнівської молоді «Моя Батьківщина – Україна».

Так, у закладах освіти Диканського району працюють пошукові загони, поновлюються експонати в кімнатах бойової слави. Добре налагоджено роботу пошукових загонів у Диканському НВК імені М.В.Гоголя, Стасівській загальноосвітній школі I-III ст. імені М.Башкирцевої, Великобудищанській загальноосвітній школі I-III ст. На основі зібраного матеріалу та проведення пошукової роботи розпочала свою діяльність нова кімната „Пам'яті та Слави” на базі Великорудківської загальноосвітньої школи I-III ступенів.

Кращі в області волонтерські загони працюють при Кам'янопотоківській загальноосвітній школі I-III ступенів ім. М.С.Новохатка, Чечелевській загальноосвітній школі I-II ступенів, Потоківській загальноосвітній школі I-III ступенів, Ялинцівському, Білецьківському навчально-виховних комплексах, Садківському ліцеї Кременчуцької районної ради.

У Потоківській загальноосвітній школі I-III ступенів Кременчуцької районної ради проведено загальношкільний захід: «Козацькі забави». У заході взяв участь сільський голова Зоря Ю. О. Учнів було поінформовано про історію козацтва, вони стали учасниками козацьких забав. Загиблих українських військових вшанували хвилиною мовчання. Цей День пройшов під гаслом: «Відповідь нескореного народу». А на останок учні посмакували справжній козацький куліш.

До пунктів 12., 18.: здійснено реекспозиції Лубенського краєзнавчого музею, тривають роботи щодо оновлення експозицій в Диканському історико-краєзнавчому музеї ім. Д.М. Гармаша.

Ведеться підготовка до реекспозиції двох важливих розділів експозиції Полтавського краєзнавчого музею ім. Василя Кричевського: залів з історії Полтавщини I пол. XIX ст. та «Полтавщина у XVIII ст.», для чого вже придбано відповідне обладнання. Заплановано побудову меморіального розділу експозиції «Родина Кричевських», завершується створення оновлених експозицій «Клімат і фенологія краю», «Полтавщина в 30-х роках XX ст. Голодомор і політичні репресії».

Даний об'єкт запропоновано до включення до Переліку пріоритетних для держави інвестиційних проєктів на 2020 – 2023 роки.

Учнівська молодь Полтавщини в рамках Всеукраїнської краєзнавчої експедиції «Моя Батьківщина – Україна» активно досліджує приклади мужності та звитяги борців за свободу та незалежність України як з історичного минулого, так і захисників, які сьогодні відстоюють незалежність та територіальну цілісність нашої держави у боротьбі із зовнішнім ворогом. Пошукова група «Подорожні» Центру туризму, краєзнавства, спорту та екскурсій Решетилівської міської ради працювали над темою «Решетилівський край у вирі революційних подій столітньої давнини». А пошукова група «Краяни» Решетилівської гімназії імені І.Л.Олійника протягом кількох останніх років займалася дослідженням життєвого та творчого шляху свого земляка – учасника визвольних змагань 1917-1921 років. Юні дослідники також прослідкувати сучасну хронологію повернення забутого імені земляка на історичну батьківщину.

У лютому 2019 року відчинив двері для відвідувачів військово-історичний музей «Тризуб» при Жоржівській загальноосвітній школі I-III ступенів Шишацької селищної ради, який у січні 2020 року здобув перемогу серед музеїв військово-історичного профілю в обласному турі Всеукраїнського конкурсу екскурсиводів музеїв закладів освіти «Край, в якому я живу». Його експозиція присвячена сучасним подіям української історії: Революції Гідності, неоголошеній війні на Сході нашої держави, волонтерському руху, розвитку патріотичного виховання у школі та території громади. Засновники музею мають на меті привернути увагу до справжніх патріотів України.

Однією з суперечливих постатей Української Революції 1917-1921 років була особа Нестора Махна. Пошукова група у краєзнавчо-дослідницькій роботі висвітлює події з життя неординарної постаті Нестора Махна, яка пов'язана з історією Семенівщини. У роботі детально виокреслено феномен махновщини як соціального явища. Махно і махновщина не піддаються одномірним оцінкам, це – суперечливе і трагічне явище в історії Української революції. Критичний аналіз, зіставлення даних, порівняльний аналіз дозволяє об'єктивно і правдиво, з позиції нової точки зору розкрити справжню історичну роль «батька» Махна та його руху під час Української революції на Полтавщині та Семенівщині.

Ураховуючи сучасні події в житті українського народу: громадянський подвиг учасників Революції гідності, вшанування пам'яті героїв Небесної сотні, патріотизм українських воїнів у боротьбі за незалежність та територіальну цілісність України від

зазіхань агресора, музеї проводять значну роботу щодо реекспозиції історичних розділів, створюють нові експозиції, облаштовують тематичні стаціонарні та пересувні виставки, організовують зустрічі з борцями за незалежність країни тощо. Воїнами – учасниками АТО/ООС передані до музеїв прапори України з підписами бійців, фотографії, листи, подяки. У закладах освіти організовуються різні благодійні акції на підтримку воїнів-учасників АТО/ООС.

29 січня 2020 року у закладах освіти м. Кременчука відзначено День пам'яті Героїв Крут. Змістовні акценти вшанування пам'яті Героїв Крут педагогічними колективами було зосереджено на важливій історичній та патріотично-виховній місії даної події у контексті викликів та загроз сьогодення.

Учителі історії та суспільних дисциплін долучилися до історичних вебінарів, до Дня пам'яті і примирення та Дня перемоги над нацизмом у Другій світовій війні, зокрема «Українська Друга світова», «Пам'ять про Другу світову війну» і «Війна пам'ятей» від Українського інституту національної пам'яті та Українського інституту вивчення Голокосту «Ткума». Дані матеріали педагоги використовують у викладанні історичних курсів.

На виконання наказу Департаменту освіти і науки «Про проведення обласної військово-патріотичної гри «Петлюрівський вишкіл» Полтавським обласним центром туризму і краєзнавства учнівської молоді проведено обласну військово-патріотичну гру «Петлюрівський вишкіл» на базі Полтавського обласного дитячо-юнацького оздоровчого табору „Еколог” у с. Міські Млини Зіньківського району. 21 команда Полтавської області долучилася до гри.

Велика робота з вивчення літературної та історичної спадщини Миколи Зерова проводиться в Зіньківському ліцеї імені М. К. Зерова. Ініціативною групою закладу освіти створено фільм, присвячений родині Зерових та відомому поету-неокласику, представнику «розстріляного відродження» Миколі Зерову.

Пошукові заgonи в рамках експедиції «Моя Батьківщина – Україна» присвятили свої краєзнавчі розвідки історії рідного краю та дослідженню біографії видатних історичних постатей Зіньківщини: відшукали нові історичні факти про Першу Українську революцію 1917-1921 років. Заклади загальної середньої освіти I-III ступенів взяли активну участь у Всеукраїнській акції учнівської молоді «Українська революція – 100 років надії і боротьбі». Дослідницька робота «Українська революція очима простої людини (за спогадами жителя села Дейкалівка – Коротича Івана Павловича) авторської групи учнів (керівник вчитель історії Мильченко Олександр Миколайович), визнана однією з кращих в номінації «Українська революція – доба національного державотворення».

До пункту 13.: виконання обласних програм з національно-патріотичного виховання, названих у відповіді на пункт 4 плану дій щодо реалізації Стратегії національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2017-2020 роки, перебуває на постійному контролі Департаменту освіти і науки облдержадміністрації.

Відповідно до Програми в бібліотеках області створено тематичні полицки, стенди, куточки Пам'яті, матеріали яких висвітлюють героїзм українського народу у боротьбі за незалежність та територіальну цілісність держави. У закладах культури

проводяться культурно-мистецькі заходи, онлайн-заходи з національно-патріотичного виховання дітей та молоді.

У минулому році в клубних закладах проведено 57160 заходів, які відвідали 4805,7 тис. чол., із них – 1219,2 тис. дітей.

До пункту 15.: на поповнення фондів публічних бібліотек з місцевих бюджетів області виділено 1227,0 тис. грн., придбано 127365 примірників друкованої продукції. З обласного бюджету виділено 1310,2 тис. грн. та придбано 18488 прим. Видань. Національно-патріотична тематика складає 15 відсотків.

До пункту 16.: у бібліотеках області організовано роботу з проведення книжкових виставок, презентацій видань, інших заходів, спрямованих на висвітлення інформації про героїчні вчинки воїнів – учасників АТО/ООС, волонтерів та громадян, які зробили значний внесок у зміцнення обороноздатності держави.

Заслужовує на увагу робота в цьому напрямі Полтавської обласної бібліотеки для юнацтва імені О. Гончара. При бібліотеці працює з 2011 року громадсько-патріотичний клуб «Я – громадянин». Тематами занять у звітному періоді були: усний журнал «Українці – нація героїв», пантеон слави «Герої завжди поміж нас» до Дня пам'яті захисників України, які загинули в боротьбі за незалежність, суверенітет і територіальну цілісність держави. Бібліотекою створено відеоролик «Великі сини українського народу» зі спогадами полтавців – учасників АТО/ООС, розповіді про героїв, які загинули захищаючи територіальну цілісність України, та про мирних воїнів світла – волонтерів.

Створено творчий бібліотечний проєкт «Українські акценти», метою якого є популяризація української книги та читання; посилення національно-патріотичного виховання, прищеплення поваги до історичного минулого, любові до України та її традицій. Заходи проєкту передбачають презентації творчості суспільно-культурних діячів різних регіонів України, майстер-класи, творчі вечори, зустрічі, виступи в ЗМІ. До участі у проєкті запрошуються письменники, мовознавці, митці, музиканти, громадські діячі з різних регіонів України, які є творцями сучасної української модерної культури, мають активну громадянську позицію і значний вплив на формування національно-патріотичних переконань молодих українців.

До пунктів 22., 25.: шкільні бібліотеки систематично працюють над поповненням власних фондів літературою, систематично здійснюють аналітичний відбір матеріалів із періодичних видань та накопичення власних баз даних національно-патріотичної тематики.

Помітною є робота бібліотечної системи Лубенського району в питаннях пропаганди національної культури, розвитку традицій, патріотичного виховання молоді. До дня пам'яті нашого видатного земляка поета Василя Симоненка були організовані книжкові виставки, перегляди літератури, літературні години. В Тарандинцівському опорному закладі Лубенської районної ради традиційно проходять літературно-музичні зустрічі, учасниками яких є учні, літератори, бібліотекарі, гості із різних куточків Полтавщини. В районному будинку культури організовуються конкурси читців творів Василя Симоненка.

У Духівській та Березотіцькій шкільних бібліотеках Лубенської районної ради зібрано матеріали: «Шевченківська світлиця», «Письменники-земляки», «Літературна Лубенщина», «Мое рідне село», «Стежками рідного краю». Для школярів організуються творчі зустрічі з письменниками та поетами, огляди краєзнавчої літератури, уроки – презентації.

Студенти та викладачі Української медичної стоматологічної академії (УМСА) з нагоди відзначення шостої річниці Революції гідності взяли участь в презентаціях: книги «Майдан від першої особи. Регіональний вимір», книги військового хірурга М. Шика «Афганістан очима хірурга» та книги «Цуцик» полтавського письменника, фотохудожника, громадського діяча, учасника війни на Сході України – Віталія Запеки. Гучний резонанс викликала презентація збірки поетів-медиків Полтавщини «На шрамах наші імена».

На базі Полтавського краєзнавчого музею ім. Василя Кричевського проведено презентацію третьої книги трьохтомного видання «Українська революція 1917-1921 років. Полтавський вимір. Події, постаті, документи» та третього фільму «100 років Української революції. Полтавщина».

З метою популяризації української книги та національно-патріотичного виховання молодого покоління на базі Глобинської гімназії №1 відбулася зустріч з відомим українським письменником Євгеном Положієм. Придбано літературу для бібліотек закладів загальної середньої освіти.

З метою виховання у дітей та молоді поваги до історичного минулого українського народу в шкільних бібліотеках Глобинської ОТГ для дітей відбувся патріотичний квест „Пам’яті героїв Крут”.

Одним із напрямків діяльності, який формує національну свідомість, духовність та патріотизм підростаючого покоління є встановлення пам’ятних знаків, меморіальних дощок та увіковічення пам’яті жителів району, які загинули на Сході України. На території Вовчицької, Тарандинцівської Лубенської районної ради проживають сім’ї, родичі яких загинули в зоні АТО/ООС. Проведено урочисте поховання загиблих. Меморіальні дошки в честь колишніх випускників-героїв встановлено на фасадах приміщень шкіл.

В Іванівській ЗОШ I-III ступенів Кобеляцької районної ради встановлено пам’ятну дошку воїнам АТО Вільковському Володимиру та Олійнику Юрію. Педагогічні працівники та учнівська молодь закладів освіти Кобеляцького району побували на екскурсії в музеї „Громадянський подвиг Дніпропетровщини в подіях АТО”.

У Національному університеті імені Юрія Кондратюка викладачі та студенти-курсанти військової кафедри вшанували пам’ять полеглих у Другій світовій війні покладанням квітів до пам’ятної стели загиблим працівникам та студентам університету. А 25 серпня 2020 року на будівлі Національного університету „Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка” відкрили меморіальні дошку загиблому у зоні АТО студенту Максиму Хітайлову. Ім’я загиблого Героя внесено до Книги Пам’яті університету.

Учні Кременчуцького професійного ліцею імені А.С.Макаренка відвідали могилу, вшанували пам'ять солдата Ємельяненка Костянтина, який під час війни здійснив подвиг, затулив своїм тілом ворожий кулемет. На фасаді будівлі встановлено меморіальну дошку з увічнення пам'яті колишнього випускника ліцею Кукси Олега Володимировича, який загинув в зоні АТО.

Колектив та учні Гадяцького обласного наукового ліцею-інтернату II-III ступенів імені Є.П.Кочергіна Полтавської обласної ради поклали квіти до меморіальної дошки та вшанували хвилиною мовчання пам'ять колишнього учня школи-інтернату – Руслана Миколайовича Пономаренка, який загинув у зоні проведення антитерористичної операції 28 січня 2015 року.

За ініціативи шкільних органів учнівського самоврядування та волонтерів на приміщенні Лубенської спеціалізованої школи I – III ступенів № 6 відкрито меморіальну дошку на честь випускника школи Белоруса Владислава, учасника АТО, який загинув 12 серпня 2014 року; в Лубенській загальноосвітній школі I – III ступенів №2 відкрито пам'ятну дошку випускнику 1984 року цієї школи Безроді Анатолію, який загинув у січні 2015 року; на приміщенні Лубенської загальноосвітньої школи I – III ступенів №3 відкрито меморіальну дошку учаснику АТО Сергію Реуті, який загинув у боях на Сході України 22 листопада 2014 року.

До пункту 23.: Полтавщина долучилася до Всеукраїнського історико-краєзнавчого проекту до 100-річчя Української революції 1917-1921 років «Місцями пам'яті української революції».

У Полтавській обласній універсальній науковій бібліотеці ім. І.П. Котляревського влаштовано виставку світлин «Місця пам'яті Української революції 1917-1921 років на Полтавщині». У День вшанування пам'яті Героїв Крут у бібліотеці демонструвалася фотовиставка «100 років боротьби. Українська революція 1917-1921 років». На ній представили понад 60 чорно-білих світлин у ретростилі: фото будівель, пам'ятних дощок, знаків, меморіалів, які пов'язані з постатями та подіями часів революції.

У Полтавському краєзнавчому музеї імені Василя Кричевського відбулася презентація тритомного видання «Українська революція 1917-1921. Полтавський вимір» та фільму «100 років Української революції. Полтавщина. Фільм третій». Захід проведено з нагоди Дня Соборності України та Дня пам'яті Героїв Крут. Книга та фільм побачили світ за кошти обласного бюджету на замовлення Департаменту інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю Полтавської оюблдержадміністрації.

Під час святкувань державних свят пам'ять загиблих в Українській революції вшановується покладанням квітів до пам'ятників та пам'ятних знаків, пов'язаних з подіями 1917-1921 років на Полтавщині.

До пункту 26.: на адресу керівників органів управління освітою райдержадміністрацій, міськвиконкомів, об'єднаних територіальних громад, керівників закладів професійної (професійно-технічної), позашкільної освіти та закладів інституційного догляду та виховання дітей (інтернатного типу) неодноразово

направлялися листи із рекомендаціями щодо включення проблематики національно-патріотичного виховання дітей та молоді до дослідницьких програм та наукових планів.

До пунктів 27, 42.: з метою підвищення рівня професійної компетентності у сфері національно-патріотичного виховання дітей та молоді засобами музейної роботи було проведено обласний семінар-практикум керівників (завідувачів) музеїв при закладах освіти «Музей як засіб формування громадянського мислення та життєвих компетентностей в учнівській молоді» на базі Полтавського обласного центру туризму і краєзнавства учнівської молоді та Щербанівської об'єднаної територіальної громади. Також в 2020 році відбулося методичне об'єднання керівників музеїв, які беруть участь в обласному турі конкурсу екскурсоводів музеїв „Край, в якому я живу”.

На базі Попівської ЗОШ I-III ступенів та ОНЗ «Трудолюбівський ЗЗСО I-III ступенів» Миргородського району було проведено обласний семінар-практикум для методистів методичних кабінетів (центрів), районів, міст, об'єднаних територіальних громад за темою «Про особливості національно-патріотичного виховання в контексті викладання предметів «Фізична культура» та «Захист України».

На нараді директорів Лохвицького району заслухано питання «Використання національно-культурних традицій українського народу в освітній діяльності закладу освіти (на прикладі Ісковецької ЗОШ I-III ст., Токарівської ЗОШ I-III ст., Харківецької ЗОШ I-II ст.)». На рівні району вивчається досвід роботи закладів середньої освіти з питання «Формування соціальних і громадянських компетентностей, загальнокультурної грамотності учнів засобами національно-патріотичного виховання».

Полтавський обласний еколого-натуралістичний центр провів онлайн-семінар для директорів закладів позашкільної освіти еколого-натуралістичного напрямку на тему „Робота закладу позашкільної освіти в умовах нового 2020/2021 навчального року”. До участі у семінарі було запрошено директорів закладів позашкільної освіти еколого-натуралістичного напрямку, будинків дитячої та юнацької творчості, які мають гуртки відповідного профілю, спеціалістів органів управління освітою, які є відповідальними за організацію еколого-натуралістичної освіти і виховання у своєму регіоні.

З метою забезпечення необхідним базовим рівнем для реалізації успішної молодіжної політики, набуття нових знань, навичок та інших компетентностей спільно з Міністерством молоді та спорту України, ПРООН в Україні, Державним інститутом сімейної та молодіжної політики на базі комунальної установи «Обласний молодіжний центр» (м. Полтава, вул. Міщенка, 2) проведено базовий тренінг за програмою «Молодіжний працівник», в якому взяла участь Н.І. Стьобайло, методист методичного кабінету відділу освіти Глобинської ОТГ, опрацьовано модулі: «Молодіжна політика і молодіжна робота», «Громада і молодіжна робота в громад», «Компетенції молодіжного працівника».

Районним методичним кабінетом Департаменту освіти виконавчого комітету Кременчуцької міської ради здійснюється методичний супровід роботи з національно-патріотичного виховання учнів. Так, проведено:

- семінар-тренінг на базі РМК для педагогів-організаторів, заступників директорів з ВР з підготовки проєктів щодо шкільного громадського бюджету Полтавської області;

- засідання творчої групи педагогів-організаторів на тему «Громадянська активність учнів – шлях до формування патріотичної компетентності»;

- засідання творчої групи педагогів-організаторів в Білецьківському НВК на тему «Створення національно-патріотичних осередків самоврядування при ЗЗСО».

- засідання районної школи лідерів;

- інтегрований семінар-практикум заступників директорів ВР, педагогів-організаторів та вчителів предмета «Захист України» «Нові форми з реалізації Концепції національно-патріотичного виховання. Особливості військово-патріотичного виховання в умовах реформування освіти» на базі ВПУ №7 м.Кременчука.

До пункту 33.: продовжується робота з оновлення об'єктів навчально-матеріальної бази предмета «Захист України» закладів освіти області відповідно до вимог навчальної програми.

Відділ освіти Глобинської міської ради для закладу загальної середньої освіти придбав кабінет для викладання предмета «Захист України» (Глобинська ЗОШ І-ІІІ ст. №5), посібники «Культура добросусідства».

У Скорохівському ОТГ Чутівського району з метою оновлення та покращення матеріально-технічної бази для військово-патріотичного та фізичного виховання закладено до місцевого району 10000 грн.

У закладах загальної середньої освіти І-ІІІ ступенів Кременчуцького району на вивчення предмета «Захист України» збільшено кількість годин до 2-х на тиждень за рахунок варіативної частини.

На базі комунального опорного закладу «Сенчанська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів» за ініціативи Лохвицького СТК ТСО України та за підтримки Виконавчого комітету, відділу освіти, культури, молоді, спорту та туризму виконавчого комітету Сенчанської сільської ради відбулися змагання зі стрільби з пневматичної гвинтівки серед учнів ЗЗСО району, області та слухачів Лохвицького СТК ТСО України, присвячені Дню захисника України, 28-й річниці ГО «ТСО України». У змаганнях взяли участь команди Лохвицької гімназії №1, ЗОШ №2 та №3, Сенчанської та Ісківецької ЗОШ, ГО «Росомаха-Зіньків», яка представляла Зіньківський НЗГО ТСОУ, та команда з м. Лубен, яка представляла Лубенський МСТК ТСОУ. В особистому заліку одним з найкращих стрільків став учень 9 класу Сенчанської ЗОШ І-ІІІ ступенів Ільченко Максим. Всі команди та учасники були нагороджені грамотами та цінними подарунками.

У ЗЗСО Гадяцького району відбулися змагання з військово-прикладних видів спорту (кульова стрільба, пішохідний туризм), обласна військово-патріотична гра «Петлюрівський вишкіл», уроки мужності, зустрічі з бійцями АТО/ООС, тематичні виставки у шкільних бібліотеках, перегляди документальних та художніх фільмів тощо.

До пункту 35. у рамках реалізації національно-патріотичного виховання в Полтавській області діє координаційна рада з питань національно-патріотичного виховання при обласній державній адміністрації відповідно до розпорядження голови обласної державної адміністрації № 66 від 31.01.2017 року, «Про створення Координаційної ради з питань національно-патріотичного виховання при обласній державній адміністрації» (із змінами).

До пункту 36.: у закладах освіти Глобинської ОТГ склалася система правової освіти і виховання. Інформація про державу і право, про процеси у правовій сфері є відкритими і доступними, а поширення та одержання знань про державу і право – систематичними і безперервними. Формування правових знань здійснюється концентрично: на кожному наступному етапі передбачається поглиблення засвоєних та введення нових понять, завдяки чому розширюються, систематизуються уявлення дітей, збагачується їхній правознавчий досвід, удосконалюються вміння. Поступове ускладнення змісту забезпечує наступність у формуванні знань. У закладах освіти проводяться: місячник правових знань, тижні права, де використовуються інтерактивні форми роботи – ігрові програми «Конкурс юних дипломатів», вікторина «Феміда запитує», виховні заходи «Азбука права», «Школа – територія прав і обов'язків». У рамках проведення Всеукраїнського тижня права проведено правоосвітні заходи: круглі столи, літературні бесіди-огляди, години інформації, дні інформації в онлайн-режимі «Права дитини та молоді в українському законодавстві», «Великі права маленької людини», «Знай свої права кожного дня», «Правники – суспільству», а також оформлено книжкові полиці «Видатні правознавці України», «У центрі уваги – права дитини», виставки матеріалів «Кодекси законів – це кодекси життя», юридичні читання правових документів із обговоренням «Це необхідно знати кожному», «Правовий статус біженців».

Заходи у рамках Всеукраїнського Тижня права було організовано у Полтавському обласному еколого-натуралістичному центрі учнівської молоді. 295 вихованців взяли участь у бесідах «Знайомство з Конвенцією ООН», «Знай свої права», квесті «У країні дитячих прав», конкурсі малюнків, «Кожна дитина має право», зустрічах з працівниками Національної поліції.

До пункту 37.: на виконання постанови Кабінету Міністрів України від 22 липня 2020 року № 641, «Про встановлення карантину та запровадження посилених протиепідемічних заходів на території із значним поширенням гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2» (зі змінами) та постанови Головного державного санітарного лікаря України від 30.07.2020 № 43, «Про затвердження Тимчасових рекомендацій щодо організації протиепідемічних заходів у дитячих закладах оздоровлення та відпочинку на період карантину у зв'язку з поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19)», враховуючи протокол Регіональної комісії з питань техногенно-екологічної безпеки і надзвичайних ситуацій Полтавської області від 29.07.2020 № 23/2020 позаміськими дитячими закладами оздоровлення та відпочинку Полтавської області прийнято офіційні рішення про відсутність наміру надавати послуги з оздоровлення та відпочинку у 2020 році.

До пункту 41.: одним з пріоритетних напрямів роботи з учнівською молоддю є військово-патріотичне виховання як процес цілеспрямованого систематичного формування почуття патріотизму, духовної та психологічної готовності до виконання громадянського і конституційного обов'язку щодо захисту суверенітету, територіальної цілісності держави.

У закладах освіти Глобинського району постійно проводилися уроки мужності за участю учасників антитерористичної операції на Сході України, було організовано волонтерські добродійні заходи, налагоджено співпрацю з Глобинським районним військовим комісаріатом. Представниками військового комісаріату спільно з головами методичних об'єднань предмета «Захист України» проводяться заняття з викладачами предмета «Захист України» Глобинської ОТГ. Випускниками шкіл проведено триденні навчально-польові збори з практичним виконанням стрільб з АК-74.

Між методичним кабінетом відділу освіти Миргородської міської ради, міським громадським об'єднанням «Трикутник», що діє при методичному кабінеті відділу освіти, та військовою частиною А-1356 підписано Меморандум про співпрацю, відповідно до якого об'єднано зусилля організацій з питань військово-патріотичного виховання учнівської молоді та популяризації військової служби серед цивільної молоді м. Миргорода. Методичний кабінет також розпочав співпрацю з ВГО «Сокіл».

У Білецьківському навчально-виховному комплексі відбулася зустріч із вихованцями та керівниками громадської організації ОВЗС КЮДМ «Гвардія». На зустрічі було представлено презентацію досвіду діяльності миротворчих організацій в 3-х частинах: перша – тема «Ветерани миротворчих місій ООН – юному поколінню», організація тематичних подорожей, знайомство з миротворчими організаціями; друга – досвід роботи колективу ГО ОВЗС «Гвардія» м. Кременчука з організації дитячо-юнацьких спортивних таборів; третя – демонстрація майстер-класу по прийомах самозахисту. Під час зустрічі проведено інструктаж щодо поведінки учнів з вибухонебезпечними речовинами та зброєю.

У закладах освіти районів проводяться тематичні зустрічі з військовослужбовцями Збройних Сил України та інших військових формувань з метою пропаганди військової служби на теми: «Випускники школи – солдати строкової служби». Проведено анкетування учнів району та їх батьків у вивченні потреби у додатковому створенні військових ліцеїв у Полтавській області.

Викладачі УМСА кафедри дитячої стоматології Навчально-наукового інституту післядипломної освіти разом із лікарями-інтернами відвідали заходи, присвячені Дню військової частини армійської авіації.

Інформація Рівненської обласної державної адміністрації

На виконання розпорядження Кабінету Міністрів України від 18 жовтня 2017 року № 743-р «Про затвердження плану дій щодо реалізації Стратегії національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2017 – 2020 роки» інформуємо наступне.

21-23 лютого 2020 року делегація від Рівненської області у складі 8 чоловік була направлена для участі у Всеукраїнському фестивалі «Дніпровські пороги», що проходив у місті Дніпро. Учасники отримали можливість відвідати майстер-класи, взяти участь у показових виступах і турнірах по різних елементах бойової культури українського народу. Це були показові виступи шкіл національних бойових мистецтв – командні і одиночні, турніри зі штовхача (Котигорошко), з козацької боротьби навхрест, шабельного бою і українського рукопашу «Спас».

Комунальним закладом «Рівненський обласний молодіжний пластовий вишкільний центр» Рівненської обласної ради з метою національно-патріотичного виховання молоді були проведені наступні заходи:

12 квітня 2020 року - свято «День першої пластової присяги»;

13 квітня 2020 року - онлайн презентація методичного посібника «Інтеграційні табори за пластовою методикою» (даний посібник було видано в рамках запланованих заходів, схвалено науково-методичною радою Рівненського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти);

13-17 квітня 2020 року в онлайн режимі відбулася «Ватра онлайн»: 6 зустрічей із відомими пластунами та музикантами, які транслювались у Facebook та YouTube. Серед запрошених гостей був рівненський митець Юрій Журавель. (Загальна тривалість заходу - 9 год);

16 квітня 2020 року, напередодні Великодня, проведено «Духовні бесіди з архієпископом Тернопільським і Кременецьким Нестором».

21 квітня 2020 року організовано онлайн трансляцію, приурочену битві в урочищі Гурби за участі дослідників Ігора Марчука та Олега Тищенка.

Дотримуючись послідовності етапів реалізації пластової методики серед молоді, впродовж квітня щодня публікувалися завдання та навчальні ресурси, які допомагали юнацтву здавати пластові проби на сторінках КЗ «Рівненський обласний пластовий вишкільний центр» у соціальних мережах Instagram, Facebook, Telegram, загалом близько 30 текстових та відеоматеріалів.

22 квітня 2020 року відбувся онлайн-тренінг від пластунів Скобів. Крім того, проведено конкурс «Весна проєктів» для пластунів Рівненської області, які здають третю пробу.

В травні 2020 року реалізовано проєкт «Пластова академія магії», де юнацтво за допомогою ігрових методів, семінарів із командотворення, проєктного менеджменту буде залучене до вивчення теоретичного та практичного матеріалу. Учасниками проєкту була молодь з усієї Рівненської області та більшості областей України.

Також в травні відбувся проєкт «Пташиний острів», мета якого – допомогти новацтву завершити почату пробу та засвоїти пройдений матеріал протягом року. Гра відбувалась у додатку kahoot та була поділена на проби та на 4 рівні відповідно до проби.

19 червня 2020 року за участі представників комунального закладу «Рівненський обласний молодіжний пластовий вишкільний центр» Рівненської

обласної ради на Хотинському кладовищі відбулося вшанування пам'яті отамана УПА Володимира Оскілка. Було звершено панахиду, усі присутні заспівали гімн під кобзу, послушали розповідь про життєвий поклик отамана та його політичні дії для України.

22 червня 2020 року у Національному історико-меморіальний заповіднику «Поле Берестецької битви» пластуни долучились до вшанування героїв битви під Берестечком, а також воїнів, які віддали життя за незалежність і цілісність Української держави.

Впродовж травня-червня 2020 року Комунальним закладом «Рівненський обласний молодіжний пластовий вишкільний центр» Рівненської обласної ради проводились мотиваційні онлайн бесіди «PRO Молодь». Відомі та успішні особистості Рівненщини своїм прикладом надихали молодь, ділились досвідом, відповідали на питання.

3 липня 2020 року відбулась зустріч голови Рівненської облдержадміністрації Віталія Коваля із представниками молодіжної ради при Рівненській облдержадміністрації та представниками комунального закладу «Рівненський обласний молодіжний пластовий вишкільний центр» Рівненської обласної ради. Разом вони обговорили реалізовані у минулому році проекти та визначили заплановані ключові ініціативи.

22-25 серпня на Рівненщині у Березнівському районі відбувся Всеукраїнський молодіжний історично-пошуковий табір «Повстанські ночі», в якому взяли участь молоді люди з усієї України. При підтримці Міністерства молоді та спорту України проект реалізовувався громадською організацією «Фонд молодіжних ініціатив «Крила». Під час табору учасники впорядкували місця героїв української незалежності, де встановили інформаційні стенди про повстанців та події, які відбувалися в даній місцевості. Також під час сплаву річкою Случ були організовані різноманітні активітети.

22-25 серпня з нагоди відзначення Дня незалежності України проведено традиційний забіг у вишиванках, в якому брали участь 270 учасників з Рівного та області, України, Вірменії та Польщі. Учасники долали дистанцію на вибір 3 км або 10 км.

22 серпня до Дня незалежності представники комунального закладу «Рівненський обласний молодіжний пластовий вишкільний центр» відвідали захід у Костюхнівці, поблизу Вараша, де вшанували поховання учасників Першої світової війни. Відбулися офіційні заходи на військовому цвинтарі за участі польського консула, представників української влади, духовенства, громадських і державних організацій з Польщі та України.

З нагоди Дня прапора та Дня незалежності працівниками комунального закладу «Рівненський обласний молодіжний пластовий вишкільний центр» виготовлено та 23 серпня розміщено на сторінці у Фейсбук відео та вітальні слова для наших співвітчизників, які поклали свої життя, щоб вибороти незалежність України, а також для воїнів, які захищають нашу Державу.

За звітний період комунальним закладом «Рівненська обласна станція юних туристів» Рівненської обласної ради організовано роботу із 63 туристсько-краєзнавчими, туристсько-спортивними та військово-патріотичними гуртками, що налічує 1005 вихованців.

У 135 закладах загальної середньої освіти області у 2019-2020 навчальному році забезпечено функціонування 162 гуртків військово-патріотичного напрямку, у яких навчається 2830 учнів.

Особлива увага приділяється дітям позбавленим батьківської опіки та піклування і дітям з малозабезпечених сімей. Гуртківці беруть активну участь в обласних та Всеукраїнських масових заходах, налагоджена співпраця з вищими навчальними закладами міста Рівного, науковою бібліотекою, громадськими організаціями та музеями.

Значна увага приділяється національно-патріотичному та військово-патріотичному вихованню. Підписаний меморандум про співпрацю з оперативним командуванням «Захід». У співпраці з ОК «Захід», організовано для гуртківців закладу показові виступи з військової підготовки та сучасної військової техніки ЗСУ, а також екскурсії у військову частину.

Основними формами організаційно-масової роботи протягом 2019-2020 навчального року були змагання з різних видів туризму і спортивного орієнтування, туристсько-краєзнавчі, історико-географічні, геологічні експедиції, спортивно-туристські і краєзнавчі подорожі та екскурсії, фольклорні і етнографічні свята та конкурси, інтелектуальні ігри і вікторини. Щорічно проводяться змагання з пішохідного туризму «Різдвяні канікули», «Осінні стежки», цьогогоріч у них взяли участь більше 300 учасників. У 2019-2020 навчальному році започатковано змагання зі спортивного орієнтування «Парк-тур» та «Лісовий тур», де взяло участь більше 500 учасників.

Інформація Сумської обласної державної адміністрації

Пункт 4. Виконано. З метою створення сприятливих умов для розвитку і самореалізації молоді Сумщини, формування її громадянської позиції та національно-патріотичної свідомості в області реалізовується Обласна програма національно-патріотичного виховання на 2018-2020 роки, затверджена рішенням Сумської обласної ради від 02.03.2018.

Пункт 5. Виконано. У 2019/2020 навчальному році в закладах освіти області проведено освітньо-виховні, інформаційно-просвітницькі заходи з національно-патріотичного виховання дітей та учнівської молоді, зокрема, виховні години, бесіди, лекції, семінари, уроки мужності «Славимо рідний край», «Воїн крізь віки: між титанами духу і титанами зброї», «Волонтер – мирний воїн», «Традиції українського народу», «У їхніх серцях жила Україна», «Пам'ятаємо про подвиг».

У бібліотеках закладів освіти області створено постійно діючі виставки літератури, присвячені людям, які взяли участь у подіях Революції Гідності

«Небесна Сотня – Герої не вмирають», «Події, що нас змінили», «Герої наших часів», «Україна – це я!», «Любіть Україну, як сонце, любіть ...».

В області активного розвитку набув проєкт «Державність та патріотизм», у рамках якого підготовлено 12 інформаційних постерів, в яких висвітлені події та дані про уродженців Сумщини, що своїми вчинками та за своєю значимістю слугують прикладом героїзму, свідомої державницької патріотичної позиції та відігравали вагомий роль у здобутті незалежності України. Після презентації проєкту у 2019 році на сьогодні він активно використовується як в друкованому, так і в електронному форматі майже в усіх навчальних закладах області.

У березні 2020 року здійснено виїзди до м. Торез та в селище Широкіно Донецької області для надання гуманітарної допомоги військовослужбовцям Сумщини, що знаходяться в Донецькій та Луганській областях в рамках традиційного уже заходу «Волонтер».

Відповідно до Обласної програми національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2018-2020 роки, у поточному році заплановано проведення понад 50 відповідних заходів та проєктів, проте у зв'язку з введенням карантину, проведення більшості заходів призупинено. За 8 місяців 2020 року реалізовано 14 відповідних заходів. В рамках обласного конкурсу проєктів у поточному році підтримано 5 проєктів, 4 із них знаходяться у стані реалізації, 1 проєкт скасовано у зв'язку з карантинними обмеженнями.

З метою реалізації напрямку в області діє КУ СОР «Сумський обласний центр відпочинку, оздоровлення, туризму та військово – патріотичного виховання» який поєднує в собі розвиток кількох важливих напрямків: це і осередок розвитку військово-патріотичного виховання, і заклад, на базі якого створено перший в Україні офіційний наметовий табір «Сузір'я», і ресурсний центр для розвитку молодіжних ініціатив. З початку року закладом проведено 6 різноманітних заходів. Наразі триває процес реорганізації закладу в обласний молодіжний центр.

У липні поточного року за участю громадськості та членів обласної координаційної ради з питань національно-патріотичного виховання було здійснено аналіз реалізації обласної програми національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2018-2020 роки та розробка проєкту відповідної програми на 2021-2025 роки.

Загальний аналіз реалізації зазначеної програми у 2019 році продемонстрував наступне: всього протягом 2019 року проведено близько 655 заходів різного формату, безпосередньо взяло участь у заходах 23756 осіб. Реалізовано 12 проєктів громадських організацій, якими охоплено 674 особи. Видано 8138 інформаційних матеріалів, вийшло близько 30 телепрограм, опубліковано 141 матеріал. Інформаційними заходами охоплено понад 27000 осіб. На реалізацію програми фактично використано 2229,8 тис. гривень, з них по управлінню молоді та спорту Сумської обласної державної адміністрації - 1166,6 тис. гривень, по управлінню культури Сумської обласної державної адміністрації - 1063,2 тис. гривень. Не використаними залишилися кошти у сумі 67,2 тис. гривень, які склали кредиторську заборгованість, що була сплачена у 2020 році.

Пункт 7. Виконано. У рамках соціально-освітнього національно-патріотичного проекту «Голос крові: ми – Українці!» діти та учнівська молодь долучаються до конференцій, виставок, туристичних походів, патріотичних конкурсів, фестивалів. Протягом 2019/2020 навчального року діти та учнівська молодь долучилися до обласної акції «Патріотична хвиля». За підсумками участі в акції окреслено низку важливих проблем з питань допомоги онкохворим дітям, учасникам антитерористичної операції/операції Об'єднаних сил та людям похилого віку, започатковано ініціативу – передачу Прапора доброчинності.

Пункт 11. Виконано. В закладах соціального захисту дітей області систематично проводяться заходи з національно-патріотичного виховання дітей та молоді: бесіди, диспути, години спілкування, акції, конкурси, виставки малюнків, краєзнавчі подорожі, військово-патріотичні ігри тощо.

Пункт 12. Виконано. У закладах освіти області оформлено пам'ятні куточки та стенди, що відображають подвиг Героїв Небесної Сотні, учасників антитерористичної операції та операції Об'єднаних сил, зокрема, «Небесна Сотня», «Пам'яті Небесної Сотні», «Героям Небесної Сотні присвячується» «Революції Гідності», «Герої України», «Сумщина – край героїв».

Пункт 13. Виконано. В області ефективно виконується Обласна програма національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2018-2020 роки, затверджена рішенням Сумської обласної ради від 02.03.2018, на реалізацію якої з обласного бюджету у 2020 році виділено 1465,1 тис. гривень, у тому числі на відрядження представників від області для участі у всеукраїнських та міжнародних заходах національно-патріотичного виховання.

Пункт 15. Виконано. Бібліотечні фонди постійно оновлюються національно-патріотичною літературою про самобутність українського народу і героїзм у боротьбі за незалежність та територіальну цілісність держави, так Сумською обласною бібліотекою для дітей придбано 130 примірників книг та Сумською обласною універсальною науковою бібліотекою – 144 примірники з даної тематики.

Пункт 16. Виконано. З метою формування у молоді національної свідомості, любові до України, свого народу, шанобливого ставлення до його культури, здатності зберегти свою національну ідентичність, пишатися приналежністю до українського народу, брати участь у розбудові та захисті своєї держави друкованими та електронними засобами масової інформації проводиться широка робота з висвітлення заходів, що популяризують українську історію, мову та культуру, досвід роботи з національно-патріотичного виховання.

Протягом 2020 року Сумською обласною державною адміністрацією в контексті необхідності виконання завдань, пов'язаних із проведенням загальнонаціональних інформаційно-просвітницьких кампаній, проведено інформаційну кампанію до Дня Небесної Сотні (лютий 2020 року, розміщено 30 постерів на сітілайтах).

Пункт 21. Виконано. На офіційному вебпорталі місцевих органів виконавчої влади Сумської області постійно розміщуються інформаційні матеріали щодо відзначення в області державних свят, заходів з відновлення та вшанування

національної пам'яті, пропагування кращих здобутків національної культурної і духовної спадщини, активної участі молоді в заходах національно-патріотичного спрямування, залучення молоді до участі у державотворчому процесі. Протягом 2020 року опубліковано понад 100 матеріалів на вищезазначену тематику.

У друкованих часописах ведуться тематичні рубрики «Державні свята», «З історії українського народу», «Події», «Історія державотворення», «Незалежна Україна», «Я – українець», «Народознавство», «Патріотичне виховання», де подаються публікації, інтерв'ю, коментарі та роз'яснення представників органів виконавчої влади, краєзнавців, істориків та фахівців, освітян з питань формування патріотизму та національної свідомості дітей та молоді в сучасних умовах, боротьби українського народу за державність та територіальну цілісність, висвітлюються культурно-мистецькі, військово-патріотичні та інші заходи.

Також місцеві часописи приділяють значну увагу інформуванню населення про питання державотворення України, пропагують ідеї консолідації українського народу.

Сумська філія НТКУ, ТРК «Відікон», ТРК «Академ ТБ» та інші місцеві електронні засоби масової інформації у випусках новин, власних тематичних передачах «Тема дня», «Історичний момент», «Сумщина Incognita» висвітлюють заходи за участю представників місцевих органів виконавчої влади, місцевого самоврядування, громадських та волонтерських організацій, науковців, істориків, спрямовані на розкриття об'єктивних процесів державотворення в Україні, їх історію, формування та розвиток української ідентичності, утвердження патріотизму та національної самосвідомості молоді.

Сумська філія НТКУ подала презентацію проєктів у рамках програми «Активні громадяни» Британської ради в Україні для молоді; висвітлила прем'єру фільму «Східняк», заснованого на реальних подіях війни на Сході України, патріотичний легкоатлетичний забіг в пам'ять про загиблих воїнів «Шаную воїнів, біжу за Героїв України» у м. Суми (07.02, 22.08, 29.08).

ТРК «Відікон» висвітлила фінальний етап ювілейного X Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Т.Шевченка (10.02).

ТРК «Академ ТБ», Сумська філія НТКУ висвітлили першу акцію в рамках проєкту «Мелодії з аеропорту, що не звучали 242 дні», започаткованого курсантом військової кафедри Сумського державного університету; транслювала чемпіонат Сумської області з військово-спортивного багатоборства у м. Глухів; подала сюжет про завершення навчального року у Державному ліцеї-інтернаті з посиленою військово-фізичною підготовкою «Кадетський корпус» імені І.Г.Харитоненка Державної прикордонної служби України (03.02, 25.02, 10.07).

Сумська філія НТКУ, ТРК «Академ ТБ», ТРК «Відікон» у випусках новин подали сюжети про відкриття у м. Суми на Алеї Слави центрального кладовища пам'ятника загиблому в ООС комбригу 128 окремої гірсько-піхотної бригади полковнику Є.Коростельову (28.05).

ТК СТС висвітлили акцію до Дня Незалежності у Сумському обласному центрі служби крові «Незалежність у нас в крові!» (21.08).

Організаційна робота щодо забезпечення висвітлення засобами масової інформації області зазначеної тематики триває.

Пункт 22. Виконано. У бібліотеках закладів освіти області розміщено книжкові виставки документальної, історичної, художньої літератури, що висвітлюють інформацію про героїчні вчинки воїнів – учасників антитерористичної операції/операції Об'єднаних сил, волонтерів та громадян, які зробили значний внесок у зміцнення обороноздатності держави.

Пункт 23. Виконано. З метою вшанування традицій боротьби за незалежність і соборність України, військової звитяги захисників рідної землі, визначення історичного значення подій, пов'язаних із визвольною боротьбою початку ХХ століття, утвердження української державності у формі Української Народної Республіки, Західноукраїнської Народної Республіки протягом I півріччя 2020 року в закладах освіти області проведено онлайн-бесіди «Українська революція крізь призму історії», «Українська революція: доба центральної ради», онлайн-уроки «Незалежна Україна. Шляхами великої волі», «Українська революція 1917–1921 років: історія і сьогодення».

Діти та учнівська молодь долучилися до перегляду документальних фільмів «100 років української революції: як починала Центральна рада».

У січні 2020 року проведено обласний етап Всеукраїнського конкурсу екскурсиводів музеїв закладів освіти «Край, в якому я живу». Свої віртуальні екскурсії презентували 40 учасників, представників закладів загальної середньої та позашкільної освіти області.

У лютому 2020 року вихованці комунального закладу Сумської обласної ради – обласного центру позашкільної освіти та роботи з талановитою молоддю взяли участь у XIV Всеукраїнській філософській історико-краєзнавчій конференції учнівської молоді «Пізнай себе, свій рід, свій нарід». У рамках зазначеного заходу вихованці презентували свою діяльність у напрямку краєзнавчо-дослідницької роботи, популяризації історичних знань про рідний край.

Учні закладів загальної середньої і позашкільної освіти області з 01 до 10 червня 2020 року долучилися до проведення обласного відбіркового етапу Всеукраїнської виставки-конкурсу «Знай і люби свій край». У рамках заходу юні майстри презентували матеріали на експонати в електронному вигляді у розділах: художнє різьблення по дереву, витинання, народна лялька, паперова пластика та орігамі.

Пункт 33. Виконано. У грудні 2019 року проведено обласний форум патріотичних справ дітей та учнівської молоді «Голос крові: ми – Українці!». Учасниками форуму стали 120 учнів, вихованців закладів загальної середньої, позашкільної освіти, переможці районних, міських етапів експедицій, конкурсів, походів, що проходили в межах проекту. Працюючи над завданням проекту, учнівська молодь долучилася до вивчення історичної та культурної спадщини Сумщини, збору матеріалів про національні та мистецькі традиції рідного краю,

участі в презентаційних, конкурсних, благодійних заходах, зокрема, в обласному конкурсі дитячої творчості «Я люблю свій рідний край», краєзнавчої експедиції «Сумщина в міфах та легендах», конкурсі туристсько-краєзнавчих походів «Перлина Сумщини – в намисто України».

Пункт 34. У закладах освіти області працюють органи учнівського самоврядування, діяльність яких спрямовано на формування національно-патріотичної свідомості. До роботи з активістами шкільного життя залучалися представники дитячих, молодіжних громадських організацій області, педагоги комунального закладу Сумської обласної ради – обласного центру позашкільної освіти та роботи з талановитою молоддю, а також представники громадських організацій інших регіонів України. Слухачі школи «Лідер» активно співпрацюють із Сумською міською молодіжною організацією старшокласників «МОСТ».

Педагогічні та учнівські колективи закладів освіти області є активними учасниками різноманітних благодійних акцій: «Чиста земля – чиста Україна», «Посади дерево», «Назустріч мрії», «Кришечки збирай – воїнам допомагай», «Серце до серця».

Пункт 35. Виконано. В області розпорядженням голови Сумської обласної державної адміністрації від 24.03.2017 № 162-ОД утворено координаційну раду з питань національно-патріотичного виховання при Сумській обласній державній адміністрації, до складу якої включено учасників антитерористичної операції, які своєю громадянською позицією сприяють розвиткові української нації а також популяризують традиції боротьби за державну незалежність та територіальну цілісність України. Відповідні дорадчі органи утворені при районних державних адміністраціях, виконавчих комітетах органів місцевого самоврядування області.

Пункт 36. З метою виховання в учнів правової культури, активної громадянської позиції протягом 2019/2020 навчального року в закладах освіти області проведено Тижні правових знань. У рамках тижня відбулися заходи інформаційного, освітнього та виховного спрямування: лекції, бесіди, виховні години з тем «Право в нашому житті», «Правова культура – шлях до побудови правової держави», урок «Я маю право», перегляд і аналіз фільмів та відеороликів правової тематики, гра-подорож у Країну прав, вікторини «Сам собі адвокат», «Права та обов'язки батьків та дітей», турніри «Ми – кращі знавці права», виставка дитячих плакатів «Я маю право!», зустрічі у форматі «круглого столу» «Від прав людини до прав студента: проблеми і перспективи». У шкільних бібліотеках оформлено тематичні виставки та стенди «Права дитини – майбутнє України».

З метою підвищення рівня правової культури, формування громадянської компетентності учнівської молоді та виховання її в дусі поваги до прав людини протягом травня – червня 2020 року діти та учнівська молодь долучилися до проведення онлайн-конкурсу дитячих малюнків «Країна моїх прав», приурочений до Дня захисту дітей.

Пункт 37. Виконано. В області налагоджено взаємодію з інститутами громадянського суспільства в напрямку реалізації спільних заходів національно-патріотичного спрямування, у тому числі у форматі наметових таборів, походів

тощо. У поточному році у зв'язку з карантинними обмеженнями заклади оздоровлення а відпочинку області не функціонували. У тому числі не було реалізовано ряд проектів у форматі наметових таборів. Проте деякі з них було переформатовано (зокрема «Табір честі ім.Івана Євдокименка», «Грунівська Січ») та реалізовано із дотриманням протиепідеміологічних заходів. У разі послаблення карантинних обмежень до кінця року заплановано проведення мінімум 3-х проектів у форматі таборування та вишколів.

Пункт 39. Виконано. Діти та учнівська молодь є учасниками культурно-мистецьких заходів, що відтворюють події з історії України. У закладах загальної середньої та позашкільної освіти області реалізується обласна акція «Патріотична хвиля», історико-краєзнавча експедиція учнівської молоді «Сумщина в міфах і легендах», обласний конкурс фотоматеріалів із дослідження особливостей народного вбрання, предметів побуту «Слобожанський оберіг», обласний конкурс пошуково-творчих робіт «Вишивана душа української оселі», обласний конкурс технічної творчості з виготовлення макетів української садиби «Колиска роду – українська хата»; обласний конкурс туристсько-краєзнавчих походів «Перлини Сумщини в намисто України».

Учні закладів загальної середньої і позашкільної освіти області з 01 до 10 червня 2020 року долучилися до проведення обласного відбіркового етапу Всеукраїнської виставки-конкурсу «Знай і люби свій край». У рамках заходу юні майстри презентували матеріали на експонати в електронному вигляді у розділах: художнє різьблення по дереву, витинання, народна лялька, паперова пластика та орігамі.

Пункт 43. У квітні 2020 року в області проведено I етап (регіональний) Всеукраїнського заочного конкурсу звітів про роботу роїв Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура») (молодша вікова група). Участь у заході взяли 10 роїв молодшої вікової групи закладів загальної середньої освіти області.

Звіти переможців конкурсу направлено для участі у II етапі Всеукраїнського заочного конкурсу звітів про роботу роїв Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура») (молодша вікова група).

Пункт 44. Виконано. Питання національно-патріотичного виховання розглядається на нарадах, засіданнях колегій структурних підрозділів Сумської обласної державної адміністрації, місцевих органів управління освітою, закладів освіти області. Також зазначені питання постійно розглядаються на засіданнях координаційної ради з питань національно-патріотичного виховання при Сумській обласній державній адміністрації.

Пункт 46. Виконано. У 55 закладах позашкільної освіти області працюють 3347 гуртків різних напрямків, діяльність яких спрямовано на розвиток інтелекту, фізичний гарт і патріотичне виховання. До гурткової роботи залучено 53 тис. дітей та учнівської молоді. Крім того, в області функціонують 2 заклади позашкільної освіти військово-патріотичного напрямку: Комунальна установа «Міський центр військово-патріотичного виховання» м. Суми та Комунальна установа

«Шосткинський міський дитячо-юнацький клуб фізичної підготовки «Патріот» Шосткинської міської ради Сумської області», де у 33 гуртках виховується понад 600 вихованців.

Пункт 47. Виконано. Органи учнівського самоврядування є учасниками різноманітних патріотичних акцій, фестивалів, конкурсів. У травні 2020 року представники учнівського самоврядування взяли участь у засіданні у форматі «круглого столу» «Патріотична хвиля», у ході якого активно налаштована молодь звітувала про свою діяльність. Було визначено подальші плани роботи в патріотичному напрямку.

Пункт 48. Виконано. Діяльність закладів освіти Сумської області спрямовано на популяризацію серед підлітків і молоді здорового способу життя й важливості цих аспектів для стану здоров'я, сприяння усвідомленню необхідності збереження й зміцнення здоров'я як важливої складової успішного дорослого життя, формування відповідального ставлення та мотивації до збереження сімейних цінностей, закладання основ відповідального батьківства. Із цією метою протягом 2019/2020 навчального року учнівська молодь залучалася до участі в акціях «Здоров'я – запорука успіху», «Ми за здоровий спосіб життя», у рамках яких організовано та проведено спільні засідання у форматі «круглого столу», диспути, конкурси стіннівок, бесіди, лекції з представниками медичних установ, правоохоронних органів. Практичними психологами, соціальними педагогами проведено години спілкування, соціально-психологічні тренінги, надано індивідуальні консультації для батьків, учнів, педагогів.

З метою превентивного виховання молоді в закладах освіти області продовжено впровадження програми Міністерства освіти і науки України «Сприяння просвітницькій роботі «рівний-рівному» серед молоді України щодо здорового способу життя». Програму впроваджено в 46 закладах загальної середньої освіти, професійної (професійно-технічної) освіти. Усього до роботи за програмою залучено 1129 учнів.

У 64 закладах загальної середньої та професійної (професійно-технічної) освіти впроваджується спільна програма Міністерства освіти і науки України та Фонду Народонаселення ООН в Україні «Дорослішай на здоров'я!». Програмою охоплено 1 237 учнів 9-11 класів.

Учні 5-6 класів навчаються за програмою Міністерства освіти і науки України «Я – моє здоров'я – моє життя» (28 шкіл, 910 учнів).

Програма «Захисти себе від ВІЛ» реалізується у 54 закладах загальної середньої освіти. Навчанням за програмою охоплено 789 учнів.

У лютому 2020 року в закладах освіти області проведено Тиждень здоров'я під гаслом «Здоровим бути здорово!». У рамках Тижня здоров'я проведено різноманітні заходи для учнів та їхніх батьків: спортивні змагання, квести, зимові забави на свіжому повітрі, тематичні конкурси.

Навчально-методичним центром психологічної служби комунального закладу Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти 17 – 21 лютого 2020 року проведено тренінг-курс за програмою Міністерства освіти

і науки України та Фонду народонаселення ООН в Україні «Дорослішай на здоров'я». Участь у тренінгу взяли практичні психологи, соціальні педагоги закладів загальної середньої освіти області (усього 23 особи).

Пункт 51. Виконано. З метою створення необхідних умов для організації проведення відбору кандидатів на військову службу за контрактом із числа випускників закладів освіти області проводиться робота щодо військово-патріотичного виховання молоді, її військово-професійної орієнтації, функціонують та постійно оновлюють стенди із розміщеними на них інформаційно-агітаційними матеріалами щодо умов прийняття і проходження військової служби за контрактом та вступу до вищих військових навчальних закладів «Про військову службу за контрактом».

Спільно із військовими комісаріатами області проведено бесіди, інформаційні хвилинки, години спілкування, роз'яснення щодо переваг військової служби за контрактом серед учнівської та студентської молоді «Переваги військової служби за контрактом», «Військова служба – за чи проти?», «Військова служба – це служба справжніх чоловіків».

Інформація Харківської обласної державної адміністрації

До пункту 4. Розроблення та затвердження обласних програм з національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2018-2021 роки відповідно до ціннісних орієнтирів та індикаторів ефективності, визначених в Указі Президента України від 13 жовтня 2015 р. № 580 «Про Стратегію національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2016 – 2020 роки».

Управлінням у справах молоді та спорту Харківської обласної державної адміністрації розроблено регіональну Програму національно-патріотичного виховання молоді на 2019-2023 роки (далі - Програма), яка пройшла обговорення на засіданнях постійних комісій обласної ради та прийнята рішенням XVIII сесії VII скликання Харківської обласної ради від 06.12.2018 № 818- VII.

Програмою визначені напрями, шляхи та механізми розв'язання завдань національно-патріотичного виховання молоді в області.

Основними складовими національно-патріотичного виховання є: громадянсько-патріотичне, військово-патріотичне, духовно-моральне виховання.

Програма охоплює насамперед сфери: освіта; наука; культура та мистецтво; профорієнтація на військові спеціальності; історія, краєзнавство; туризм; охорона довкілля; фізкультура, спорт, популяризація здорового способу життя; цивільна оборона; оборона України.

На виконання завдань Програми передбачено відповідне фінансування. Реалізація завдань Програми планується виключно за проектами громадянського суспільства. Спільно з громадським суспільством сформовано календарний план заходів на 2020 рік.

Програма з національно-патріотичного виховання затверджені і у обласних територіальних адміністративних одиницях.

До пункту 5. Проведення освітньо-виховних, інформаційно-просвітницьких, культурологічних, міжнародних, науково-методичних заходів з національно-патріотичного виховання.

Протягом I півріччя 2020 року проведено 1786 заходів з національно – патріотичного виховання, що складає 49,8 % від загальної кількості заходів. Цими заходами охоплено 95847 особи.

У лютому 2020 року, Управлінням у справах молоді та спорту облдержадміністрації спільно з громадською організацією «Адаптаційний центр» проведений обласний вишкіл для підготовки тренерів-вихователів з організації національно-патріотичних ігор для молоді, із числа громадських активістів, які залучаються до організації і проведення Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура»). В заході прийняло участь 40 осіб.

Спільно з Відокремленим підрозділом молодіжної організації «Пласт – Національна скаутська організація» проведено семінар-тренінг «Пласт - від істоків до сучасності».

Комунальною установою «Харківський обласний центр молоді», на базі он-лайн платформа «ZOOM» проведено вебіари для студентів ВНЗ м. Харкова на теми: «34-ї річниця Чорнобильської трагедії», з нагоди Дня пам'яті жертв політичних репресій; Дня пам'яті та примирення і 75-ї річниці перемоги над нацизмом у Другій світовій війні; Дня Європи; нагоди Дня слов'янської писемності і культури, з нагоди Дня Скорботи та підведено підсумки обласного фестивалю «Молоді таланти Харківщини».

Протягом півріччя, найактивніша молодь, представники громадського сектору, члени координаційних рад з національно-патріотичного виховання, волонтери, приймали участь в заходах-урочистостях з нагоди відзначення Дня Соборності України, Дня пам'яті Героїв Крут, Дня вшанування учасників бойових дій на території інших держав, Дня Героїв Небесної Сотні, Дня народження Т.Г. Шевченка, Дня пам'яті жертв політичних репресій та багато інших.

У Харківській області накопичено досвід роботи щодо формування у дітей і молоді толерантної поведінки, взаємоповаги, взаєморозуміння в полікультурному соціумі країни, виховання поваги до державної мови, традицій українського народу.

У 2020 році КЗ «Харківська обласна станція юних туристів» Харківської обласної ради для 440 учнів закладів освіти області організовано 11 навчально-тематичних автобусних екскурсій по місцях бойової слави за маршрутами: «Меморіали Харкова (Висота Маршала І.С. Конєва – Дробицький Яр – Лісопарк)», «Соколово-Таранівка», аеродром імені Валентини Гризодубової (с. Коротич).

До Дня Соборності України (22.01.2020) Комунальним закладом «Харківська обласна станція юних туристів» Харківської обласної ради проведено обласну фотовиставку «Україна – це ми!». На обласний етап фотовиставки «Україна – це ми!» надійшло понад 100 робіт, які представили учнівські колективи закладів освіти Харківщини.

На базі Комунального закладу «Харківський обласний Палац дитячої та юнацької творчості» проведено обласний навчально-тематичний збір лідерів учнівського самоврядування Харківської області (далі – Збір), в якому взяли участь близько 80 членів та координаторів районних (міських, селищних) рад старшокласників із районів/міст, об'єднаних територіальних громад та вихованці Харківської державної гімназії-лицею з посиленою військово-фізичною підготовкою «Кадетський корпус».

Традиційно проведено XIV Всеукраїнську філософську історико-краєзнавчу конференцію учнівської молоді «Пізнай себе, свій рід, свій нарід...». У роботі секцій конференції за темами: «Духовні скарби мого краю», «Етнографічні особливості рідного краю», «Глобальні проблеми сучасності», «Життя, творчість, філософські погляди Г.С. Сковороди», «Сенс життя у поглядах сучасної молоді» взяли участь 265 учнів закладів освіти з 19 регіонів України, в тому числі Харківщини.

КЗ «Харківська обласна станція юних туристів» спільно з обласною Радою організації ветеранів України, громадською організацією «Харківська обласна рада ветеранів АТО», проведено в онлайн-режимі збір учасників обласної військово-патріотичної акції «Слобожанські дзвони Перемоги», присвячений 75-річчю Великої Перемоги (понад 300 осіб). Учасники акції збирали матеріали за напрямками: «Війна у спогадах очевидців», «Стежки, що опалені війною», «Ми вічно будемо пам'ятати і вам забути не дамо», «Герої не вмирають», «Чорнобиль, події, долі, пам'ять», «Афганістан – наш біль». Матеріали акції «Слобожанські дзвони Перемоги» надруковані окремою збіркою.

Українським державним центром національно-патріотичного виховання, краєзнавства і туризму учнівської молоді Міністерства освіти і науки України проведено II тур конкурсу краєзнавчо-дослідницьких робіт у рамках Всеукраїнської краєзнавчої акції учнівської молоді «Українська революція: 100 років надії і боротьби».

Юні краєзнавці Харківщини гідно представили область у II турі конкурсу та вибороли три I місця й одне III місце.

У закладах професійної (професійно-технічної) освіти здійснюється робота з реалізації Всеукраїнського науково-просвітницького, історико-краєзнавчого проекту «Місця пам'яті Української революції 1917-1921 років», проводяться різні за формами та тематикою виховні заходи.

В музеї історії КЗ «Харківський обласний Палац дитячої та юнацької творчості» традиційно функціонувала обласна виставка дитячих творчих робіт «Мій біль – Афганістан», присвячена вшануванню громадян України, які виконували військовий обов'язок на території Республіки Афганістан. У роботі виставки взяли участь близько 1000 учнів закладів загальної середньої та позашкільної освіти. На виставку надіслано 253 роботи від 250 учнів-авторів. У рамках заходу відбулася зустріч учнів закладів освіти з ветераном Афганської війни 1979-1989 років – Гришиним В.В., головою спілки воїнів-афганців Дергачівського району.

Для системної реалізації завдань з національно-патріотичного виховання на Харківщині об'єднано зусилля Департаменту науки і освіти, Ради ректорів закладів вищої освіти Харківської області, Харківського університетського консорціуму, Харківської обласної студентської ради та громадських організацій. Питання щодо організації національно-патріотичного виховання постійно розглядається на нарадах різних рівнів: на колегії Департаменту науки і освіти, на нарадах керівників закладів освіти, на засіданнях Харківської обласної студентської ради.

У вищих закладах освіти, закладах професійної освіти проведені тематичні лекції, засідання у форматі «круглих столів» за темами: «Репресії 30-х років – об'єктивна необхідність чи злочин проти народу?», «Внутрішня політика радянського режиму кінця 30-х років», «Сталінський режим та «вороги народу», «Злочин без терміну давності», спрямовані на підвищення у молоді національної свідомості, збереження історичної пам'яті українського народу. У бібліотеках, музеях закладів освіти організовані тематичні виставки видань творів, історичних документів, експозицій з архівних фото-і художніх матеріалів, пов'язані з роковинами Великого терору – масових політичних репресій 1937-1938 років: «Репресія мовою документів», «Минуле з гірким присмаком», «У світлі воскреслої правди».

Питання національно-патріотичного виховання в підпорядкованих фахових передвищих закладах мистецької освіти системно спрямується на формування у студентів національної свідомості, причетності до історії країни. Відповідно до річних планів роботи закладів мистецької освіти проведені цикли інформаційно-просвітницьких виховних годин та круглі столи до Дня Незалежності України, Дня українського козацтва, Дня захисника Вітчизни, до 74-ї річниці визволення України від німецько-фашистських загарбників, до роковин Голодоморів 1932-33 років, Дня Гідності та Свободи, Дня Соборності, Дня пам'яті героїв Крут, Дня пам'яті Небесної Сотні, Дня пам'яті та примирення, Дня Перемоги, Дня української вишиванки, Дня Конституції України, тощо. Традиційними стали зустрічі студентів з воїнами ООС та екскурсії до історичного музею, Дробицького Яру, тощо.

Активізована робота щодо протидії негативному впливу інформативної пропаганди іноземних та вітчизняних ЗМІ та об'єднанню навколо ідей української державності: в закладах мистецької освіти проведені бесіди з історії становлення та розвитку культури України, I етап Міжнародного конкурсу з української мови ім. П. Яцика, літературні вечори та читацькі конференції за творами українських авторів.

Протягом вересня – грудня 2019 року із широким залученням студентів та молоді Харківської області Управлінням культури і туризму обласної державної адміністрації та закладами культури проведені наступні обласні заходи: культурно-мистецькі заходи до Дня пам'яті захисників України, які загинули в боротьбі за незалежність, суверенітет і територіальну цілісність України (29.08.2019); культурно-мистецькі заходи до Дня захисника України та Дня Українського козацтва (14.10.2019), зокрема урочистої церемонії відкриття Монумента Захисників України; V Обласний патріотичний форум «Діти еднають Україну» до

100-річчя Злуки України (24.10.2019); урочиста церемонія покладання квітів до Меморіалу Слави з нагоди 75-річниці вигнання нацистів з України (28.10.2019).

Управління культури і туризму обласної державної адміністрації протягом року надавало інформаційну та всебічну організаційну допомогу громадським організаціям у проведенні на території Харківської області: культурно-мистецького заходу до початку нового навчального року (Молодіжна ГО «Молодіжний вибір», серпень), Всеукраїнському форуму-семінару «9 життів традиції» (ГО «Деревожиття», вересень), Обласному фестивалю-конкурсу патріотичної пісні «ПІСНІ НЕСКОРЕНИХ» (ГО «Культурні ініціативи», вересень), фестивалю українського танцю ГОПАКФЕСТ (Організаційний комітет фестивалю, листопад), тощо.

28 серпня 2020 року працівники комунального закладу «ОБЛАСНИЙ ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВА» взяли участь із залученням всіх охочих у Всеукраїнській акції «Сонях пам'яті» вшанування пам'яті захисників України, які загинули в боротьбі за незалежність, суверенітет і територіальну цілісність України. Виготовлено біля 200 пам'ятних знаків, розданих наступного дня членам родин захисників України під час проведення урочистих траурних заходів.

29 серпня 2020 року Департаментом культури і туризму Харківської обласної державної адміністрації організовано та проведено урочисті мітинги, присвячені вшануванню пам'яті захисників України, які загинули в боротьбі за незалежність, суверенітет і територіальну цілісність України, біля монументу захисникам України та на Алеї Слави 18 цвинтаря м. Харкова. Участь у заходах взяли члени родин загиблих захисників України, військові, курсанти закладів військової освіти, представники обласної державної адміністрації, обласної ради та міської ради.

Всі заходи з напряму національно патріотичного виховання проводилось органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування із суворим дотриманням вимог постанови Кабінету Міністрів України від 11 березня 2020 року № 211 «Про запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої корона вірусом SARS-CoV-2» (зі змінами).

Заходи з національно – патріотичного виховання широко висвітлювалася на сторінках соціальних мереж районних державних адміністрацій, об'єднаних територіальних громад області, міст обласного значення та офіційних сайтах.

До пункту 7. Розроблення методики проведення заходів щодо сприяння органами державної влади та органами місцевого самоврядування відродженню та збереженню народних промислів українців та корінних народів України.

З метою відродження та збереження народних промислів українців та корінних народів України протягом звітного періоду Департаментом культури і туризму обласної державної адміністрації, Комунальним закладом «ОБЛАСНИЙ ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВА», структурними підрозділами в сфері культури районних державних адміністрацій, виконавчих комітетів міст, селищ та об'єднаних територіальних громад відповідно до планів роботи проводились культурно-мистецькі заходи календарно-обрядового

спрямування, в межах яких організовувались виставки та майстер-класи народних промислів Слобожанщини. Зокрема, культурно-мистецький захід «Сад пісень Сквороди», фестиваль вертепів «Вертеп фест»; фольклорний фестиваль зимового календаря «Святовид», різдвяний фестиваль творчості дітей та молоді «Зимовий Сонцеворот», тощо.

А також, обласна виставка художніх робіт учнів та викладачів Ізюмської художньої школи ім. С.І. Васильківського «Різдвяний подарунок Слобожанщині», виставка витинанок «Українська витинанка», виставка «Світ писанки», Обласний семінар-практикум для керівників аматорських фольклорних колективів закладів культури клубного типу Харківської області «Річне коло свят», виставка декоративно-прикладного мистецтва «Слобожанське розмаїття», всеукраїнський відкритий конкурс-виставка декоративно-прикладного мистецтва «Слобожанські візерунки».

До пункту 11. Організація систематичного проведення заходів з національно-патріотичного виховання дітей та молоді в закладах соціального захисту дітей: притулках для дітей та центрах соціально-психологічної реабілітації дітей.

Для клієнтів закладів соціального обслуговування на базі Харківського обласного центру для ВІЛ-інфікованих дітей та молоді, Харківського обласного соціального гуртожитку для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, Харківського обласного соціального центру матері та дитини проведено заходи з національно-патріотичної тематики «Пам'ятаємо часи, що не повинні забути», «Незалежність України – свобода моя та твоя», «Герої Крутів», День Державного Прапора тощо.

Мешканці Харківського обласного соціального гуртожитку постійно беруть активну участь у міських та районних святкових заходах присвячених Дню Перемоги та Дню пам'яті та примирення (в якості волонтерів), пам'яті Героїв Небесної Сотні, Дню Конституції України та Дню незалежності України.

До пункту 12. Сприяння організації реекспозицій в музеях України та музеях при навчальних закладах краєзнавчого, етнографічного та історичного профілю з метою посилення їх національно-патріотичного впливу через представлення інформації про український визвольний рух ХХ століття, Героїв Небесної Сотні, проведення антитерористичної операції, волонтерів, громадян, які зробили значний внесок у зміцнення обороноздатності держави.

У контексті підвищення рівня патріотичного виховання учнів важливою ланкою є розвиток діяльності музеїв при закладах освіти. У закладах освіти функціонує 342 паспортизовані музеї, з них: 118 – музеїв широкого історичного профілю, 85 – військово-історичного, 47 – історії закладу освіти, 52 – етнографічного, 10 – літературного, 7 – музеїв хліба та голодомору, 8 – краєзнавчого, 5 – мистецького, 5 – природничого, 3 – галузевого, 1 – археологічного, 1 – художнього.

У тому числі в музеях широкого історичного та військово-історичного профілів існують розділи, присвячені різним сторінкам історії Другої світової війни, бойовим подіям на території інших держав та антитерористичної операції на сході

України, оформлені фотовиставки «У житті завжди є місце подвигу», «Забуттю не підлягає», «Часи не обирають...». У музеї колишніх в'язнів нацистських концтаборів «Пам'ять» Харківської загальноосвітньої школи I-III ступенів № 160 Харківської міської ради проводяться уроки пам'яті, зустрічі з колишніми в'язнями нацистських концтаборів, ветеранами Немишлянського району м. Харкова, учасниками локальних воєнних конфліктів.

40 музеїв області носять почесне звання «Зразковий музей». Музеї зберігають безцінну історико-культурну та етнографічну спадщину українського народу, яка має колосальний потенціал для освітньої діяльності. Засобами музейної педагогіки у дітей виховується активна громадянська позиція, відповідальність за свою державу, за світле майбутнє.

Протягом усього звітного періоду приміщенні КОМУНАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ «ХАРКІВСЬКИЙ ІСТОРИЧНИЙ МУЗЕЙ ІМ. М.Ф. СУМЦОВА» ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ діє виставка «Присягу двічі не дають», яку оглянуло вже більше 2,5 тис. відвідувачів музею. Крім того, у серпні 2020 року працівниками музею проведено тематичну онлайн-лекцію через Zoom-конференцію «Відважні серця. Подвиги загиблих захисників України на Донбасі».

Крім того, працівники музею відповідно річного плану роботи читають лекції та проводять тематичні екскурсії до державних свят, подій для учнів та студентів закладів освіти міста та області.

До пункту 13. Виконання обласних програм з національно-патріотичного виховання дітей та молоді.

Управлінням у справах молоді та спорту Харківської обласної державної адміністрації здійснюється робота з національно-патріотичного виховання на території Харківської області у рамках Соціальної програми розвитку фізичної культури і спорту, молодіжних ініціатив та формування здорового способу життя у Харківській області на 2019 – 2023 роки, затвердженої рішенням ХХІІІ сесії VI скликання від 06.12.2018 року № 819-VII зі змінами та Регіональної програми національно-патріотичного виховання молоді на 2019-2023 роки, затвердженої рішенням ХVІІІ сесії VII скликання від 06.12.2018 року № 818-VII .

До пункту 15. Оновлення фондів бібліотек національно-патріотичною літературою про мовно-культурну самобутність українського народу і героїзм у боротьбі за незалежність та територіальну цілісність держави.

Обласні бібліотечні заклади та бібліотеки районів області системно продовжували оновлення свої бібліотечних фондів. Серед нових видань значне місце посідає література національно-патріотичного та історико-національного спрямування.

До пункту 16. Поширення соціальної реклами, спрямованої на консолідацію суспільства навколо захисту України, популяризацію військової служби, утвердження спадкоємності традицій борців за незалежність України, донесення достовірної інформації про роль Збройних Сил, інших військових формувань,

утворених відповідно до законів України, у забезпеченні миру і стабільності в Україні.

З метою поширення соціальної реклами спрямованої на консолідацію суспільства, створені куточки популяризації військової служби, які містять національну символіку, буклети, брошури, листівки з переліком соціальних гарантій для учасників АТО, контактні телефони обласних та районних військкоматів. До проведення заходів з національно-патріотичного виховання обласними закладами соціального обслуговування та місцевими ЦСССДМ Харківської області на базі спеціалізованих формувань «Школа волонтерів» було проведено 59 заходів за участю молодіжних громадських організацій і учасників антитерористичної операції, в яких взяли участь вихованці прийомних сімей та дитячих будинків сімейного типу. Охоплено 626 осіб.

У закладах соціального обслуговування було організовано та проведено зустрічі дітей та молоді з учасниками бойових дій на Сході України і членів їхніх сімей, членів Героїв Небесної Сотні, куди були запрошені представники культури та активні громадські діячі, під час яких було організовано перегляд документальних фільмів і обговорення патріотичної позиції героїв України. Було організовано тематичні патріотичні виставки «Переможці», «Я знаю Конституцію», «Незалежність держави – наше майбутнє», у яких взяло участь 123 особи.

До пункту 21. Сприяння висвітленню в засобах масової інформації питань, пов'язаних з виконанням плану дій щодо реалізації Стратегії національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2017—2020 роки.

Аналіз регіональної преси за відповідний період свідчить про те, що засоби масової інформації висвітлювали ці питання.

Про Всеукраїнську акцію «Ангели пам'яті, яка була започаткована шість років тому і щороку проходить з 18 по 28 лютого, – розповіла Валківська районна газета «Сільські новини» (29.02.20 – ст. «Герої не вмирають, доки їх пам'ятають»). Ця акція присвячена подвигу українців, які загинули під час Революції Гідності.

Учасники акції розвішують власноруч виготовлених білих паперових ангелів на Алеї Небесної Сотні в Києві, в меморіальних і просто людних місцях інших міст і сіл. І з кожним роком прихильників тихої акції стає все більше. Тихої, бо справжня пам'ять, як і молитва, не потребує додаткових слів. Життя героїв навіть після їх смерті продовжується, доки їх пам'ятають, згадують у своїх молитвах, і саме цього зараз найбільше потребують їх душі.

Серед меморіальних заходів, що відбулися в районі, була й година пам'яті «Доки серця палають, герої не вмирають» у молодіжному центрі «Розвиток» Центральної районної бібліотеки. В ній взяли участь учні 9-А класу ліцею імені О. Масельського, 8 класу Валківської ЗОШ I-III ступенів, члени юнацького клубу «Ровесник». Школярі переглянули підготовлену для них працівниками бібліотеки тематичну відеопрезентацію з розповіддю про події лютого 2014 року на Майдані Незалежності в Києві, згадали Героїв Небесної Сотні, на вшанування їх пам'яті виготовили паперових ангелів і прикріпили їх на дерево пам'яті.

23 квітня виповнився рік з дня загибелі воїна-афганця, учасника бойових дій в складі АТО-ООС на Донеччині Юрія Миколайовича Коновода, – повідомила районна газета «Горизонти Зачепилівщини» (02.05.20 – ст. «З боєм і почуттям товаришкості»).

23 квітня 2019 року в районі селища Південне Торезького району Донецької області в результаті снайперського пострілу загинув Ю. М. Коновод, учитель історії Зачепилівської ЗОШ I-III ступенів. Ще в юності він пройшов пекельне випробовування в Афганістані, а в АТО-ООС служив молодшим сержантом 24-го окремого штурмового добровольчого батальйону «Айдар» 53 Окремої механізованої бригади ЗСУ з позивним «teacher».

11 лютого 2020 року Президент України підписав Указ про нагородження «за особисту мужність і самовідданість, виявлені під час бойових дій, зразкове виконання військового обов'язку» орденом «За мужність» III ступеня Коновода Юрія Миколайовича (посмертно). Юрій Миколайович викладав у школі історію, окрім, навчального предмета прищеплював дітям почуття обов'язку, патріотизму, відданості рідній Батьківщині. З 21 квітня в Зачепилівській школі проходив «Онлайн-фестиваль патріотичної пісні пам'яті Юрія Коновода». Участь у цьому фестивалі взяли всі учні з 5 по 11 клас, навіть учні 2-А класу побажали взяти участь у вшануванні пам'яті.

З плином часу ветеранів стає все менше, переривається жива нитка зв'язку історії з сьогоденням, а спогади про їхній незламний подвиг втрачаються, – зазначає Борівська районна газета «Трудова слава» (08.05.20 – ст. «Ціну війни і Перемоги не можна забувати»).

Отже, з нагоди 75-річчя Великої Перемоги вихованці гуртка «Історичне краєзнавство» Борівської БДЮТ, що працює на базі Першотравневої ЗОШ I-III ступенів, зустрілися з ветераном, який проживає на території Першотравневої сільської ради – 94-річним Олексієм Пилиповичем Ніколенком, котрий розпочав свій бойовий шлях 17-річним юнаком в Росії і закінчив його в Чехословаччині. Ветеран нагороджений медалями «За взяття Берліна», «За звільнення Праги», «За бойові заслуги» та ін.

Учні 10-11 класів Анжеліка Колісник, Ельвіра Колеснік, Євгеній Дзимінський та Олександра Івахненко разом із керівником гуртка Ю. М. Ляпкою щиро раділи спілкуванню з ветераном, уважно, з цікавістю слухали його спогади про війну та післявоєнні роки.

Про урочистості з нагоди нагородження учасників дитячо-юнацького конкурсу патріотичної писемності «Україна – наш дім», який був організований громадськими організаціями «Ветерани АТО міста Ізюм» та «Українське об'єднання учасників бойових дій та волонтерів АТО і ООС у місті Ізюм», – розповіла районна газета «Обрії Ізюмщини» (16.07.20).

Привітали присутніх голова ГО «Ветерани АТО міста Ізюм» Олександр Чернов, голова ГО «Українське об'єднання учасників бойових дій та волонтерів АТО і ООС у місті Ізюм» Олександр Ващенко. Вони подякували керівництву міста за підтримку, а конкурсантам побажали успіхів у навчанні та творчості. Разом із

спонсором проекту Надією Шпицею очільники громадських організацій вручили переможцям дипломи та подарунки.

Під час заходу відбулася презентація однойменної збірки, куди увійшли твори учасників конкурсу патріотичної писемності «Україна – наш дім». Газета підкреслює, що такі конкурси корисні. Вони дають можливість пересвідчитися, що в громаді є потужний творчий потенціал, є патріотично налаштована молодь, якою можна пишатися.

30 липня 2020 року побратими, громадськість Великобурлуччини віддали шану пам'яті земляку, учаснику АТО, солдату 25-ї Окремої повітряно-десантної бригади Дмитру Посохову, – повідомила районна газета «Вісник Великобурлуччини» (07.08.20 – ст. «Пам'ять нетлінна»). Цього дня 2014 року він загинув під час спроби батальйону взяти штурмом місто Шахтарськ Донецької області.

На заході пам'яті була присутня мама Дмитра Інна Посохова, директорка та вчителі Площанського ліцею, де навчався Дмитро, представники райвійськкомату, первинної ветеранської організації села. Низько схиливши голову перед подвигом 24-річного десантника, Великобурлучський селищний голова Віктор Терещенко подякував батькам за виховання сина Героя, який до останнього подиху захищав Україну від ворога і наголосив, що російсько-українська війна триває і ніхто не повинен забувати про це. До пам'ятного знака відважному десантнику Дмитру Посохову біля навчального закладу та до могили солдата в селі Плоске були покладені квіти.

До пункту 22. Організація та проведення у бібліотеках книжкових виставок, презентацій видань, інших заходів, спрямованих на висвітлення інформації про героїчні вчинки воїнів — учасників антитерористичної операції, волонтерів та громадян, які зробили значний внесок у зміцнення обороноздатності держави.

У читальних залах обласних бібліотек працюють постійно діючі виставки періодичних видань щодо подій в зоні ООС (АТО) «Нескорені», «Україна: історія Незалежності», один з розділів якої присвячений вшануванню подвигу Героїв Небесної Сотні та Героїв ООС (АТО), «Славні нащадки козацького роду».

Протягом звітнього періоду в обласних бібліотеках та бібліотеках підпорядкованих закладів фахової передвищої мистецької освіти експонувались книжкові виставки: «Сила нескорених», «Україно, я твоя краплинка», «Живу тобою, Україно мила», «Воїни не вмирають», «Тільки з пам'яті пам'ять не стерти», «Україна у просторі і часі», «Шлях мужності та слави», «Холодне слово – війна».

Продовжується збір та постійне експонування особистих речей воїнів АТО/ООС, артефактів війни, які зібрані у музеї ООС (АТО) «Блокпост пам'яті. Харків» Обласного комунального закладу «ХАРКІВСЬКА ОБЛАСНА БІБЛІОТЕКА ДЛЯ ДІТЕЙ». У 2020 році цей інформаційний ресурс виставлений у соціальних мережах, а також, на відеохостінгу YouTube (канал «Bibliomiste4ko» (<http://bibl.kharkiv.ua>)).

Крім виставок в Обласному комунальному закладі «ХАРКІВСЬКА ОБЛАСНА БІБЛІОТЕКА ДЛЯ ЮНАЦТВА» в жовтні 2019 року організовано та проведено вечір мужності «Сучасні герої України».

До пункту 23. Реалізація Всеукраїнського історико-краєзнавчого проекту до 100-річчя Української революції 1917—1921 років «Місяця пам'яті Української революції».

Визнаючи значимість Української революції 1917-1921 років, високо оцінюючи внесок у цю історичну подію українського народу, віддаючи належне вшанування пам'яті її учасників, у закладах освіти області проведено тематичні заходи, а саме:

- уроки пам'яті, лінійки-реквієми, учнівські конференції, семінари за темами: «Українська революція: головні події, постаті», «Українська революція 1917-1921 років. Крізь призму історії», «Історичне значення Української революції 1917-1921 років», «Українська революція. Перша світова війна», «Лютнева революція. Формування Центральної Ради», «Утворення Української Народної Республіки», «Боротьба на заході країни: Західно-Українська Народна Республіка», «Політичні сили в боротьбі за владу в Україні», «Держава і право України 1917-1920», «Українська державність у 1917-1919 роках», «Сучасна історіографія національно-демократичної революції в Україні 1917-1920 років», «Боротьба за українську державність (квітень 1918 р. – 1921 р.)», «2017 рік – Рік Української революції 1917-1920 років», «Затвердження Тризуба державним гербом УНР» (Богодухівський, Балаклійський, Красноградський, Сахновщинський, Шевченківський, Чугуївський, Харківський, Золочівський райони, м. Люботин, м. Ізюм, м. Чугуїв, м. Первомайський);

- години спілкування, засідання у форматі «круглих столів» за темами: «Міхновський М.І. – ідеолог державної незалежності України, засновник і перший ідеолог українського націоналізму», «Лютнева революція 1917 року й Україна. Початок Української революції. Утворення Української Центральної Ради (УЦР)», «Михайло Грушевський. Українські політичні партії. Український національний Конгрес. Початок українізації армії. Вільне козацтво», «Україна – соборна, сильна, вільна», «На сторожі прав і вольностей Української землі», «Україна в боротьбі за збереження державної незалежності (1918-1920 років)», «Заснування Української академії наук», «Чому Україна не змогла здобути незалежність у 2017-2021 роках?» (Нововодолазький, Великобурлуцький, Валківський, Богодухівський, Дергачівський, Краснокутський, Первомайський райони, м. Ізюм, м. Люботин, м. Куп'янськ, м. Лозова);

- перегляд та обговорення фільму «Холодний яр».

У бібліотеках (музеях) закладів освіти функціонують постійно діючі тематичні виставки видань творів, історичних документів, експозиції з архівних фото- і художніх матеріалів, що ілюструють події Української революції 1917-1921 років, діяльність провідних діячів визвольного руху.

На базі Харківського державного автотранспортного коледжу відбулась обласна студентська науково-теоретична конференція «Сторіччя української

революції: актуальні проблеми державотворення України». Теми, обрані студентами, присвячені ролі жінок у подіях Першої світової війни та Української революції; діяльності Національної Академії Наук; 100 – річчю Акту Злуки Українських земель; Державному центру УНР в екзилі (1921 – 1992 рр.) тощо.

У Комунальному закладі «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради відбулася студентська конференція «Українська Центральна Рада на чолі української національно-визвольної революції».

На базі Українського державного університету залізничного транспорту відбулася науково-практична конференція, присвячена початку Української національно-демократичної революції, а також засідання дискусійного клубу на тему «Національна ідентифікація в епоху глобалізації».

Продовжується робота щодо підготовки матеріалів до проєкту «Місця пам'яті Української революції 1917-1921 років» обласною науково-редакційною групою, створеною розпорядженням голови обласної державної адміністрації від 28.08.2018 № 503, до складу якої увійшли представники Управління культури і туризму Харківської обласної державної адміністрації та Обласного комунального закладу «ХАРКІВСЬКИЙ НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ОХОРОНИ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ».

До пункту 25. Сприяння увічненню пам'яті борців за незалежність України у ХХ столітті, осіб, які брали участь у захисті суверенітету та територіальної цілісності України, а також в антитерористичній операції на сході України, шляхом найменування чи перейменування в установленому порядку на їх честь об'єктів топоніміки, навчальних закладів, встановлення пам'ятних знаків і меморіальних дощок.

У закладах освіти Харківщини проведено заходи щодо вшанування пам'яті 147 воїнів-земляків, які загинули на території антитерористичної операції на сході України, а саме:

- на фасадах 58 закладів загальної середньої освіти, де навчалися воїни, які загинули на території АТО, встановлено 62 меморіальні дошки щодо вшанування пам'яті 63 осіб;

- у приміщенні Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна встановлено меморіальну дошку щодо вшанування пам'яті 4-х випускників вищого навчального закладу, які загинули на території АТО;

- у приміщеннях 24 закладів загальної середньої освіти встановлено 24 пам'ятні стенди;

- у Харківському національному університеті Повітряних Сил імені І.Кожедуба встановлено 1 стенд щодо вшанування пам'яті воїнів-випускників вищого закладу освіти.

- відповідно до рішення XLV сесії Близнюківської районної ради від 10.09.2015 № 820-VI Лукашівській ЗОШ I-III ст. Близнюківської районної ради присвоєно ім'я випускника, вчителя закладу Олега Чепеленка.

- у приміщеннях 47 закладів освіти встановлені пам'ятні знаки, щодо вшанування пам'яті 54 воїнів.

Усього в закладах освіти області створено 54 куточки Слави (Пам'яті) щодо вшанування пам'яті 54 осіб, які загинули на території антитерористичної операції на сході України, встановлено 63 меморіальні дошки щодо вшанування пам'яті 66 осіб та – 25 стендів (вшанування пам'яті 27 осіб).

Протягом звітного періоду на території Харківської області встановлено 3 пам'ятних знаки та 2 пам'ятника, присвячених учасникам операції об'єднаних сил та антитерористичної операції. Також, відповідно до рішення Дергачівської районної ради від 16.06.2020 № 1516-10 комунальному закладу «Великопроходівський лицей» Дергачівської районної ради Харківської області присвоєно ім'я Героя України Сергія Михальчука та перейменовано на комунальний заклад «Великопроходівський лицей імені Героя України Сергія Михальчука» Дергачівської районної ради Харківської області.

Крім того, в Харківській області встановлено 82 меморіальні дошки учасникам операції об'єднаних сил та антитерористичної операції.

До пункту 35. Залучення до діяльності обласних координаційних рад з питань національно-патріотичного виховання східних і південних регіонів України громадських активістів з інших регіонів України, які мають досвід у сфері національно-патріотичного виховання дітей та молоді.

На виконання постанови Кабінету Міністрів України від 07.12.2016 №999 «Про затвердження Типового положення про координаційну раду з питань національно-патріотичного виховання при місцевій державній адміністрації» у Харківській області розпорядженням голови обласної державної адміністрації від 12.01.2016 № 6 утворено координаційну раду з питань національно-патріотично виховання та затверджено Положення про координаційну раду з питань національно-патріотично виховання при Харківській обласній державній адміністрації, затверджено її персональний склад у кількості 49 осіб із числа представників громадських організацій, державних установ та інших соціальних інституцій, що опікуються питанням національно-патріотичного виховання.

Протягом звітного періоду проведено 3 засідання координаційної ради з питань національно-патріотичного виховання при Харківській обласній державній адміністрації, у т. ч. на території 92 –гої окремої механізованої частини А0501 Міністерства оборони України, Чугуївського району, Харківської області.

До пункту 36. Забезпечення проведення тижнів правової освіти та національно-патріотичного виховання, спрямованих на розвиток у дітей та молоді почуття власної гідності, усвідомлення своїх прав і обов'язків у суспільстві.

У рамках правопросвітницького проекту «Я маю право» у закладах загальної середньої освіти області проведені тижні правової освіти:

- бесіди за темами: «Мої права», «Правила і закони суспільного життя», «Статуси і ролі особистості в соціумі: правовий аспект»;

- засідання у форматі «круглих столів» за темами: «Порушення прав людини: експлуатація та торгівля», «Права особистості та суспільні обов'язки на захисті суверенності й державності України», «Основні права і обов'язки сучасного громадянина України»;

- тематичні виставки літератури, документів, тематичних стендів за темами: «Закон і ми», «Освіта та право».

У закладах освіти області проведені тижні національно-патріотичного виховання, у рамках яких відбулися:

- уроки мужності, лекції, семінари, бесіди, святкові концерти за участі учасників Революції гідності, ветеранів війни та військової служби, учасників українського визвольного руху, членів сімей загиблих (померлих) воїнів за темами: «Односельці – учасники антитерористичної операції на сході України», «Історії воїнів АТО: Ми боремося за українську землю», «Біля мужніх людей схиляю коліно», «В єдності сила українського народу»;

- засідання у форматі «круглих столів» із питань вивчення воєнно-політичної історії України та історії українського війська, за темами: «Тільки тим історія належить, хто за неї бореться й живе», «Запах війни», «Лиш тільки той достойний слави і свободи, хто кожен день за них іде у бій».

У рамках правопросвітницького проекту «Я маю право» у закладах професійної (професійно-технічної) освіти проведені:

- за участі працівників міських (районних) бюро правової допомоги проведено відеолекторії на тему: «Попередження правопорушень та злочинів у молодіжному середовищі»;

- зустрічі учнів з фахівцями центрів соціальних служб для сім'ї, центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги;

- зустрічі учнів з фахівцями Юридичного Департаменту Харківської обласної державної адміністрації «Адміністративна та кримінальна відповідальність неповнолітніх»

- лекції «Як протидіяти домашньому насильству»;

- тренінги «Торгівля людьми – порушення прав людини»;

- виставки літератури за загальною темою «міжнародне та українське право з питань захисту прав людини»;

- соціологічні опитування «Що ми знаємо про свої права та обов'язки».

До пункту 37. Проведення разом з громадськими організаціями заходів, тематичних змін національно-патріотичного спрямування у дитячих закладах оздоровлення та відпочинку.

Ураховуючи епідеміологічну ситуацію, організація діяльності закладів освіти області та м. Харкова здійснюється відповідно до постанов Кабінету Міністрів України від 20.05.2020 № 392 «Про встановлення карантину з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, та етапів послаблення протиепідемічних заходів», від 22.07.2020 № 641 «Про встановлення карантину та запровадження посилених протиепідемічних заходів на території із значним поширенням гострої респіраторної хвороби COVID-19», спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, розпоряджень голови Харківської обласної державної адміністрації від 22.05.2020 № 272 «Про запобігання поширенню на території Харківської області коронавірусу COVID-19», від 31.07.2020 № 463 «Про встановлення карантину на території

Харківської області», рішень позачергового засідання регіональної комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій Харківської області (протокол від 22.05.2020 № 13, протокол від 30.07.2020 № 19). З огляду на вище зазначене, влітку 2020 року заклади відпочинку з денним перебуванням на базі закладів освіти міста Харкова й області та позаміські заклади оздоровлення та відпочинку системи освіти не функціонували.

До пункту 39. Сприяння проведенню культурно-мистецьких заходів, що відтворюють події з історії України.

У Комунальному закладі «Харківський обласний Палац дитячої та юнацької творчості» 18 січня 2020 року відбулося V обласне свято-фестиваль дитячих фольклорних колективів «Щедрий вечір» за підтримки Харківського обласного відділення Всеукраїнського об'єднання ветеранів, з метою активізації краєзнавчої роботи, розширення художньо-естетичного та краєзнавчого напрямків позашкільної освіти, підтримки юних обдарувань, виконавців, краєзнавців і народознавців, які збирають, досліджують, вивчають звичаї та традиції Слобожанського краю. Яскраві обрядові дійства новорічно-різдвяного циклу, вокальні виступи колядування та щедрування Слобожанщини у двох номінаціях «Обрядова дія» та «Гуртове виконання» представили 19 творчих колективів закладів освіти області (понад 300 осіб).

З метою гідного вшанування подвигу учасників Революції Гідності, увічнення пам'яті Героїв Небесної Сотні у закладах загальної середньої освіти області проведені тематичні заходи:

- години спілкування, уроки мужності за темами: «Герої нашого краю – патріоти України, єдиної суверенної держави», «Герої сьогодення», «Подвиг, що невідкладний часу», «Небесна Сотня – то в душі вогонь», «Янголи не вмирають», «Вічна пам'ять синам України, що стали героями в наших очах», «Революція гідності: ідеали демократії, європейське майбутнє України», спрямовані на висвітлення патріотизму громадян, які в лютому 2014 року на Майдані постали на захист демократичних цінностей, прав і свобод людини;

- у музеях (бібліотеках) оформлені тематичні виставки художньої літератури, фотовиставки експозицій за темами: «Україна в боротьбі за державність», «В єдності сила народу», «І пам'ять серця, і вічний смуток», «Революція гідності», «Герої не вмирають... Просто йдуть...»;

- організовано перегляд фільмів про події в Україні восени 2014 року та в листопаді 2013 року «Перша смерть» (повість про тих, хто загинув за свободу і за свою державу), «Самооборона» (спогади учасників як виникла самооборона Майдану), «Небесна Сотня» (спогади очевидців про революційні події в Україні в листопаді 2013 року), «Палюча зима: боротьба України за свободу».

ПІБ Героя Небесної Сотні	Місце загибелі	Заклад освіти, що закінчив	Вшанування пам'яті
--------------------------------	-------------------	-------------------------------	--------------------

<p>Зубенко Владислав Віталійович, Герой Небесної Сотні</p>	<p>м. Київ, майдан Незалежності, лютий 2014 року</p>	<p>Комунальний заклад «Харківська спеціалізована школа І-ІІІ ступенів № 15 з поглибленим вивченням окремих предметів Харківської міської ради Харківської області», Український державний університет залізничного транспорту</p>	<p>У закладі загальної середньої освіти встановлено пам'ятний стенд щодо вшанування пам'яті Зубенка В.В. та створено куточок Пам'яті. В університеті встановлено меморіальну дошку; відкрито лабораторію інформаційних систем і технологій імені Героя України В. Зубенка; організовано виставку історичних документів «Герої не вмирають»</p>
<p>Котляр Євгеній Миколайович, Герой Небесної Сотні</p>	<p>м. Київ, вулиця Інститутська, 20.02.2014</p>	<p>Харківський педагогічний ліцей № 4 Харківської міської ради Харківської області, Харківський національний університет радіоелектроніки</p>	<p>У ліцеї встановлено меморіальну дошку та 2 стенди - в музеї закладу. В університеті встановлено меморіальну дошку</p>

З метою гідного вшанування подвигу українського народу, його визначного внеску у перемогу Антигітлерівської коаліції у Другій світовій війні, увічнення пам'яті про загиблих воїнів, жертв війни та з нагоди 75-ї річниці перемоги над нацизмом у Другій світовій війні у закладах освіти області проведено в онлайн режимі тематичні заходи

- лекції, засідання у форматі «круглих столів», вечори пам'яті, за темами: «Україна у Другій світовій війні», «Ветеран у родині», «Дякуємо за мир, мужність і відвагу крізь покоління!»;

- уроки пам'яті «Війна і пам'ять поколінь», присвячені 75-й річниці перемоги над нацизмом у Другій світовій війні;

- учнівські конференції з історії Другої світової війни за темами: «Друга світова війна в історії мого краю», «Жіночі історії війни: вони боролися за українську землю», «Мужність і відвага крізь покоління», «Одна на всіх перемога», присвячені ролі українського народу у Другій світовій війні;

- виставки художніх творів, творів мистецтва, історичних документів, експозицій з архівних фото - і художніх матеріалів, що висвітлюють події часів Другої світової війни за темами: «Уклін живим, загиблим – слава», «Пам'ятай

минуле заради майбутнього», «Тільки пам'ять не сивіє», «Зв'язок поколінь засобами мистецтва».

З метою вивчення героїчних сторінок історії українського народу періоду Другої світової війни в закладах загальної середньої освіти Красноградського, Дергачівського, Краснокутського, Харківського, Балаклійського, Чугуївського районів проведені в режимі онлайн учнівські конференції, семінари за темами: «Якою ціною було завойоване щастя...», «Пам'ять про війну як застереження від її повторення», «У війни не жіноче обличчя», «Жінки у Другій світовій війні. Життя і долі», «Місія жінки: від опіки родини до захисту Батьківщини», «Фронтові дороги», спрямовані на формування в учнів особистісно-ціннісного ставлення до подій Другої світової війни.

До пункту 43. Проведення шкільних, районних, міських, обласного етапів Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура»).

У зв'язку з епідеміологічною ситуацією шкільні, районні, міські, обласні етапи Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура») у 2020 році не проводилися.

23.05.2020 відбувся Всеукраїнський онлайн-конкурс «Відун». Серед 325 переможців та призерів конкурсу є також учні та вихованці закладів освіти Харківщини, а саме:

рій «Чайка» Комунального закладу «Первомайський ліцей № 7 Первомайської міської ради Харківської області» (II місце);

рій «Безстрашні мурахи» Нововодолазького ліцею №3 Нововодолазької селищної ради Харківської області (II місце);

рій «Характерники» Лозівської загальноосвітньої школа I-III ступенів № 11 Лозівської міської ради Харківської області (II місце);

гурток «Історичне краєзнавство» Балаклійської станції юних натуралістів Балаклійської районної ради Харківської області (II місце);

рій «Сокіл» Ізюмської загальноосвітньої школа № 4 I-III ступенів Ізюмської міської ради Харківської області (II місце);

рій «Унікум» Гусарівської загальноосвітньої школи I-III ступенів Барвінківської районної ради Харківської області (II місце);

рій «Добровільський дозор» Добровільської загальноосвітньої школи I-III ступенів Близнюківської районної ради Харківської області (III місце);

рій «Нащадки козаків» Ізюмської загальноосвітньої школи I-III ступенів № 5 Ізюмської міської ради Харківської області (III місце);

рій «Козаки» Ізюмської гімназії № 3 Ізюмської міської ради Харківської області (III місце);

рій «Нащадки козаків» Комунального закладу «Лиманська загальноосвітня школа I-III ступенів Зміївської районної ради Харківської області» (III місце);

рій «Таранівський імені Якова Іскри» Комунального закладу «Таранівська загальноосвітня школа I-III ступенів імені Героїв-Широнінців Зміївської районної ради Харківської області» (III місце).

До п. 44. Проведення громадських обговорень регіональних заходів з національно-патріотичного виховання дітей та молоді.

Управлінням у справах молоді та спорту облдержадміністрації у тісній співпраці з громадськими організаціями розроблено та направлено до Києва 2 проекти щодо проведення на території Харківської області всеукраїнських заходів з національно - патріотичного виховання спільно з інститутами громадянського суспільства.

До пункту 45 Сприяння розвитку пластового (скаутського) руху в Україні.

З метою виховання підростаючого покоління на засадах моралі, здорового способу життя і любові до рідного краю у закладах освіти області для учнівської молоді організуються інформаційні години, бесіди, лекції з питань історії становлення і розвитку українського скаутського руху. У бібліотеках навчальних закладів оформлені тематичні виставки художньої літератури, історичних документів з питань історії українського скаутського руху. Протягом березня-квітня 2020 року у закладах освіти для старшокласників в онлайн режимі відбулися засідання у форматі «круглого столу» за темою «Мета, принципи і методи скаутського руху», під час яких учнями обговорено умови та засади формування скаутських організацій.

З метою об'єднання зусиль громадських організацій та державних установ спрямованих на підвищення поінформованості молоді щодо мети, цілей та завдань найбільшої та найстаршої скаутської організації України; формування навичок здорового способу життя на прикладі діяльності пластового руху; всебічного, патріотичного виховання та самовиховання української молоді, як свідомих, відповідальних і повновартісних громадян місцевої, національної та світової спільноти Управлінням у справах молоді та спорту облдержадміністрації спільно з Харківським обласним осередком молодіжної організації «Пласт-Національна скаутська організація України» проводяться спільні заходи з національно-патріотичного виховання на прикладі Харківського регіону.

З 29 лютого по 01 березня 2020 року спільно Відокремленим підрозділом молодіжної організації «Пласт – Національна скаутська організація» проведено семінар-тренінг «Пласт - від істоків до сучасності».

До пункту 46. Сприяння діяльності клубів, центрів національно-патріотичного виховання дітей та молоді, позашкільних навчальних закладів, які здійснюють національно-патріотичні заходи.

У квітні 2020 року в Комунальному закладі «Харківський обласний Палац дитячої та юнацької творчості» в онлайн режимі традиційно функціонувала обласна виставка дитячих творчих робіт «Чорнобиль – довгий слід трагедії», організована Департаментом науки і освіти.

У закладах позашкільної освіти проводиться експедиція учнівської молоді «Моя Батьківщина – Україна» за напрямками: «З попелу забуття», «Духовна спадщина мого народу», «Козацькому роду нема переводу», «Із батьківської криниці». Учасники експедиції вивчають родинні традиції і свята, обряди, здійснюють дослідження духовних джерел українського народу, козацької доби,

періоду Другої світової війни, проводять зустрічі із свідками цих подій, записують їх спогади, вивчають документальні свідчення.

До пункту 47. Сприяння проведенню національно-патріотичних заходів органами учнівського, студентського самоврядування.

Значну увагу лідери учнівського самоврядування області приділяють вихованню патріота і громадянина України. З 2014 року Харківською обласною радою старшокласників реалізується проект «Допоможи герою АТО» у районах (містах) області, в рамках якого відбуваються акції «Повертайся живим», «Лист пораненому». Під час проведення заходів проекту відбуваються зустрічі з воїнами Збройних Сил України, Національної гвардії України, концертні виступи, діти та учнівська молодь пишуть листи воїнам із подякою за мужність, виробляють сувеніри-обереги, збирають солодоші.

У Державному закладі професійної(професійно-технічної)освіти «Харківське вище професійне училище швейного виробництва та побуту» проводиться робота щодо підтримки воїнів Збройних Сил України. Парламент училища ініціював акцію «Допоможи Українській армії», приурочену до Дня захисника України. Волонтери училища підготували подарунки для поранених військовослужбовців Військово-медичного клінічного центру Північного регіону.

До пункту 48. Проведення освітньо-просвітницьких заходів з питань формування здорового способу життя, профілактики правопорушень.

Протягом звітнього періоду проведено 1108 заходів з формування здорового способу життя, що складає 30,9 % від загальної кількості заходів. Цими заходами охоплено 44763 особи.

З метою створення умов для формування навичок здорового способу життя в молодіжному середовищі систематично проводяться лекції, бесіди, тренінги, семінари, відеолекторії, «круглі столи», диспути, дискусії, діалоги, акції, місячники, направлені на пропаганду здорового способу життя.

Управління співпрацює з понад 50 громадських організаціями, серед них найактивніші - Харківське обласне відділення Всеукраїнської благодійної організації «Всеукраїнська мережа людей, які живуть з ВІЛ/СНІД», «Мережа 100% життя», молодіжна громадська організація «Харківський обласний центр волонтерів», Благодійний Фонд «ХБО «Благо», БО БФ «Харків з тобою», БФ «ХБО «Надія є», ГО «Здорова нація – здорова Україна», ГО «Мир», БО БФ «Золотий Пегас», та інші.

У червні Управлінням у справах молоді та спорту облдержадміністрації спільно Благодійною організацією «Мережа 100 відсотків життя» проведено акцію «Молодь проти наркотиків» з метою об'єднання зусиль громадських організацій та державних установ спрямованих на підвищення рівня здоров'я молоді та запобігання розповсюдження наркозалежності у молодіжному середовищі шляхом долучення молоді до соціально значущих справ та підвищення рівня обізнаності молоді щодо наслідків вживання наркотичних речовин.

Протягом II кварталу 2020 року КУ «Харківський обласний центр молоді» на базі on-line платформи «ZOOM» проведено вебінар для модераторів Харківської

області на тему: «Альтернативні форми та методи роботи із підлітками «групи ризику»». Під час проведення заходу надавалася теоретичні знання для вихователів та модераторів які працюють з молоддю групи ризику у Харківській області; вебінари для студентів ВНЗ м. Харкова на тему «Профілактика ризикованої поведінки. Сучасні платформи, сайти та додатки, які можна використовувати для розвитку та збереження здоров'я», з метою профілактики ризикованої поведінки, сприяння зниженню розповсюдження ВІЛ-інфекції серед підлітків, які мають досвід вживання наркотичних речовин, та їх сексуальних партнерів шляхом покращення доступу до якісних послуг з профілактики ВІЛ, лікування та підтримки в містах та селах Харківської області; профілактичний on-lineквест для підлітків Харківської області «Наркотики? Не моя тема!». Проходження on-lineквесту молоддю з районів Харківської області, проведення профілактичної роботи серед молоді у форматі квесту, набуття та засвоєння молоддю нових знань про здоровий спосіб життя, формування позитивної мотивації щодо здорового способу життя, культури здоров'я.

Питання формування здорового способу життя, профілактики ВІЛ-інфекції включено до змісту лекцій «Формування здорового способу життя», «Організація превентивного виховання в умовах навчального закладу», «Психологічні аспекти превентивного виховання», «Психологічні аспекти соціально небезпечних явищ» курсів підвищення кваліфікації Комунального вищого навчального закладу «Харківська академія неперервної освіти».

У програми спецкурсів превентивного напрямку з навчання педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти інтегровано питання протидії ВІЛ-інфекції/СНІДу. У визначений період проведено 3 тематичні короткотривалі спецкурси «Формування здорового способу життя та профілактика ВІЛ/СНІДу» для педагогічних працівників – тренерів курсу «Захисти себе від ВІЛ», 2 тематичні спецкурси «Домедична допомога в системі роботи педагогічного працівника» для інструкторів із фізичної культури закладів дошкільної освіти та вчителів фізичної культури ЗНЗ.

Під час проведення в онлайн режимі семінарів-практикумів з елементами тренінгу у межах школи-майстерні за програмою виховних заходів із питань протидії торгівлі людьми «Особиста гідність. Безпека життя. Громадянська позиція» розглядалися питання формування толерантного ставлення, профілактики стигматизації та дискримінації ВІЛ-інфікованих осіб.

Лекції на теми: «Валеологічні основи життєдіяльності людини», «Комплексні підходи до охорони праці та безпеки життєдіяльності в навчальних закладах», «Основні принципи моделювання позакласної та позашкільної фізкультурно-оздоровчої роботи», «Дитиноцентризм. Захист прав дитини як соціально-педагогічна проблема», «Психологічні аспекти розвитку, навчання і виховання дитини в умовах навчального закладу», «Формування здоров'язбережувальної компетентності учнів», «Тенденції сучасної освіти на основі розвитку життєвих навичок», «Технології інклюзивної освіти» прослухали в онлайн режимі понад 2000 педагогічних працівників усіх категорій.

В онлайн режимі проведено науково-методичні заходи щодо формування в учнів відповідального ставлення до свого здоров'я та здоров'я оточуючих, свідомого вибору здорового способу життя, розвитку здоров'язбережувальної компетентності.

У рамках Всеукраїнського тижня громадського здоров'я в закладах професійної (професійно-технічної) освіти проведені в онлайн режимі тематичні заходи, спрямовані на виховання здорового способу життя, правильного здорового харчування, а саме: виховні години «За здоровий спосіб життя», «В майбутнє – здоровими!», «Дивовижний світ без шкідливих звичок», «Скажи НІ тютюну, алкоголю, наркотикам!»; уроки виробничого навчання «День здорового харчування»; спортивні змагання «В здоровому тілі – здоровий дух!».

Всі заходи з наряду здорового способу життя проводилось органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування із суворим дотриманням вимог постанови Кабінету Міністрів України від 11 березня 2020 року № 211 «Про запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2» (зі змінами).

Робота з формування здорового способу життя широко висвітлювалася на сторінках соціальних мереж районних державних адміністрацій, об'єднаних територіальних громад області, міст обласного значення та офіційних сайтах.

До пункту 49. Підтримка та розвиток на регіональному рівні національних видів спорту «спас», «бойовий гопак».

За підтримки Управління у справах молоді та спорту Харківської обласної державної адміністрації проводяться навчально-тренувальні збори, чемпіонати області з козацького двобою та рукопашного бою «Спас». Окрім того, спортсмени Харківської області беруть активну участь у чемпіонатах та Кубках України.

До пункту 50. Сприяння впорядкуванню та упорядженню парків, скверів, місць поховань невідомих солдатів, братських могил, меморіалів та об'єктів, які увіковічують пам'ять загиблих за незалежність і територіальну цілісність України, історичних пам'яток.

У закладах освіти районів (міст), об'єднаних територіальних громад визначено відповідальних осіб від закладів та проведено заходи щодо впорядкування братських і одиноких могил,obeliskів (операція «Забуті могили»). Педагогічними працівниками закладів освіти області проводяться бесіди, години спілкування, інші просвітницькі заходи з учнями стосовно запобігання актам вандалізму та руйнуванню місць поховання осіб, які загинули (пропали безвісти) під час Другої світової війни.

До пункту 51. Посилення співпраці з військовими комісаріатами щодо підготовки молоді до збройного захисту держави, організація проведення навчально-польових зборів на базі військових частин, профорієнтаційної роботи.

На офіційному веб-сайті Харківського обласного військового комісаріату постійно висвітлюються публікації:

1) про хід проведення призову на строкову військову службу та військову службу за контрактом, зокрема Міністерством оборони України рекомендовано

головам призовних комісій розглядати питання надання відстрочки від призову на строкову військову службу придатних за станом здоров'я громадян України віком 18 - 19 років. У разі бажання - громадянам зазначеної категорії проходити строкову військову службу за їх письмовою згодою;

2) про стан комплектування Збройних Сил України та інших військових формувань військовослужбовцями строкової служби та хід виконання планового завдання в Харківській області з відбору кандидатів на військову службу за контрактом;

3) про вшанування пам'яті загиблих героїв;

4) про збільшення грошового забезпечення для військовослужбовців за контрактом;

5) про переваги військової служби за контрактом для майбутніх офіцерів випускників;

6) про заходи проведені спільно з цивільним населенням;

7) про виконання заходів зміцнення територіальної оборони Харківщини;

8) про зміни порядку прийому громадян у зв'язку з запобіганням випадків захворювань спричиненої коронавірусом «SARS-CoV-2».

Всі заходи з проведення призову на строкову військову службу проводились в умовах обмежень, визначених постановою Кабінету Міністрів України від 11 березня 2020 року № 211 «Про запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2» (зі змінами).

Харківським обласним військовим комісаріатом на базі відпочинку «Лісова поляна» (с. Коропове) проведений військово-спортивний табір з цілодобовим перебуванням учнівської молоді Харківського району та членів Громадської організації «Військово-спортивний клуб «Скорпіон».

У навчальних закладах проводилися заходи, щодо вшанування пам'яті воїнів-земляків, які загинули на території ООС (АТО) на сході України.

Департамент оборонної, мобілізаційної роботи та взаємодії з правоохоронними органами тримає на постійному контролі питання співпраці з військовими комісаріатами, щодо національно-патріотичного виховання молодого покоління.

Інформація Херсонської обласної державної адміністрації

На виконання розпорядження Кабінету Міністрів України від 18 жовтня 2017 року № 743-р обласна державна адміністрація надає інформацію про стан виконання плану дій щодо реалізації Стратегії національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2016 - 2020 роки, Департамент освіти, науки та молоді обласної державної адміністрації інформує про наступне.

Завдання Плану заходів щодо реалізації Стратегії національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2017-2020 роки включено до заходів обласної комплексної програми з національно-патріотичного виховання «Дитина -

громадянин – патріот Батьківщини» на 2016 – 2021 роки, затвердженої рішенням сесії обласної ради від 09 вересня 2016 року №226.

Пріоритетним напрямом у позашкільній освіті залишається національно-патріотичне виховання дітей та молоді. Так, у закладах позашкільної освіти області в 2020 році працюють 147 військово-патріотичних гуртків (2577 вихованців) проти 132 гуртків у 2019 році (1975 вихованців).

З метою національно-патріотичного виховання учнівської молоді, комунальним закладом «Центр туристсько-краєзнавчої творчості учнівської молоді» Херсонської обласної ради організовано проведення 4-денної туристсько-краєзнавчої експедиції «Нижньодніпровські плавні» для вихованців закладу позашкільної освіти; 3-денних навчально-тренувальних зборів (р.Кошова).

З 7 по 12 липня вихованці гуртків «Юні туристи-краєзнавці» та «Джура» здійснили експедицію «Стежками давньої Гілеї», яка проходила на території Кінбурнської коси.

З 03 по 07 серпня вихованці здійснили водну туристсько-краєзнавчу експедицію «Козацькими стежками» по Дніпру та його притокам Конка, Чайка. Протяжність маршруту – 90 км.

Матеріали експедиції будуть брати участь у Всеукраїнському конкурсі на кращу туристсько-краєзнавчу експедицію учнівської молоді з активним способом пересування «Мій рідний край».

З метою відзначення Дня Державного Прапора України та 29-ї річниці незалежності України, на базі обласних літніх профільних шкіл для талановитої та обдарованої молоді Херсонської області 24 серпня 2020 року проведено засідання «круглого столу» «Становлення та формування громадської думки в незалежній Україні».

Крім того, 30 курсантів Херсонської державної морської академії долучилися до проведення урочистої зустрічі 57-ої окремої мотопіхотної бригади імені кошового отамана Костя Гордієнка.

Для здобувачів освіти Херсонщини, комунальним закладом ««Центр туристсько-краєзнавчої творчості учнівської молоді» Херсонської обласної ради організовано проведення онлайн конкурсу «Херсонщина крізь роки».

На виконання Плану заходів з відзначення у 2020 році у Херсонській області Дня пам'яті захисників України, які загинули в боротьбі за незалежність, суверенітет і територіальну цілісність України, організовано проведення 27 серпня 2020 року екскурсії історичними місцями Херсонської області.

Розпочалася подорож на Алеї героїв у місті Херсоні з вшанування пам'яті захисників України, які загинули в боротьбі за незалежність, суверенітет і територіальну цілісність України. Під час урочистої лінійки діти ознайомились з фактами Іловайської трагедії 2014 року, вшанували пам'ять загиблих воїнів хвилиною мовчання та поклали квіти на знак подяки за мирне небо.

Вихованці комунального закладу «Центр туристсько-краєзнавчої творчості учнівської молоді» Херсонської обласної ради в рамках реалізації обласної комплексної програми з національно-патріотичного виховання «Дитина –

громадянин – патріот Батьківщини» на 2016–2021 роки здійснили подорож: м. Херсон - Вежа Трубецького у с. Веселе – м. Каховка (пам'ятники Івану Сірку та Богдану Ружинському) - біосферний заповідник «Асканія-Нова» ім. Ф. Е. Фальц-Фейна - Олешківська Січ – м. Херсон.

Департаментом реалізації гуманітарної політики обласної державної адміністрації протягом звітного періоду із активним залученням молоді проведено низку заходів з відзначення державних свят та інших різноманітних культурно-мистецьких заходів.

Так, до Дня пам'яті Героїв Крут фахівцями обласного краєзнавчого музею підготовлено екскурсії на тему «Становлення української державності. Соборність» та «АТО. Хроніка війни. Кіборги». Заходи проводилися як в музеї так і на базі навчальних закладів м. Херсона. Протягом січня 2020 року проведено 12 екскурсій для учнівської молоді із 10 навчальних закладів м. Херсона. В обласних бібліотеках проведено історичний набат «Згадаймо юність, що горіла в Крутах», годину історії «Червона калина на білому снігу», огляд сторінками книг про героїв Крут «Пам'ять, відтворена у слові», відверту розмову на тему «Від Героїв Крут до сьогодні». У бібліотечних закладах області оформлено книжкові виставки «Від героїв Крут до героїв «Небесної сотні», виставки-спогади «Згадаймо юність, що горіла в Крутах», виставки-реквієми «Пам'ять про подвиг Крутів вічна»; проведено бібліотечні уроки «Не забудь героїв триста», уроки-реквієми, години спілкування «Героям Крут присвячується», пізнавальні години «Біль навек запікся і застиг», години пам'яті «Героїзм і трагедія нашої історії», години історії «Вони загинули за Україну» тощо.

Клубними закладами області організовано проведення інформаційно-просвітницьких заходів, спрямованих на виховання у молоді патріотизму, поваги до минулого українського народу, демократичних цінностей (бесіди, історичні години, години патріотизму тощо). За участю творчих колективів обласного Палацу культури у навчальних закладах середньої та вищої освіти проведені музично-поетичні композиції «Ніколи Україні не забути цих юних душ нескорений політ» та години мужності «Коли стають до зброї діти - народ цей не перемогти!». У кіноконцертному залі «Ювілейний» пройшов безкоштовний показ художнього українського фільму «Крути 1918».

До Дня Героїв Небесної Сотні за участю молоді в обласному центрі проведена Всесвітня акція «Ангели пам'яті», під час якої були розвішені білі паперові ангели на деревах біля світлин загиблих героїв на меморіалі «Слава Україні». На меморіальний захід зібралися учасники Революції Гідності, волонтери, активісти, військові та представники обласної та міської влади, громадськості, молодь. Після молебня за загиблими присутні вшанували їх пам'ять хвилиною мовчання та поклали квіти до світлин загиблих героїв.

Пізніше у кіноконцертному залі «Ювілейний» відбувся патріотично-виховний захід для учнівської та студентської молоді з показом документального фільму «Майдан. Перезавантаження», створеного на основі відеоархівів військового репортера Руслана Ганущака, та його обговоренням.

Крім того, проведено низку інформаційно-просвітницьких заходів патріотичного спрямування у культосвітніх закладах, а саме: книжкові виставки «Стояла гідність у ясній звязі», виставки-інсталяції «Героїв пам'яттю вшануємо», виставки-реквієми «Янголи Інститутської Сотні», години поезії «Реквієм Небесній Сотні», хронографи «Дух Майдану», героїчні хвилини «Вшановуємо разом», години вшанування «Герої не вмирають», вечори-реквієми «Небесна Сотня у вирій полетіла», години пам'яті «Ви назавжди в пам'яті людській», «Герої не вмирають, просто йдуть з Майдану в небо», уроки патріотизму «За чисті душі, що злетіли в небо», патріотичні години «Вічна слава безсмертю Хоробрих» тощо.

В обласних бібліотеках проведено: відео-інсталяцію «Подвиг українських Майданів: від ЗУНР до Небесної сотні», хроніку Майдану «®Еволюція духу», відео-хроніку «Їх небо прийняло, залишивши нам списки...», вечір-реквієм «Майдан ридав, а сотня в небо йшла...», годину пам'яті «Воїни світла та добра».

До річниці народження Тараса Григоровича Шевченка 10 березня у Шевченківському сквері відбувся мітинг та поетичні читання за участю письменників, молоді і студентства, військових та громадськості міста. У закладах культури проведені: книжково-ілюстративна виставка «Співець української слави та волі», презентація виставки однієї книги «Слово правди і любові: 180 років з часу виходу першої поетичної збірки Т.Г.Шевченка «Кобзар», літопис шани та любові Кобзарю «Вічний, як народ», поетичний флешмоб «Шевченкове слово», віртуальна мандрівка «Шляхами великої долі», музична година «Шевченко – це модно! Шевченко – це круто!», вечір української музики «Я бачив такий народ, народ музикант це українці».

В умовах карантину робота обласних підвідомчих закладів з молоддю проводилася з використанням можливостей соціальних медіа. Обласні музеї на власних сайтах розмістили он-лайн-виставки з музейних фондів.

Підготовлено записи програм на каналі «Твій +» за участю майстрів декоративно-ужиткового мистецтва з майстер-класами по розпису великодніх писанок, лауреата Національної премії України ім. Тараса Шевченка, херсонського поета Анатолія Кичинського, місцевої художниці Стадник Лілії з онлайн уроками малювання з натури «Овочі та фрукти», майстра спорту Олефіренко Олени з комплексом вправ для профілактики остеопорозу, стабілізації опорно-рухової системи, ранкової гімнастики та оздоровчого дихання, вистав обласних театрів тощо.

Підготовлено проект «Ігри патріотів Херсонщини: обласний фестиваль «Комунального закладу «Херсонська обласна бібліотека для дітей ім. Дніпрова Чайка» Херсонської обласної ради» щодо участі у конкурсній програмі «Інноваційний культурний продукт» Українського культурного фонду.

Проведено низку тематичних заходів у медіапросторі, спрямованих на поширення об'єктивної інформації про причини та події Другої світової війни та роль українського народу у перемозі над нацизмом, під гаслами «Пам'ятаємо. Перемагаємо» та використанням емблем у вигляді стилізованої квітки маку з написом років: 1939 – 1945. Це: інформаційне досьє «Величне свято Перемоги.

Пам'ять, якій не знати забуття», презентацію тематичної літератури «Книги про Другу світову, які можуть вразити», відеопогляд «Пам'ятаємо про мужність і відвагу солдатів Другої світової війни», «Мужність і відвага крізь покоління», кіномандрівку «З Перемогою в серці», краєзнавчу розвідку «Дві батьківщини – одне серце», віртуальну мандрівку вулицями Херсона та «Героїчну вікторину» про пам'ятники і пам'ятні знаки, встановлені у місті на честь героїв, онлайн-виставку «У лавах Об'єднаних Націй», підготовлену Національним музеєм історії України у Другій світовій війні.

До Дня Європи в Україні закладами культури проведено серію віртуальних навчально-пізнавальних заходів для молоді про Європейський Союз з хештегом #europeday2020, вікторини, онлайн-квізи «Відгадай країну ЄС», серію тематичних онлайн-уроків, навчальне відео «Europäische Union und deren Mitgliedsländer» («Європейський Союз та його країни - члени»), ігрові квести за власними розробками «Подорожуємо Європою», айстопер «Лісабон – зелена столиця Європи», бібліотурне «Загадкова Європа», віртуальні подорожі в рамках «Європейських студій», еротур «Вартові музейних скарбів», краєзнавчу розвідку «Європейці в розбудові Херсона», дистанційну акцію «Моя мандрівка Європою», презентації програм та проектів, які реалізуються ЄС в Херсонській області, експрес-інформації «Креативна Європа».

На веб-ресурсах обласної універсальної наукової бібліотеки ім.О.Гончара стартував партнерський соціо-культурний проект «Херсонський модернізм: назад у майбутнє», який реалізується за підтримки Європейського Союзу за програмою House of Europe.

Протягом серпня закладами культури обласного підпорядкування проведено низку заходів до Дня Державного Прапора України і 29-ї річниці незалежності України: відео challenge «Україна у світі Google», виставку-панораму «Україна унікальна, Україна надзвичайна!», патріотичний квіз «Стати людиною, бути людиною, разом з народом своїм, з Україною!», патріотичний флешмоб «Єднаємося – Україною пишаємося», книжково-ілюстративну виставку «Україна: випробування свободою», книжковий перегляд «Під прапором доброї волі», марафон мультимедійних презентацій «Моя Україна – незалежна і вільна», талант-шоу «Наш прапор майорить над світом – України вільної ми діти», патріотичний майданчик «Єднаймося заради України», колаж успіху «Видатні українці знані в світі»; бібліосквер «Ми жовто-блакитні», виставку-розвагу «Моя Україна - велика родина», гастрономічну мандрівку «Смачні» пам'ятники на мапі України», презентацію відео кліпу «Незалежна Україна» за участю кращих аматорських колективів області тощо.

З 10 по 23 серпня 2020 року в області тривала мистецька онлайн - акція «Із волошок й колосків – в свято Прапор наш розцвів», у рамках якої учасники презентували свою творчість, пов'язану з українським прапором. В акції взяли участь понад 100 виконавських одиниць, читців, вокалістів, майстрів декоративного мистецтва та аматорів кулінарного мистецтва з 10 районів та 9 об'єднаних територіальних громад області і м. Херсона.

24 серпня в обласному центрі відбулися: музично-патріотична акція «Гімн пробуджує країну...», урочистий мітинг «Ми різні, але єдині», ярмарок майстрів декоративного-прикладного мистецтва, чемпіонат Херсонської області з гирьового спорту «Гвардійський ривок» серед команд правоохоронних, рятувальних, інших спеціальних служб та представників Збройних сил України в Херсонській області, зліт байкерів, культурно-мистецькі та спортивні заходи.

Завершив святкування Дня незалежності України II Південний фестиваль «Шевченко Рок 2.0» за участю 7 відомих рок-гуртів з різних регіонів України: Чумацький Шлях, Роллікс, Кімната Гретхен, Бакенбарди, U.A.R, Windmusic та Galsy band, які виконали сучасну рок-музику, поєднану з творчістю Тараса Шевченка.

До Дня пам'яті захисників України 29 серпня на алеї Героїв незалежної України відбувся мітинг «Вони намагалися поховати нас, але вони не знали, що ми насіння». Під час меморіального заходу звучали вірші херсонця Романа Набегова - захисника України, який загинув 29 серпня 2014 року, в тому самому «зеленому коридорі» під Іловайськом. Всім, хто був присутній на пам'ятному заході, подарувала маленькі книжки з віршами Романа.

Цього дня у виставковій залі Херсонської організації Спілки художників України відкрито виставку «Іловайськ: день пам'яті», на якій представлено фотографії боїв за Іловайськ, військову амуніцію, нагороди, шеврони та прапори військових підрозділів, які брали участь у бойових діях на сході України та безпосередньо в Іловайську.

Обласними закладами культури проведено віртуальний бібліографічний огляд «Війна на сході України в ракурсі художньої літератури», інформ-досьє «Ні кроку назад», «Роман Набегов - мужній воїн Херсонщини», онлайн-щоденник Романа Набегова словами бабусь «Холодно без тебе, онучок». В обласному краєзнавчому музеї працювала виставка «АТО/ООС. Хроніка війни».

До дня міста Херсона у вересні п.р. обласна бібліотека для юнацтва ім.Б.Лавренюва планує провести для школярів краєзнавчий караван «Херсон: шлях довжиною 242 роки», який складається із заходів: історична довідка «Родзинки нашого міста», мистецькі мандри «Музичний Олімп Херсонщини», краєзнавча подорож «Є щось святе в словах «Мій рідний край», бібліокафе «Граї і місто пізнавай».

Проведено цикл культурно-мистецьких заходів за участю молоді з метою збереження національних традицій та звичаїв.

Так, 11 січня на площі Свободи організовано обласне театралізоване свято за народними традиціями «Хай прийдуть до тебе три празники в гості!». В рамках заходу відбувся і яскравий ярмарок майстрів народного мистецтва.

19 січня відбулося свято з нагоди Водохреща та святкове богослужіння за участю представників Духовенства Української православної церкви Київського патріархату, козацької громади Херсонщини, молоді. У програмі проведено святкування Богоявлення з виступами творчих колективів та частуваннями кулішом і козацькою щербою мешканців та гостей міста.

На базі етнокультурного комплексу «Херсонська світлиця», що знаходиться на подвір'ї обласного Центру народної творчості, для школярів проводилися розважально-ігрові програми «Проводи зими!» до свята Стрітіння, ігрові програми, етнографічні свята «Масляна йде - весну, млинці та мед несе».

До Дня вишиванки обласний Центр народної творчості організував обласну віртуальну акцію «Одягнемо свій край у вишиванку», за умовами якої учасники, дотримуючись вимог карантину та санітарних норм, прикрасили у традиційні орнаменти вишиванок будівлі та присадибні ділянки закладів культури, державних організацій, шкіл, площі, приватні будинки, подвір'я тощо. Фото робіт (вишиті рукотвори, друковані банери, розтяжки, мальовані орнаменти, оздоблення квітників у вигляді традиційної вишивки, декорування клумб кольоровим гравієм у вигляді орнаменту та ін.) висвітлено на сторінках у Facebook, хід акції висвітлено у засобах масової інформації та новинах телекомпанії Суспільне UA:Херсон.

До народного свята Івана Купала обласна бібліотека для юнацтва ім.Б.Лавреньова провела фольклорну онлайн мандрівку «Купайло іде – молодь за собою веде». А артисти обласного академічного музично-драматичного театру ім.М.Куліша підготували для жителів та молоді м. Каховка справжнє свято Купала із тематичними народними піснями та запусканням вінків на воду.

На сайті обласної бібліотеки для юнацтва ім.Б.Лавреньова розміщена база даних «Воїни – херсонці, загиблі в зоні АТО», що містить біографічні та бібліографічні матеріали. На 01 січня 2020 року база даних нараховувала 176 персоналій воїнів та 1290 записів.

У звітному році у тісній співпраці з ветеранськими, патріотичними громадськими організаціями, козацтвом та військовослужбовцями реалізується проект «З Україною в серці». Обласною бібліотекою ім.О.Гончара налагоджено тісну співпрацю з комунальним некомерційним соціальним підприємством «Оберіг» Херсонської обласної ради спільно, з яким проведено низку заходів патріотичного спрямування для учнівської молоді Херсона. За сприяння та безпосередньої участі членів КНСП «Оберіг» було проведено: презентацію фотовиставки «Мій тато - герой» (лютий 2020), вечір-реквієм «Майдан стогнав, а сотня в небо йшла» (лютий 2020), патріотичну годину «Взірці патріотизму» (березень 2020), вечір-реквієм «Пам'ять загиблих – у спадок живим» (березень 2020).

З метою реалізації завдань, визначених зазначеними нормативними документами, у Херсонській області прийнята та реалізується обласна комплексна програма національно - патріотичного виховання «Дитина громадянин - патріот Батьківщини» на 2016 - 2021 роки, затверджена рішенням сесії обласної ради від 09 вересня 2016 року № 226.

У рамках зазначеної програми станом на 01 вересня 2019 року проведено ряд заходів обласного рівня національно-патріотичного спрямування із залученням учнівської молоді усіх районів та міст області:

- забезпечено організацію роботи гуртків національно-патріотичного та військово-патріотичного спрямування;

- обласний фестиваль виконавської майстерності «Поетичний камертон Ліни Костенко: патріотичні лейтмотиви»;

- обласний етап Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура») проводився Департаментом освіти, науки та молоді обласної державної адміністрації спільно з комунальним закладом «Центр туристсько - краєзнавчої творчості учнівської молоді» Херсонської обласної ради з 03 по 09 червня 2019 року на базі дитячого санаторію «Чайка» (смт. Лазурне, Скадовського району Херсонської області). У зазначеному заході взяли участь 25 роїв – переможців місцевих етапів гри. Загальна кількість учасників становила 260 осіб;

- з 18 по 22 серпня 2019 року на базі дитячого оздоровчого табору ім. Ю. Гагаріна (м. Скадовськ Херсонської області), спільно з громадською організацією «Українська єдність», організовано роботу військово-патріотичного наметового табору «Захисник України». Під час відпочинку на узбережжі Чорного моря 100 дітей Херсонщини мали змогу оволодіти навичками домедичної допомоги, військової справи, прийомами самооборони, орієнтування на місцевості, кульової стрільби, інженерної справи.

Заклади загальної середньої та позашкільної освіти області долучалися до наступних заходів національно-патріотичного спрямування:

- проведення I (регіонального) туру конкурсу краєзнавчо-дослідницьких робіт в рамках Всеукраїнської краєзнавчої акції учнівської молоді «Українська революція: 100 років надії і боротьби». На розгляд журі було представлено 32 роботи за напрямками: «Українська революція - доба національного державотворення» - 15, «Боротьба українців проти більшовицької диктатури та військової агресії Росії» - 5, «Український національний визвольний рух 1930 - х років, періоду Другої світової війни та у повоєнні роки» - 5, «Дисидентський рух опору комуністичному тоталітарному режимові» - 6, «Українська державність: від Революції на граніті до Революції гідності» - 1. Краєзнавчо-дослідницькі роботи переможців направлені до Українського державного центру національно-патріотичного виховання, краєзнавства і туризму учнівської молоді для участі у II (Всеукраїнському) турі конкурсу;

- I (регіонального) етапу Всеукраїнського заочного конкурсу звітів про роботу роїв Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура»). На розгляд експертної комісії було представлено 52 роботи: молодша вікова група - 10 робіт, середня вікова група - 12 робіт, старша вікова група - 16 робіт, змішана вікова група - 14 робіт;

- обласної краєзнавчої конференція учнівської молоді «У світі краєзнавчих відкриттів» для учасників пошукових груп всеукраїнських, обласних туристсько-краєзнавчих експедицій, конкурсів, акцій;

- I туру Всеукраїнського конкурсу екскурсоводів музеїв закладів освіти у 2018/19 навчальному році. На розгляд журі було представлено 20 екскурсій експозиціями історичних музеїв та 8 - військово-історичних музеїв. Матеріали переможця I (обласного) туру конкурсу направлено до Українського державного

центру національно-патріотичного виховання, краєзнавства і туризму учнівської молоді для участі у Всеукраїнському турі конкурсу

- III відкритого обласного турніру з військово-прикладних видів спорту серед здобувачів освіти області. У турнірі взяли участь 198 учасників - вихованців гуртків військово-патріотичного напрямку, які працюють на базі закладів освіти області. Загалом у заході взяли участь 22 команди. До програми Турніру були включені змагання та конкурси: «Впоряд», «Влучний стрілець», «Смуга перешкод», «Комплексна силова вправа», «Перетягування линви».

- 07 червня 2019 року у м. Скадовську відбувся 2-ий (регіональний) етап щорічного Всеукраїнського фестивалю-конкурсу «Молодь обирає здоров'я» (далі - фестиваль). У фестивалі взяли участь 12 команд-переможців 1-го етапу. Команди представили літературно-музично-спортивні міні-композиції, спрямовані на популяризацію переваг здорового способу життя, формування у молоді безпечної поведінки, збереження власного здоров'я та здоров'я оточуючих, відображення духовних цінностей і традицій народу в поєднанні з сучасними тенденціями розвитку культури та мистецтв. Команда-переможець 2-го (регіонального) етапу - «New Energy» Бериславського закладу повної загальної середньої освіти № 3 Бериславської районної ради Херсонської області.

У музеях та куточках бойової слави закладів освіти області оновлено та розширено тематичні експозиції «Збережемо пам'ять про подвиг».

З метою формування у студентської молоді та учнів шанобливого ставлення до захисників України усіх поколінь, активної громадянської та патріотичної позиції, готовності до захисту суверенітету і територіальної цілісності України у закладах загальної середньої, професійної та фахової передвищої, вищої освіти проведено наступні тематичні заходи:

- з нагоди відзначення Дня Соборності України, вшанування пам'яті героїв Революції Гідності, виховання в учнів почуття патріотизму і гордості за свою державу проведено тематичні заходи: уроки пам'яті, лекції, засідання за «круглим столом», зустрічі з ветеранами АТО на сході України, волонтерами та громадянами, які зробили значний внесок у зміцнення обороноздатності України;

- лекції «Мужність і відвага крізь покоління», «Порозуміння заради майбутнього України», «Українці у Другій світовій війні. Життя і долі»;

- засідання за «круглим столом» «Український патріотизм проти тоталітарних систем», «Кривава ціна миру в Європі 45-го та сьогодні», «Нам заповідана мужність»;

- години спілкування «Вічна пам'ять героям», «Перемога. Одна на всіх», «Лихоліття війни», «Герої не вмирають»;

- акцію «Хвилина пам'яті»;

- виставки листівок, стінних газет, малюнків «Ніхто не забутий, ніщо не забуто», «Безсмертний подвиг нашого народу», «Живи і пам'ятай»;

- конкурси творів на тему «Імена фронтовиків на обеліску братської могили у моєму населеному пункті»;

- зустрічі з ветеранами Другої світової війни та учасниками бойових дій на сході України «Їх слава безсмертна», «1939 - 1945 ніколи знову», «Мужність і відвага крізь покоління», «Пам'ятаємо. Перемагаємо».

З метою увічнення пам'яті випускників, які загинули за незалежність і територіальну цілісність України, на фасадах 36 закладів освіти міст та айонів області встановлено меморіальні дошки. Херсонській загальноосвітній школі I-III ступенів № 50 Херсонської міської ради присвоєно ім'я героїчно загиблого в АТО захисника Романа Набегова, Дар'ївській загальноосвітній школі I-III ступенів Білозерської районної ради присвоєно ім'я героїчно загиблого в АТО воїна Андрія Шульги.

Інформація Хмельницької обласної державної адміністрації

На виконання розпорядження Кабінету Міністрів України від 18.10.2017 року №734р «Про затвердження плану дій щодо реалізації Стратегії національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2017-2020 роки» надаємо інформацію про виконання заходів.

Рішенням Хмельницької обласної ради від 27 березня 2018 року №38-18/2018р. в області затверджено обласну цільову соціальну програму національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2018-2021 роки. На виконання завдань та заходів зазначеної програми у 2020 році з обласного бюджету виділено 771,5 тис. гривень.

Протягом звітного періоду проведено:

- мистецький форум “Мистецтво як засіб пропаганди української національної культури, військової доблесті та звитяги” з нагоди Дня Соборності;
- тематична година «Стогнули Крути і молився вітер». Відбувся квест пам'яті Героїв;
- круглий стіл на тему «Пам'ять Крут» та вечір «Зима, що нас змінила» на базі Хмельницького палацу творчості дітей та юнацтва;
- оформлено тематичні виставки документів, книг, друкованої продукції, фото- і відеоматеріалів під гаслом «Народу вірні сини», тематичні уроки, виховні години, години спілкування, бесіди, інформаційні повідомлення, оновлено куточки у шкільних музеях, що відображають події *Революції Гідності* України.
- організаційну нараду на базі Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького щодо підготовки до Всеукраїнського вишколу “Джура-Прикордонник”.

У зв'язку з поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19), відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 20 травня 2020 року № 392 “Про встановлення карантину з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої корона вірусом SARS-CoV-2” (зі змінами), заборонено проведення масових (культурних, розважальних, спортивних, соціальних, релігійних, рекламних та інших) заходів.

Тому управлінням прийнято рішення щодо проведення основних масштабних заходів після зняття карантинних обмежень.

В умовах карантину проводяться спортивно-розважальні заходи з невеликою чисельністю учасників з метою популяризації активного дозвілля, здорового способу життя та он-лайн семінари, тренінги, зокрема.

пластовий онлайн фестиваль «Пласт Time» (15 травня – 01 червня 2020 року) м. Кам'янець-Подільський з метою популяризації пластового руху, екологічних ініціатив, конкурсів, майстер класів, програм розвитку та саморозвитку для молоді і дітей через пластову методику;

марафон «ПРОМолодіжне» (27 червня 2020 року) м. Хмельницький, парк «Молодіжний».

табір «Форпост» (12-17 липня 2020 року) м. Нетішин з метою формування активної громадянської позиції і розвитку національно-патріотичного виховання серед молоді.

В закладах освіти області ведеться системна робота щодо посилення національно-патріотичного виховання серед здобувачів освіти, зокрема забезпечено проведення:

уроків мужності, тематичні лекції, виховні години, книжково-ілюстраційні виставки, презентації архівних матеріалів, тематичні виставки малюнків та плакатів;

тематичних екскурсій до місцевих музеїв, екскурсії краєзнавчих музеїв, музеїв Бойової Слави;

акцій на підтримку учасників АТО/ООС;

зустрічей з учасниками АТО/ООС;

заходів з увічнення пам'яті воїнів АТО/ООС та Героїв Небесної Сотні шляхом установлення пам'ятних знаків (пам'ятників, меморіальних дощок тощо).

У закладах змонтовано постійно діючі куточки пам'яті Небесної Сотні та загиблих випускників та працівників воїнів АТО/ООС, іменні стенди пам'яті випускників та працівників воїнів-героїв АТО/ООС.

Щорічно учасники освітнього процесу беруть участь у благоустрої Меморіальних комплексів міст, селищ чи сіл:

ведеться патронаж за пам'ятними об'єктами (виготовлення та покладання вінків, гірлянд, фарбування огорожі, знищення бур'янів);

береться активна участь у реставрації пам'ятників, місць поховань (могил) захисників України в роки Другої світової війни;

організовується догляд за могилами учасників АТО/ООС;

організовується патронат за меморіальними комплексами, які розміщені на фасадах закладів освіти.

З метою науково-дослідницької діяльності проводяться:

гурткова діяльність пошуково-дослідницького характеру із даної теми на рівні роботи викладачів та гуртківців;

пошукові акції, під час яких збираються матеріали про випускників та працівників закладів освіти, які брали участь в АТО/ООС;

монтуються мультимедійні проекти присвячені визволенню України від німецьких окупантів;

робота-дослідження про бойовий шлях та подвиг воїнів Другої світової війни та АТО/ООС;

збір учнями спогадів про учасників бойових дій на Поділлі;

оформлення альбомів слави, за матеріалами про учасників АТО/ООС з числа випускників та працівників.

Також в закладах освіти проводяться літературна творча робота серед здобувачів освіти та педпрацівників:

написання пам'ятних статей про загиблих випускників та працівників закладів освіти, які друкують в місцевій періодиці та газетах учнівського самоврядування;

написання віршів, присвячених загиблим воїнам-землякам, що брали участь в АТО/ООС;

упорядковуються поетичні добірки віршів про захисників України.

Роботи надсилаються на всеукраїнські та обласні конкурси, де неодноразово отримують призові місця.

Щороку організуються та проводяться обласні семінари для відповідальних за музейну справу та керівників гуртків патріотичного, краєзнавчого, історичного, пошуково-дослідницького напрямів.

В області збережена тенденція до розвитку музеїв історичного, краєзнавчого, військово-історичного, літературного, історико-біографічного профілю. Кожен з музеїв є невід'ємною складовою змісту освітнього процесу. Діючі музеї, музейні кімнати, куточки мають значні фондові колекції, цікаві експозиції, на базі яких проводиться робота щодо залучення учнівської молоді до вивчення та збереження історико-культурної спадщини українського народу. Постійно відбувається оновлення експозицій музеїв, музейних кімнат, куточків, експозицій про Героїв Небесної Сотні, героїв АТО/ООС та громадян, які зробили значний внесок у зміцнення обороноздатності України.

Ведеться робота в архівах, музеях, бібліотеках з метою придбання цікавих матеріалів для поповнення науково-допоміжного фонду.

07 квітня 2020 року Хмельницьким обласним центром туризму і краєзнавства учнівської молоді проведено перший (регіональний) етап Всеукраїнського заочного конкурсу звітів про роботу роїв молодшої вікової групи Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура»).

Зважаючи на умови загальноукраїнського карантину, суддівство конкурсних робіт відбулося дистанційно. На Конкурс надійшли звіти 11 роїв молодшої вікової групи (129 «новаків» та «козачата») від міст Нетішина і Славути, Білогірського, Віньковецького, Красилівського, Старокостянтинівського, Ярмолинецького районів та Антонінської, Красилівської, Полонської та Судилківської об'єднаних територіальних громад.

з 15 по 19 червня 2020 року Департаментом освіти і науки обласної державної адміністрації разом з Хмельницьким обласним центром туризму і краєзнавства учнівської молоді проведено обласний онлайн-конкурс «Кращий рій» для учнівської молоді середньої та старшої вікових груп.

Конкурс проводився не тільки з метою популяризації Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура»), яка є засобом громадянської освіти, але й для підведення підсумків діяльності роїв закладів освіти області у 2019/2020 навчальному році та виявлення кращих роїв.

У Конкурсі «Кращий рій» взяли участь 33 рої середньої та 48 роїв старшої вікових груп, всього 81 рій, 243 учасники.

30 січня 2020 року у приміщенні Хмельницького обласного центру туризму і краєзнавства учнівської молоді відбулася нарада зі спеціалістами структурних підрозділів з питань освіти районних державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування, відповідальними за краєзнавчу, музейну роботу та національно-патріотичне виховання на тему: «Впровадження системи національно-патріотичного виховання, туристсько-краєзнавчої та музейної роботи серед учнівської та студентської молоді».

Хмельницьким обласним інститутом післядипломної педагогічної освіти проведено заходи з національно-патріотичного виховання, які спрямовані на формування ціннісних орієнтирів, утвердження національної свідомості, формування громадянської та демократичної культури учнів. У лютому 2020 року проведено засідання науково-методичної ради, на якому заслуховувалось питання про діяльність науково-методичного центру виховної роботи та позашкільної освіти щодо забезпечення компетентнісного підходу до реалізації «Стратегії національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2016-2020 роки».

Методистами науково-методичного центру здійснюється науково-методичний супровід діяльності педагогів області на реалізацію положень «Стратегії національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2016-2020 роки» щодо утвердження ідеї розвитку української державності як консолідуючого чинника громадянського суспільства. Так, впродовж 2019/2020 навчального року на заняттях обласної школи вищої педагогічної майстерності, авторських творчих майстернях педагогічних студіях організовувались та проводились презентації інноваційних моделей національно-патріотичного виховання, формування толерантного ставлення дітей і молоді до культурного плюралізму, цінностей інших народів та національних меншин, формування в учнів громадянських та соціальних компетентностей, патріотичних почуттів.

Проведено семінари-практикуми з елементами інтеракцій, онлайн технологій: «Сучасні методи й технології національно-патріотичного виховання школярів», «Технології впливу на формування політико-правової свідомості, і громадянських компетентностей учнів».

3 березня 2020 року відбулась обласна практична конференцію «Виховання під знаком інновацій». Учасникам конференції була запропонована інтерактивна екстраполяція виховних систем національної ідентифікації учнівської молоді,

формування громадянських та соціальних компетентностей. Видано навчально-методичний посібник «Виховання під знаком інновацій» (автори І.Гіджеліцький, В.Лова), в якому акумульовано досвід педагогів та методистів області з питань інноваційних підходів до національно-патріотичного виховання здобувачів освіти.

Методисти науково-методичного центру у співпраці з методистами обласного центру науково-технічної творчості учнівської молоді, туристсько-краєзнавчим центром здійснюють методичний супровід досліджень учнівських та педагогічних колективів і з питань української ментальності, народної культурної спадщини України (заочні олімпіади, пісні, легенди, перекази).

З метою активізації роботи туристсько-краєзнавчого [напрямку](#) в системі національно-патріотичного виховання учнів, розширення мережі музеїв, гуртків патріотичного, громадянського, краєзнавчого спрямування, шкільних європейських клубів, волонтерських об'єднань. В закладах загальної середньої та позашкільної освіти проведено творчі майстерні, тренінгові заняття з керівниками краєзнавчих гуртків. Розроблено модель проекту «Учнівське самоврядування в поступі до національних цінностей».

З метою вшанування багатовікової історії національного державотворення, консолідації суспільства, в Хмельницькому обласному інституті післядипломної педагогічної освіти 22 січня 2020 року організовано проведення дискусійної платформи «Ідея соборності в українських реаліях: виклики і перспективи», у якій узяли участь 98 слухачів курсів підвищення кваліфікації, журналісти, громадські діячі, колишні дисиденти. В області організуються вебінари-марафони, де презентуються заходи, естафети вшанування подвигу учасників Революції Гідності.

З метою відзначення Дня соборності України, педагогами та методистами розроблено дорожні карти віртуальних подорожей у музеї національної пам'яті. Організовано пошукову й дослідницьку роботу про учасників ланцюга єднання 22 січня 1990, 2000, 2014 років в Україні. Надана методична допомога шкільним музеям області щодо оформлення експозицій про український визвольний рух ХХ ст., Героїв Небесної сотні.

Проведено конкурс-огляд шкільних музеїв, подані відповідні матеріали на присвоєння 9 музеям звання «Зразковий музей».

В закладах освіти області в рамках проекту «Національно-орієнтована система громадянської комунікації» створюються інноваційні системи національного виховання, структурно-змістова модель яких складається з локацій волонтерських благочинностей, правового захисту, дискусійних, просвітницьких платформ культурно-історичного, комунікативного простору «Історія для сьогодні», «Сімейно-родинних патріотичних справ», «Спілкуємось українською».

У 2019/2020 н.р. році проведено 10 тренінгів за програмами «З Україною у серці», «Вчимося спілкуватись разом», організовано 30 семінарів-практикумів заступників директорів з виховної роботи, голів методоб'єднань класних керівників з участю представників учнівського самоврядування, представників громадських організацій, на яких обговорювався практичний досвід щодо створення цілісної

системи національно-патріотичного виховання, впровадження інноваційних, онлайн технологій у закладах освіти.

Наразі, відбувається процес створення громадсько-активних шкіл, дитячо-юнацьких об'єднань, шкільних європейських клубів, волонтерських об'єднань на принципах демократизму, толерантного ставлення дітей і молоді до культурного плюралізму, цінностей інших народів та національних меншин.

Створено Подільський крайовий козацький полк, до складу якого входить 100 дитячо-юнацьких об'єднань джурів. За його ініціативи організовано два фестивалі козацьких уміlostей серед учнівської молоді. Видано та направлено до шкільних бібліотек два навчально-методичних посібники «Ідеї козацької педагогіки: сучасний педагогічний дискурс».

Протягом вересня-жовтня 2020 року в закладах освіти області заплановано проведення інформаційно-просвітницьких заходів з національно-патріотичного виховання з подальшим їх висвітленням на освітянських сайтах та в соцмережах.

В музеях області організовано та проведено лекції, інформаційні години, бесіди, виставки: «За Україну, за її долю, за честь і волю, за народ», «Героям слава», «Ми завжди будемо пам'ятати», «Україна - єдина країна», «Хоробрі серця», «Герої не вмирають» «Назавжди в пам'яті народній», «Війна не має забуття», «Пагони на плечі лягли, щоб люди не знали біди», «Наші захисники-наша гордість», «Мужність, приречена на безсмертя» «Наші земляки-захисники України»; уроки мужності «Гірко плаче Україна за своїми синами», «Борімося-поборемо!» за участю волонтерів, учасників АТО; В музеях освітніх закладів організовуються фотовиставки літератури, фотоматеріалів за темами: «Добро заради майбутнього», «Минуле заради майбутнього», «Милосердя-перемагає».

У Хмельницькому обласному краєзнавчому музеї прочитано лекцію «Мир боронити на рідній землі їх призвала Україна», протягом року експонуються тимчасові виставки «Уклін живим, загиблим слава» та «Майдан: шлях гідності та свободи», /вшанування героїв АТО/ у приміщенні музею, в експозиції стаціонарної виставки «У полум'ї Великої війни», де представлено розділ, що розкриває сучасні події у зоні АТО, продовжено роботу щодо збору матеріалів, особистих речей воїнів АТО, документів, фотоматеріалів тощо з метою подальшого використання під час проведення заходів та експонування на виставках, для учасників АТО організовано безкоштовне відвідування музею.

З метою героїзації осіб, які віддали життя за незалежність України, приймали безпосередню участь в бойових діях, вшанування їх пам'яті продовжують діяти експозиції, стенди в районних історико-краєзнавчих музеях.

Створено кімнати бойової слави, виставки про героїв АТО Хмельницької області, які загинули на території бойових дій. Створено також альбоми та стенди із розміщеними біографією та фото.

	Найменування заходу	Стан виконання
п.4.	Розроблення та затвердження обласних програм з національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2018-2021 роки відповідно до ціннісних орієнтирів та індикаторів ефективності, визначених в Указі Президента України від 13 жовтня 2015 р. № 580 «Про Стратегію національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2016-2020 роки»	Рішенням Черкаської обласної ради від 02.03.2017 № 12-2/VII затверджено програму національно-патріотичного виховання дітей та молоді Черкаської області на 2017-2020 роки (зі змінами від 06.09.2019 № 30-24/VII). Також відповідні програми розроблені та затверджені в Драбівській, Городищенській, Лисянській, Чорнобаївській, Кам'янській районних державних адміністраціях, Ватутінській, Канівській, Смілянській міських радах. У Золотоніській міській раді розроблено план дій щодо реалізації Стратегії національно-патріотичного виховання дітей та молоді м. Золотоноша на 2016-2020 роки.
п.5.	Проведення освітньо-виховних, інформаційно-просвітницьких, культурологічних, міжнародних, науково-методичних заходів з національно-патріотичного виховання	З метою національно-патріотичного виховання дітей шкільного віку комунальним закладом «Обласна бібліотека для дітей» Черкаської обласної ради проведено ряд заходів, із популяризації серед юнаків і дівчат знань про визначних історичних постатей України та визначні події, а саме: презентацію книжково-ілюстративної виставки з мультимедійним супроводом «Майбутня доля мислилась соборно» (До Дня Соборності України); книжкові виставки: «Крок у безсмертя» (До Дня пам'яті Героїв Крут), «Головний отаман Холодного Яру» (До 125-річчя від дня народження Василя Чучупаки), «Свято суверенності і свободи» (До Дня Конституції України); патріотичну годину «Пам'ять єднає: реквієм Небесній Сотні» (До Дня Героїв Небесної Сотні); віртуальні виставки: «Тихі зорі вічної пам'яті» (До Дня пам'яті та примирення, Дня Перемоги над нацизмом у Другій світовій війні), «День пам'яті жертв кримськотатарського народу», «Ще довго в пам'яті болітиме війна», «Хрещення: шлях до

	<p> нової віри» (До Дня хрещення Київської Русі-України), «День, що змінив хід історії» (До Дня Незалежності України; віртуальну фотовиставку «Миттєвості війни в світлинах» (До Дня Скорботи і вшанування пам'яті жертв війни в Україні); віртуальний відеоряд «Наш прапор єднає наші серця» (До Дня Державного Прапора); </p> <p> З 2017 року у комунальному закладі «Обласна бібліотека для юнацтва ім. В. Симоненка» Черкаської обласної ради діє власна цільова комплексна програма «Ми – українці» (2017-2020 роки.). </p> <p> У 2020 році «Обласна бібліотека для юнацтва ім. В. Симоненка» Черкаської обласної ради організовано і проведено: інформаційний відеоогляд документальних фільмів «Свято єднання» (до Дня Соборності); години української звитяги: «Соборність українських земель в контексті історії», «Срібні лебеді над Крутами» (до Дня пам'яті Героїв Крут); година мужності «Рідний край пам'ятає» (до 76-ї річниці визволення Черкащини від нацистських окупантів); мистецька година «Українське козацтво на полотнах художників»; цикл заходів «На побачення з Василем Симоненком» присвячених 85-річному ювілею українського письменника; цикл заходів «Невичерпний Шевченко» присвячених 206 річниці Т.Г.Шевченка; творчий вечір письменника-ювіляра 2020 року, дослідника історії Черкащини Олександра Солодаря «Клинопис щедрого серця Олександра Солодаря»; відеоролик «Вишиванка твій генетичний код» (до Міжнародного дня вишиванки); тематичний онлайн-огляд літератури «Українські барви на скрижальях історії» (до Дня Конституції України); онлайн-вікторина «Я люблю Україну!»; онлайн-огляд художніх книг «Незалежність України: вчора, сьогодні, </p>
--	---

	<p>назавжди»; онлайн-огляд статей із періодики «Українська незалежність: історія становлення держави»; відеопрезентація «Дослідник історії Черкащини Мариновський Юрій Юхимович»; відеоролик «Кримський інжир» за антологією творів кримсько-татарською та українською мовами, яка об'єднала найкращі твори учасників першого українсько-кримськотатарського літературного конкурсу «Кримський інжир», що відбувся у 2018 році та приурочений Дню пам'яті жертв геноциду кримськотатарського народу;</p> <p>Книжково-ілюстративні виставки: «Виборена кров'ю і мечем!», «Соборна та єдина – моя Україна!» (до Дня Соборності:); «Срібні лебеді над Крутами», «Символ українського героїзму» (до Дня пам'яті Героїв Крут); «Вклонімося тим, хто поліг у бою» (до 76-ї річниці визволення Черкащини від нацистських окупантів); «Україна – шлях до незалежності», «Наша сила – наша Незалежність» (до Днів Державного прапора та незалежності України).</p> <p>Комунальним заклад «Обласною бібліотекою для дітей» Черкаської обласної ради у 2020 році проведено: обласний етап Міжнародного дитячого конкурс-єднання «На одній хвили»; народознавчий енциклопедичний дайджест «Ми - одна велика родина»; історичну гру «Батьківщина - то найкращий край»; краєзнавче ерудит-шоу «Черкащина: яка вона насправді»; пізнавальну відеогодину «Великі українці».</p> <p>Комунальним закладом «Обласним художнім музеєм» Черкаської обласної ради проводились:</p> <p>виставка з фондової колекції музею до 85-річчя від Дня народження Василя Симоненка;</p>
--	---

		<p>мистецький проект до Дня Соборності України: банерна виставка «Українське військо: 1917-1921»;</p> <p>виставка до Дня пам'яті Героїв Небесної Сотні «Дух Майдану: Черкаси-2014»;</p> <p>мистецький захід «Різдво у рідному місті»;</p> <p>виставка з фондової колекції музею до 90-річчя від Дня народження Георгія Якутовича (1930–2000) українського графіка, ілюстратора;</p> <p>міжнародна мистецька акція «Ніч у музеї»: Мистецький онлайн-проект «Таємниці портретного залу»;</p> <p>заняття з дітьми у приватному підприємстві «Заклад загальної середньої освіти «Монтессорі Фемелі». Тема: керамічна іграшка (матеріал кераміка, що не належить до музейного фонду, легко обробляється);</p> <p>до Дня Незалежності України: «Черкаси. Образ. Україна» виставка присвячена місту Черкаси;</p> <p>проект «Відеогід»: «Вишивка у фондовій колекції музею», «Колекція кераміки музею», «Ткацтво: твори в оновленій експозиції музею», «Сарматський портрет. Портрети Йозефа Мартіна Млодецького (кінець XVIII ст.) та його дружини Доміцелі Млодецької», «Українське мистецтво 1950–1980-х років», «Українське мистецтво 1980–поч.90-х років», «Графічна колекція в експозиції Черкаського обласного художнього музею», «Творчість черкаських митців».</p> <p>Управлінням у справах сім'ї, молоді та спорту Черкаської обласної державної адміністрації з метою національно-патріотичного виховання молоді протягом 2020 року проведено:</p> <p>у період з 23 грудня 2019 року по 02 липня 2020 року – акцію спрямовану</p>
--	--	--

	<p>на поширення інформації щодо проведених конкурсів з популяризації творчості Т. Г. Шевченка в області. Для проведення акції виготовлено та розповсюджено по області 1 300 каталогів творчих робіт переможців щорічного мальовничого пленеру в с. Шевченкове, Звенигородського району з популяризації Шевченківського краю «Тараса пензлі оживають».</p> <p>29 січня 2020 року – організовано участь молоді Черкаської області у Всеукраїнському заході «Вшанування пам'яті Героїв Крут» (станція Крути, с. Пам'ятне, Борзнянський район, Чернігівська область). 47 молодих людей долучилася до урочистих заходів з нагоди відзначення 102-річниці вшанування пам'яті Героїв Крут, відвідали музейну експозицію Меморіального комплексу «Пам'яті героїв Крут» та тематичну експозицію «Блокпост пам'яті»;</p> <p>з 07 по 10 березня 2020 року – спільно з Управлінням освіти і науки, Управлінням культури та охорони культурної спадщини Черкаської обласної державної адміністрації проведено акцію, спрямовану на вивчення та популяризацію внеску історичних постатей Черкащини в становлення Української державності у межах проекту, «Поїзд дружби». Черкащину відвідало 52 молодих людей з Херсонської області. Планувалося, що молодь Черкащини відвідає Херсонську область влітку. На жаль, у зв'язку з впровадженням жорстких карантинних заходів в Україні та з метою реалізації протиепідемічних норм щодо запобігання занесенню і поширенню на території області коронавірусу COVID-19, заплановані заходи були перенесені та будуть проведені після закінчення карантину.</p>
--	--

		<p>На базі комунального закладу «Черкаський обласний молодіжний ресурсний центр» у 2016 році створено Центр національно-патріотичного виховання (далі – Центр), основним завданням якого є взаємодія з молодіжними громадськими організаціями в напрямку реалізації спільних заходів з національно-патріотичного виховання та військово-спортивного спрямування.</p> <p>Упродовж звітнього періоду Центром проведено:</p> <p>15 лютого 2020 року – марш правих традицій. Загальна кількість учасників 50 осіб;</p> <p>18-20 лютого 2020 року – виставки до дня пам’яті героїв «Небесної Сотні»;</p> <p>21 лютого 2020 року – лекції з тактичної медицини. Загальна кількість учасників 30 осіб;</p>
п.7.	Розроблення методики проведення заходів щодо сприяння органами державної влади та органами місцевого самоврядування відродженню та збереженню народних промислів українців та корінних народів України	<p>З метою вивчення та збереження культурної спадщини рідного краю, вивчення традицій та звичаїв українського народу для школярів у закладах освіти функціонує 895 гуртків патріотичного спрямування, якими охоплено понад 11,5 тис. дітей. З них 48 гуртків – народознавчі, діяльність яких спрямована на дослідження та вивчення народних звичаїв, традицій, обрядів, культури та побуту рідного народу.</p> <p>Щорічно у січні на базі комунального закладу «Черкаський обласний центр роботи з обдарованими дітьми учнівської молоді Черкаської обласної ради» проводиться обласний фестиваль дитячих творчих колективів «Щедрівочка – щедрувала», спрямований на популяризацію народних звичаїв та обрядів новорічно-різдвяного циклу. Так, у січня 2020 року відбувся черговий фестиваль, до якого долучилося 10</p>

		<p>дитячих творчих колективів області (близько 150 учасників).</p> <p>Враховуючи рекомендації Міністерства освіти і науки України, у 2020 році навчально-польові збори були проведені в онлайн-режимі. З цією метою Черкаським обласним інститутом післядипломної освіти були розроблені рекомендації та тестові завдання для їх проведення. Відповідно до вищезазначених рекомендацій дистанційні навчально-практичні заняття з учнями і студентами та тестування у закладах освіти області проведено упродовж квітня – травня за допомогою платформ «Google Classroom», «На Урок», а також за допомогою месенджерів Telegram, Viber, сервісів для відеозв'язку та подачі мультимедійних матеріалів Zoom та Youtube. Участь у цих заняттях взяли 6 352 учні та студенти. З них 4 581 учень закладів загальної середньої освіти області, 1 123 учні закладів професійної (професійно-технічної) освіти, 648 студентів закладів фахової передвищої освіти.</p> <p>Крім того, комунальний заклад «Обласний художній музей» Черкаської обласної ради розробив методiku проведення майстер-класів: до різдвяно-новорічних свят та «Лялька-мотанка – янгол»;</p> <p>Методика презентації онлайн-проектів: «Писанка – український народний оберіг» (покроковий майстер-клас зі створення крапанки);</p> <p>проект «Творчий інтерактив»:</p> <p>покроковий майстер-клас «Петриківський розпис».</p>
п.11.	<p>Організація систематичного проведення заходів з національно-патріотичного виховання дітей та молоді в закладах соціального захисту</p>	<p>В області діють Черкаський та Уманський обласні центри соціально-психологічної реабілітації дітей (далі – Центри). У 2020 році у закладах отримали різноманітну допомогу та соціальний захист 230 дітей.</p>

	дітей: притулках для дітей та центрах соціально-психологічної реабілітації дітей	У вищезазначених закладах проводяться відповідні заходи з національно-патріотичного виховання дітей: інформаційні хвилинки «Тиждень моєї України»; марафон ерудитів «Квітне у садочку червона калина. Рідна Земля для нас всіх Україна»; патріотичний флешмоб «За єдину Україну»; творчі конкурси національно-патріотичного спрямування: «Героїчна Україна. Від минулого до сьогодення», «Герої Небесної сотні – ми пам'ятаємо», «Українці, які прославили Україну»; уроки пам'яті «Все пам'ятає батьківська земля – і грім гранат, і визволення день»; тиждень України до Дня незалежності «Ми – українці»; патріотичний флешмоб «Моя Україна»; конкурс дитячого малюнку «Україна – рідний край»; Всеукраїнська акція «Засвіти свічку» до Дня пам'яті жертв Голодомору; інтелектуальні ігри: «Національна кухня», «Народні традиції українців»; відвідування вихованцями закладів краєзнавчого музею та музею учасників антитерористичної операції.
п.12.	Сприяння організації реекспозицій в музеях України та музеях при навчальних закладах краєзнавчого, етнографічного та історичного профілю з метою посилення їх національно-патріотичного впливу через представлення інформації про український визвольний рух ХХ століття, Героїв Небесної Сотні, проведення антитерористичної операції, волонтерів, громадян, які зробили значний внесок у зміцнення обороноздатності держави	В області нараховується 1 754 музейні об'єкти, 364 з них присвячені героям Революції Гідності, героям антитерористичної операції (АТО) та операції об'єднаних сил (ООС). У 122 закладах освіти встановлено меморіальні дошки та куточки пам'яті на честь загиблих патріотів. Також науково-методичним відділом комунального закладу „Обласний художній музей“ надаються консультації музеям області щодо створення експозицій, що висвітлюють події новітньої доби, зокрема «Патріотичний музей АТО»
п.13.	Виконання обласних програм з національно-патріотичного виховання дітей та молоді	Рішенням Черкаської обласної ради від 02.03.2017 № 12-2/VII затверджено програму національно-патріотичного виховання дітей

	<p>та молоді Черкаської області на 2017-2020 роки (зі змінами від 06.09.2019 № 30-24/VII).</p> <p>На виконання вищезазначеної програми у 2020 році в області було заплановано проведення 25 масштабних заходів національно-патріотичного спрямування. З них проведено:</p> <p>січень-лютий 2020 року – конкурсний відбір проектних пропозицій від громадських організацій, ініціативних груп та благодійних фондів. За результатами конкурсу 11 проектів у сфері національно-патріотичного виховання включено до календарного плану Управління у справах сім'ї, молоді та спорту Черкаської обласної державної адміністрації та подальшої фінансової підтримки протягом року;</p> <p>у період з 23 грудня 2019 року по 02 липня 2020 року – акцію спрямовану на поширення інформації щодо проведених конкурсів з популяризації творчості Т. Г. Шевченка в області. Для проведення акції виготовлено та розповсюджено по області 1 300 каталогів творчих робіт переможців щорічного мальовничого пленеру в с. Шевченкове, Звенигородського району з популяризації Шевченківського краю „Тараса пензлі оживають“.</p> <p>29 січня 2020 року – організовано участь молоді Черкаської області у Всеукраїнському заході «Вшанування пам'яті Героїв Крут» (станція Крути, с. Пам'ятне, Борзнянський район, Чернігівська область). 47 молодих людей долучилася до урочистих заходів з нагоди відзначення 102-річниці вшанування пам'яті Героїв Крут, відвідали музейну експозицію Меморіального комплексу «Пам'яті героїв Крут» та тематичну експозицію «Блокпост пам'яті»;</p>
--	--

		<p>з 07 по 10 березня 2020 року – спільно з Управлінням освіти і науки, Управлінням культури та охорони культурної спадщини Черкаської обласної державної адміністрації проведено акцію, спрямовану на вивчення та популяризацію внеску історичних постатей Черкащини в становлення Української державності у межах проекту «Поїзд дружби». Черкащину відвідало 52 молодих людей з Херсонської області.</p> <p>На жаль, у зв'язку з впровадженням жорстких карантинних заходів в Україні та з метою реалізації протиепідемічних норм щодо запобігання занесенню і поширенню на території області коронавірусу COVID-19 інші заплановані заходи перенесені та будуть проведені після закінчення карантину.</p> <p>З метою відзначення Дня пам'яті та примирення і Дня перемоги над нацизмом у Другій світовій війні для учнів закладів освіти області у період з 7 по 9 травня 2020 року організовано виховні та просвітницькі заходи за допомогою Інтернет-мережі: онлайн-бесіди, челенджі, онлайн-флешмоби, онлайн-акції, інтернет-конкурси, відеоконференції, віртуальні екскурсії історичними музеями тощо. Зокрема, проведено челенджі: «Передай Мак пам'яті – вшануй загиблих на війні», «Героїчні сторінки моєї родини», «Ми вдячні вам за мирне небо» та онлайн-флешмоб «Привітай ветерана». Разом з цим, проведено виставки малюнків «75-й річниця Перемоги у Другій світовій війні присвячується».</p> <p>У березні на базі Черкаського обласного центру туризму, краєзнавства і екскурсій учнівської молоді Черкаської обласної ради відбувся обласний військово-патріотичний конкурс учнівської молоді «Герої не вмирають», присвячений подвигу воїнів-захисників територіальної цілісності</p>
--	--	--

		та незалежності України, а також волонтерів. У заході взяли участь близько 100 учнів закладів загальної середньої, позашкільної та професійної (професійно-технічної) освіти.
п.21.	Сприяння висвітленню в засобах масової інформації питань, пов'язаних з виконанням плану дій щодо реалізації Стратегії національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2017-2020 роки	Черкаська обласна державна адміністрація постійно сприяє висвітленню питань, пов'язаних з виконанням плану дій щодо реалізації Стратегії національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2017-2020 роки. Зокрема, інформація висвітлюється на офіційних сайтах обласної, районних державних адміністрацій, виконавчих комітетах міських рад міст обласного значення, в соціальній мережі Facebook Управління у справах сім'ї, молоді та спорту Черкаської обласної державної адміністрації, інтернет-виданнях області та на фіційному сайті Обласного молодіжного ресурсного центру Черкаської обласної ради.
п.22.	Організація та проведення у бібліотеках книжкових виставок, презентацій видань, інших заходів, спрямованих на висвітлення інформації про героїчні вчинки воїнів - учасників антитерористичної операції, волонтерів та громадян, які зробили значний внесок у зміцнення обороноздатності держави	У комунальному закладі «Обласна бібліотека для юнацтва ім. В. Симоненка» Черкаської обласної ради у 2020 році проведено: книжкову виставку «Час вибрав їх...» (до Дня Героїв Небесної Сотні); мистецьку годину «Революція Гідності у кіно, музиці та на полотнах художників» (до Дня Героїв Небесної Сотні); книжково-ілюстративні виставки: «Час вибрав їх...», «Дорогою ціною» (до Дня Героїв Небесної Сотні). У комунальному закладі «Обласна бібліотека для дітей» Черкаської обласної ради у 2020 році організовано експрес-поличку «Герої не гинуть, герої живуть у серцях» (1-4 класи). Для учнів 5-9 класів проведено: вечір-зустріч з учасником майдану та антитерористичної операції «Майдан. Війна. Болючі думи»; годину вшанування «Мужність, приречена на безсмертя»; уроки патріотизму: «Майдан: крок у безсмертя», «Герої сучасної війни»; книжкові виставки: «Я – громадянин

		України», «Холокост» (до міжнародного дня пам'яті жертв Холокосту), «Василь Симоненко» (до 85-річчя від дня народження), «П. П. Гулак-Артемівський» (до 130-річчя від дня народження), «Остафій Дашкович (1455-1535)», «Шевченкове слово», тематичну виставку «Загиблим героям присвячується» (до річниці подій на Майдані).
п.37.	Проведення разом з громадськими організаціями заходів, тематичних змін національно-патріотичного спрямування у дитячих закладах оздоровлення та відпочинку	У період з 10 по 30 серпня 2020 року на базі дитячого козацького табору відпочинку «Дахнівська Січ» (Черкаська область, с. Свидівок) було організовано та проведено профільну зміну для дітей соціально незахищених категорій «Україна – це я. Я – це Україна». Послугами оздоровлення та відпочинку охоплено 78 дітей Черкаської області.
п.43.	Проведення шкільних, районних, міських, обласного етапів Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура»)	Щороку все більшої популярності серед школярів набуває Всеукраїнська дитячо-юнацька військово-патріотична гра «Сокіл» («Джура»). У червні 2020 року за рекомендаціями Українського державного центру національно-патріотичного виховання, краєзнавства і туризму учнівської молоді, Черкаським обласним Центром туризму, краєзнавства і екскурсій учнівської молоді проведено обласну онлайн-гру «Джура-2020» для старшої та середньої вікових груп закладів освіти області. У середній віковій групі в онлайн-грі взяли участь 18 роїв (144 учасники), у старшій віковій групі – 46 роїв (368 учасників). Загалом долучилися 64 рої із усіх районів, міст та об'єднаних територіальних громад області (512 учнів). Гра «Джура-2020» складалась із 4 вікторин: «Відун», «Рятівник», «Гра Джура», «Туристська смуга перешкод та «Пластун» (орієнтування)». Команди-учасники гри (рої) реєструвалися в онлайн-режимі й отримували доступ до тестових завдань. Після

		<p>проходження учасниками протягом відведеного часу тестових завдань система визначала рейтинг серед них за сумою балів.</p> <p>Переможцями онлайн-гри стали рій «Терен-2» закладу загальної середньої освіти с. Тернівка Тернівської сільської ради та рій «Мошногірські яструби» Будищенської загальноосвітньої школи I-III ступенів Черкаської районної ради.</p>
п.46.	Сприяння діяльності клубів, центрів національно-патріотичного виховання дітей та молоді, позашкільних навчальних закладів, які здійснюють національно-патріотичні заходи	<p>В області активізовано діяльність гуртків та клубів патріотичного спрямування.</p> <p>Наразі функціонує 83 козацькі класи, у яких навчається 1 532 учні. Зокрема, відкрито 16 нових класів. Козачата навчаються та виховуються за програмами виховної роботи, спрямованими на формування кращих рис громадянина-патріота своєї держави у дусі традицій козацької педагогіки та виховання. Учні відвідують гуртки, факультативні курси та курси за вибором за програмами «Котигорошко», «Юні краєзнавці», «Влучний стрілець», «Історія рідного краю», «Черкащина козацька», «Бойовий гопак» та багато інших.</p> <p>З метою вивчення та збереження культурної спадщини рідного краю, вивчення традицій та звичаїв українського народу для школярів у закладах освіти функціонує 895 гуртків патріотичного спрямування, якими охоплено понад 11,5 тис. дітей. З них 48 гуртків – народознавчі, діяльність яких спрямована на дослідження та вивчення народних звичаїв, традицій, обрядів, культури та побуту рідного народу.</p>
п.47.	Сприяння проведенню національно-патріотичних заходів органами учнівського, студентського самоврядування	<p>У закладах загальної середньої освіти налагоджено роботу учнівського самоврядування. Його обласний орган – Ліга старшокласників Черкащини, яка об'єднує 49 осередків органів учнівського</p>

		<p>самоврядування районів, міст та об'єднаних територіальних громад. Ліга старшокласників реалізує Інтернет- проєкт «Ми – патріоти Черкащини», що висвітлює діяльність школярів Черкащини у 6-и підпроєктах: «Пишаємось тобою, рідний краю!»; «Патріоти на захисті Батьківщини»; «Я – свідомий громадянин України»; «Покращуємо життя своєї громади»; «Збережемо природу заради майбутнього»; «Бути здоровим – це здорово!». Лідери беруть активну участь у житті громад, співпрацюючи з органами місцевого самоврядування та виконавчої влади, долучаються до реалізації проєктів, що сприяють розвитку громад.</p> <p>Також в області функціонує 918 шкільних волонтерських загонів (11 тис. учнів), які надають шефську допомогу близько 1000 родинам учасників АТО, ООС та Революції Гідності.</p>
п.48.	Проведення освітньо-просвітницьких заходів з питань формування здорового способу життя, профілактики правопорушень	<p>Службами у справах дітей районних державних адміністрацій, виконавчих комітетах міських рад здійснюється інформаційно-роз'яснювальна робота, спрямована на профілактику правопорушень серед дітей, запобігання девіантної поведінки, пагубного впливу алкоголю, тютюну, наркотичних засобів на організм підлітків шляхом проведення у навчальних закладах індивідуальних та колективних бесід з дітьми, батьками, проведенням лекцій на теми: «Адміністративна та кримінальна відповідальність неповнолітніх», «Шкідливі звички», «Мої права та обов'язки», під час проведення рейдів «Діти вулиці», «Вокзал», «Канікули», перевірки розважальних закладів та закладів торгівлі, розповсюдження відповідних пам'яток, листівок, виступів у засобах масової інформації.</p>

п.49.	Підтримка та розвиток на регіональному рівні національних видів спорту «спас», «бойовий гопак»	У 2020 році підписання угоди про співпрацю між Управлінням у справах сім'ї, молоді та спорту Черкаської обласної державної адміністрації та громадською організацією «Черкаською федерацією «СПАС» не було.
п.51.	Посилення співпраці з військовими комісаріатами щодо підготовки молоді до збройного захисту держави, організація проведення навчально-польових зборів на базі військових частин, профорієнтаційної роботи	<p>З метою популяризації військової служби у травні 2020 року обласною почесною відзнакою «Відмінник Захисту Вітчизни», запровадженою головою Черкаської обласної державної адміністрації у 2015 році, нагороджено 369 учнів, які за результатами вивчення предмета «Захист Вітчизни» виявили найкращі знання та вміння. Загалом за 5 років таку відзнаку здобули 748 учнів.</p> <p>З 2013 року в закладах загальної середньої освіти області організовано діяльність загонів Юних Друзів Прикордонників. Щорічно на базі Головного центру підготовки особового складу Державної прикордонної служби України імені генерал-майора Ігоря Момота серед учнів проводяться обласні змагання. Чергові змагання заплановано на жовтень 2020 року.</p> <p>Також в області проводиться робота щодо розвитку українського козацтва. Відповідно до рішення колегії Черкаської обласної державної адміністрації від 14.07.2016 з вересня 2016 року у кожному районі та містах обласного значення створено козацькі класи. Наразі в області функціонує 83 козацькі класи, у яких навчається 1 532 учні. Зокрема, відкрито 16 нових класів. Козачата навчаються та виховуються за програмами виховної роботи, спрямованими на формування кращих рис громадянина-патріота своєї держави у дусі традицій козацької педагогіки та виховання. Учні відвідують</p>

	гуртки, факультативні курси та курси за вибором за програмами «Котигорошко», «Юні краєзнавці», «Влучний стрілець», «Історія рідного краю», «Черкащина козацька», «Бойовий гопак» та багато інших. Щорічно на обласному рівні проводиться урочиста посвята учнів новостворених козацьких класів у козачата.
--	---

Інформація Чернігівської обласної державної адміністрації

	Найменування заходу	Стан виконання
п.4.	Розроблення та затвердження обласних програм з національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2018-2021 роки відповідно до ціннісних орієнтирів та індикаторів ефективності, визначених в Указі Президента України від 13 жовтня 2015 р. № 580 «Про Стратегію національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2016-2020 роки»	23 лютого 2017 року на сесії Чернігівської обласної ради рішенням № 10-8/VII затверджено обласну цільову Програму з національно-патріотичного виховання на 2017-2020 роки
5.	Проведення освітньо-виховних, інформаційно-просвітницьких, культурологічних, міжнародних, науково-методичних заходів з національно-патріотичного виховання	Впродовж звітнього періоду проводились освітньо-виховні, інформаційно-просвітницькі, культурологічні, міжнародні, науково-методичні заходи з національно-патріотичного виховання: 09.01 - організовано та проведено новорічне свято «Головна ялинка області» за участі дітей родин учасників АТО/ООС, родин загиблих героїв, дітей військовослужбовців. 11.01 - організовано і проведено в м. Києві урочисте зібрання «Чернігівське земляцтво 2020» за участі представників ГО «Єдина родина Чернігівщини», проекспоновано виставку «Сіверщина - Блокпост пам'яті».

	<p>16.01 - Обласний ляльковий театр продемонстрував «Новорічну інтермедію» для дітей з родин військовослужбовців у смт Гончарівське (249 глядачів).</p> <p>20.01- участь студентів та викладачів Чернігівського музичного фахового коледжу ім. Л. Ревуцького у флешмобі військового оркестру ВМЦ СВ ЗСУ до «До дня вшанування кіборгів» в м. Чернігові у ТРЦ «Голівуд».</p> <p>22.01 - урочисте зібрання і святковий концерт артистів Обласного філармонійного центру фестивалів та концертних програм, художніх колективів національно-культурних товариств і релігійних громад з нагоди Дня Соборності України. Серед глядачів концерту - військовослужбовці ЗСУ та ветерани АТО/ОСС.</p> <p>29.01 - організовано та проведено урочистий захід до Дня пам'яті Героїв Крут на території Меморіального комплексу «Пам'яті Героїв Крут» (с. Пам'ятне, Борзнянського р-ну) за участі представників ГО «Єдина родина Чернігівщини», військових, курсантів, учасників АТО/ООС; проекспоновано виставку «Сіверщина - Блокпост пам'яті».</p> <p>З 8.02 по 9.02. в с. Мала Кошелівка Ніжинського району відбувся історичний семінар-тренінг «Воїн нації», присвячений українському герою Степану Бандері.</p> <p>Насичена програма заходу складалася з історичних презентацій, мистецьких виступів, спортивних, військових та медичних дисциплін.</p> <p>Близько 40 учасників, молодь допризовного віку з Чернігівської та Київської областей, навчалася надавати допомогу при травмах, переохолодженні, проходили заняття з культури поводження зі зброєю, самооборони, відпрацьовували влучність при стрільбі з пневматики.</p>
--	--

	<p>13.02 - вистава Обласного лялькового театру в смт Гончарівське для дітей з родин військових (200 глядачів).</p> <p>14.02 - організовано та проведено заходи з відзначення 5-річниці створення ОК «Північ»: надано приміщення Обласного академічного українського музично-драматичного театру ім. Т. Г. Шевченка для проведення урочистих зборів, проведено спільне покладання квітів до стели загиблим в АТО/ООС ОК «Північ» та учасниками бойових дій на території інших держав.</p> <p>14.02 - організовано та проведено тематичну виставку під час зустрічі керівництва області та міста з активом Чернігівського обласного відділення УСВА (воїнів-інтернаціоналістів), учасниками бойових дій на території інших держав.</p> <p>15.02 - організовано та проведено вшановування учасників бойових дій на території інших держав з покладанням квітів до пам'ятного знаку чернігівцям, які загинули під час виконання військового обов'язку на землі Афганістану, за участі командування ОК «Північ», учасників бойових дій, ветерани афганської та інших локальних війн, військових, представники родин загиблих героїв, курсантів.</p> <p>20.02 - організовано та проведено патріотичний концерт «Герої не вмирають! Україна пам'ятає» до Дня Героїв Небесної Сотні та пам'яті Героя України Василя Сліпака у Обласному філармонійному центрі фестивалів та концертних програм. Серед глядачів концерту - військовослужбовці ЗСУ та ветерани АТО/ОСС, члени родин загиблих героїв. У фойє - виставка «Сіверщина. Блокпост пам'яті» ГО «Єдина родина Чернігівщини». Організовано проведення поминальної літії та покладання квітів до стели Героїв Небесної Сотні.</p>
--	---

	<p>21.02. - концерт З. а. У. Сергія Сулімовського у супроводі оркестру ВМЦ СВ ЗСУ в Обласному філармонійному центрі фестивалів та концертних програм.</p> <p>22.02 - організовано та проведено патріотичний захід «День пам'яті «Герої Дебальцева» за ініціативою «Спілки 13 БТРО», з врученням відзнаки «За участь в АТО» та відзнак командира 13 ОМПБ посмертно. Покладання квітів до меморіальних стел загиблим в АТО/ООС, поминальна літія на кладовищі «Яцево».</p> <p>23.02 - громадською організацією «Д.КРУК» за підтримки Департаменту сім'ї, молоді та спорту та Чернігівського обласного молодіжного центру проведено захід: «Вечір традиційних танців «Досвідки».</p> <p>Учнівська та студентська молодь з різних районів Чернігівської області мала змогу підвищити рівень знань з культури, побуту і традицій українського народу, ознайомитися з автентичними зразками одягу, інструментів, а також долучитися до виконання традиційних танців. В рамках заходу відбулася лекція «Реєстрові козаки часів Богдана Хмельницького».</p> <p>29.02 - надано допомогу в написанні сценарію та надано приміщення Обласного академічного українського музично-драматичного театру ім. Т. Г. Шевченка для проведення урочистих зборів та святкового концерту до Дня частини Чернігівського прикордонного загону.</p> <p>01.03 - меморіальні заходи до 77-х роковин Корюківської трагедії, у заходах задіяні курсанти Академії Державної пенітенціарної служби України та військова салютна група ОК «Північ».</p> <p>09.03 - Урочисте покладання квітів до пам'ятника Т. Шевченку з нагоди 206 річниці від дня народження Великого Кобзаря, у</p>
--	---

	<p>заході задіяні курсанти Академії Державної пенітенціарної служби України.</p> <p>14.03 - урочистий захід до Дня українського добровольця з покладання квітів до меморіальних стел «Герої не вмирають» та Героям Небесної Сотні, у заході задіяні військові ОК «Північ», ветерани АТО/ООС, добровольці, представники ГО «Єдина родина Чернігівщини».</p> <p>Чернігівським обласним філармонійним центром фестивалів та концертних програм проведено:</p> <p>22.01 - урочисте зібрання і святковий концерт артистів філармонійного центру, художніх колективів національно-культурних товариств і релігійних громад з нагоди Дня Соборності України. Серед глядачів концерту - військовослужбовці ЗСУ та ветерани АТО/ООС.</p> <p>22.01 - виступ Академічного ансамблю пісні і танцю «Сіверські клейноди» на урочистому концерті «В єдності - сила народу» з нагоди 101-ї річниці Соборності України. Захід відбувся в Національному академічному драматичному театрі імені І. Франка (м. Івано-Франківськ). Серед глядачів концерту - військовослужбовці ЗСУ та ветерани АТО/ООС.</p> <p>29.01 - участь Академічного народного хору, Капели бандуристів ім. О. Вересая, Духового оркестру та ведучих колективу концертних виконавців у заходах, присвячених 102-ій річниці боїв під Крутами. Заходи відбулися на території Меморіального комплексу «Пам'яті Героїв Крут» за участю військовослужбовців ЗСУ, ветеранів АТО/ООС та курсантів навчальних закладів.</p> <p>15.02 - участь Духового оркестру у церемонії вшанували учасників бойових дій на території інших держав та відзначали 31 річницю виведення радянських військ з Республіки Афганістан. Меморіальний захід,</p>
--	---

що проходив біля пам'ятного знаку чернігівцям, які загинули під час виконання військового обов'язку на землі Афганістану, взяли участь представники органів державної влади та місцевого самоврядування, учасники бойових дій, ветерани афганської та інших локальних війн, нинішні захисники територіальної цілісності України, представники родин загиблих героїв, учасники громадських об'єднань, громадськість.

20.02 - з концерту на сцені Чернігівського обласного філармонійного центру розпочався всеукраїнський марафон «Герої не вмирають! Україна пам'ятає» до Дня Героїв Небесної Сотні та пам'яті Героя України Василя Сліпака. В мистецькому заході взяли участь: народний артист України, лауреат Національної премії України ім. Тараса Шевченка, соліст обласного філармонійного центру Василь Нечепя, Національний академічний оркестр народних інструментів України (художній керівник та головний диригент - народний артист України, лауреат Національної премії України ім. Тараса Шевченка Віктор Гуцал, диригент - Іван Корінь) та Академічний камерний хор ім. Д. Бортнянського обласного філармонійного центру (художній керівник та головний диригент - Іван Богданов). Серед глядачів концерту - військовослужбовці ЗСУ та ветерани АТО/ОСС.

21.02 - концерт З. а. У. Сергія Сулімовського у супроводі оркестру ВМЦ СВ ЗСУ.

22.02 - за участю військовослужбовців, родин загиблих бійців, представниками органів влади та громадськості у Чернігові відбулися жалобні заходи до Дня Героїв Дебальцевого. Розпочалися вони з покладання квітів до меморіальних стел загиблим учасникам АТО/ООС та хвилини

мовчання. У виконанні Духового оркестру Чернігівського обласного філармонійного центру (художній керівник та головний диригент заслужений діяч мистецтв України Анатолій Ткачук) прозвучали Гімн України та мелодія тужливої народної пісні «Плине кача по Тисині». Після чого, в Чернігівському обласному центрі фестивалів та концертних програм відбулася мистецька акція «День вшанування Героїв Дебальцевого». Серед глядачів концерту - військовослужбовці ЗСУ та ветерани АТО/ОСС. Зокрема - ветерани та воїни 13-го окремого мотопіхотного батальйону.

Обласний ляльковий театр ім. О.Довженка: протягом I кварталу 2020 року було показано 2 вистави у смт Гончарівське (450 глядачів), а також 50 дітей з родин військовослужбовців, ветеранів АТО/ООС, родин загиблих героїв безкоштовно відвідали вистави театру на стаціонарі.

10-14.07 - - проведено обласне свято купальської традиції «Івана Купала на Голубих озерах», IX фестивалю авторської пісні та Першого фестивалю творчості для дітей та молоді з інвалідністю «Місток» на Голубих озерах.

17.07 - проведення заходів з нагоди Дня проголошення Декларації про державний суверенітет України.

З 29.07 по 31.07 в смт Седнів Чернігівського району Чернігівської області Департаментом сім'ї, молоді та спорту у співпраці з Чернігівським обласним молодіжним центром проведено національно-патріотичний форум «Сіверська брама» для представників районних державних адміністрацій, міст обласного значення, міських, селищних, сільських об'єднаних територіальних громад, установ, закладів, організацій, інститутів громадянського суспільства Чернігівської області, що

	<p>відповідальні за розвиток національно-патріотичного виховання.</p> <p>Основна мета форуму: налагодження конструктивної взаємодії між інститутами громадянського суспільства щодо поширення, впровадження та популяризації національно-патріотичного виховання в Чернігівській області.</p> <p>07.08 - проведено літературно-музичне свято «Не згашайте, не гасить його в собі» до 201-ї річниці від дня народження П. Куліша у Обласний історико-меморіальному музеї-заповіднику П. Куліша «Ганнина Пустинь».</p> <p>23.08 - проведення заходів до Дня державного прапора України.</p> <p>23.08 - обласний патріотичний захід «Єдина родина Чернігівщини» в м. Городня.</p> <p>24.08 - проведення заходів до Дня Незалежності України.</p> <p>26.08 - флешмоб з виготовлення квітки соняшника – символу загиблих героїв, присвячений Дню пам'яті захисників України, які загинули в боротьбі за незалежність та територіальну цілісність України (Обласний центр народної творчості, Чернігівський обласний художній музей імені Григорія Галагана, Чернігівська обласна бібліотека для дітей).</p> <p>З 27.08 по 30.08 в с. Матіївка Бахмацького району відбувся Військово-патріотичний вишкіл «Сіверські воїни» до 100-річчя Першого зимового походу - переможець конкурсу проектів громадських організацій.</p> <p>Мета проекту підвищення національної свідомості та патріотичного духу, збільшення чисельності молоді, підготовленої до служби в ЗСУ, надання молоді основних навичок військової справи, медицини, виживання в екстремальних умовах. Проводили вишкіл ГЕО «Мама-86-Ніжин» та ГО «Дозір Крук» за підтримки Чернігівської обласної державної адміністрації. В заході взяли участь 50</p>
--	--

	<p>молодих людей з різних районів Чернігівської області.</p> <p>29.08 - заходи до Дня пам'яті захисників України, які загинули в боротьбі за незалежність, суверенітет і територіальну цілісність держави.</p> <p>Структурні підрозділи облдержадміністрації долучилися до Всеукраїнської акції пам'яті «Сонях». Виготовлено та поширено стилізовані знаки пам'яті «Сонях» серед учасників заходів присвячених Дню пам'яті захисників України, які загинули в боротьбі за незалежність, суверенітет і територіальну цілісність України.</p> <p>30.08 - Всеукраїнський поетичний фестиваль «Стартап «Дотиком душі» в Чернігівській обласній універсальній науковій бібліотеці ім. В. Г. Короленка.</p> <p>30.08 - XV Міжнародний фольклорний фестиваль національних культур «Поліське коло».</p> <p>Під час карантину заклади культури обласного підпорядкування постійно оновлюють свої сайти, блоги, онлайн виставки та проекти в дистанційному форматі національно-патріотичної тематики.</p> <p>Упродовж січня-березня 2020 року до пам'ятних дат з історії нашої держави та українського народу (до Дня Соборності України, Дня пам'яті Героїв Крут, Дня Гідності та Свободи, роковин Корюківської трагедії, Дня вшанування учасників бойових дій на території інших держав, Шевченківських днів, Міжнародного дня пам'яті жертв Голокосту, Міжнародного дня рідної мови тощо) за участю представників громадських організацій, учасників АТО/ООС проведено тематичні заходи: години спілкування, уроки мужності, патріотичні флешмоби, історичні калейдоскопи, інформаційні хвилинки та</p>
--	--

		дайджести, загальношкільні лінійки, козацькі вишколи, учнівські конференції, творчі конкурси, спортивні змагання, оформлено тематичні виставки та фотоекспозиції.
7.	Розроблення методики проведення заходів щодо сприяння органами державної влади та органами місцевого самоврядування відродженню та збереженню народних промислів українців та корінних народів України	В Обласному центрі народної творчості у 2020 році відбулися онлайн майстер-класи та відеозаняття по народних ремеслах, які проводили керівники студій відділу розвитку народних ремесел та художніх промислів. Створено ютуб канал, де розміщені різноманітні майстер-класи та відеоуроки керівників студій.
11.	Організація систематичного проведення заходів з національно-патріотичного виховання дітей та молоді в закладах соціального захисту дітей: притулках для дітей та центрах соціально-психологічної реабілітації дітей	В центрах соціально-психологічної реабілітації дітей (м. Чернігів, м. Ніжин, с Хмільниця Чернігівського району) створено куточки національно-патріотичного виховання, які спрямовані на ознайомлення дітей з національними та народними символами України. Для вихованців центрів завжди проводяться виховні години, розвивальні заняття, години спілкування, інформаційні повідомлення, які спрямовані на вивчення історії нашої держави, її символів, обрядів та традицій, видатних постатей, подій, які відбуваються в даний час на території України на теми: «День Соборності України», «Хай квітне наша Україна», «29 січня – День пам'яті героїв Крут», «Пам'ятаємо подвиг Героїв Крут», «День афганця», «Небесна сотня: герої не вмирають», «День пам'яті Героїв Небесної Сотні та Революції Гідності», «Передаймо нащадкам наш найбільший скарб – рідну мову», «Мово рідна, слово рідне», «Жінка – одвічна загадка природи», «Мій Шевченко», «До свята Кобзаря», «Традиції виховання в українській сім'ї», «День Чорнобильської трагедії. Дзвони Чорнобиля», «Шляхами подвигу і слави», «Вклонимося великим тим рокам», «Трагедія війни», «Ніхто не забутий, ніщо не забуте», «Щасливе дитинство – майбутнє країни», «Захист прав дітей у

		нашій державі», «Міжнародний день захисту дітей», «Підрастаюче покоління потребує захисту», «Ми пам'ятаємо», «Конституція України у моєму житті», «Конституційні права та обов'язки», «Конституція від Пилипа Орлика до сьогодні».
12.	<p>Сприяння організації реекспозицій в музеях України та музеях при навчальних закладах краєзнавчого, етнографічного та історичного профілю з метою посилення їх національно-патріотичного впливу через представлення інформації про український визвольний рух ХХ століття, Героїв Небесної Сотні, проведення антитерористичної операції, волонтерів, громадян, які зробили значний внесок у зміцнення обороноздатності держави</p>	<p>У 33 музейних закладах Чернігівської області широко розкрита тема присвячена пам'яті Героїв Небесної Сотні, воїнів АТО (ООС) та інших борців за волю України. Безпосередньо, у 24 музейних закладах діють постійні експозиції присвячені подія Революції Гідності, Героям Небесної Сотні, учасникам війни на Сході України. У решти музеїв проводяться тематичні заходи, музейні зустрічі, тимчасові виставки, години спілкування, лекції тощо під час відзначення відповідних заходів. Дані експозиції постійно оновлюються та доповнюються новими матеріалами.</p> <p>Також, варто зазначити, що у Військово-історичному музеї – філії Чернігівського обласного історичного музею ім. В. В. Тарновського, діє окремий розділ, присвячений внеску Чернігівщини у захист країни від московської агресії. Серед його експонатів – матеріали загиблих воїнів, прапори, кулеметний станок, з яким бійці полку «Азов» захищали Іловайськ та Широкине.</p> <p>Станом на 01 вересня 2020 року статус музею при закладах освіти області підтвердили 92 музеї, з яких почесне звання «Зразковий музей» мають 26 музеїв.</p> <p>Пріоритетними в експозиціях 62 музеїв історичного профілю є сучасні події в житті українського народу – громадянський подвиг учасників Революції гідності, героїв Небесної сотні, патріотизм українських воїнів у боротьбі за незалежність та територіальну цілісність України від зазіхань агресора.</p>

		В музеях історичного профілю, в тому числі музеях бойової слави, продовжується пошуково-дослідницька робота, проводяться польові експедиції з учнівською молоддю місцями бойових дій періоду Другої Світової війни, розробляються нові історико-краєзнавчі маршрути з метою наповнення музеїв новими предметами і правдивими фактами.
13.	Виконання обласних програм з національно-патріотичного виховання дітей та молоді	Обласна цільова програма з національно-патріотичного виховання на 2017-2020 роки виконується відповідними структурними підрозділами обласної державної адміністрації із залученням інститутів громадянського суспільства.
15.	Оновлення фондів бібліотек національно-патріотичною літературою про мовно-культурну самобутність українського народу і героїзм у боротьбі за незалежність та територіальну цілісність держави	Бібліотеки постійно оновлюються літературою національно-патріотичного змісту. Це видання суспільно-політичного та історичного характеру, краєзнавчі та літературно-художні видання.
16.	Поширення соціальної реклами, спрямованої на консолідацію суспільства навколо захисту України, популяризацію військової служби, утвердження спадкоємності традицій борців за незалежність України, донесення достовірної інформації про роль Збройних Сил, інших військових формувань, утворених відповідно до законів України, у забезпеченні миру і стабільності в Україні	Протягом звітного періоду на зовнішніх рекламних носіях розміщувалися білборди та сітілайти національно-патріотичного спрямування. Зокрема, з нагоди Дня Соборності України, Дня пам'яті Героїв Крут, Дня Конституції України, Дня Незалежності України. Також до Дня пам'яті захисників України, які загинули в боротьбі за незалежність, суверенітет і територіальну цілісність у м. Чернігові розміщено серію білбордів та сітілайтів «Життя за Україну!»
21.	Сприяння висвітленню в засобах масової інформації питань, пов'язаних з виконанням плану дій щодо	Департамент інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю Чернігівської ОДА протягом звітного періоду висвітлював всі організовані структурними підрозділами

	<p>реалізації Стратегії національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2017-2020 роки</p>	<p>ОДА заходи, спрямовані на зміцнення національної єдності, утвердження патріотизму, відновлення і збереження національної пам'яті, розвиток національної свідомості, популяризацію духовно-культурної спадщини Українського народу.</p> <p>Налагоджено комунікацію зі ЗМІ щодо поширення відповідних матеріалів. Зазначені статті на постійній основі розміщуються на офіційному сайті ОДА та сайтах РДА.</p>
22.	<p>Організація та проведення у бібліотеках книжкових виставок, презентацій видань, інших заходів, спрямованих на висвітлення інформації про героїчні вчинки воїнів - учасників антитерористичної операції, волонтерів та громадян, які зробили значний внесок у зміцнення обороноздатності держави</p>	<p>В Чернігівській обласній універсальній науковій бібліотеці ім. В. Г. Короленка було проведено: виставка-портрет «Я для тебе горів, український народ» (до 85 річчя від д.н. В.Симоненка), засідання клубу «Краєзнавець», яке було присвячене 30-річчю створення Чернігівського обласного історико-краєзнавчого товариства, виставка «Голокост на Чернігівщині. Масове вбивство і пам'ять про трагедію», виставка «Яке прекрасне рідне слово! Воно – не світ, а все світи» (до Міжнародного Дня рідної мови), «Мова – коштовний скарб народу» (цикл лекцій з Нового українського правопису до Міжнародного Дня рідної мови), славні історичні імена «Величко Самійло: автор козацького літопису», виставка «Тернистими шляхами долі» (до Дня народження Т.Г.Шевченка), виставка «Линуть звуки чарівні: українська народна пісня», Шевченківські дні в Чернігівському апеляційному суді, презентація першого видання Кобзаря (180 років потому відома збірка Тарасових віршів побачила світ тисячним тиражем), виставка «Реліквія українського народу» з нагоди 180-річчя від дня виходу першого повного видання «Кобзаря» Т. Г. Шевченка, віртуальна книжкова виставка «Без права на забуття», публікація на сайті «Чернігівщина у період Другої світової війни» військовий перекладач</p>

Геннадій Героднік, віртуальна книжкова виставка «Як дар найсвятіший від вічного Слова»(до Дня слов'янської писемності і культури, флешмоб у соціальних мережах «Українські вишиванки – наче райдуги світанки» (до Всесвітнього дня вишиванки), віртуальна виставка «Чернігівськими шляхами Кобзаря», публікація на сайті «День пам'яті жертв політичних репресій», віртуальна виставка «Конституція – паспорт і оберіг нашої державності» до 24-ї річниці прийняття Конституції України, «Невеликий нарис про Велику людину(Євгена Олексійовича Кріпкого) (до Дня скорботи і вшанування пам'яті жертв війни, постійно діюча книжково-ілюстративна виставка Українська революція 1917-1921 рр.

В Чернігівській обласній бібліотеці для дітей відбулося: до 205 річчя М.Вербицького – автора гімну та 155 р. з дня першого публічного виконання Гімну виставка «Ще не вмерла України ні слава, ні воля. З історії Гімну України», до 395-річчя від народження Марусі Чурай літературно-історичний екскурс «Співоча душа України. Маруся Чурай», історична довідка «Щасливий квітень для Шевченка» (25 квітня – день визволення Шевченка з кріпацтва), арт-мандрівка «100 геніїв сучасності: Український художник Іван Марчук», до Дня Європи в Україні інтернет-мандрівка «Видатні європейці з українським корінням. Юрій Дрогобич», до Дня вишиванки народознавча подорож «Вражаємо світ красою українських вишиванок», до дня слов'янської писемності і культури історична подорож «Біля витоків слов'янської писемності», до Дня Конституції України година правових знань «Конституція захищає твої права», калейдоскоп цікавинок, слайд-презентація «Неймовірності про Миколу Гоголя. До 211-річчя від дня народження»,

літературна презентація «Іван Андрусяк – номінант від України на Міжнародну премію Ганса Християна Андерсена 2020!», літературний огляд книг для дорослих читачів «Сучасна українська проза», ювілейне літературно-біографічне знайомство «Сергієві Дяченку – 75», до 100-річчя від дня народження українського письменника, поета, прозаїка Григорія Михайловича Тютюнника ювілейний літературний портрет «Письменник з мужнім і чутливим серцем», літературний портрет «Дмитро Білоус. До 100-річчя від дня народження», книжковий огляд, відео-огляд «Для серйозного читання. «Рекреації» Андруховича», огляд-рекомендація історичного роману нашого земляка Юрія Мушкетика «На брата брат», біографічна довідка «13 травня – день народження Панаса Мирного, видатного українського письменника», стаття «20 травня – день заснування Шевченківської премії», до 85-річчя від дня народження Юрія Ярмиша штрихи до портрету «Український казкар», літературний портрет, відео «Син народу, що вгору йде... Згадуємо Івана Франка», промо-огляд книги-біографії «Франко від А до Я», штрихи до портрету «Василь Шкляр: щирий та справжній, як і його твори» (до дня народження письменника), книжковий огляд-роздум «Світ дитинства в кіноповісті «Зачарована Десна» Олександра Довженка, огляд книги-ювіляра ««Тарас Бульба» – уособлення непереможності українського народу», флешмоб «Читаю Кобзареву абетку».

У Обласному історико-археологічному музейному комплексі «Древній Любеч» просвітницький захід «Державні символи України» до Дня Гімну України та 205 років від дня народження автора Гімну України Михайла Михайловича Вербицького (1815-1870) – 4 березня 2020 р.

23.	Реалізація Всеукраїнського історико-краєзнавчого проекту до 100-річчя Української революції 1917-1921 років «Місця пам'яті Української революції»	Протягом січня – серпня 2020 року працівниками комунального закладу «Чернігівський обласний пошуковий науково-редакційний центр» на інтерактивну карту «Місця пам'яті Української революції 1917 – 1921 років» по Чернігівській області здійснювалася робота над уточненням даних про 310 локацій, внесених у інтерактивний список (статус об'єктів – «збережено», категорії – «вшанування пам'яті», «воєнні дії» та «культура»). Робота над наповненням інтерактивної карти ведеться за новою адресою: http://unr.uinp.gov.ua/fill .
25.	Сприяння увічненню пам'яті борців за незалежність України у ХХ столітті, осіб, які брали участь у захисті суверенітету та територіальної цілісності України, а також в антитерористичній операції на сході України, шляхом найменування чи перейменування в установленому порядку на їх честь об'єктів топоніміки, навчальних закладів, установа пам'ятних знаків і меморіальних дошок	На території Чернігівської області станом на вересень 2020 року розміщено пам'ятники, братські могили, меморіальні дошки: - учасникам Української революції 1917-1921рр. - 15; - учасникам Другої Світової війни - 2094; - воїнам-інтернаціоналістам - 173; - учасникам АТО - 374. За інформацією місцевих органів управління освітою на фасадах закладів освіти області встановлено 139 меморіальних дошок загиблим героям з метою увіковічення пам'яті випускників закладів освіти, які загинули за незалежність і територіальну цілісність України.
37.	Проведення разом з громадськими організаціями заходів, тематичних змін національно-патріотичного спрямування у дитячих закладах оздоровлення та відпочинку	У зв'язку з карантинними обмеженнями, що діяли на території області оздоровлення дітей у закладах оздоровлення та відпочинку не здійснювалося
39.	Сприяння проведенню культурно-мистецьких заходів, що відтворюють події з історії України	В Чернігівській обласній універсальній науковій бібліотеці ім. В. Г. Короленка було проведено: виставка-портрет «Я для тебе горів, український народ» (до 85 річчя від д.н. В.Симоненка), засідання клубу

«Краєзнавець», яке було присвячене 30-річчю створення Чернігівського обласного історико-краєзнавчого товариства, виставка « Голокост на Чернігівщині. Масове вбивство і пам'ять про трагедію», виставка « Яке прекрасне рідне слово! Воно – не світ, а все світи»(до Міжнародного Дня рідної мови), «Мова – коштовний скарб народу»(цикл лекцій з Нового українського правопису до Міжнародного Дня рідної мови), славні історичні імена «Величко Самійло: автор козацького літопису», виставка «Тернистими шляхами долі» (до Дня народження Т.Г.Шевченка), виставка «Линуть звуки чарівні: українська народна пісня», Шевченківські дні в Чернігівському апеляційному суді ,презентація першого видання Кобзаря (180 років потому відома збірка Тарасових віршів побачила світ тисячним тиражем), виставка «Реліквія українського народу» з нагоди 180-річчя від дня виходу першого повного видання «Кобзаря» Т. Г. Шевченка, віртуальна книжкова виставка «Без права на забуття», публікація на сайті «Чернігівщина у період Другої світової війни» військовий перекладач Геннадій Героднік, віртуальна книжкова виставка «Як дар найсвятіший від вічного Слова»(до Дня слов'янської писемності і культури, флешмоб у соціальних мережах «Українські вишиванки – наче райдуги світанки» (до Всесвітнього дня вишиванки), віртуальна виставка «Чернігівськими шляхами Кобзаря», публікація на сайті «День пам'яті жертв політичних репресій», віртуальна виставка «Конституція – паспорт і оберіг нашої державності» до 24-ї річниці прийняття Конституції України, «Невеликий нарис про Велику людину(Євгена Олексійовича Кріпкого) (до Дня скорботи і вшанування пам'яті жертв війни, постійно діюча

	<p>книжково-ілюстративна виставка Українська революція 1917-1921 рр.</p> <p>В Чернігівській обласній бібліотеці для дітей відбулося: до 205 річчя М.Вербицького – автора гімну та 155 р. з дня першого публічного виконання Гімну виставка «Ще не вмерла України ні слава, ні воля. З історії Гімну України», до 395-річчя від народження Марусі Чурай літературно-історичний екскурс «Співоча душа України. Маруся Чурай», історична довідка «Щасливий квітень для Шевченка» (25 квітня – день визволення Шевченка з кріпацтва), арт-мандрівка «100 геніїв сучасності: Український художник Іван Марчук», до Дня Європи в Україні інтернет-мандрівка «Видатні європейці з українським корінням. Юрій Дрогобич», до Дня вишиванки народознавча подорож «Вражаємо світ красою українських вишиванок», до дня слов'янської писемності і культури історична подорож «Біля витоків слов'янської писемності», до Дня Конституції України година правових знань «Конституція захищає твої права», калейдоскоп цікавинок, слайд-презентація «Неймовірності про Миколу Гоголя. До 211-річчя від дня народження», літературна презентація «Іван Андрусак - номінант від України на Міжнародну премію Ганса Християна Андерсена 2020!», літературний огляд книг для дорослих читачів «Сучасна українська проза», ювілейне літературно-біографічне знайомство «Сергієві Дяченку – 75», до 100-річчя від дня народження українського письменника, поета, прозаїка Григорія Михайловича Тютюнника ювілейний літературний портрет «Письменник з мужнім і чутливим серцем», літературний портрет «Дмитро Білоус. До 100-річчя від дня народження», книжковий огляд, відео-огляд «Для серйозного читання.</p>
--	---

		<p>«Рекреації» Андруховича», огляд-рекомендація історичного роману нашого земляка Юрія Мушкетика «На брата брат», біографічна довідка «13 травня - день народження Панаса Мирного, видатного українського письменника», стаття «20 травня – день заснування Шевченківської премії», до 85-річчя від дня народження Юрія Ярмиша штрихи до портрету «Український казкар», літературний портрет, відео «Син народу, що вгору йде... Згадуємо Івана Франка», промо-огляд книги-біографії «Франко від А до Я», штрихи до портрету «Василь Шкляр: щирий та справжній, як і його твори» (до дня народження письменника), книжковий огляд-роздум «Світ дитинства в кіноповісті «Зачарована Десна» Олександра Довженка, огляд книги-ювіляра ««Тарас Бульба» - уособлення непереможності українського народу», флешмоб «Читаю Кобзареву абетку».</p> <p>У Обласному історико-археологічному мзейному комплексі «Древній Любеч» просвітницький захід «Державні символи України» до Дня Гімну України та 205 років від дня народження автора Гімну України Михайла Михайловича Вербицького (1815-1870) – 4 березня 2020 р. Кількість заходів - приблизно 50.</p>
43.	<p>Проведення шкільних, районних, міських, обласного етапів Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура»)</p>	<p>Одним з найбільш масових заходів з національно-патріотичного виховання серед здобувачів освіти Чернігівщини є Всеукраїнська дитячо-юнацька військово-патріотична гра «Сокіл» («Джура»).</p> <p>Для організованого проведення у 2019/2020 навчальному році у закладах освіти області Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура») створено Чернігівський обласний штаб з проведення Гри (розпорядження Чернігівської обласної державної адміністрації від 10 жовтня 2019</p>

	<p>року № 577), половину від загальної кількості якого складають представники громадських об'єднань. Відповідно створено штаби у районах, містах, об'єднаних територіальних громадах.</p> <p>У 2019/2020 навчальному році у закладах загальної середньої та позашкільної освіти організовано роботу майже 800 гуртків, об'єднань патріотичного спрямування, в яких займалося 12720 дітей та учнівської молоді (понад 13 % дітей шкільного віку).</p> <p>Серед гуртків патріотичного спрямування переважали військово-патріотичні – «Джура», «Юний стрілець», «Патріот», «Юний патріот», у тому числі козацького вишколу «Козацькими стежками», «Нашадки козаків», «Козацький гарт» та інші, на заняттях яких здобувачі освіти мали можливість готуватися до участі у Всеукраїнській грі «Сокіл» («Джура»), набувати практичних навиків захисника Вітчизни, надавати долікарську допомогу тощо.</p> <p>У березні-серпні поточного року педагогами Центру національно-патріотичного виховання, туризму та краєзнавства учнівської молоді в режимі онлайн організовано та проведено:</p> <ul style="list-style-type: none"> - оновлення бази виховників та тренерів роїв в рамках Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура»); - методичну допомогу переможцям I (обласного) етапу Всеукраїнського заочного конкурсу звітів про роботу роїв Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура») (молодша вікова група) з підготовки конкурсних матеріалів до участі у Всеукраїнському етапі; - моніторинг участі роїв області у Всеукраїнському онлайн-конкурсі «Відун» та
--	--

	<p>нагородження переможців, які посіли I-III місця;</p> <ul style="list-style-type: none"> - оновлення відеобібліотеки навчально-освітніх фільмів проекту «Країна. Історія українських земель», розміщеної на сайті Центру національно-патріотичного виховання, туризму та краєзнавства учнівської молоді в розділі «Всеукраїнська дитячо-юнацька військово-патріотична гра «Сокіл» («Джура»)); - засідання робочої групи Центру національно-патріотичного виховання, туризму та краєзнавства учнівської молоді з підготовки проведення II (обласного) етапу Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура») в режимі онлайн. <p>23 травня 2020 року до участі у Всеукраїнському онлайн-конкурсі «Відун» (далі – Конкурс) залучено рої Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура») старшої вікової групи (15-17 років), який проводився в режимі онлайн.</p> <p>Понад 300 роїв стали призерами Конкурсу, у тому числі 15 роїв з Чернігівщини. Рій «Хоробрі серця» Ніжинської загальноосвітньої школи I-III ступенів № 9 Ніжинської міської ради серед 25 роїв, які отримали найбільшу кількість балів, стали переможцями.</p> <p>Джури області взяли активну участь у Всеукраїнському челенджі «#Спогади_Джура», організованому Українським державним центром національно-патріотичного виховання, краєзнавства і туризму учнівської молоді (далі – Центр).</p> <p>За кількістю публікацій, викладених на сторінці Центру «Всеукраїнська військово-патріотична гра "Джура"» у Facebook, Чернігівська область посіла 1 місце.</p>
--	--

		<p>Організаторами відзначено пости роїв «Єдність» Семенівського закладу загальної середньої освіти I-III ступенів №1 Семенівської міської ради та «Фортеця» Ніжинського ліцею Ніжинської міської ради Чернігівської області при Ніжинському державному університеті імені Миколи Гоголя.</p>
44.	<p>Проведення громадських обговорень регіональних заходів з національно-патріотичного виховання дітей та молоді</p>	<p>До складу Координаційної ради з питань національно-патріотичного виховання при облдержадміністрації входять 12 представників інститутів громадянського суспільства національно-патріотичного спрямування. На засідання Коордради періодично запрошуються члени комітету Громадської ради при обласній державній адміністрації з патріотичного виховання дітей та молоді.</p>
46.	<p>Сприяння діяльності клубів, центрів національно-патріотичного виховання дітей та молоді, позашкільних навчальних закладів, які здійснюють національно-патріотичні заходи</p>	<p>Упродовж 2020 року закладами позашкільної освіти обласного підпорядкування організовано та проведено заходи патріотичного спрямування.</p> <p>У лютому поточного року Чернігівським обласним центром науково-технічної творчості учнівської молоді – обласні відкриті змагання учнівської молоді з авіамодельного спорту «Мирне небо України» (вільнолітаючі моделі в приміщенні), відкритий Кубок з автотехнічного спорту (трасові моделі) «Кубок пам'яті Героїв Небесної Сотні» за участю спортсменів з міст Ізмаїлу, Кропивницького, Києва, Чернівців, Чернігова, Чернігівського обласного центру науково-технічної творчості учнівської молоді, а також спортсменів з Республік Білорусь, Латвії, Литви.</p> <p>У квітні 2020 року Чернігівським обласним Палацом дітей та юнацтва підведено підсумки та визначено переможців обласних (онлайн, заочних) конкурсів на кращого лідера учнівського самоврядування «Лідер року»,</p>

української дитячої естрадної пісні «Голос'ОК Полісся», дитячих проєктів «Ми – майбутнє рідного краю», у якому взяли участь здобувачі освіти закладів загальної середньої та позашкільної освіти.

01 червня 2020 року у рамках відзначення Міжнародного Дня захисту дітей Гомельським державним обласним Палацом дітей та молоді спільно з Чернігівським обласним Палацом дітей та юнацтва організовано та проведено онлайн-зустріч представників обласних рад старшокласників Чернігівської і Гомельської (Республіка Білорусь) областей.

Упродовж двох годин ефірного часу старшокласники двох країн обмінювалися досвідом щодо діяльності лідерського самоврядування, зокрема ознайомились із структурою обласної Ради старшокласників, міських учнівських Парламентів міст Гомеля та Чернігова. Новим для білоруської молоді виявився досвід щодо функціонування Національної дитячої Ради при Уповноваженому Президента України з прав дитини. Молодь обмінялася ініціативами та проєктами, що проводяться на місцях у сфері молодіжної політики. Так, лідери Чернігівської області презентували обласний конкурс лідерів учнівського самоврядування «Лідер року», соціально-значущі проєкти, які були розроблені та діють на місцях. Ряд цікавих проєктів запропонували і лідери Гомельщини.

У ході онлайн-дискусії «Товаришуємо далі» учнівські лідери ініціювали проєкти подальшої співпраці: спільний табір «Ми – лідери, за нами майбутнє», спільні челенджи, флешмоби в соціальних мережах, створення та обмін профілактичними роликами на соціальну тематику, онлайн-екскурсії для молоді містами Чернігів та Гомель. Учасники

		<p>зустрічі визнали необхідність спілкування та подальшої співпраці.</p> <p>У серпні 2020 року на базі Чернігівського обласного художнього музею імені Григорія Галагана з нагоди 29-ї річниці незалежності України відкрито виставку дитячих творчих робіт, учасників щорічної обласної краєзнавчо-патріотичної акції учнівської молоді «Від роду і до роду збережемо традиції народу», започаткованої комунальним позашкільним навчальним закладом «Центр національно-патріотичного виховання, туризму та краєзнавства учнівської молоді» у 2015 році.</p> <p>За п'ять років проведення акції на конкурс надіслано понад 400 творчих робіт здобувачів освіти закладів загальної середньої, позашкільної та професійно-технічної освіти Чернігівщини, автори яких продемонстрували творчу фантазію, майстерність та оригінальність у використанні природних матеріалів і різновиді мистецьких технік. Переважну більшість робіт представлено в експозиції. Юні майстри при виготовленні виробів застосовували техніки вовняного живопису, вітражного та петриківського розпису, вибійки, джутової філіграні, вузликowego плетіння, батику, витинанки, різьблення, випалювання, лозоплетіння, коренепластики, писанкарства, аплікації злаковими стеблами, тістопластики, різноманітні сучасні техніки. В експозиції також українські народні обереги та прикраси, роботи вишиті нитками, бісером, стрічками, плетенні, ткани та багато інших цікавих речей.</p>
47.	Сприяння проведенню національно-патріотичних заходів органами учнівського, студентського самоврядування	З метою захисту соціально-економічних, творчих, духовних та інших інтересів студентів, сприяння ефективному вирішенню проблем студентської молоді, забезпечення її активної участі у

		<p>формуванні, реалізації державної молодіжної політики, сприянню у проведенні заходів національно-патріотичного спрямування створено та активно працює обласна студентська рада, а також відповідні органи студентського самоврядування у кожному закладі вищої та фахової передвищої освіти (близько 100 учасників).</p>
48.	<p>Проведення освітньо-просвітницьких заходів з питань формування здорового способу життя, профілактики правопорушень</p>	<p>У зв'язку з епідеміологічною ситуацією та карантинними обмеженнями день цивільного захисту проводився в онлайн режимі. Інформацію з відповідними матеріалами розміщено на вебсайті Управління освіти і науки облдержадміністрації та доведено до відома керівників підпорядкованих установ та закладів освіти області.</p> <p>За підсумками обласного етапу Всеукраїнського конкурсу дитячої творчості «Безпека в житті – життя в безпеці», який проходив протягом березня-травня 2020 року, визначено 27 призерів у восьми номінаціях та трьох вікових групах.</p> <p>Впродовж грудня 2019 року – березня 2020 року було проведено районні та обласний етапи Всеукраїнського конкурсу дитячого малюнка «Охорона праці очима дітей».</p> <p>Протягом першого кварталу проведено районні та обласний етапи Всеукраїнського літературного конкурсу «Щоб не трапилось біди – обережним будь завжди» та визначено переможців.</p> <p>Проводяться семінари-практикуми з питань організації заходів цивільного захисту та забезпечення безпечних умов життя і діяльності учасників освітнього процесу на випадок можливих надзвичайних ситуацій.</p> <p>Під час весняної повені в закладах освіти розповсюджуються матеріали роз'яснювального характеру з питань безпечного поведіння на воді. З дітьми проводились інструктажі з дотримання</p>

правил поведінки на водоймищах, під час надзвичайних ситуацій.

Протягом навчального року з усіма здобувачами освіти проводяться інструктажі з безпеки життєдіяльності щодо дотримання правил дорожнього руху, у побуті, під час надзвичайних ситуацій тощо. Роз'яснювальна робота з цих питань проводиться і на батьківських зборах. Також були проведені позапланові інструктажі з безпеки життєдіяльності перед початком весняних канікул та перед запровадженням дистанційного навчання.

До навчально-тематичних планів курсів підвищення кваліфікації Чернігівського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти імені К. Д. Ушинського для всіх категорій вчителів закладів загальної середньої освіти області включено лекційні, семінарські та практичні заняття з тематики «Правила поведінки в екстремальних ситуаціях. Домедична допомога».

У 2020 році в системі освіти області працює 119 гуртків, секцій та факультативів з питань цивільного захисту, безпеки життєдіяльності.

Ознайомлення здобувачів освіти з основними нормами безпеки життєдіяльності проводиться під час вивчення предметів «Основи здоров'я» у закладах загальної середньої освіти і «Безпека життєдіяльності» та «Основи охорони праці» у закладах професійної (професійно-технічної), вищої та фахової передвищої освіти.

В освітній процес впроваджуються інструктивно-методичні матеріали, навчально-наочні посібники з питань безпеки життєдіяльності, правила для учасників освітнього процесу при загрозі та виникненні надзвичайних ситуацій.

З метою попередження та протидії можливим загрозам життю та здоров'ю учасників освітнього процесу на початку

	<p>навчального року на засіданнях педагогічних рад до педагогічних працівників доведено правила поведження при виявленні підозрілих предметів, проводяться збори з батьками та учнями, на яких розглядається порядок дій в умовах надзвичайних ситуацій, здійснюється перевірка приміщень і територій закладів освіти на предмет виявлення вибухонебезпечних предметів.</p> <p>Протягом навчального року з усіма здобувачами освіти проводяться інструктажі з безпеки життєдіяльності щодо дотримання правил дорожнього руху, у побуті, під час надзвичайних ситуацій тощо. Роз'яснювальна робота з цих питань проводиться і на батьківських зборах. Також були проведені позапланові інструктажі з безпеки життєдіяльності перед початком весняних канікул та перед запровадженням дистанційного навчання.</p> <p>З метою формування у молоді відповідального ставлення до свого здоров'я та здоров'я оточуючих, усвідомлення життєвої необхідності у здоровому способі життя закладами охорони здоров'я спільно з державними установами та недержавними громадськими організаціями проводяться інформаційно-освітні та пропагандистські заходи щодо збереження та зміцнення здоров'я, утвердження засад здорового способу життя, профілактики негативних явищ у молодіжному середовищі. Через засоби масової інформації проводиться систематичне інформування населення про переваги здорового способу життя, профілактику шкідливих звичок. За 6 місяців 2020 року за попередніми даними в обласних ЗМІ з цих питань проведено 8 телепередач, 9 радіопередач, опубліковано 31 стаття в газетах. В обласних газетах «Деснянська правда», «Гарт», «Вісник», «Чернігівщина» організовані постійно діючі рубрики «Ваше</p>
--	---

		<p>здоров'я», «Здоров'я». Для інформування громадськості про переваги здорового способу життя, запобігання шкідливим звичкам використовується мережа Інтернет. В електронних ЗМІ – «Чернігівський монітор», «Високий вал», «0462.ua», «Час Чернігівський», «GOROD», «ЧеЛайн», «Панорама» за звітний період за попередніми даними опубліковано 40 статей. З метою забезпечення населення доступною та популярною інформацією про здоров'я, його соціальні та економічні детермінанти на веб-сайті Управління охорони здоров'я облдержадміністрації постійно висвітлюються питання профілактики захворювань та здорового способу життя. За звітний період розміщено 367 інформаційних повідомлень.</p> <p>Протягом звітної періоду у закладах освіти області проведено заходи з правової тематики - виховні години та години спілкування, правові квести, дискусії, засідання за «круглим столом» за участю працівників ювенальної превенції.</p>
49.	Підтримка та розвиток на регіональному рівні національних видів спорту “спас”, “бойовий гопак”	<p>В області діє "ЧЕРНІГІВСЬКА ОБЛАСНА СПОРТИВНА ФЕДЕРАЦІЯ "КОЗАЦЬКИЙ ДВОБІЙ" - ВІДОКРЕМЛЕНИЙ ПІДРОЗДІЛ ГРОМАДСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ "УКРАЇНСЬКА СПОРТИВНА ФЕДЕРАЦІЯ "КОЗАЦЬКИЙ ДВОБІЙ".</p> <p>Козацький двобій – український національний вид змішаних бойових мистецтв, в якому представлені три розділи: «Забава» — поєдинок з дозованим контактом, оцінка дії ведеться після кожної вдалої атаки; «Борня» — поєдинок з легким контактом, оцінюються удари тільки з легким контактом, а використання елементів підвищеної складності підвищують оцінку технічних дій; «Герць» — поєдинок з повним контактом, оцінюються удари тільки в повний контакт, але дозволені удари руками</p>

		<p>і ногами, коли обидва партнери перебувають в партері, не приносять оцінки.</p> <p>В Україні ця спортивна дисципліна офіційно визнана як неолімпійська. Вона не представлена програмі Олімпіад чи Всесвітніх ігор. Розвитком даного виду займається Українська спортивна федерація «Козацького двобою».</p>
50.	<p>Сприяння впорядкуванню та упорядженню парків, скверів, місць поховань невідомих солдатів, братських могил, меморіалів та об'єктів, які увіковічують пам'ять загиблих за незалежність і територіальну цілісність України, історичних пам'яток</p>	<p>Волонтерськими загонами закладів освіти області постійно проводиться робота з впорядкування пам'ятників, могил, обелісків, меморіалів загиблим воїнам, акції «Милосердя», «Допоможи ветерану», «Молодь-ветеранам». Лідерами учнівського самоврядування закладів освіти організовано шефство над місцями поховань загиблих учасників АТО/ООС.</p>
51.	<p>Посилення співпраці з військовими комісаріатами щодо підготовки молоді до збройного захисту держави, організація проведення навчально-польових зборів на базі військових частин, профорієнтаційної роботи</p>	<p>Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 11.03.2020 №211 «Про запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2» (із змінами) в області тимчасово, починаючи з 12.03.2020, призупинено освітній процес у закладах освіти області. На період призупинення освітнього процесу відмінено проведення навчальних, у тому числі навчально-польових зборів, культурних, спортивних та інших організаційно-масових заходів у закладах освіти області.</p> <p>Упродовж січня-лютого 2020 року до державних та національних дат з історії української держави проведено спільні заходи закладів загальної середньої освіти та військових частин.</p> <p>Так, у закладах освіти Бобровицької міської ради організовано співпрацю зі з'єднаннями, військовими частинами Збройних Сил України з метою надання їм волонтерської допомоги.</p> <p>Зібрані речі, медикаменти, продукти харчування, листи та дитячі малюнки</p>

	колективи закладів освіти надсилали через волонтерів у військовий госпіталь м. Старокостантинів, лікарні міст Дніпро, Херсон, де лікуються поранені бійці (хірургічне, опікове відділення), Чернігівський та Харківський госпіталі.
--	---

Інформація Чернівецької обласної державної адміністрації

На виконання Указу Президента України № 580 від 13.10.2015 «Про Стратегію національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2016-2020 роки», розроблено та прийнято *Комплексу програму підвищення якості національно-патріотичного виховання дітей та молоді Чернівецької області на 2017-2021 роки* (далі – *Комплексна програма*), затверджену рішенням 12-ї сесії Чернівецької обласної ради VII скликання від 24.03.2017 №9-12/17.

Комплексна програма передбачає проведення упродовж 2017-2021 років заходів спрямованих на координацію зусиль органів державної влади та місцевого самоврядування, закладів освіти та громадських організацій щодо виховання у молоді духовних і моральних цінностей, формування ціннісних орієнтирів і громадянської самосвідомості у молоді на прикладах героїчної боротьби Українського народу за самовизначення, підвищення якості національно-патріотичного виховання учнівської та студентської молоді у закладах освіти області та належне матеріально-технічне забезпечення предмету «Захист Вітчизни» та відновлення тирів у закладах освіти Чернівецької області тощо.

Комплексна програма включає реалізацію 6 наступних напрямів:

- 1) активізацію діяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування та громадських організацій у сфері національно-патріотичного виховання;
- 2) удосконалення виховного простору в навчальних закладах Чернівецької області;
- 3) інформаційне забезпечення сфери національно-патріотичного виховання;
- 4) духовно-моральне виховання дітей та молоді;
- 5) громадянсько-патріотичне виховання дітей та молоді;
- 6) військово-патріотичне виховання дітей та молоді.

З метою підвищення якості національно-патріотичного виховання дітей та молоді Чернівецької області, рішенням XII сесії Чернівецької обласної ради VII скликання від 24.03.2017 №9-12/17 затверджено Комплексу програму підвищення якості національно-патріотичного виховання дітей та молоді Чернівецької області на 2017-2021 рр.

Відповідно до пункту 1. «Відродження національно-патріотичного виховання, утвердження громадянської свідомості і активної позиції молоді» Комплексної програми молодіжної політики у Чернівецькій області на 2016-2020

роки, затвердженої рішенням IV сесії обласної ради VII скликання від 15 березня 2016 р. № 21-4/16, упродовж звітнього періоду відбулись наступні заходи:

1. 12-14 жовтня 2019 року відбувся регіональний просвітницький захід Всеукраїнського проєкту «Твоя країна» (візит до м. Чернівці). Метою заходу є **ознайомити молодих українців зі своєю країною та формувати зв'язки між ними**. Поставлена ціль проєкту – щоб кожен молодий українець (до 25 років) побачив якомога більше України (усі 24 області + АР Крим). Для цього започаткували волонтерський рух 2-денних візитів з насиченою програмою.

2. 18 жовтня 2019 року спільно з громадською організацією «Патріот України Буковина» проведено історичну військово-патріотичну гру «Герої козацької слави» присвячену Дню українського козацтва, Дню захисника України та Дню заснування Української Повстанської Армії. Метою історичної військово-патріотичної гри є підвищення національно-патріотичного виховання серед молоді, утвердження любові до Батьківщини, наслідування найкращих прикладів мужності борців за свободу та незалежність України як з історичного минулого, так і захисників, які сьогодні відстоюють суверенітет та територіальну цілісність держави. Завдання гри: збірка/розбирання автоматичної зброї; надання першої медичної допомоги; інтелектуальні запитання на знання історії України; фізична витривалість; розкладання намету (на швидкість); розпалювання багаття (на швидкість); перетягування канату; в'язання вузлів.

3. З 28 жовтня по 1 листопада 2019 року вже втретє проведено навчально-тренувальні військово-патріотичні збори (вишкіл) для юнаків та юначок 10-11 класів закладів загальної середньої освіти області, присвячені 75-тій річниці вигнання нацистів з України та 101-ї річниці Буковинського віче на базі позашкільного оздоровчо-виховного закладу «Лунка». Протягом 5 днів військово-патріотичних зборів учасники отримали знання із правилами поведіння зі стрілецькою зброєю, військової тактики, військової топографії, основ самозахисту та рукопашного бою, стройової підготовки та надання домедичної допомоги.

В рамках програми військово-патріотичних зборів для учасників організовано змагання зі спортивного орієнтування, подолання туристичної та військової смуги перешкод, військової та «вогневої» естафет, екскурсію до відділу прикордонної служби «Красноільськ», відділення Красноноільськ.

Традиційним вже стало відпрацювання дій під час наступу на базу табору (нічна тривога), а також зустрічі та спілкування із учасниками бойових дій на сході України.

Організація даного вишколу щорічно проводиться спільно з Громадськими формуваннями, зокрема Громадська організація «Тактична група «4.5.0» та наші учасники бойових дій, які приїждять до дітей та діляться власним досвідом та важливістю вміння захищати рідних, близьких та, з рештою, і Батьківщину.

4. 9 листопада 2019 року відбулись заходи до Дня української писемності та мови, зокрема творча зустріч із засновницею Всесвітнього дня вишиванки та головою кіностудії документальних фільмів «Диво» – Лесею Воронюк – авторкою

ідеї стрічки «Соловей співає». У межах заходів відбулась презентація офіційного трейлера документального фільму «Соловей співає», у якому висвітлено питання про лінгвоцид української мови та русифікацію. Проведено публічну лекцію «Міфи про українську мову та методи русифікації».

5. 22-24 листопада 2019 року відбувся регіональний просвітницький захід Всеукраїнського проекту «Твоя країна» (візит до м. Сторожинець) Метою заходу є ознайомити молодих українців зі своєю країною. Поставлена ціль проекту це, щоб кожен молодий українець (до 25 років) побачив якомога більше України (усі 24 області + АР Крим). Для цього започаткували волонтерський рух 2-денних візитів з насиченою програмою.

6. З 27 листопада по 06 грудня 2019 року проводилась акція «Листівка захиснику: повертайся живим» до Дня Збройних Сил України. У акції взяли участь учні та студенти, які привітали військових в зоні проведення ООС. Листівки передано буковинським волонтерам для розповсюдження серед захисників України, які знаходяться в зоні проведення бойових дій.

7. 04-06 грудня 2019 року проведено школу майбутніх лідерів для дітей та молоді із сімей учасників бойових дій з метою формування патріотичної свідомості молоді, усвідомлення національної своєрідності, залучення молоді до суспільно значущої діяльності.

8. 04-13 грудня 2019 року в Чернівецькій області відбулись покази фільму «Соловей співає». Ідея фільму полягає в тому, що автори аналізують причини та наслідки нинішньої конфронтації довкола української мови, також автори фільму намагаються знайти відповідь на питання: «Чому спілкуватись в Україні в 21 столітті українською мовою для багатьох громадян є нонсенсом, чому ці громадяни відторгнення та спротив»

9. З 24 грудня 2019 року по 02 січня 2020 року проводилась акції «Листівка захиснику: повертайся живим» до Новорічно-різдвяних свят. У акції взяли участь учні та студенти, які привітали військових в зоні проведення ООС. Листівки передано буковинським волонтерам для розповсюдження серед захисників України, які знаходяться в зоні проведення бойових дій.

10. 02-08 червня 2020 року в соціальних мережах Instagram та Facebook проведено фото конкурс «Міцна родина впродовж років», метою якого було національно-патріотичне виховання молоді через усвідомлення важливості збереження сімейних цінностей.

Відповідно до пункту Щодо розроблення методики проведення заходів щодо сприяння органами державної влади та органами місцевого самоврядування відродженню та збереженню народних промислів українців та корінних народів України було проведено:

1. 12 грудня 2019 року спільно з Чернівецькою станицею Пласту відбулась молодіжна етно вечірка «Андріївські вечорниці». У заході учасники відтворили давні українські традиції.

2. У лютому 2020 року в рамках Школи лідерів учнівського самоврядування «Правова освіта – фундамент державотворення» було впроваджено гру «Країна

гідності», в ході якої учасники, спробували себе у вирішенні важливих державних питань, зокрема розвитку освіти в Україні.

3. Навесні 2020 року з метою збереження та популяризації національних традицій українського народу, проведено акцію «Писанка Challenge». Під час заходу кожен охочий мав змогу отримати навички писанкарства під час онлайн майстер-класів від буковинських майстрів. Як результат, мережею Інтернет було поширено тисячі світлин, на яких відображено різноманітні писанки створені учасниками акції.

4. З нагоди Міжнародного дня сім'ї, з 11 по 15 травня 2020 року, проведено інформаційну кампанію «Моя родина унікальна». На інтернет-порталах закладів освіти, у соціальних мережах опубліковано сотні розповідей про життя українських родин, які в певний період часу зіграли важливу роль в історії держави.

5. Навесні 2020 року, з метою збереження народних традицій та з нагоди Міжнародного дня вишиванки реалізовано обласну акцію «Дефіле у вишиванці». Захід не мав вікових обмежень та покликаний розкрити особливості символіки вишитих сорочок різних регіонів Чернівецької області, їхню модернізацію з часом. Результатом заходу стало відео єднання буковинців у вишитому різноманітті генетичного коду нації – вишиванці.

Заходи спрямовані на консолідацію суспільства навколо захисту України, популяризацію військової служби, утвердження спадкоємності традицій борців за незалежність України, донесення достовірної інформації про роль Збройних Сил, інших військових формувань, утворених відповідно до законів України, у забезпеченні миру і стабільності в Україні:

1. 10-17 жовтня 2019 року проведені спортивно-військові змагання «Козацькі забави» в ВНЗ I-IV рівня акредитації та ПТНЗ м. Чернівці з нагоди Дня захисника України та дня Дня українського козацтва, з метою підвищення національно-патріотичного виховання молоді, утвердження любові до Батьківщини, наслідування кращих прикладів мужності борців за свободу та незалежність України.

2. 17 - 25 грудня 2019 року на теренах області відбулась благодійна акція «Вифлеємський Вогонь Миру». Передріздвяну традицію – розповсюджувати Вифлеємський вогонь миру – започатковано в Австрії, а завдяки пластунам традиція була запроваджена та поширюється в Україні. Щороку з рук в руки, від одного скаутського осередку до іншого, Вифлеємський Вогонь долає безліч кордонів і потрапляє до всіх українців, хто чекає світло тепла, миру, злагоди і надії, яке мандрує із Заходу на Схід, еднаючи християн.

3. 22 серпня 2020 року у м. Чернівці відбувся велоквест до Дня прапора України, спільно з командою проекту «Слідами Chernowitz», метою якого було відродження національно-патріотичного виховання, утвердження громадської свідомості і активної позиції молоді, утвердження української культури і народних традицій, усвідомлення національної своєрідності.

4. Активну участь буковинські школярі та молодь брали у акції «Героїв України вшануємо в громаді та в родині». Учасники публікували у мережі Інтернет світлини

з листівками, плакатами, відео з віршами, піснями та словами вдячності захисникам України. Даний захід приурочений до Дня Героїв України та тривав до 14 червня.

Для забезпечення висвітленню в засобах масової інформації питань, пов'язаних з виконанням плану дій щодо реалізації [Стратегії національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2017-2020 роки](#), Заходи постійно висвітлюються на офіційному сайті Чернівецької обласної державної адміністрації та районних державних адміністрацій, у соціальній мережі Facebook створено сторінку «Чернівецький національно-патріотичний центр», у новинах якого постійно висвітлюються заходи національно-патріотичного спрямування, які проводяться в області на виконання Плану дій щодо реалізації [Стратегії національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2017-2020 роки](#).

До діяльності обласних координаційних рад з питань національно-патріотичного виховання східних і південних регіонів України громадських активістів з інших регіонів України, які мають досвід у сфері національно-патріотичного виховання дітей та молоді залучений Чернівецький обласний консультативно-дорадчий орган – Координаційний центр з національно-патріотичного виховання дітей та молоді при обласній державній адміністрації (далі – Координаційний центр), затверджений розпорядженням обласної державної адміністрації від 22 грудня 2015 № 916-р. До складу Координаційного центру входять голова громадської організації «Всесвітній день вишиванки» – Воронюк Олеся Олександрівна – одна із засновників відзначення «Всесвітнього дня вишиванки» та Ткачук Олександр, який був відео оператором документального фільму про вишиванки «Спадок нації».

З метою розвитку національно-патріотичного виховання дітей та учнівської молоді Чернівецьким обласним центром туризму, краєзнавства та екскурсій учнівської молоді 24-26 червня 2020 року проведено II етап Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура»), приурочений Дню Конституції України (далі – Гра).

У Грі взяло участь 48 учасників, що представляли заклади освіти Чернівецької області, з них: 14 – середньої (11-14 років) вікової групи, 34 – старшої (15-17 років) вікової групи. Захід проведено у форматі «онлайн» вікторин з наступних напрямків: у середній віковій групі – «Рятівник», «Історія козацтва», «Козацьке військово мистецтво»; у старшій віковій групі – «Рятівник. Тактична медицина», «Історія козацтва», «Сучасне озброєння ЗСУ. Тактична підготовка». Тематика вікторин середньої вікової групи відповідає вимогам Типових правил та умов проведення змагань і конкурсів I (районного /міського/ОТГ), II (обласного та Київського міського) і III (Всеукраїнського) етапів Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура»). Тематика вікторин старшої вікової групи відповідає вимогам Правил та умов проведення змагань і конкурсів III (Всеукраїнського) етапу Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура») – «Джура-2020: Сіверська Січ».

Чернівецька область прийняла участь у конкурсі «Відун», який є складовим III (всеукраїнського) етапу Гри. Учасниками заходу стали 35 команд (роїв) від Буковини, 6 з яких отримали перемогу:

I місце – рій «Характерники», Вижницької загальноосвітньої школи I-III ступенів ім. Ю.Федьковича Вижницької міської ради Чернівецької області

II місце – рій «Патріоти» Сербичанського навчально-виховного комплексу Сокирянського району Чернівецької області

II місце – рій «Звитяга» Кельменецького ліцей - опорного закладу Кельменецької районної ради Чернівецької області

II місце – рій «Чайка» Тарашанської загальноосвітньої школи I-III ступенів Тарашанської сільської ради, Глибоцького району, Чернівецької області

III місце – рій «Нащадки козацької слави», Опорного навчального закладу «Романковецька гімназія імені академіка Костянтина Федоровича Поповича» Сокирянського району, Чернівецької області

III місце – рій «Бук» Василівського ліцею Сокирянської районної ради Чернівецької області.

За підсумками онлайн-огляду підсумкових таборувальних куренів (роїв) Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура») Курінь імені Альберта Мітасова, Хотинської загальноосвітньої школи I-III ст. № 5 Хотинської міської ради, виборів II місце.

Для забезпечення умов і підтримки з боку держави для ефективної діяльності інститутів громадянського суспільства у сфері національно-патріотичного виховання, між органами управління освітою та громадськими об'єднаннями патріотичного спрямування, волонтерами, учасниками бойових дій налагоджена тісна співпраця. На засіданнях Координаційного центру з національно-патріотичного виховання дітей та молоді постійно обговорюються заходи, які плануються проводитись в області та відбувається звітування про заходи.

Разом з тим, окрім зазначеного, у Чернівецькій обласній державній адміністрації налагоджена співпраця з інститути громадянського суспільства: «Пласт» – національна скаутська організація України, ВГО «Ніхто крім нас», ГО «Тактична група 4.5.0», Чернівецька ГВО «Катарсис», ЧОО «Товариство сприяння обороні України», Чернівецькою філією Всеукраїнського благодійного фонду «Серця до серця», ЧОО «Товариства Червоного Хреста України» тощо, спільно організовано систематичне проведення різноманітних заходів, акцій національно-патріотичного спрямування, приурочених пам'ятним та визначним датам, державним святкам, вшануванню героїчних подвигів боротьби за процвітання української нації, відродженню та популяризації історично-культурної спадщини народу України.

Основні зусилля Чернівецької обласної державної адміністрації, педагогічних працівників, органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, батьківської громадськості, спрямовані на створення відкритого національно-патріотичного, духовно-морального виховного простору, що забезпечуватиме плекання молодого

покоління як суб'єктів власного життя й успіху, активних громадян, патріотів України, всебічно розвинених, духовно і морально зрілих особистостей, готових протистояти асоціальним впливам, справлятися з особистими проблемами, творити себе і оточуючий світ.

Окремо зазначаємо, що відповідно стану епідемічної ситуації на території Чернівецької області спричиненої коронавірусом nCoV-2019 згідно з протоколами засідань обласної комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій в частині обмеження проведення заходів за масовою участю громадян, заплановані заходи згідно плану виконання Комплексної програми підвищення якості національно-патріотичного виховання дітей та молоді Чернівецької області на 2017-2021 роки, були проведені не в повній мірі та перенесені на 2021 рік, зокрема заклади відпочинку та оздоровлення дітей не розпочинали свою діяльність, що не дало змогу провести тематичні зміни з національно-патріотичного спрямування спільно з громадськими організаціями.

Інформація Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації)

Найменування заходу	Стан виконання
Розроблення та затвердження обласних програм з національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2018 – 2021 роки відповідно до ціннісних орієнтирів та індикаторів ефективності, визначених в Указі Президента України від 13 жовтня 2015 р. № 580 «Про Стратегію національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2016 – 2020 роки»	Відповідно до ціннісних орієнтирів та індикаторів ефективності, Указу Президента від 18 травня 2019 року № 286/2019 «Про стратегію національно-патріотичного виховання» в м. Київ, Плану дій щодо реалізації Стратегії національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2017-2020 роки, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 18 жовтня 2017 року № 743-р рішенням Київської міської ради від 18 грудня 2018 року № 464/6515 затверджено Міську комплексну цільову програму «Молодь та спорт столиці» на 2019-2021 роки, до складу якої входить Підпрограма «Міська цільова програма підтримки молоді на 2019-2021 роки», де окремим розділом №4 виокремлено національно-патріотичне виховання. Програма формувалась на підставі пропозицій інститутів громадянського суспільства та за участі представників координаційних

	рад з питань національно-патріотичного виховання.
Проведення освітньо-виховних, інформаційно-просвітницьких, культурологічних, міжнародних, науково-методичних заходів з національно-патріотичного виховання	<p>У м. Києві протягом 2020 року було проведено такі заходи:</p> <ul style="list-style-type: none"> - до Дня соборності України: концерт учнівських ансамблів струнно-смичкових відділів «Ти звучи у всьому світі» (16.01.2020), «Живий ланцюг Соборності» (22.01.2020); святковий концерт Поля Манандіза (17.01.2020), міський етап Всеукраїнського фотоконкурсу «Україна – це ми!» (22.01.2020); урочиста церемонія покладання квітів до меморіальної композиції «Пам`яті героїв Євромайдану» тощо; - до Дня пам`яті героїв Крут: перегляди фільму «День пам`яті героїв Крут» (29.01.2020); міський конкурс відеоробіт до Дня пам`яті Героїв Крут (15- 29.01.2020) тощо; - до Дня пам`яті Героїв Небесної Сотні: творчий фестиваль «Ватра» (21.02.2020); тематична викладка «Тризуб – малий Державний герб України» (лютий 2020) тощо; - до Міжнародного Дня української писемності та мови: загальноміський національно-патріотичний відеопроєкт «Яке прекрасне рідне слово! Воно - не світ, а всі світи» (лютий 2020); Літературно-музичний концерт «Ніжна пісня, щире слово – вічно юна, рідна мова» (18.02.2020) тощо; зустріч з письменником, презентація книги «Живеш в Україні – то знай її мову» (21.02.2020); - екскурсії та експедиції: міський етап Всеукраїнського конкурсу екскурсоводів музеїв закладів освіти «Край, в якому я живу» (18.01.2020); «Моя Батьківщина-Україна» та «Історія міст і сіл України» тощо;

- фото- і відео роботи та виставки: презентація фотовиставки Ірини Семеняки «Україна – це ми!», фотовиставка «Я тебе не люблю, Києве мій?»; Фото-виставка «Небесна Сотня на варті» (17.02.-28.02.2020) тощо;

- Загальноміський проєкт «Все буде Добре! ОК», в рамках якого започатковано онлайн-флешмоби: «Маки пам'яті» з нагоди відзначення у 2020 році Дня пам'яті та примирення і Дня перемоги над нацизмом у Другій світовій війні 1939-1945 років (08-09.05.2020); Дня Матері (10.05.2020); Дня вишиванки (21.05.2020); Дня Європи (16-18.05.2020); вшанування пам'яті жертв політичних репресій (17.05.2020); 76-ї річниці депортації кримських татар (18.05.2020); Дня Києва (26-31.05.2020);

- відкритий міський методичний фестиваль закладів позашкільної освіти «Київ–М-Фест» (IX Відкритої міської методичної виставки) «Від Нової української школи до Нового українського позашкільля» (05-07.02.2020);

- міський етап Всеукраїнського спортивно-масового заходу «Cool Games» (29-30.01.2020);

- онлайн-марафон вшанування пам'яті кіборгів-захисників Донецького аеропорту (20-21.01.2020);

- міський етап Всеукраїнського фестивалю дитячої та юнацької творчості «Чисті роси» в Деснянському районі (16.02.2020);

- засідання секції «Освіта» міжвідомчої робочої групи з питань реалізації Концепції розвитку української мови, культури та виховання історичної пам'яті у жителів міста Києва на 2015-2020 роки (21.02.20);

- Всеукраїнський онлайн-конкурс «Відун», присвячений Дню Героїв України, як одну

	<p>із складових гри «Сокіл» («Джура») (23.05.2020);</p> <ul style="list-style-type: none"> - молодіжна акція до Дня молоді (15.08-16.08.2020); - патріотичний зльот «День героя» (28.07-29.07.2020); - творчий фестиваль «З Україною в серці» (23.08.2020); - молодіжний фестиваль «Strong games» (04.07.2020); - молодіжний фестиваль «Звитяга нескорених» (11.07.2020) тощо. <p>Загалом охоплено понад 10 тис. осіб.</p>
<p>Сприяння організації реекспозиції в музеях України та музеях при навчальних закладах краєзнавчого, етнографічного та історичного профілю з метою посилення їх національно-патріотичного впливу через представлення інформації про український визвольний рух ХХ століття, Героїв Небесної Сотні, проведення антитерористичної операції, волонтерів, громадян, які зробили значний внесок у зміцнення обороноздатності держави</p>	<p>У м. Київ провідну роль в системі національно-патріотичного виховання відіграють музеї та музейні кімнати. Забезпечено діяльність 177 музеїв при закладах освіти міста Києва. З них 91 музей військово-історичного та широкого історичного профілю. Експозиції музеїв, музейні кімнати, кімнати Бойової Слави та шкільні куточки Слави оновлені та поповнені матеріалами про героїв Революції Гідності, антитерористичної операції, волонтерів, громадян, які зробили значний внесок у зміцнення обороноздатності України, події на сході України. Заклади освіти проводять роботу щодо пошуку інформації про випускників, які загинули під час проведення АТО.</p>
<p>Оновлення фондів бібліотек національно-патріотичною літературою про мовно-культурну самобутність українського народу і героїзм у боротьбі за незалежність та територіальну цілісність держави</p>	<p>У закладах загальної середньої освіти міста Києва функціонують бібліотеки, метою яких є інформаційне забезпечення національно-патріотичною літературою.</p>
<p>Поширення соціальної реклами, спрямованої на консолідацію суспільства навколо захисту України, популяризацію військової служби, утвердження</p>	<p>У м. Київ засобами масової інформації (КП КМР «Телеканал «Київ», КП «Радіостанція «Голос Києва») та КП «Центр публічної комунікації та інформації» проводяться рекламно-агітаційні та агітаційно-</p>

<p>спадкоємності традицій борців за незалежність України, донесення достовірної інформації про роль Збройних Сил, інших військових формувань, утворених відповідно до законів України, у забезпеченні миру та стабільності в Україні</p>	<p>роз'яснювальні заходи щодо формування позитивного іміджу в суспільстві та укладання контрактів на проходження служби у військовому резерві. Зокрема, інформація оприлюднена в новинах «Радіо Київ – 98ФМ», на сайті «Вечірній Київ», телеканалі «Київ» (інформацію розміщено у рухомому рядку програми «Київ.Newsroom» 02.09.2020) тощо.</p>
<p>Організація та проведення у бібліотеках книжкових виставок, презентацій видань, інших заходів, спрямованих на висвітлення інформації про героїчні вчинки воїнів – учасників антитерористичної операції, волонтерів та громадян, які робили значний внесок у зміцнення обороноздатності держави</p>	<p>На базі районних бібліотек м. Київ створено цикл заходів такі, як: «День тих, хто вистояв. Не вистояв бетон» до Дня пам'яті кіборгів; «Живи та міцній, Соборна держава» до Дня Соборності України; «Мужність залишається в віках», «І знов під Крутами сніги упали...» до Дня пам'яті героїв Крут; засідання історичних клубів «Подвиг Героїв Крут: погляд із сьогодення»; година-спомин «Події, що змінили долю України»; книжкова виставка «В ім'я майбутнього... Пам'ятаймо!»; перегляд документальних фільмів «Герої України. Крути. Перша Незалежність»; «Бій за майбутнє України» тощо. Загалом проведено більше 20 заходів, залучено понад 1 тис. осіб.</p>
<p>Сприяння увічненню пам'яті борців за незалежність України у ХХ столітті, осіб, які брали участь у захисті суверенітету та територіальної цілісності України, а також в антитерористичній операції на сході України, шляхом найменування чи перейменування в установленому порядку на їх честь об'єктів топоніміки, навчальних закладів, установлення пам'ятних знаків і меморіальних дошок</p>	<p>У м. Київ на фасадах навчальних закладів за участю учнівської, педагогічної та батьківської громадськості відкрито меморіальні дошки героям Небесної сотні та АТО-випускникам, які навчалися в навчальних закладах столиці.</p> <p>Заклади загальної середньої освіти патронують пам'ятники, присвячені героям Другої світової війни та підтримують у належному стані пам'ятні знаки, меморіальні дошки що знаходяться на території закладів, проводять роботу щодо пошуку інформації про випускників, які загинули під час проведення АТО. На</p>

	<p>базах музеїв при закладах освіти здійснюється робота щодо виявлення та вивчення історичних фактів часів Другої світової війни. Вихованці Київської малої академії наук учнівської молоді протягом навчального року писали науково-пошукові та творчі роботи на національно-патріотичну тематику.</p>
<p>Залучення до діяльності обласних координаційних рад з питань національно-патріотичного виховання східних і південних регіонів України, громадських активістів з інших регіонів України, які мають досвід у сфері національно-патріотичного виховання дітей та молоді</p>	<p>За напрямком діяльності координаційних рад з питань національно-патріотичного виховання при Київській міській державній адміністрації та районних в місті Києві державних адміністраціях створені Координаційні ради з національно патріотичного виховання. До зазначених координаційних рад залучено інститути громадянського суспільства, що працюють у даному напрямку, учасники бойових дій, члени сімей ветеранів АТО, представники родин Героїв Небесної Сотні. Також долучилися працівники Національної Гвардії України, Прикордонної служби України, Київського міського військового комісаріату, Національної Поліції, Державної служби з надзвичайних ситуацій України в м. Києві та мобілізаційної роботи.</p>
<p>Забезпечення проведення тижнів правової освіти та національно-патріотичного виховання, спрямованих на розвиток у дітей та молоді почуття власної гідності, усвідомлення своїх прав і обов'язків у суспільстві</p>	<p>За напрямком проведення тижнів правової освіти та національно-патріотичного виховання проведено більше 10 заходів (освітньо-інформаційні заняття щодо прав дітей; семінари, майстер-класи за участі провідних юристів, присвячені проблематиці прав людини тощо; тематичні заходи інформаційного, освітнього та виховного характеру). Систематично для молоді організовуються правопросвітницькі заходи, як «Конституція України – основний закон нашої держави», створено</p>

	онлайн-платформу «Все буде Добре! ОК!», реалізується онлайн загальноміський проєкт «Школа без булінгу. Сім'я без насильства. 366» тощо.
Сприяння діяльності клубів, центрів національно-патріотичного виховання дітей та молоді, позашкільних навчальних закладів, які здійснюють національно-патріотичні заходи	З метою сприяння діяльності клубів, центрів національно-патріотичного виховання дітей та молоді в м. Києві діє комунальний позашкільний навчальний заклад «Київський Центр дитячо-юнацького туризму, краєзнавства та військово-патріотичного виховання».
Проведення освітньо-просвітницьких заходів з питань формування здорового способу життя, профілактики правопорушень	<p>З метою формування в молоді міста Київ свідомого ставлення до власного здоров'я було забезпечено проведення заходів, спрямованих на збереження та зміцнення здоров'я, формування свідомої мотивації здорового способу життя, навичок дбайливого ставлення до власного здоров'я та здоров'я оточуючих; участь учнівської молоді в інноваційних просвітницько-оздоровчих програмах, зокрема, «Рівний – рівному», «Молодь на роздоріжжі», «Діалог», «Європейська мережа шкіл».</p> <p>В умовах карантину проводилися відеоуроки щодо профілактики інфікування коронавірусом, розміщення на веб-сайтах управлінь освіти та закладів освіти пам'яток, листівок.</p>
Посилення співпраці з військовими комісаріатами щодо підготовки молоді до збройного захисту держави, організація проведення навчально-польових зборів на базі військових частин	Протягом 2020 року було залучено військовослужбовців учасників АТО/ООС до проведення заходів та зустрічей з військово-патріотичного виховання. Оформлено стенди з рекламно-агітаційними та інформаційними матеріалами щодо проходження військової служби у Збройних Силах України за контрактом. Проводяться рекламно-агітаційні та агітаційно-роз'яснювальні заходи щодо формування позитивного

	іміджу в суспільстві та укладання контрактів на проходження служби у військовому резерві.
--	---